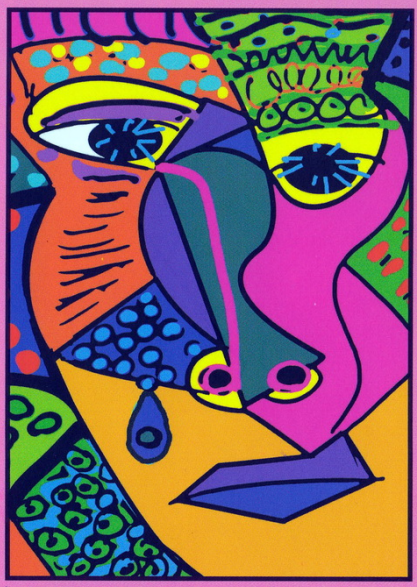
Gözyasının kimyası

PETER CAREY

İngilizce'den Çeviren: Gökçe Gündüç

AYRINTI

PETER CAREY

7 Mayıs 1943 Avustralya doğumlu Peter Philip Carey, Booker Ödülü'nü iki kere kazanmış iki yazardan biridir. İlk ve ortaöğrenimini tamamladıktan sonra devam ettiği Melbourne'deki Monash Üniversite'si, Kimya ve Zooloji Bölümü'ndeki eğitimini bir otomobil kazası sonucunda yarıda bırakmış ve 1962 yılında reklamcılık sektörüne geçiş yapmıştır. James Joyce, Samuel Beckett, Franz Kafka ve William Faulkner'm eserlerini okuyarak geçen bir dönemin ardından yazmaya başlar.

1960 sonlarında Avrupa ve Ortadoğu'yu da içine alan uzun bir gezinin ardından Londra'da bir süre tekrar reklamcılık yapar. 1970'te yeniden Avustralya'ya döner. 1980'de kendi reklam ajansını kurar. 1990'da Amerika'ya taşınır.

Halen City University of New York'a bağlı Hunter Collage'da yaratıcı yazarlık dersleri vermekte olan Peter Carey iki kez kazandığı Booker Ödülü'nün yanı sıra sayısız başka ödül de almıştır. Romanları dışında çok sayıda çocuk kitabı, hikâye ve deneme yazmıştır.

Romanları şunlardır: *Bliss* (1981); *Illywhacker* (1985); *Oscar and Lucinda* (1988); *The Tax Inspector* (1991); *The Unusual Life of Tristan Smith* (1994); *Jack Maggs* (1997); *True History of the Kelly Gang* (2000); *My Life as a Fake* (2003) [*Bir Sahtekâr Olarak Hayatım*, Çev. Handan Saraç, Ayrıntı Yay., 2010]; *Theft: A Love Story* (2006); *Parrot and Olivier in America* (2009).

Ayrıntı: *744*
Edebiyat Dizisi: *201*

Gözyaşının Kimyası
Peter Carey

Kitabın Özgün Adı
The Chemistry of Tears

İngilizce'den Çeviren
Gökçe Gündüç

Son Okuma
Tayfun Koç

© Peter Carey, 2012

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Kapak İllüstrasyonu
Diana Ong / SuperStock / Getty Images Turkey

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 244 Topkapı/İst.
Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım: İstanbul, *2013*
Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-975-539-776-4
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım Tic. San. ve Ltd. Şti.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Peter Carey

Gözyaşının Kimyası

NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ▰ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ▰ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ▰ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ▰ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ▰ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ▰ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ▰ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ▰ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ▰ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ▰ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ▰ LİLA/*Robert M. Pirsig* ▰ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ▰ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ▰ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ▰ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ▰ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ▰ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ▰ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ▰ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ▰ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ▰ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ▰ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ▰ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ▰ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ▰ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ▰ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ▰ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ▰ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ▰ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ▰ 10½ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ▰ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ▰ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ▰ ADA/*Aldous Huxley* ▰ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ▰ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ▰ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ▰ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ▰ YARATIK/*John Fowles* ▰ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ▰ ZENCİLER/*Jean Genet* ▰ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ▰ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ▰ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ▰ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ▰ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ▰ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ▰ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ▰ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ▰ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ▰ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ▰ ALDATMA/*Philip Roth* ▰ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ▰ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ▰ MANTISSA/*John Fowles* ▰ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ▰ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ▰ METEORLAR/*Michel Tournier* ▰ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ▰ AŞK YESAİRE/*Julian Barnes* ▰ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ▰ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ▰ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ▰ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ▰ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ▰ İYİ İŞ/*David Lodge* ▰ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ▰ TERAPİ/*David Lodge* ▰ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ▰ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ▰ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ▰ SİSKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ▰ BETON ADA/*J.G. Ballard* ▰ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ▰ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ▰ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ▰ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ▰ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ▰ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ▰ METROLAND/*Julian Barnes* ▰ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ▰ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ▰ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ▰ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ▰ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ▰ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ▰ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ▰ LİMON MASASI/*J. Barnes* ▰ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ▰ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ▰ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ▰ FISKADORO/*D. Johnson* ▰ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ▰ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ▰ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ▰ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ▰ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ▰ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ▰ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ▰ VİLLA MEÇHUL/*Tom Robbins* ▰ ASKER GRAMAFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ▰ FARMAKON/*Dirk Wittenborn* ▰ NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN/*D. Lodge* ▰ GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/*T. Robbins* ▰ BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/*P. Carey* ▰ İNTERNETTE BALIK AVLAMAK/*Nasreen AKHTAR* ▰ LANCELOT/*Walker Percy* ▰ ÖLÜ BİR DİLDE AŞK/*Lee Siegel* ▰ VAHŞİ İNSANLAR/*Dirk Wittenborn* ▰ GÜNEŞİ DURDURACAĞIZ/*F. Bouillot* ▰ SHYLOCK OPERASYONU/*Philip Roth* ▰ KAYBEDENLERİN BELLEĞİ/*Michel Ragon* ▰ SAVAŞ ARTIĞI/*Ha Jin* ▰ YAZAR, YAZAR/*D. Lodge* ▰ B, BİRA/*Tom Robbins* ▰ EVE YÜZMEK/*Rolf Lappert* ▰ HAFIZ DİVANI/*Hafız-ı Şirazi* ▰ KUZEYE GÖÇ MEVSİMİ/*Tayeb Salih* ▰ OEGSTGEEST'E DÖNÜŞ/*Jan Wolkers* ▰ TÜRİNGİN HEZEYANI/*Edmunda Paz Soldán* ▰ KOVBOY KIZLAR DA HÜZÜNLENİR/*Tom Robbins* ▰ NABIZ/*Julian Barnes* ▰ DANIEL MARTIN/*John Fowles* ▰ HARABELERDE AŞK/*Walker Percy* ▰ BAY BLANC/*Roman Graf* ▰ HAVAALANI BALIKLARI/*Angelika Overath* ▰ DAYICAN NAPOLYON/*İyrec-i Pézéşkzâd* ▰ HARMATTAN/*Gavin Weston* ▰ BİR SON DUYGUSU/*Julian Barnes* ▰ HEZEYAN/*Laura Restrepo* ▰ O ASLA GERİ GELMEYECEK/*Hans Koppel* ▰ YARASALAR/*Marcel Beyer* ▰ KAYBOLAN/*Hans-Ulrich Treichel* ▰ BİR KÜÇÜK İMPARATORLUK/*Christian Kracht* ▰ HAYAT DÜZEYLERİ/*Julian Barnes*

Francis Coady'ye

Catherine

1

Öldü ve hiç kimse bana söylemedi. Ofisinin önünden geçtim. Asistanı hıçkırarak ağlıyordu.

"Ne var Felicia?"

"Duymadınız mı? Bay Tindall öldü."

Benim duyduğum şuydu: "Bay Tindall başını çarptı." Kendi kendime "Tanrı aşkına, duygularına hâkim olmaya çalış" dedim.

"O nerede, Felicia?" Tedbirsiz bir soruydu bu. Matthew Tindall ve ben 13 yıldır sevgiliydik fakat bu bir sırdı. Gerçek hayatta asistanından uzak dururdum.

Şimdi ise ruju bozulmuş dudaklarıyla, ağzı çirkin bir çorap gibi katlıydı. "Nerede mi? Bu ne berbat, *berbat* bir soru."

Hiçbir şey anlamıyordum. Tekrar sordum.

"Catherine, o öldü" dedikten sonra ikinci bir ağlama krizine girdi.

Ona yanıldığını göstermek istermiş gibi, ofise girdim. Bu aslında yapılacak hareket değildi. Benim gizli sevgilim, önemli biriydi; Metallerin Başküratörü. Masasının üzerinde iki oğlunun fotoğrafı duruyordu. Rafta da yumuşak ve komik tüvit şapkası vardı. Onu aldım. Nedenini hiç bilmiyorum.

Elbette şapkayı çaldığımı Felicia da gördü ama artık umursamıyordum. Philips merdivenlerinden aşağıya, giriş katma indim. O nisan öğleden sonrası, Swinburne Müzesi'nin George döneminden kalma koridorlarını binlerce ziyaretçi ve seksen müze çalışanı doldurmuştu. Fakat tek bir ruhun bile az evvel olandan haberi yoktu.

Nasıl olabilir, her şey her zamanki gibi görünüyordu. Halbuki bu imkânsızdı çünkü artık Matthew beni şaşırtmak için beklemiyordu. Benim birtanem, kalabalıklar içinde kolayca ayırt edilirdi. Büyük ve kalkık burnunun solunda, genellikle takındığı somurtkan ifadenin eseri olan, dikey bir kırışıklık vardı. Saçları gürdü. Dudakları büyük, yumuşak ve her daim davetkârdı. Evli olduğunu biliyordum. Elbette biliyordum. Biliyordum. Onu ilk fark ettiğimde, yani birbirimizi sevgili seçmemizden yedi yıl önce kırk yaşındaydı. Bense o zamanlar otuzun altındaydım ve müzede görev yapan ilk kadın horolojist olduğumdan, bana biraz deli gözüyle bakılıyordu.

On üç yıl. Bütün hayatım. Bu süre zarfında içinde yaşadığımız güzel bir dünyaydı, SWI, Swinburne Müzesi ki o, Londra'nın gizli hazine dairelerinden biri sayılabilirdi. Horoloji Departmanı da dünyaca ünlü zaman ölçerleri, saatleri, otomatonları ve diğer kurmalı motorları bir araya getirdiğinden dikkate değerdi. Eğer 21 Nisan 2010 günü orada olsaydınız, beni, uzun boylu zarif bir kadını, avucunun içinde

ezercesine tuttuğu tüvit şapkayla görecektiniz. Delirdiğimi düşünebilirdiniz ama bir toplantıya, stüdyoya veya antrepoya gitmek, gittikleri bu yerlerde antik bir nesneyi, bir kılıcı, bir kilimi veya İslami su saatlerini incelemek üzere galerileri arşınlayan meslektaşlarımdan –küratörler ve konservatörler– pek de farklı görünmüyordum. Bizler müze insanlarıydık; akademisyenler, rahipler, tamirciler, zımpara kâğıtçıları, bilim insanları, tesisatçılar ve makine ustalarıydık (doğrusu tren plakası koleksiyoncusu). Her birimizin metaller, cam, tekstil ve seramikler hakkında az da olsa uzmanlığı vardı. Kimseye ayrımcılık yapmadığımız konusunda ısrarcı davransak da içten içe kalıplaşmış yargıların doğruluğuna inanırdık. Mesela bir horolojist, güzel bacaklı, genç bir kadın olamazdı; onun sınıfın inek öğrencisi gibi davranması, kısa boylu ve sarı saçlı olması, temkinli ve biraz garip davranması, göz teması kurmakta zorlanması daha uygundu. Onu tıpkı bir fare gibi, giriş katındaki galeriler arasında, yanından hiç ayırmadığı anahtarlarını şıngırdatıp koşuştururken görebilirdiniz. Büyük sırların koruyucusu gibi davranırken de... Fakat işin doğrusu şuydu ki Swinburne'daki herkes labirentin ufak bir bölümüne aşinaydı. Dar ama kestirme yollar, caddelere tercih edilirdi. Bildiğimiz rota bizi her zaman gitmek istediğimiz yere çıkarırdı. Bu da müzeyi gizli bir hayat sürmek ve bu hayatın sunduğu sapkın zevkleri tatmak için uygun bir mekân haline getirirdi.

Ölümde ise durum tam bir dehşetti. Aslında değişen bir şey yoktu ama artık daha aydınlık, daha odaktaydı. Her şey hem bulanık hem de uzaklardaydı. Nasıl ölmüştü? Nasıl *ölebilirdi?*

Stüdyoma döndüm ve Google'a "Matthew Tindall" yazdım fakat hiçbir kaza haberi çıkmadı. Ancak elektronik posta kutumdaki bir mesaj, önceki gün 16.00 sıralarında gönderildiğini fark edene kadar yüreğimi ağzıma getirdi. "Ayak parmaklarını öpüyorum." Okunmadı olarak işaretledim.

Desteğini isteyebileceğim hiç kimse yoktu. Çalışabilirim, diye düşündüm. Kriz anlarında hep öyle yapardım. Saatler

böyle zamanlarda insana iyi gelir. Karmaşık halleri, tuhaf yapbozlara benzer. Çalışma odasındaki banka oturdum ve 18. yüzyıldan kalma bir Fransız saatinin ziyadesiyle garip yapısını çözmeye uğraştım. Aletlerimi açık gri bir güderinin üzerine yaydım. 20 dakika önce bu Fransız saatini seviyordum ama şimdi kibirli ve anlamsız görünüyordu. Yüzümü Matthew'un şapkasına gömdüm. "İçine çek" derdik birbirimize. "Seni içime çekiyorum." "Boynunu içime çekiyorum."

Ürün Yöneticisi Sandra'ya gidebilirdim. Çok nazik bir kadındı. Ama hiç kimsenin hatta Sandra'nın bile özel hayatımı, eskiden bir kolyeyi oluşturan kırık boncuklar gibi masaya yatırmasına, ayıklamasına katlanamazdım.

Merhaba Sandra, Bay Tindall'a ne olmuş, biliyor musun?

Alman dedem ve İngiliz babam saatçiydi. Hayatlarında olağandışı pek bir şey olmadı: Önce Clerkenwell, ardından şehir, ardından bir kez daha Clerkenwell. Genellikle beş çarklı, sağlam İngiliz saatleriyle ilgilenirlerdi. Fakat bu saat benim için kutsaldı. Küçük bir kızken bile, saatçiliği insanı sakinleştiren ve tatmin eden bir iş olarak görürdüm. Yıllarca bu mesleğin insanın kalbinde kopan her fırtınayı dindireceğine inandım. Tamamen yanlış olan bu fikri hiç sorgulamamıştım.

Çaycı kadın, sıkıcı bir ikramda bulundu. Üstü hafif kaymaklanmış sütün saat yönünün tersine dönüşünü izledim. Sanırım onun gelmesini bekliyordum. Bu yüzden omzuma bir el dokunduğunda tüm vücudum moleküllerine ayrıldı. Sanki dokunan Matthew'du. Ama o ölmüştü ve onun yerinde şimdi Horoloji Departmanı'nın başında Küratör Eric Croft vardı. Hıçkırıklara boğuldum, kendimi tutamıyordum.

Dünya üzerinde böyle bir ana tanıklık edebilecek en yanlış kişiydi.

Düzenbaz Croft, kabaca söylersek, tik taklayan her şeyin üstadı gibiydi. O bir bilgin, tarihçi ve eksperdi. Öte yandan ben, iyi eğitilmiş bir tamirciden fazlası değildim. Croft, "müzikli toplantılara" ilişkin araştırmasıyla ünlenmişti ki burada "mü-

zikli toplantılar" ile kastedilen, oryantalist kültürün, emperyalizm tarafından yanlış anlaşılmasından ibaretti. 18. yüzyılda bu bakış açısını Çin'e ihraç etmiştik ve onlar da özenle hazırladıkları müzik kutularına eşlik edecek egzotik canavarlar ve binalar yaratmışlar, toplantıları yüksekliğiyle dikkat çeken stantlarda düzenlemişlerdi. Mensubu olduğumuz sosyal sınıf için oralarda durum buydu. Topal yaşamlarımızı bunların üzerine kurmuştuk. Canavarlar gözlerini, kulaklarını ve kuyruklarını oynatıyor, pagodalar yükselip alçalıyor, mücevherden yıldızlar dönüyor, cam çubukların hareketi suyu andırıyordu.

Hıçkırdım ve daha çok hıçkırdım. Ağzı çoraptan bir kuklaya benzeyen artık bendim.

Bir rugby kulübünün, chihuahua cinsi minik bir köpek besleyen iri başkanıymış gibi görünen Eric'in, müzikli toplantılarla hiçbir alakası yoktu. Bu toplantılarda narin bir eşcinseli görmeyi beklerdiniz. Ama o, üzerinde heterolara has ağır "metaller" taşıyordu.

"Hayır, hayır; sessiz ol" dedi.

Sessiz olmak mı? Bana karşı kaba değildi ama güçlü kalın kollarını boynuma dolamış, beni çeker ocağa doğru sürüklüyordu. Ardından 20 saç kurutma makinesi gücündeki aspiratörü çalıştırdı. Eteğimdeki taşlar döküldü sandım.

"Hayır, yapma" dedi.

Ocak çok dardı ve antik nesneleri toksik çözeltiyle temizlemek için yapılmıştı. Eric ise omzumu sanki bir atmışım gibi sıvazlıyordu.

"Biz sana bakarız" diyordu.

Hıçkırıkların orta yerindeyken ben anladım ki Croft sırrımdan haberdardı.

"Şimdi eve git" dedi sessizce.

İlişkimize ihanet ettiğimi, Matthew'un çok sinirleneceğini düşündüm.

"Benimle Yağlı Kaşık'ta buluş. Yarın saat 10'da? Annexe'in karşısındaki caddede. Bunu yapabilir misin? Sorun olur mu?"

"Evet" diye düşündüm, demek planları bu. Demek beni müzenin merkez binasından alacaklar ve Annexe'e kilitleyecekler. Bir çuval inciri berbat ettim.

"Güzel" dedi ve ağzını buruşturunca yüzü bir kediyi andırmıştı. Çeker ocağı kapatınca tıraş losyonunun kokusunu aldım. "Şimdi seni hastalık bahanesiyle evine yollayalım. Bu işin içinden birlikte çıkacağız. Elimde tam senlik bir şey var. Oldukça sevimli bir nesne..." Swinburne'da insanlar böyle konuşurdu. Saat demek yerine nesne demeyi yeğlerlerdi.

Beni sürgüne yolladığını, gömdüğünü düşündüm. Annexe, Olympia'nm arkasındaydı. Oraya taşındığımda acım da aşkım gibi mahrem kalacaktı.

Bana nazik davranıyordu, garip maço Croft. Onu sandal ağacı kokan pürüzlü yanağından öptüm. İkimiz de şaşkınlıkla birbirimize baktık. Sonra ben, Albert Hall'a inen rutubetli caddeye kaçtım. Matthew'un sevimli ve komik şapkası avucumun içinde eziliyordu.

2

Eve vardığımda hâlâ birtanemin nasıl öldüğünü bilmiyordum. Düştüğünü hayal ettim, başını vurduğunu... Sandalyesini geriye doğru yaslamasından oldum olası nefret ederdim.

Şimdi bir cenaze töreni yapılacaktı. Bluzumu ortadan ayırdım ve kollarını parçaladım. Tüm gece boyunca nasıl ölmüş olabileceğini düşündüm: ezilmişti, sıkışmıştı, bıçaklanmıştı, biri onu raylara itmişti. Gözümde canlandırdığım her bir senaryo yeni bir şoka girmeme, hıçkırıklara boğulmama ya da ağlama krizine neden oluyordu. On dört saat sonra Eric'le buluşmak üzere Olympia'ya vardığımda da durumum aynıydı.

Olympia'yı hiç kimse sevmezdi. Nefret dolu bir yerdi. Ama şimdi elden bir şey gelmezdi, Swinburne Annexe buraya inşa edilmişti işte. Dul bir kadınmışım da canlı canlı yakılmalıymışım gibi buraya gönderiliyordum. "Yaprakları yakın, odunları

tutuşturun" dedim içimden; çünkü hiçbir şey canımı bundan daha fazla yakamazdı.

Sergi salonunun arkasındaki patika, her zamankinin aksine sıcak ve dardı. Köpek patilerinin bıraktığı izler, düğümlenmiş gibi uzanan yolun üzerindeydi. Aşırı hız yapan kamyonetler tozu havalandırmış, sonra toz bulutunu etrafa dağıtmıştı. İşte dağılan bu bulut, Annexe'in üzerine inmişti sanki. Burası bir hapishane değildi, zira hapishanelerin levhası olurdu; fakat yine de yüksek giriş kapılarının üzeri dikenli tellerle kaplanmıştı.

Swinburne'da görevli konservatörlerin birçoğu, müzenin ana binasında layıkıyla restore edilemeyecek nesneler üzerinde çalışmak için Annexe'te bir sezon kalmıştı. Bazıları burada keyifli vakit geçirdiklerini söylediyse de ben Swinburne'dan, benim müzemden uzak kalmaya nasıl dayanacaktım? Her merdiveni, mütevazı koridorlarının tümü, binadaki her alçı zerresi, her aseton molekülü Matthew'a olan aşkımı ve şimdi bana içi boşaltılmış gibi gelen kalbimi barındırmıyor muydu?

Annexe'in tersine, George's Cafe'yi kapılarını, çıldırtıcı sıcağa açmış halde buldum.

Harcamaların Dengesi: 18. Yüzyılda Çin ile Müzikli Toplantı Ticareti adlı kitabı yazan kişinin, kafenin arkasında bekleyen terli dört polis memurundan, Olympia'lı şoförlerden veya pek iyi fikir olmamasına rağmen belli ki artık şort giyebilen Batı Kensington Teslimat Bürosu'nda görevli postacılardan farklı görünmesini bekliyordu insan. Şayet bu tanınmış küratör ayağa kalkmasaydı, onu seçmem hiç mümkün olmayabilirdi. Halbuki dar kontrplak kabinler, onun gibi iri bir adamı ayağa kalkmaya hiç teşvik etmiyordu.

Croft, sık sık *mükemmel hiç kimse* olduğunu söylerdi. Saçları denizin karaya sokulduğu bir halice benziyordu ve insanın kemiklerini kıran el sıkışı doğduğu yıllara, yani 1950'lere kök salmıştı sanki. Kültür Bakanı'yla kadeh tokuşturabilir ve eğer o davete çağırılacak kadar şanslıysanız, onun bir önceki hafta

İskoçya'da Ellsworth'la (Siz onu Sir Ellis Crispin olarak tanıyorsunuz) ava gittiğini de duyardınız. Görünen o ki ben artık bu güçlü adamın koruması altındaydım.

Gözlerini ve gözlerindeki korkutucu sempatiyi gördüm. Önce şemsiyemi nereye koyacağımı bilemedim, sonra masanın üzerine bir defter yerleştirdim. Tam bu sırada elini elimin üzerine koydu. Elleri büyük, kuru ve sıcaktı. Yumurtaları kuluçkaya yatırmaya uygun bir yer gibiydi.

"Ne büyük dehşet" dedi.

"Anlat bana. Lütfen, Eric. Neler oldu?"

"Oh Tanrım; doğru ya, sen bilmiyorsun."

Ona bakamıyordum. Elimi kurtardım ve kucağıma sakladım.

"Ağır bir kalp krizi. Çok üzgünüm. O sırada küvetteymiş."

Küvet. Tüm gece gözümün önündeydi; o sıcak, karanlık vahşeti gizliyordu. Menüye göz attıktan sonra fırında fasulye ve iki haşlanmış yumurta sipariş ettim. Eric'in yumuşacık nemli gözlerini üzerimde hissediyordum. Faydası yoktu, hiç faydası yoktu. Masadaki çatalla bıçağı öfkeyle düzelttim.

"Onu Notting Hill'a getirmişler."

Evin bu kadar yakınında ölmenin iyi bir şey olacağını söyleyecek sandım. Söylemedi. Fakat onu, o kadına götürdüklerini düşünmek katlanılmazdı.

"Karşılıklı anlayışa dayalı evliliğin" mimarı olan o kadın da matemli dulu oynayacaktı. "Sanırım cenaze töreni Kensal Green'de yapılacak?" Harrow Caddesi üzerinde olduğundan, orası el altındaydı.

"Hatta yarın."

"Hayır, Eric. Bu kesinlikle imkânsız."

"Yarın saat üçte." Artık bana bakamıyordu. "Ne yapmak istersin bilemiyorum."

Elbette, elbette. Karısı, oğulları ve meslektaşları; herkes orada olacak. Benim de orada olmam bekleniyordu ama olamazdım. Neyim var, neyim yoksa vermeye hazırdım.

"Kimse bu kadar çabuk gömülemez" dedim. "Karısı bir şeyler saklıyor." Onu benden uzakta, toprağın altında tutmak istiyordu.

"Hayır, hayır, canımın içi, böyle bir şey yok. Berbat Margaret da bile bu kapasite yok."

"Hiç cenaze töreni için randevu almayı denedin mi? Babamı gömmek için iki hafta uğraşmam gerekti."

"Sanırım birisi randevusunu iptal etmiş."

"Ne yapmış?"

"İptal etmiş."

İlk gülen kimdi tam bilemiyorum, sanırım bendim çünkü bir kez başladım mı duramam. "Randevuyu iptal etmişler demek. Birisi ölmemeye karar vermiş yani."

"Bilemiyorum Catherine, belki de başka bir mezarlıktan daha düşük fiyat almışlardır. Neticede yarın saat üçte tören var." Masanın üzerine koyduğu katlı bir kâğıdı bana doğru itti.

"Bu da ne?"

"Uyku ilacı alabilmen için reçete. Sana bakacağız" dedi bir kez daha.

"Bakacağız? Sizden başka kim var?"

"Hiç kimsenin haberi olmayacak."

O andan sonra sessizce oturduk. Önüme bir yiyecek yığını yerleştirdiler. Eric ise bilgece davranarak tek bir haşlanmış yumurta istedi.

Yumurtanın kabuğunu çatlatışını izledim. Ardından kabuğu soyup altındaki yumuşak ve parlak zarı ortaya çıkardı.

"Maillerine ne olacak?" Bunu sordum çünkü tüm gece aklımı kurcalayan sorulardan biri de buydu. Zira özel hayatımız Swinburne'un sunucularında saklıydı ki bu sunucu da Shepherd's Bush'taki penceresiz bir binada muhafaza edilmekteydi.

"Çöktü" dedi.

"Çöktü mü? Silindi mi demek istiyorsun?"

"Hayır, hayır, tüm müzenin sistemi çöktü. Isı dalgası yüzünden, klimalar arızalanmış. Bana söylenen bu."

"Yani silinmedi."

"Beni dinle Cat."

Cat'in kamusal alanda varlık gösterecek bir kısaltına olduğunu hiç düşünmemiştim. Bana göre, o, kırılgan ve savunmasız, ufacık bir şeydi. Tecrübesiz ve acı verici. Sakın bana Cat demeyin.

"Birbirinize ofis adresinizi kullanarak mail göndermediğinizi söyle."

"Evet, gönderdik ve yabancıların onları okumasını istemiyorum."

"İcabına bakılacak" dedi.

"Nasıl bu kadar emin olabilirsin?"

Sorum onu tedirgin etti. Ses tonu daha profesyonel bir hal aldı, yöneticim olduğunu hatırlatmak ister gibiydi. "Derek Peabody'nin yarattığı skandalı hatırlıyor musun? Yale'e bazı belgeler satmak istemişti? Ofisini toparlamaya geldiğinde maillerinin çoktan gittiğini görmüştü. Çünkü icabına bakılmıştı."

Peabody'nin bir skandala yol açtığını bilmiyordum. "Yani mailleri tamamen silinmişti?"

"Elbette" dedi ve bunu derken gözünü bile kırpmadı.

"Eric, ben hiç kimse o maillere ulaşamasın istiyorum. Ne sen ne karısı; hiç kimse."

"Pekâlâ, Catherine, dileğin gerçekleşecek."

Ben onun yalancı olduğunu düşündüm. O da benim kaltağın teki olduğumu.

"Özür dilerim" dedikten sonra, "Başka kim biliyor" diye sordum.

"Seni ve Matthew'u mu?" Durakladı ve sanki verebileceği bütün cevapları gözden geçirdi. "Hiç kimse."

"Birilerinin bildiği ortaya çıkarsa şaşırmam" der demez, onu incittiğimi fark ettim. "Özür dilerim, saldırgan davrandım."

"Önemli değil. Senin için kısa bir hastalık izni ayarladım. Eğer soran olursa sana bronşit teşhisi koyduklarını söylersin.

Fakat bir geleceğin bulunduğunu bilmek istersin diye düşündüm. Belki nihayet işe döndüğünde ilgileneceğin nesneyi de yanına almak istersin."

Belli ki cenaze törenine katılmam konusunda ısrarcı davranmayacaktı. Davranmalıydı ama yapmadı. Gözleri şimdi farklı bakıyordu, sözü geçen "nesnenin" değişik duyguların pimini çektiğini anladım. Bu nesne, zorlu bir müzikli toplantı mekanizması olmalıydı. Eksperler işte böyledir. Bir meslektaşlarının ölüm haberini almak dahi, buldukları nesnenin yarattığı heyecanı tamamen silemez.

Ama hiç incinmemiştim. Öfkeli davranıyorsam bunun sebebi törenden dışlanmamdı. Ama Kensal Rise'da hazır bulunmam da delilik olurdu. Orada onların arasında durarak, kendimi neden küçültecektim ki? Onu tanımıyorlardı bile. O törene giden birinin bilmesi gereken ilk şey buydu; ama bilmiyorlardı.

"Bu konuyu daha sonra konuşsak olur mu" derken, kabalık ettiğimi biliyordum. Ağzımdan çıkar çıkmaz pişman oldum. Onu incitmek istemezdim. Yumurtasını soyuşunu, ardından yumurtanın üzerine tuz serpişini izledim. Sonra çatalını yumurtasına batırdı. "Elbette" dedi ama hakarete uğradığını düşünüyordu.

"Bir kazı çalışması sırasında mı ortaya çıkarılmış?" diye sordum.

Konuyla biraz olsun ilgilenmem beni affetmesini sağlamıştı. Bağışlanmıştım fakat hâlâ kaba biriydim.

Matthew'un kalp krizi bacaklarından yukarıya doğru tırmanırken, Eric müzenin eski kataloglarında avlanıyor olmalıydı. Muhtemelen günümüz küratörlerinden hiçbirinin bilmediği bir hazine bulmuştu. Bu öyle garip ve çirkin bir şeydi ki bir kitaba konu olabilirdi.

Acaba bu nesne züppe birinin takıntılarını tatmin edecek türden miydi? Bir bakana ya da yönetim kurulu üyesine hitap eder miydi? Bunların hepsini ona sorabilirdim ama şu an ceva-

bı bilmek istemiyordum. Bir saat, saattir fakat müzikli toplantılarda kullanılan mekanizmalar cam, seramik, metal veya kumaş parçalarıyla kâbusa dönüşebilir. Eğer düşündüğüm gibiyse tüm bu alanların uzmanlarıyla çalışmam gerekecekti ve ben hiç kimseyle çalışmaz, çalışamazdım. Hıçkırarak ağlamaya başlar, kendimi kaybederdim.

"Üzgünüm" diyerek, saldırganlığımı affettirebileceğimi umdum. Aslında tavırlarım saldırı olarak algılanıyorsa bu, Eric alışılmışın dışında kibar davrandığı içindi.

Yağlı Kaşık'tan çıktık. Kapının önüne kırmızı bir Mini Minor park etmişti. Bu benim yakinen tanıdığım Mini değildi ama tıpatıp aynısıydı ve Eric de bu tesadüften bahsetmek istiyordu. Fakat yapamazdım, yapmayacaktım. Yolun diğer tarafına geçtim ve Londra'nın en güvenli müzesine girdim.

Elbette horoloji, kapıdaki güvenlik görevlerinin hiç ilgisini çekmiyordu. Onlar Harley'lerine atlayıp deli gibi bağırarak Kuzey Circular'da turlayacak tiplerdi. Benim kim olduğumu bilmeleri, hatta umulmadık bir şefkatle yaklaşmaları beni şaşırttı. Hatta biraz şüphelendirdi de.

"İşte burada tatlım, seni geçirmeme izin ver."

İlk güvenlik kapısından geçtiğimizde Mini'nin yarattığı sarsıntıyı henüz üzerimden atmamıştım. Eric'in etli eli sırtımın birkaç santim gerisinde omzuma dokunmak için hazır bekliyordu. Beni rahatlatmak istiyordu ama ben çılgının biriydim işte. Eli beni baskı altında tutuyordu, bir senede imza atmaktan beterdi. Bu eli, elimin tersiyle ittim fakat aslında arkamda bir el de yoktu.

Dördüncü katın kapısını kendi kartımla açtım. Oldukça soğuk, penceresiz bir koridora girdik. Üzerimizde floresan lambaları, iki yanımızda büyük bölümü beyaz fayans kaplanmış duvarlar vardı. Boynumdaki tüyler diken diken oldu.

Çantamda 0,5 miligramlık Lorazepam'ın yarısı vardı ama bulamıyordum. Astarın arasına girip kaybolmuş olmalıydı.

Eric kapıyı açınca, dikiş makinesinin başındaki gözlüklü, ufak tefek kadını korkuttuk.

Bir sonraki kapı, yani doğru kapı, sıkışmıştı. İçeriye girebilmek için menteşelerine esaslı bir kuvvet uygulamak gerekti. Menteşeler açılınca kapı, arkasındaki duvara çarptı. Ben hareketsizdim, tıpkı Annexe'in yabani hammaddesi gibi. Horolojistler mekândaki titreşimlerden hoşlanmazlar. Bu yüzden bu odanın benim için "doğru yer" olduğunu düşünmüşlerdi muhtemelen. Fakat bence epey klostrofobikti.

Üç büyük pencere sabah güneşini içeri almaya hazırdı. Storları açtığım takdirde karşılaşacağım manzarayı iyi biliyordum.

Sekiz çay sandığı ve dört uzun ama dar tahta kutu, storların altında, duvara yaslanmış bekliyordu.

Bir kutu görünce içinden onu açmak gelmeyen ilk konservatör ben miydim acaba?

Onun yerine bir kapı açtım. Stüdyomun kendi tuvaleti vardı, banyosu bulunan yatak odaları gibi... Hamimin bakışlarına bakılırsa, bu tuvaletin varlığı beni memnun etmeliydi. Tuvalette tozlu bir ceket buldum ve kendimi onunla sardım.

Döndüğümde odada Eric ve çay sandıkları vardı. İçime, sandıkta saat gibi çalışarak ağzından duman çıkaran bir maymun kabilesi bulunduğu doğdu. Sir Kenneth Claringbold'un, içinde Çin adamlar ve şarkı söyleyen kızlar da bulunan ürkütücü bir otomaton koleksiyonu vardı. Hatta Swinburne'da ilgilendiğim ilk nesne de onun müzeye hediyesiydi: Bir maymun.

Bahsi geçen maymunun kendine has bir zarafeti vardı; tabii gülümseyebilsin diye dudaklarını geriye çekiştirdiği zamanlar dışında. Ama saat benzeri mekanizması bulunan ağırbaşlı ve rasyonel nesnelerle uğraşmış biri için bu maymun tüyler ürperticiydi. Baş ağrılarım ve astımım azmış, restorasyonu bitirmek için maymunun başına torba geçirmem gerekmişti.

Bir sonraki işim, o kadar da korkunç olmayan bir Çin adamıydı. Fakat her daim gerçek hayatın taklidi bu nesnelerde insanı aşırı derecede rahatsız eden bir yan bulunurdu. İşte bunları düşündüğüm için gergin bir halde yeni stüdyomun

içinde dolaşıyordum. Eric'in benim için yaptığı seçim, sekiz çay sandığına ancak sığdığına göre, içinde bir saatten fazlasını barındırıyor olmalıydı.

"Ne olduğuna bakmayacak mısın?"

Sanırım Eric'in ağzından bir sır alacaktım, bıyığının alt uçlarındaki hareketlenme, bana böyle düşündürdü.

"İşin içinde tekstil var mı" diye sordum.

"Neden hediyelerine bakmıyorsun?"

Artık uzun zamandır tanıdığı Catherine Gehrig ile konuşuyordu. Pek çok stresli (hatta müze jargonuyla konuşursak, tehlikeli) durumla karşılaşmış, her koşulda sakin ve mantıklı tepkiler vermiştim. Eric, beni stresten bir damla bile ter dökerken görmemişti. Halbuki o, duygusal iniş çıkışları, fevri tepkileri severdi, tıpkı müzikli toplantılardaki gibi. Beni eleştiriyorsa bu mutlaka fazla temkinli davrandığımı düşündüğündendi.

Her neyse, sevgili Eric inceliğinin dışavurumu olan bu hediyenin, vızıldayan, gözü dönmüş bir makineye dönüşeceğinden haberi yoktu. Tıpkı Jean Tinguely'nin kendi kendisini imha edecek şekilde dizayn ettiği heykel gibi.

Hediyesini incelememi istiyordu. Fakat bu hediyenin beni parçalara ayıracağını bilmiyordu.

"Eric, lütfen; bunu yapamam."

İşte, o an beynine sıçrayan kanı gördüm. Bana çok sinirlenmişti. Buna hakkı var mıydı?

Derken o iğneleyici bakışlarının altında, arka sokaklardan gelme bu kızı, duygularını gizleyebileceği bu odaya taşımak için pek çok kuralı çiğnediğini, birçok kişiyi sinirlendirdiğini gördüm. Bana sadece Matthew'un hatırı için göz kulak olmuyordu. Müzenin selameti için de bu gerekliydi.

"Eric, üzgünüm; gerçekten çok üzgünüm."

"Evet, maalesef ben de. Sigara içmek istediğin her defasında güvenliği aşman gerekecek. Hâlâ sigara içiyor musun?"

"Lütfen, bunun bir maymun olmadığını söyle" dedim.

Gözyaşlarım akmaya hazır bekliyordu. İçimden, "Seni aptal, git artık" diye geçirdim.

"Oh Tanrım" dedi. "Bunların hepsi rezalet."

"Bana karşı çok anlayışlı davrandın, kesinlikle davrandın" dedim. Bir an yüzü allak bullak oldu ama Tanrı'ya şükür ki çabuk toparlandı.

Kapı ardından kapandı, Eric gitmişti.

3

Gecenin yarısıydı, Matthew'un şapkasını kaybettim sandım. Paniğe kapılarak, yatağın örtülerini kaldırdım, okuma lambamı devirdim. Şapkayı bulana kadar da durmadım. Ağzıma bir hap alıp viski yardımıyla yuttum. Biraz tost yedim. Bilgisayarımı açtım. Müzenin mailleri düzelmişti.

"Ayak parmaklarını öpüyorum."

Diğer çalışanlardan korktuğum için cevap yazamadım. Okunmayanlar arasında bıraktım.

Onun tişörtünü giydim, şapkasını alıp yatağa girdim. Onu içime çektim. Seni seviyorum. Neredesin?

Gün ışıdığında yeniden ölüydü. Mail sistemi de yine çökmüştü. Matthew artık sonsuza kadar gitmişti. Zavallı bedeni, bu yapış yapış sıcağın içinde bir yerlerde yatıyordu. Yo, hayır. Bir buzdolabında, ayak parmağına bir etiket asılı halde yatıyordu. Belki de çoktan bir tabuta koymuşlardı onu. Ne de olsa tören üçte başlıyordu.

Hastalık iznindeydim, uyku ilaçlarım da vardı. Ama tek başıma kalırsam delirirdim. Kilise yok, aile yok, gerçekleri anlatabileceğim kimse yok. Bir tek, aptallık ederek hayatım yaptığım Swinburne var. Öğleden sonra yeraltındaki, klostrofobik metro istasyonundaydım. Üç tren değiştirerek, Olympia'ya vardım. Benim yıkanmamış saçlarım, Olympia'nın ise sarı puslu bir havası vardı.

Müzenin ana binasındaki arkadaşlarım çoktan cenaze için giyinmiş olmalıydılar. Çıkmak için henüz erken olduğundan

muhtemelen hayatlarını, biblolarını, çocuklarının, sevgililerinin, tatillerinin fotoğraflarını serpiştirdikleri çalışma odalarında aylaklık ediyorlardı. Benim o binadaki odamsa hakkımda hiçbir şey söylemiyordu: Mantar panoda Southwold'daki bir ağacın ve Beccles'teki boş bir sokağın fotoğrafları vardı. Bu fotoğrafların ne anlama geldiğini ise sadece ikimiz biliyorduk; yani artık birimiz…

Eski stüdyomun duvarları krem rengiydi, yer kaplaması ise kahverengi. Oda sevimli eski bir testi gibi beni içine alırdı. Ama Olympia'daki stüdyom diğerinin aksine cilalı beton zemin üzerine kurulmuştu, storlarsa ortamı depresifleştiriyordu. 19. yüzyılda hücrelerine kadar eskortluk edilen mahkûmlar geldi aklıma. Odalarına birer dokuma tezgâhı konulmuş bu tutsaklar çalışıyor ve çalışıyorlardı; nerede olduklarını hiç bilemeden… Bu durumda benim tezgâhım da çay sandıklarıydı.

Bankın üzerinde ise yepyeni bir Apple Mac duruyordu. Gmail hemen hemen sorunsuz çalışıyordu fakat müzenin sunucusu her zamanki gibi "Kötü Hava Şartlarından" mustaripti.

Saçlarım açık, hastam ise sandığımdı. Fakat yine de aletlerimi bankın üzerine bir cerrahmışım gibi dizdim: kerpeten, makas, testere, dosyalar, matkap, çekiç, anti manyetik cımbız, pirinç ve çelik tel, tıkaçlar ve metal kalıplar, yıldız tornavida seti... Yirmi kadar alet ki her birinin üzerine, benim oldukları-nı belli edecek şekilde, mavi ojeyle bir işaret koymuştum. Matthew'un fikriydi bu.

Elden ne gelirdi? Hayat devam ediyordu işte. İlk çay sandığında beni korkunç bir dağınıklık bekliyordu, sandığın içindeki her şey *Daily Mail* gazetesinin sayfalarına sarılmıştı. Sararmış sayfaların üzerinde St Paul Katedrali'ni ve duman bulutlarını seçebiliyordum. Yani: Bu sandık Blitz sırasında hızlı olmaya çalışan amatörler tarafından hazırlanmış, Londra'dan kasabanın güvenli kollarına gönderilmişti.

Sandığın içindeki "şeyin" kıyafetleri olmaması ve hatta herhangi bir tür kumaş içermemesi için dua ettim. Gazete kâğıtları

dişlerini göstermek için dudaklarını araladığında, karşıma çıkan ipek kadifeden bir kumaştı. Bu kumaş duman tüttüren maymunların en sevmediğim yanıydı. Soluk ve kırılgan, çatlamış ve incinmiş. Çarklar dönmeye başladığında bu cansız yaratığı korkunç kılacak olan onun soluk sefaletiydi zaten.

Fakat dürüst olmak gerekirse, insan denen o hayvan, başarılı bir otomatonun canlı varlıkların hareketlerine öykünen esrarengiz manevralarını görmüşse, mutlaka o an duyduğu korkuyu hatırlıyordur. Can taşımanın manasını ve doğmadığı halde yaşamanın ne anlama geldiğini sorguladığı o anı... Descartes tüm hayvanların otomaton olduğunu söylemişti. Eminim ki aynı şeyin insanlar için de geçerli olduğunu söylemediyse, tek sebebi işkence görmekten korkmasıydı.

Ne benim esrarı, ruhlarla açıklayacak vaktim vardı ne de Matthew'un. Çünkü bizler merak duygusunu ve Vermeer ile Monet'ye hayranlığını yitirmeyen karmaşık, kimyasal makinelerdik. Bedeni tuzlu suda yüzen, batan güneşin karşısında coşku duyan makineler.

Fakat şimdi ışığım gitmişti. Bir saat içinde toprağa gömülecekti. Bense sanki bir farenin gazeteden yuvasını eşeliyordum. Orada bir sigara kutusu buldum. Rengi sarıydı ve üzerinde kahverengi harflerle "Sam'in Kendi Karışımı" yazıyordu. Bir de köpek resmi vardı ki bana Sam'in kocaman bir labrador olduğunu düşündürdü, sanki başını yukarı kaldırmış aşkla etrafı süzüyordu. Benim de bir köpeğim olmalıydı. Ona yatağımda uyumayı ve ağladığımda gözlerimi yalamayı öğretebilirdim.

Kutunun içindekileri metal bir tepsiye döktüm. Bunların pirinç vidalar olduğunu kim görse anlardı. Fakat bir horolojist çok daha fazlasını görüyordu. Örneğin vidalardan birçoğunun 1841'den önce yapıldığını... Bunlardan yaklaşık iki yüzünün başlığı Whitworth standartlarındaydı, yani elli beş derecelik açı oluşturuyordu. Elli beş dereceyi gözle seçiyor muydum gerçekten? Evet, gözlerim yaşlıyken bile seçebiliyordum. Bunu

yapmayı on yaşındayken, Clerkenwell'deki bankta büyükbabamın yanında oturduğum günlerde öğrenmiştim.

Dolayısıyla bu nesnenin 19. yüzyılın ortalarında yapıldığını da anlamıştım. Whitworth'un resmi standart haline geldiği o günlerde, saatçiler henüz kendi ürettikleri vidaları sıkıştırıyordu. Farklı özellikteki başlıklar bana Croft'un "nesnesinin" farklı atölyelerde işlendiğini söylüyordu. Restorasyonun bir bölümü vidaları boşluklarla eşleştirmeyi kapsayacak. Size çıldırtıcı bir iş gibi gelebilir ama benim saatçilikte en çok sevdiğim şey budur. Büyükbabam Gehrig bana eşleştirmenin huzur veren yönünü göstermişti.

Sanat okuluna gitmeye karar verdiğimde, resim yapmanın, mesela Agnes Martin gibi resim yapmanın, insana böyle hissettirdiğini sanıyordum. Martin'in depresyondan mustarip olduğu, kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi.

Babamın henüz genç bir adamken bu kutsal hissi keşfettiğini umdum hep ama artık bundan şüpheliyim. Galiba bu umudu aile sırrımızı öğrendiğim gün kaybettim. Ailemizin sırrı, babamın alkolik olduğuydu. Bir defasında tabureden düşmüştü de ben yine babamın sırrını anlamamıştım. Onun ansızın çıkması gerektiği yurtdışı gezileri aslında içki âlemlerineydi; belki de detoks içindi bilemiyorum. O zamanlar insanlar detoks yaptırır mıydı? Nereden bilebilirim ki? Zavallı, zavallı, sevgili babam. Dükkânına pillerini değiştirtmek için gelen serserilerden nefret ederdi.

Pillerinizi de alıp defolun.

Matthew, babamın bir süre sonra kaybettiği şeyle ebediyen kutsanmıştı: Metallerde gizli huzuru bulmak. Bilimsel açıdan yaklaşınca, tabii ki bu düşünce biçimi aptalcaydı. Metaller paslanana ya da oksitlenene kadar dinlenmezlerdi. Ancak ondan sonra huzur içinde yatabilirlerdi. Ardından Eric Croft gibi birisi ortaya çıkar ve onları parlatmak isterdi. Derken kalabalıkları memnun etmek üzere hazırlanmış bir sahnede, derisini soyduğu bu zavallı yaratıkları, onlara acı veren bir atmosferde çıplak olarak sergilerdi.

Sadece Eric değil elbette. Matthew ve ben henüz ilişkimizin başlarındayken, Eric'in bir Mini'yi çıplak metale dönüştürmesine yardım etmiştim. Aşkın da böyle bir şey olduğunu kim bilebilirdi ki?

Sandığın içindeki katmanları, titreyen ellerimle, bir soğan gibi açmaya devam ettim. Elime çok sayıda camdan çubuk geçti ki bu çubuklar saat mekanizmasına sahip bu nesnenin maymun olmadığını söylüyordu.

Profesyonellikten en uzak halimle aramayı sürdürdüm. Ortaya çıkardığım şey, 1950'lerden kalma bir jeton mekanizmasıydı. Derken birbirine rafyayla bağlı not defterleri buldum.

Bunların hepsini banka taşıdım ve çay sandığını kapattım.

Tam o anda, sanıyorum saat iki buçuktu, mantık çizgisinden uzaklaşmaya başladım. Zira eğer protokolü izleseydim, kâğıtlara dokunmadan önce (beni hiç sevmeyen) Bayan Heller'ın defterleri, "Kâğıt İnsanlarına" götürmesini beklerdim. Kâğıtlarda yazan tek bir kelimeyi bile okumama izin verilmezdi. Onun keyfine göre, bazen bir, bazen iki hafta boşa geçerdi. Sonra da ancak kâğıtların fotokopilerini görebilirdim. Orijinal kopyalar ise Bayan Heller'ın yırtıcı koruma güdüsüne, ardından uzmanların muamelesine maruz kalırdı. Uzmanlar kâğıtları (net konuşmak gerekirse, üç bin iki yüz derece kelvin sıcaklığındaki) beyaz ışıkla taciz ederek, hakarete son noktayı koyarlardı.

Artık onu cenaze arabasını koymuşlardır.

Kortej trafiktedir, Harrow Caddesi üzerinden kuzeye doğru ilerliyordur. Oturdum. Defterlerin, Almanya'nın Karlsruhe kentindeki binalardan birinden geldiğini kayda geçirdim.

Birtanem Kensal Rise'ın labirentvari yollarında ilerlerken, çıplak ellerimde on bir defter tutuyordum. İncelediklerimin her biri farklı stillerde kaleme alınmıştı. Her satır bir köşeden başlıyor, diğer kenara dek yamularak sürüyordu ve iki köşe arasındaki el yazısı fabrikaların testere ağzını andıran çatıları kadar sıradandı. Kelimelerin arasında kedi kılı kadar bile boşluk yoktu.

Garip bir ruh halindeydim elbette. Duygularım darmadağındı fakat yine de bu yazı tipi sempatimi kazanmıştı. Çünkü yazarın aklını yitirdiğine karar vermiştim. Adının Henry Brandling olduğunu bilmesem de satırları kaleme alanın bir erkek olduğundan emindim. Daha tek bir kelime okumamıştım. Ama içimdeki şefkat duygusu uyanmıştı.

Henry

1

20 Haziran 1854

Bir erkeği yurtdışına sürükleyen her ne olursa olsun, bir Alman otelinde sabah güneşiyle uyanmak gibisi yoktu. Bir yanında sandalye, diğer yanında üzerinde çanta duran portmantoyla güven içinde uyanmanın zevki, Alman gümrük memurunun teftişinden alnının akıyla çıktığını hatırlayınca katmerlenirdi. Çünkü o memur önyargılı kafasından sizin bazı planları uygulamaya koyduğunuzu geçiriyordur mutlaka. Peki, ne tarz planlar? Savaşta kullanılmak üzere tasarlanmış oldukça komik bir alet mi?

Kutsanmış bir sabah.

Almanya'ya ailemin teminatı altında girdiğimde köylüler dışında herkesin mükemmel İngilizce konuştuğunu gördüm. Gümrük memurunun sorularına sabırla cevap verirken, köylülerin toplumun büyük çoğunluğunu oluşturduğunu da anladım. Ben de tren istasyonunda Almancamı geliştirme fırsatı bulmuştum.

Ertesi sabah, beyazla yıkanmış sessiz bekleme odasına ilerlerken, Almanca'ya iyi bir başlangıç yapmıştım. Ama esas işim bu değildi; yine de önemli değil. Sirk palyaçoları gibi aptalca şovlar yapmak zorunda kalsam bile ben bir Brandling'dim ve buraya hangi ganimeti almak için geldiysem eve mutlaka onunla dönecektim.

Oğlum hidroterapiye başladığından beri çöküşteydi. Küçük dostumun çığlıklarını duymak korkunçtu. İnsan bu çığlıkları duyunca soğuk ve ıslak çarşafların ateş gibi yanan bedenine sarıldığını ve tedavinin yeniden başladığını anlıyordu.

Ailemizin bronşitle ilgili iki yıl önce yaşadığı ilk talihsizlik, eşimi en kötüsüne hazırlamıştı. İlk çocuğumuzun ölümü onun Percy'yle ilişkisi üzerinde öyle ağır bir etki yaratmıştı ki Percy'yi sevmeye hiç zahmet etmemişti. Ya ben? Ben doğal davranmış, kendim olmuştum; elimden başka türlüsü gelmezdi. İyimserliği elden bırakmamış, beni çok seven sevgili karımın önce tedirgin, sonra öfkeli birine dönüşmesine sabırla yaklaşmıştım. Fakat o, bir süre sonra odalarımızı ayırmış, kendisine evin kuzey yakasında, kasvetli bir yatak odası seçmişti.

Onu memnun etmek için elimden ne geliyorsa yapmıştım. Hatta onun portresini yapsın diye Bay Masini ile anlaşmış, bize geldiği günlerde yanma asistanını ve eğlenceli arkadaşlarını alması konusunda onu teşvik etmiştim. Tam düşündüğüm gibi olmuştu, kütüphane bir toplantı odasına dönüşmüş, tüm bu laf kalabalığı arasında portrede de ilerleme sağlanmıştı. Hermione, çok güzel bir kadındı.

Öte yandan oğlumu karamsarlığın kollarına bırakamazdım. Hidroterapiler için bir su deposu hazırlatmış, İrlandalı

bir kızı işe almış, rahat çalışabilsinler diye ofisimi onlara bırakmış ve Dr. Kneipp'in tavsiyesiyle en şiddetli fırtınalarda bile camını kapatmadığımız çocuk odasındaki yalınkat bir yatakta uyumaya başlamıştım.

Her sabah hidroterapi tamamlandıktan sonra odanın zemini kurulanır, Percy'yle hububatları ve meyveleri önümüze koyup "İki Gerçek Dostun Maceralarını" planlardık. İnsanlar çatlağın teki olduğumu düşünüyordu muhtemelen, zira beni kucağımda oğlumla meşe ağacına tırmanırken görmüşlerdi. Çatlak diyorlardı şüphesiz. Ama Sevgili Percy'nin yüzünü ellerinde "Büyük Benekli Ağaçkakan'ın" dört solgun yumurtasını tutarken gören bendim.

Dr. Kneipp, Malvern'deydi fakat sürekli yazışıyorduk. Henüz içgüdülerimi yargılamadığı tek bir mektup bile olmamıştı. Gerçi "Deli" tanımına uyduğum da çok oluyordu; örneğin hasta oğlumu çıplak halde Race Nehri'nin azgın sularına taşıdığımda, "Şunu aklından çıkarma, her tedavi, senin uyguladığından iyidir" yazmıştı.

Ona bir portre ve yeni neşeli arkadaşlar kazandırmış da olsa, karımın gözünde de iyimserliğim işkenceden farksızdı; bense bunu bir türlü anlayamıyordum. Her şey için çok geç olduğunda, o iyice yalnızlığa gömüldüğünde, verdiğim zararın farkına vardım. Fakat ben böyle biriyim işte. Asla pes etmem ve hâlâ Hermione bana güvendiğinde oğlumuzu kurtarabileceğimize inanıyorum. O gün geldiğinde kalbi mutlulukla dolup taşacak ve yeniden beni ve oğlumuzu sevecek.

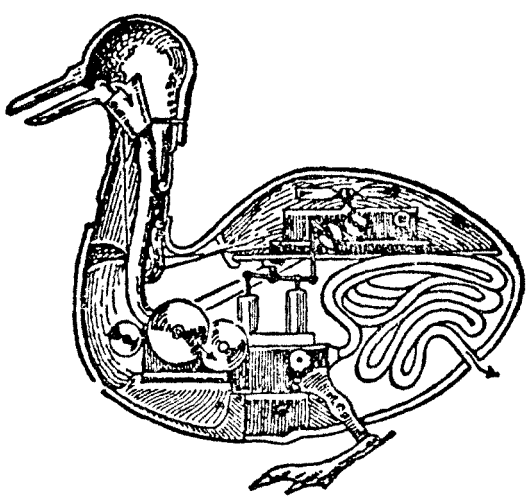
Oğlumun sağlık durumu iyiye gidiyordu ve bu, benim sayemde olmuştu. Gerçi iyileştiğine dair işaretleri gören bir tek Kneipp ve bendik. Derken, kazara planlara rastladım. *London Illustrated News*, onları bastığında bile bir asırlıktılar. Onların nelere kadir olduğunu görür görmez anladım ve erkek kardeşimin yanında çalışan teknik ressama aynılarını çizdirdim. Enine çizgileri tamamladığında plan, Brandling demiryollarına bile sunulabilirdi.

Küçük dostum M. Vaucanson'ın hünerli ördeğinin çizimlerini gördüğünde sevinç çığlıkları –yaşasın– attı. Gördükleri, dudaklarına renk vermiş, gözlerine yeniden yaşam enerjisi dolmuştu. Dr. Kneipp'in "manyetik ajitasyon" adını verdiği, o yoğun merak ve arzu, oğlumu canlandırmıştı.

"Sevgili Tanrım, nihayet köşeyi döndük" diye düşünmüştüm.

On sayfalık planları yatağına yaymış, "Oh baba, bu harika" demişti.

Hayatta kalacağını o an anladım. Ona bu ruhsuz canlıya ilişkin tasarımı, ördeğin nasıl kanatlarını çırptığını, su içtiğini, tahılları sindirdiğini ve boşaltım yaptığını anlatırken, bana tüm dikkatini verdi. Bu yaratık oğlumu neşelendirirken, annesini kızdıracaktı. Karım ördeği saçma bulacak, hatta iyiden iyiye öfkelenecek ve bana hiç yardımcı olmayacaktı. Fakat ördeğin faydalarını o da görecekti.

Brandling. Cat. No. MSL/1848/.V31

Ama işler pek umduğum gibi gitmedi ve itiraf etmem gerekirse başıma ne iş açtığını ilk bir iki gün anlayamadım. Hermione'a göre, Percy'ye taslağı göstermek demek, "Bu ödeği yaptıracağımın garantisini vermek" demekti.

"Oğluna bir söz vermedin mi?"

"Hayır."

"Yani onunla dalga geçiyordun. Bu kadar zalimleşebilir misin gerçekten de?"

"Ama Hermione, yurtdışına çıkmam gerekir."

"Eminim ne yapman gerektiğini biliyorsundur."

O bir Lyall'dı, yani her daim kızgın bir motora benzerdi. Bu, onların ailesinin tipik özelliğiydi. Sanki ailenin Newcastle macerasının temelini oluşturan bir fermantasyon süreci vardı da ailenin bedeninin sıcaklığı fermantasyonu tetiklemişti. Şimdi burada tek başıma akşam yemeğimi yerken, bu ateşin kendi evimden ayrılmama giden yolun da meşalesi olduğunu anlıyorum.

2

Ertesi sabah "İki Gerçek Dostun" kahvaltı masasında, oğlum, "Ne zaman gidiyorsun baba?" diye sordu.

Demek ki annesi onunla bu konuyu çoktan konuşmuştu.

"Baban giderse üzülmez misin" dedim.

"Üzülmene gerek yok baba" dedi ve o an alnında oluşan kırışıklıktan anne ve babasının evliliğinin ulaştığı korkunç noktayı anlamak üzere olduğunu hissettim. Ona daha evvel hiç yalan söylememiştim ama şimdi etrafa neşe saçan bir palyaço gibi davranma zamanıydı. Bardağına kakaoyu öyle bir coşkuyla boşalttım ki maceraya atılmak için sabırsızlandığımı düşündü.

"Oley, harika bir macera seni bekliyor" diye bağırdı.

Elbette yokluğumda gerekli tüm bakımı görmesini sağlamadan ayrılmadım. Gelinen noktada hiçbir suçum yoktu. Karım ise bir Lyall olduğundan zaferini zarafetle kabullenmedi.

M. Vaucanson'ın icadının üzerinde neden bu kadar durduğumu anlamak istemedi. Bense Vaucanson'ın vatandaşı olduğu ülkeyi ziyaret etmek yerine Almanya'ya gidiyordum. Halbuki karımın yeni arkadaşları, Fransızların her yönden Almanlardan üstün olduğunu düşünüyordu. Arkadaşları da onların fikirleri de canıma tak etmişti. Benim rotamsa ya Schwarzwald ya da Karlsruhe'nin güneyindeki Kara Ormanlar olacaktı. Çünkü guguklu saat orada icat edilmişti. Breg Vadisi'nin derinliklerinde ansiklopediden öğrendiğim kadarıyla küçük çiftlikler yuvalanmıştı ve oradaki evler, çocukların oyun bahçelerine kurulu bebek evlerine benziyordu. Bu çiftliklerden çıkıp dış dünyaya ulaşmak için halattan merdivenleri tırmanmak gerekiyordu. İşte, yüce saatçilerin yaşadığı diyar burasıydı ki orada yaşayan saatçiler sadece fiziksel güçleriyle ün salmamışlardı. Becerikli parmakları ve köylü zihinlerinden beklenmeyecek pratik zekâlarıyla da tanınıyorlardı. Orada, ördeğimi yapabilecek kadar beyin ve parmak toplanmıştı. Ne büyük servet!

Karlsruhe'de kiraladığım oda *Gasthaus an der Kaiser Strasse*'deydi; Almancamı geliştirmem gerektiğinin farkındaydım. Ayrıca evden aceleyle ayrılmıştım ve yaralı kalbimi onarıp içine düştüğüm durumu anlamak için zamana ihtiyacım vardı.

Hedefe ulaşabilmek için önce Herr Froehlich'ten çocuklara yönelik bir alıştırma kitabı satın aldım. Ağabeyimin hesapları doğruysa, o bir köylüydü. Yani İngilizce bilmiyordu. Acıklı durumumu bir maceraya dönüştürme niyetindeydim ve Percy kendisini ortağım gibi hissetmeliydi. Ben de günlük tutmaya karar verdim, günlüğüm oğluma yazdığım mektuplardan oluşacaktı. Böylelikle onu hep yanımda hissedecektim.

3

Hiç kimse deliliğin doğuştan kazanılmış bir hak olduğunu söylemeye cesaret edemez. Teyzelerimden birkaçı hafif çatlaktı, epey yetenekli bir atlet olan amcam Edward ise Aldeburgh'ta genç bir çocuğu Alman Denizi'nden kurtardıktan otuz yıl son-

ra yatağa düşmüştü. Biz Brandling'ler at sırtında yol alırken kimi zaman aklımızı, kimi zaman servetimizi kaybettiysek bu, onda dokuz olasılıkla, imkânsız sanılanın başımıza geleceğine inandığımızdandı. Servetimizin temelinde de bu var. Örneğin babam buharlı motorların üretebileceğine inanmasaydı, Stephenson'a bu ölçüde yatırım yapmazdı. Fakat bu uğurda kendisini harcadı; yıllarca arkasından konuşulan buydu. Ama imkânsız sanılan, aslında mümkündü, bu yüzden şu an Brandling Demiryolları ve Brandling Kavşağı denilen yerler var. Bu zafer sayesinde, şimdi yanında çalışan teknik ressama Fortnum ve Mason arasına kurulmak üzere cam tüneller çizmesini ve bu tünellerden hızlı trenler geçirmesini söyleyebiliyordu.

İşte, bu açıdan bakınca, mütevazı olmaya gerek yok, ben tam bir Brandling'im.

Elbette Karlsruhe'de yaşayanlar Brandling'leri tanımıyor, onlara nasıl muamele edilmesi gerektiğini bilmiyorlardı. Şüphesiz hiçbir İngiliz askeri, sırf kendisi oturabilsin diye beni parktaki banktan kaldırmazdı ama bunu benden bir Alman askeri istediğinde elimdeki sözlük uygun cevapları vermeme yetmiyordu. Aynı şekilde, kasabadaki saatçiler de bana nasıl davranacaklarını bilemiyorlardı. Dört beş başarısız girişimden sonra yeşil antika camların ardında atlıkarınca şeklinde ve epey zekice tasarlanmış müzik kutusunu görünce neşem yerine geldi. Atlar yukarı aşağı hareket ederken, biniciler gerçekçi ama orijinal tepkiler veriyorlardı. Mesela bir kolunu havaya kaldırıyor ya da eyerlerinin üzerinde bir sağa bir sola yatıyorlardı. Benim karşımdakiyse epey alçak bir kapıydı, bu yüzden içeri girmek için eğilmem gerekti. Girer girmez saatçiyi gördüm, çalışma odasında gölgeler arasında duruyor, diğer yandan ceketinin düğmelerini iliklyordu. Işığa çıktığında minyon biri olduğu ortaya çıktı. Gözleriyse günlerini karmaşık motorlarla uğraşarak geçiren diğerleri gibi solgun ve nemliydi. Genç bir adam değildi. Tavırlarına bakılırsa hasretini çektiği yalnız hayatı sürmekteydi.

Başlangıçta ümitlenmiştim, planlarımı ilgiyle incelemişti. Acaba kabul edecek miydi? Ama ne hissettiğini anlamak güçtü. Sonuçta o pencere pervazına dâhiyane bir otomaton koyan becerikli bir saatçiydi. Ona getirdiğim proje de nadide zekâsına yaraşırdı.

"Bekle" dedi, İngilizce olarak. "Tanrıya şükürler olsun" dedim içimden; fakat o başka bir şey söylemedi. Mimiklerinden anladığım kadarıyla dükkândan çıkacak ama hemen geri gelecekti. Kapıyı üzerime kilitlediğinde de hiç gerilmedim aksine biraz daha cesaretlendim.

Beklerken pencerenin pervazındaki hayat kopyasıyla oyalandım. O icat, aynı anda hem cansız hem de canlıydı; bu karmaşa insanın tüylerini diken diken ediyordu. Tüm detayları oğlum için aklımda tutmaya çalıştım. Muhtemelen yirmi binici vardı ve gizemleri onları zekice bir kurguyla birbirine bağlayan pirinç kamlarda saklıydı. Atlıkarıncayı oluşturan parçaları birbirine bağlamak kolay iş değildi fakat onu yapan saatçi aynı anda hem insanların doğal hareketlerini gözlemleyen bir sanatçı hem de o hareketleri taklit etmek için hangi kamları yerleştirmesi gerektiğini bilen bir zanaatkârdı.

İşte oradaydım, mutlulukla kapının ardında çömelmiştim; adamım geri döndüğünde bu muhteşem aleti, kuyruğunu sevinçle oynatan bir kedi gibi, inceliyordum. Arkasındaysa oldukça sade bir vatandaş duruyordu; ama aslında polis memuru olmalıydı.

Onu çeviri yapsın diye getirmişti ve memur görevine Saygın Biri olduğumu söyleyerek başladı; Karlsruhe de saygın insanlara uygun bir yerdi zaten. Bunları duyduğuma sevinmiştim.

Polis memuruna M. Vaucanson'ın elinden çıkan esas kopyanın yok olduğunu söyledim. Fakat hemşerisi Goethe, onu görmüştü. Goethe'yi duymuşlar mıydı acaba?

"Elbette bayım, biz Almanız."

"Doğru ya... Öyleyse Vaucanson'ın ölümünden sonra Goethe ördeği görmüş. Dediğine göre, içler acısı bir haldeymiş; iskelete dönmüş ve sindirim sorunları baş göstermiş."

Vaucanson ismini hiç duymadıklarını düşünüyordum.

Polis memuru, "Sizi götüreyim" dedi.

Neler olup bittiği hakkında şimdi hiç fikrim yoktu fakat saatçi artık benimle göz göze gelmiyordu. Bu ne anlama geliyordu bilmiyorum fakat ben çıkarken veda da etmedi. Çevirmenimle birlikte Herr Froehlich'in yamuk ve dar baskı odasından geçtik, ardından Ortaçağdan kalma üçgen çatılı binaların arasında ilerleyip bir patikaya çıktık. Şimdi karşımızda daha önce hiç girmediğim bir kapı vardı, refakatçim kapıyı açıp beni kaldığım hana soktu.

Bu ne anlama geliyordu? Polis memuru elimdeki planları alıp hanın sahibi olan, kamburu çıkacak kadar zayıf Frau Beck'e, ördeğin işleyişini anlatırken, beklemekten başka çarem var mıydı? Memur görevini tamamlamıştı, topuklarını vurup bana veda etti. Ne kadar şaşkın olduğumu fark edince de elimi sıkacak kadar ileriye gitti; sanırım bu, güvenlik görevlilerinin bir beyefendiyle vedalaşırken takındıkları tavırdı.

Bu esnada Frau Beck, planlarımı eline almış, başını büyük bir ciddiyetle sallıyordu. "Tanrı çocuklarının yardımcısı olsun, tabii çocuğu varsa" diye geçirdim içimden.

"Hayır, Herr Brandling. Bunu yapamazsınız. Bunları Herr Hartmann'a gösteremezsiniz" derken, cılız parmaklarından birini bana doğru sallıyordu.

"Herr Hartmann da kim? Saatçi mi?"

Dili öyle bir düğümlendi ki doğru tahminin çok uzağında olduğumu anladım. Şu an Low Hall'daki evimde Almanca dersleri alıyor olmalıydım.

"Öyleyse kim?"

"Hiç kimse! Hiç kimse değil! İşler kontrolden çıkmadığı için şanslısınız."

"Neden?"

"Herkesin dikkatini çektiniz. Neden Kaptan'a yerinizi vermediniz ki" diye fısıldadı.

Anlaşılan o ki bütün Karlsruhe, neyin peşinde olduğumu biliyordu.

"Herr Brandling, burada kendinize dikkat edin. Alın bunları..." Bana planlarımı geri verdikten sonra kenara çekildi. Odama çıkmam gerektiğini ima ediyordu. Ona itaat ederken içimden gülmek geldi; halbuki hiç komik değildi. Karlsruhe halkı pek misafirperver sayılmazdı.

Odama döndüm. Planlarımı dolaba, kendimi de Almanya'ya özgü yatağıma attım. Elbette hizmetçi kapıyı çaldı, yanında on yaşlarında bir oğlan da vardı. Sanki Percy'nin narin yanları, bu çocuğun güçlü taraflarıydı. Kızgın ve sarışındı ama aynı yaşta olduklarından, onu da tanıyormuş gibi hissettim.

"*Guten Tag*" dedikten sonra ona bir bozukluk verdim. Sevgili dostumu çok özlemiştim.

Oğlanın annesi –annesi olmalıydı– elini omzuna koydu ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Muhtemelen teşekkür etmesini söylemişti fakat beni duygulandıran oğlanın omzundaki eldi.

Oğlan, "*Danke*" dediğinde topal olduğunu fark ettim. Bir anda tahmin bile edemeyeceğim kadar etkilenmiştim. Çocukluk ne zalim şeydi.

Saat dokuzu birkaç dakika geçmişti ki açlığa daha fazla direnemeyeceğimi hissettim. Artık günün ilk yemeğini yemeliydim. Zira "Bir erkek evden çıkmadan evvel karnını bir domuz gibi doyurmalıdır" derler.

Sözlüğümde çiroz balığının Almanca'sını bulamadım.

Catherine

Babam İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi Almanya'sı İngiltere'yi bombalarken kitap okuyarak oyalanmış. Henüz bir çocukken maruz kaldığı dehşeti, işte böyle karşılamış. Saat üçte onlar sevgilimi gömerlerken ben de okuyordum; Dr. Jessica Riskin'in, *1730-1950 Yılları Arasındaki Yapay Hayat ve Zekâ* adlı kitabıydı okuduğum.

> Üst silindirdeki kamlar, otuz katmanlı bir çerçeveyi harekete geçirir. Bu katmanların her biri ördeğin iskelet sistemindeki farklı bölümlerle bağlantılıdır ve bu bağlantılar sayesinde repertuardaki hareketler gerçekleşir. Bu hareketler arasında içmek, gagasıyla suyla oynamak, canlı bir ördek gibi sesler çıkarmak, ayağa kalkmak, yere

uzanmak, boynunu germek ve kıvırmak, kanatlarını, kuyruğunu ve uzun tüylerini oynatmak bulunuyor...

Ayrıca ördeğin kanatlarını tarif eden Abbé Desfontaines'i de okudum: "Ördeğin her kemiği taklit edilmekle kalmamış, kemiğin apofizi ve eminansı da canlandırılmıştır... Üç farklı eklem tipi vardır: Kıvrık, oyuk; kanatlardaki üç kemikse oldukça dikkat çekicidir."

Acaba Henry Brandling'in çocuğuna vaat ettiği nesnenin büyüklüğü ve maliyeti hakkında bir fikri var mıydı? Karlsruhe'li saatçi muhtemelen biliyordu; *London Illustrated News*'te yayınlanan taslak, sadece buzdağının görünen kısmıydı. Bu oyuncunun tüyleri, ayrıntılı bir şasiyi gizliyordu. Bu şasi, en az İngiltere'deki telefon kulübeleri kadar büyük olmalıydı. Her şey şimdi daha anlaşılırdı: Telefon kulübesi bir çay sandığına sığamazdı elbette.

Fakat ben, babam gibi değildim. Akrep ve yelkovan üçü çeyrek geçtiğinde, stüdyoyu kaçar gibi terk ettim, Matthew'un yokluğu kemiklerimi sızlatıyordu. Sanki ciğerlerim iflas etmişti, nefes alamıyordum.

Eric Croft mezarlıktaydı ama Blackberry'sini cebine koymayı ihmal etmemişti muhakkak. Ördeğin kalabalıklar tarafından coşkuyla karşılanacağını, Kültür Bakanlığı'ndan da takdir göreceğini düşünüyordu şüphesiz. *Şasi burada değil, Eric. Bağırsaklar bizde olmadığına göre elden bir şey gelmez.*

Kime: *e.croft@swi.ac.uk*

"Selam Eric," diye başladım çünkü Swinburne'da bile dünyanın diğer her yerinde olduğu gibi, insanlar maillerine böyle başlar.

Ardından sevgilimin mezarı başında dikilmeye cüret eden adama, otomatonun tüm parçalarının elimizde olmadığını ve şasisinin tamamı bulunmadığı takdirde paketleri açmanın bile manası bulunmayacağını yazdım. Derken, Lorazepam etkisi altında olduğum için sanırım, ona yas tutan bir kadına, bir

canlı simülasyonu teslim etmenin münasebetsizlik olduğunu, eğer amacı hayatımı cehenneme çevirmekse, bunu başardığını söyledim.

"Gönder" tuşuna basıp bilgisayarı kapattım.

Istırap ve öfke dolu o halimle, Henry Brandling'in defterlerinden ikisini çaldım. Yakalanırsam başıma ne gelebilirdi ki? Beni diri diri yakacaklar mıydı? Umursamazdım bile. İkisini de *Antik Horoloji* kitabımın arasına koydum ve güvenliği geçip nisanın son günlerinde Bangkok'tan bile daha sıcak olan Londra'nın yollarına düştüm.

Ben kapımın kilidini açarken, Matthew'un bedeni toprağın altında çoktan çürümeye başlamıştı. Dairenin içi korkunç derecede sıcak ve havasızdı. Kötü kokuyordu: içki ve sigara kokusu evin her yerine sinmişti. Evin önündeki pencereleri de arkasındakileri de açtım. Her köşeye Aveda lavantası sıktım. Önce bir sigara yaktım sonra hemen söndürdüm. Bir bardak viski doldurdum. Ardından öğürmeye başladım. Kırmızı şarap sevmesem de Matthew'un getirdiği Bourgueil'i açtım ve kokladım. Kimsenin beni ağlarken duymasını istemediğimden, pencereleri yeniden kapattım.

Bu bodrum katı, dedem öldüğünden beri benimdi. Kennington Caddesi'nde, Emperyal Savaş Müzesi'nin verevindeydi. Kulağıma Lambeth'in Londra'nın sevilmeyen bir bölgesi sayıldığı sık sık gelse de üst katlarda yaşayan ve İşçi Partisi'nde yükselen bir akım yaratan zengin komşularım, yılın büyük bölümünü İbiza'da geçirdiği için binanın duvarlarla çevrili bahçesi bana kalıyor, ben de muhitimin sevilip sevilmediğine aldırmıyordum.

Geleceğe küsmediğim o eski günlerde, bahçe sanki sihirliydi. Sadece bir hafta önce yatağa uzanmış, tilki ailesinin uzamış çimler arasında sıçrayarak oynamasını izliyorduk.

"Bak. İzle. Sessiz ol."

Tilkiler pek sevimli sayılmazdı. Etrafı kokutuyor, fast food artıklarını ve kullanılmış bebek bezlerini bahçeye taşıyorlardı.

Onları avlamaya her daim hazır bekleyen, "Putney'deki Bert'i" aramamız gerektiğini biliyor ama elbette telefon etmiyorduk.

Şimdi ise tüm dikkatimi önümde açık olan sayfaya vermiş, sayfadaki bulmacayı çözebilmek için yavaşça okuyordum. Henry Brandling'in oğluna verdiği sözü tutmak için yanıp tutuştuğundan şüphem yoktu. Fakat ördek tamamlandığında başına geleceklerden de habersizdi. Gerçekten karısının ona yeniden âşık olacağını mı düşünüyordu? Belki de bilinçsizce başında yas tutabileceği, deli işi bir anıt, saat gibi işleyen bir Tac Mahal inşa etmek istiyordu. Belki de o bendim.

Henry Brandling çok zeki birine benzemiyordu fakat İngiltere'nin bu çok can sıkıcı adamı, Oxford'dan birincilik almıştı; ben de Henry'ye olan inancımı hemen yitirmeyecektim.

Okudukça içiyor, içtikçe Henry Brandling'in daha çok etkisinde kalıyordum. O da tıpkı sevgilim gibi çocuklarının kalbini ve ruhunu kurtarmak için acı çekmişti. Onun da beni tanıdığını, bu defterleri bana, bile isteye ulaştırdığını düşünmeye başladım. Viskimi bitirmiş, Bourgueil'i içmeye başlamıştım. Çay sandıkları Croft'un istediği her kara deliğe girebilirdi fakat onlar ofisi terk etmeden önce defterlerin hepsini almalı, eve getirmeli ve onları sevgi görecekleri, anlaşılacakları yerde tutmalıydım. Fellini'nin 8½'unu izlediğimde de aynısı olmuştu. Gözlerimin önündeki o şeyi dünyada benden daha iyi anlayacak kimse olamazdı. Böyle hissediyordum.

Henry

Percy'yi yalnız bırakmıştım. Artık onun ağladığını da nefes aldığını da duyamıyordum. Yine de oldukça derin bir uykuya daldım. Yavaşça uyandım; sırtım, soğuk ve yumuşak çarşafların üzerinde hareket ediyordu. Ne gereksiz bir lüks... Kahvaltıdan sonra odama dönünce kendimi yine iyi tanıdığım o acının kollarında buldum.

Bu garip Alman yatağı odaya tıkılmış gibiydi, vücudumun dışlanmışlık tarihini yok sayıyordu. Karlsruhe'nin de beni dışlamasıyla olay daha trajik bir hal almıştı aslında. Karlsruhe'de bulunmamın bir anlamı yoktu. Hatta doğmamın bile bir anlamı yoktu.

Gerçek benliğimi nasıl da özlemiştim: su deposundan gelen tuzlu kükürt kokusu, nemli yer bezlerinden gelen küf kokusu, kahvaltı masasında oturan kırmızı gözlü çocuğun ucu bıçaklı botlarını sallayıp durması…

Perdesiz, sert yatağın üzerinde otururken, gerçek benliğime dair her şeyin benden alındığını fark ettim. Etrafımda karakteri olan tek varlık, ağzında İngilizce olduğunu sandığım bir şeyler geveleyen hizmetçiydi. Dolaba bıraktığım birkaç ufak özel eşyamı yeniden düzenlemiş, yerlerini değiştirmişti. Low Hall'da da bu tür değişiklikler sık sık yapılırdı. Maisie ve Elsie de çocuk odasının düzenlenmesi konusunda karımın müdahalelerine aldırmıyorlardı; bu durum gerginlik yaratıyordu. Aklıma yirmiden fazla örnek geliyor ama sadece birini aktarmak gerekirse, kızımızın son günlerinde, sokak lambası şeklindeki pirinç saat sorununu yazarım. "Alice'in Saati" adını taktığımız bu saatin ideal pozisyonuna ilişkin karımın kafası karışmış, en nihayetinde, şöminenin tam ortasının biraz solunda durmasını uygun görmüştü. Saat yataktan rahatlıkla görülecek bir açıyla yerleştirilecekti.

Ama dinlemediler. Zaten hizmetçiler bildiklerini okumaya bayılır, iki hizmetçiyse tek hizmetçiden beterdir. Bu yüzden Maisie'yi postaladık, Elsie ise birkaç yıl sonra nişanlandı. Fakat nişanlanana kadar saati inatla şöminenin ortasına, duvara paralel şekilde yerleştirdi. Elsie'nin inadı, karımı bir karar vermek zorunda bıraktı: ya Elsie'yi kovacaktı ya da saatsiz idare edecekti. Sonuçta saatin "kaybolmasının" en iyi seçenek olduğunu düşündü. Zavallı Elsie, bizimle çalıştığı beş yıl boyunca "kutsanmış saati" alanın kim olduğunu düşündü ve diğer hizmetçiden şüphelendi durdu.

Hizmetçilerin odayı nasıl düzenleyecekleri konusunda hiç fikrim sorulmadı; zaten bu düzenlemeler zamanla çocuk odasının dışına da yayıldı. Dolayısıyla Karlsruhe'de kol ağzı bağlarımın, pusulamın, oğlumun mineden minyatürünün, kâğıt destemin, kalemlerimin, gümüş saatimin ve yaşamsal diğer

küçük aksesuarlarımın yeri bir hurdacı tarafından değiştirilince, elimde olmadan kaygılandım. Aklıma evimde yaşananlar gelmişti. "Tanrım yine gerginlik çıkacak" diye düşündüm.

Dolabın tam ortasında, Londra'nın göbeğindeki Nelson's Column gibi, rulo haline getirdiğim taslaklar dikiliyordu. Bu obeliskin kenarındaki diğer eşyalarsa sanki ona saygılarını sunuyordu. Planlar şimdi basit bir dekorasyona malzeme olmuş, mavi bir iplikse planlara bir not kâğıdı iliştirme görevini üstlenmişti ki benim o kâğıdı fark etmem için epey zaman geçmesi gerekti.

Dolabın düzenini bozmak hiç içimden gelmiyordu ama kâğıdın taşıdığı mesaja kayıtsız kalmam da imkânsızdı. "İki Dost" arasında, çubuk çekme şampiyonu unvanını taşıyan ben olduğumdan, diğer hiçbir şeyi yerinden oynatmadan notu özgür bıraktım. Üzerine çocuksu fakat özenli bir stille, "*Wir bauen die Ente*" yazılmıştı.

Bunun anlamını bilmiyordum ama nedense tüylerim diken diken olmuştu. Karımdan mı korkuyordum, hizmetçiden mi? Sözlüğüme koştum, neler hissettiğimi (bu şehirde herkes beni tanıyor, en masumane hareketim bile düşmanlık ve kuşkuyla karşılanıyordu) tahmin edebilir, kalbimin dörtnala koştuğunu duyabilirdiniz. "*Ente*" kelimesinin "ördek' anlamına geldiğini öğrendiğimde bu hisler içindeydim.

Ama nihayetinde elimdeki küçük bir sözlüktü. Ben de etten kemikten bir çevirmen bulmak için dışarıya koştum. Bulabildiğim tek çevirmen ne yazık ki Frau Beck'ti.

Muhasebe defterinden başını gülümseyerek kaldırdı; o an ilk kez iyice sıkılarak kurulanmış bir çamaşıra benzeyen varlığına rağmen, küçük kahverengi gözlerinin yumuşak, hatta biraz da ihtiyatlı baktığını fark ettim. İçimden ona, "Dul kalmışsın' dedim. Dışımdan ise "*Ente* ne?" diye soruyordum.

"Bayım, elbette ördek."

"Peki, ördekle ilgili ne söylüyor, Frau Beck?"

Notu tezgâhının üzerine koydu, kalemi mürekkebe bandı ve gülümseyerek çocuğun el yazısındaki hataları düzeltti.

"Herr Brandling, elbette sizin ördeğinizi yapacağız. İki saat içinde hazır olur" dedi. Yazılanları yanlış anladığı çok açıktı ama onunla tartışmadım. Bunun yerine, onun daha fazla antipatisini kazanacağım kaygısıyla yemeyeceğim bir ördeğin parasını ödedim.

"Şimdi yürüyüşe çıkın Herr Brandling. Almanya'dasınız, burada egzersiz yapmak iyidir. İki saat içinde yine yemek yiyeceksiniz."

Ona birkaç soru daha soracaktım fakat hanın topal kâhyası, giriş merdivenlerini silen yaşlı kadınla tartışmak için o anı seçince, Frau Beck bana, "Yürüyün Herr Brandling, pişman olmazsınız" dedikten sonra sorunu çözmek üzere merdivenlere yöneldi.

Yürüyüşe kafamda hiçbir rota olmaksızın başladım, benden önceki ziyaretçilerin yaptığı gibi ben de dar sokaklarda gezindim. Odama bırakılan notun anlamından başka merak ettiğim hiçbir şey yoktu. Düşmanlık içermesinden korkuyordum.

Bir önceki gün kasabada ne kadar saat dükkânı varsa, bugün de vardı fakat artık hiçbiri ilgimi çekmiyordu. Bu sebeple yolun beni kasabanın dışına ya da kilisenin önüne çıkarmasını tercih ettim, sonuçta kimse kiliseye girdiği için suçlanmazdı. Ama bu bir Katolik kilisesiydi, yani girmesem daha iyiydi.

Arka sokakların İngiltere'dekilerden farkı yoktu. Esnaf kapıdaki levhalara tarifelerini yazmıştı. Tam bu sırada, şans eseri zarf ile pul ("*Brief-marke*") alabileceğim bir dükkânın önünde buldum kendimi. Oğluma bir mektup yollamanın isabetli olacağını düşündüm. Boş bir bira bahçesinde, kestane ağacının altına terk edilmiş bir sandalye buldum. Defterimden bir sayfa yırtıp Percy'ye atlıkarıncayı tarif ettim. Hafızam öyle iyiydi ki yırttığım sayfanın iki yüzünü de doldurup bir sayfa daha yırtmak beni hiç zorlamadı. Üç sayfayı küçük figürlere ve onların hareketlerine ilişkin detaylarla doldurmuştum. Oğlum iyi bir başlangıç yaptığımı düşünsün istiyordum. Bir sonraki mektu-

bum daha da güzel haberler taşıyacaktı. Yalancının tekiydim fakat başka şansım var mıydı? Yokluğumda bile "manyetik ajitasyonun" imkânlarından mümkün mertebe yararlanmalıydım.

Hana döndüğümde hiç iştahım yoktu. Yine de Frau Beck beni resepsiyonun bitişiğindeki yemek odasına götürdü. Koyu ahşaptan duvarlarına Romanyalı Avcıları tasvir eden halılar asılıydı. Pencereleri küçüktü ve içeriye ancak bir mezara sızabilecek kadar ışık giriyordu. Bu güneşli bahar gününde bile içeride mum yakmak gerekiyordu. Bu yüzden köşede bir adam oturduğunu kolay kolay seçemedim.

Kalın ses tonunun farkınaysa bana, "*Guten Tag*" diye seslendiğinde vardım.

Sivil giysileri içinde rahat edemeyen bir askere benziyordu.

Garson geldiğinde başını öyle bir eğdi ki onun köpek olduğunu sanabilirdiniz. Sanki kulaklarını da eğmişti. Bense ördeği iptal edip bir omlet söyleyecektim ve nasıl karşılanacağımı bilmemenin paniğini yaşıyordum.

"Elbette, *immédiatement*"* dedi.

"Karlsruhe'yi sevdiniz mi, Brandling?"

Brandling mi? Tüylerim yine diken diken olmuştu. Dev bir adamdı, geniş ensesi, ışıl ışıl parlayan kel başını vücuduna bağlıyordu. Kaşları siyah ve kalındı, bıyığına şekil veren çılgın berber belli ki elini kaşlarına da sürmüştü.

Acaba notu gönderen o muydu? Hayır, bu saçma bir düşünceydi.

İki garson (gerçekten de *immédiatement* şekilde) omletsiz ve birasız çıkageldi. Ama ellerinde meyve, tarçın ve pudinglerde görmeye alışkın olduğumuz diğer berbat malzemelerle hazırlanmış bir ördek vardı.

Köşedeki yabancının gözleri hâlâ üzerimdeydi, kollarını germiş, sandalyenin arkasında bağlamıştı. Önünde, arada çizikler attığı bir defter açıktı. Geniş omuzları onun avam taba-

* Fr. Hemen. (ç.n.)

kasından olduğunu düşündürüyordu fakat bir artist gibi davranıyordu. Bay Masini karımın portresi üzerinde çalışırken birlikte yemek yediğimiz bazı kişilerde de ondaki bu küstah hava vardı.

"Yemeğiniz çok hoş görünüyor" dedi.

Cevap vermedim.

"Herr Hartmann'a planlarını götüren arkadaşımız siz değil miydiniz?"

Ben arkadaşları mıydım? Tabii ya… "Hartmann diye birini tanıdığımı sanmıyorum."

"Saatçi Hartmann" diye ısrar etti, Doğu Londralı bir kadın tarafından büyütülmüş gibi İngilizce konuşuyordu. "Ona planlarınızdan bahsetmişsiniz. Siz Bay Brandling olmalısınız?"

"Öyle miyim? Evet, öyleyim."

"Hartmann'ı çok korkutmuşsunuz." Bir sigara yaktı, o sırada omuzlarına aldığı ceketi gördüm.

"Herr Hartmann buralı değildir, gerçi buralı olsa ne değişecekti? Bu aptalların kim olduklarına dair hiçbir fikirleri yok. Vakitlerini Prusyalıları taklit ederek geçiriyor, hayal dünyasında yaşıyorlar" dedi.

Kendimi ördeği yemeye zorluyordum fakat tadı berbattı.

"Neden bahsettiğimi biliyor musunuz?" Kabadayı anlaşılmak istiyordu.

Evde körmüş ve sağırmış gibi davranabilirdim ama Karlsruhe'de bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum.

"Hayal dünyasında yaşıyorlar" diye tekrarladı.

Nihayet konuşmaya başladım. "Sizi anlamıyorum, bayım."

"Öyleyse, sanırım size katılma vaktim geldi" dedi, yerinden kalkarken.

Dev adamın bana doğru geldiğini görünce dehşete kapılmıştım. Yerimde ağabeyim olsa kesin odayı terk etmişti. Ama ben, Henry Brandling, koca bir İngiliz tavşanı gibi oturdum ve "arkadaşımın" deri kaplı defterini yemeğimin yanına koymasına müsaade ettim. Hırpalanan bu defterin sayfaları arasına, sa-

yısız başka kâğıtlar sıkıştırılmıştı. Hepsinin büyüklüğü ve rengi başkaydı. Sayfaların hepsi deri bir kayışla birbirine bağlanmıştı.

Garsona Almanca seslendi ve bir şeyler istedi. İstediğinin kül tablası olduğu garson masamıza yeniden geldiğinde ortaya çıktı. Bu dileği gerçekleştikten sonra ilgisini yemeğime çevirdi. Benden hiç izin almadı. Onu uzaklaştırmam gerekirdi ama ben terzilerin kullandığı cansız mankenler gibi kıpırdamadan oturuyordum ve bıçağın kontrolünü alıp, tıpkı bir cerrah gibi, sosu elementlerine ayırmasına izin verdim. Bu işlem esnasında benim için değil ama garson için bir sorusu vardı. En nihayetinde tabakların masadan kaldırılabileceğini söyledi ya da her ne dediyse, dediklerinin sonucu bu oldu.

"Şimdi konyak içeceğiz" diyerek beni başıma gelecekler konusunda bilgilendirdi.

Belki de belediye başkanıydı, sosyal basamakları tırmanan küstah bir çiftçi… "Konyağın keyfini tek başına çıkarabilirsin" dedim içimden.

"Neden gülümsüyorsun yoldaş?"

"Burada sadece bira var."

Gülümsedi ama saldırgan bir biçimde değil. "Yoldaş, bunların hepsi hayal dünyasında yaşıyor."

Omuz silktim. "Söz konusu konyaksa, aynısı senin için de geçerli."

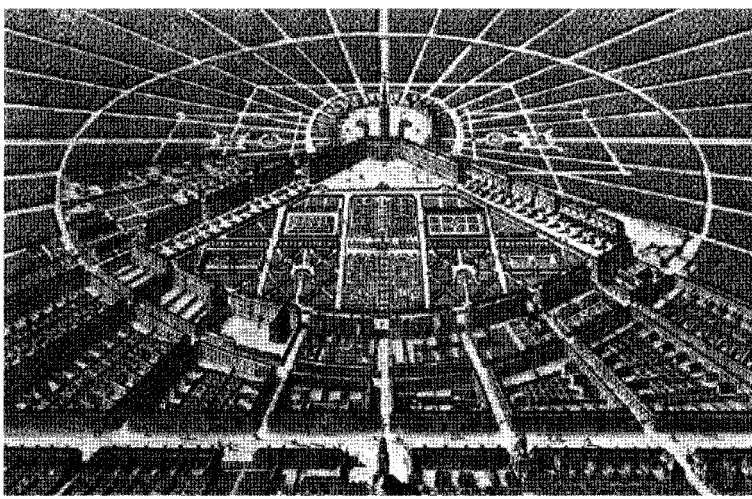
Artık benimle aynı fikirde değildi. Terzisi iyi bir iş çıkarmamıştı fakat üzerine dar gelse de ceketinin, her şey için bir cebi var gibiydi. Mesela oyun kâğıdı taşıyabilsin diye bile bir cep dikilmişti.

Destenin içinden bir kâğıt seçti ve kapalı olarak masaya koydu. "Bunun ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu. Gür bıyıklarının gölgesinde kaybolmuş dudakları gülümsüyor muydu şu an?

Görünen o ki bir kâğıt cambazıyla aynı masaya düşmüştüm ama arkadaşlarımın korkuları boşunaydı, kolay bir kurban olmayacaktım. "Onu çevireceğimi sanıyorsan, yanılıyorsun."

"Hayır." Kâğıdın arkasına vurdu. "Sana gösterdiğim işte bu. Bir rüyanın içinde yaşıyorsunuz."

İlk kez gözlerine baktım. Koyu kahverengi hatta siyahtılar. Ondan korkmuyordum ama acımasız ve garip bir canavar olduğu belliydi. "Bu, Karlsruhe'nin resmi" dedim.

Alman oyun kâğıdı, arka yüzü, yıl 1820

"İngilizce'de Karl'ın Dinlenme Yeri anlamına gelir. Elbette bunu biliyorsun. Fakat bilmediğin şey şu: Karlsruhe'nin hayalini kuran Karl, Karl III. Wilhelm'di. Yani Markgraf von Baden-Durlach. Bir gün uyuyakaldı ve bir rüya gördü. İşte bu kartın arkasındaki onun rüyası. Peki, sen ne görüyorsun?"

"Daire şeklinde tasarlanmış."

"Evet, Bay Brandling. Hatta bir çark şeklinde…"

İsmimi nereden bildiğini bir kez daha merak ettim. Deri kaplı defterinin arasındaki karmaşadan, kötü kullanılmış bir sayfa çıkardı. Kataloğa benziyordu, üzerinde saat çarkları ve dişliler vardı.

"Sen bir saatçi değilsin" dedim, elleri bir botun bile bağcıklarını layıkıyla bağlayamayacak kadar büyüktü.

"Tanrı aşkına o aptal Hartmann'la neden konuştun ki? Çarkların anavatanına geldin ve aptal bir kapitalistin işlettiği küçük dükkâna girdin. Tanrı aşkına söyle, nerede olduğun hakkında bir fikrin var mı?"

Galiba burada yaşayan herkes birbirinden bu şekilde bahsediyordu.

"Guguklu bir saat istiyorsun." Benimle neredeyse alay ediyordu.

"Hayır" dedim ama o inatla benim saat çarklarını işlemeyi planladığımı söylüyordu, her seferinde de bana aklını yitirmişlere has donuk bir heyecanla bakıyordu. Belli ki bir teorisi vardı. Eğer Karlsruhe'li isen çubukların ve metal jantların olmalıydı.

"Koşan bir makine gördün mü hiç?"

"Koşan bir makine mi?" (Tanrım, sanırım işime yarayacak birini bulmuştum.)

"Tanrı aşkına, iç şunu, tabii ki değil. Eğer böyle bir alet icat edildiyse, sence nerede edilmiş olabilir?"

"Herhalde Karlsruhe'de diyeceksin."

Koleksiyonundaki başka bir kartı devasa elleriyle çıkarırken, "Burada" dedi. Bu tip kartları bazı üreticiler pipo tabakalarının içinde taşırdı. "Bunu bir incele, terziniz için çok fazla para harcıyor, kitaplara para ayırmıyorsunuz belli ki."

Yanında iki çarklı bir alet bulunduran bir adamın, renkli kabartmasıydı bana uzattığı.

"Bu, Karlsruhe'nin Herr Drais'i." Adamın başını, bir bahçıvanınki kadar kirli ve köşeli tırnaklarıyla işaret etmişti.

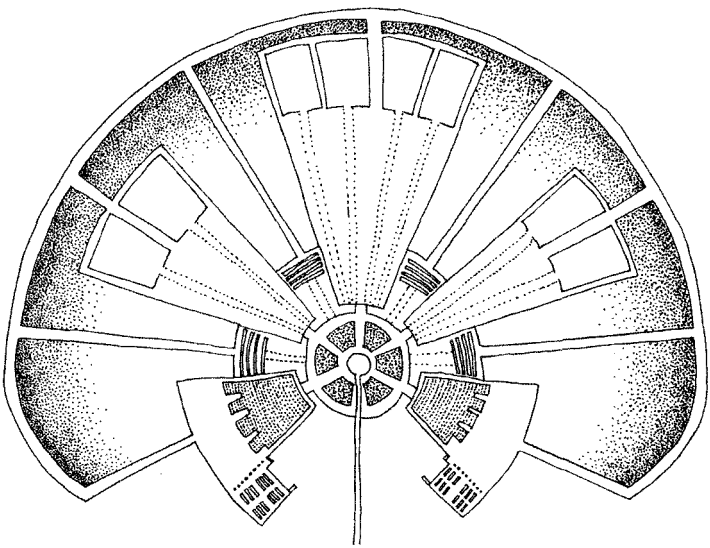
"Bana bunu niye gösteriyorsun?" diye sordum.

"Mekanizmaya da onun ismi verildi. Adı, Drais."

"Bana bu lanet Drais'i neden gösteriyorsun?"

"Ölümün ördekten olmayacak" dedikten sonra, başını geriye yasladı ve gürültülü bir kahkaha attı. Kâğıtlarını ona geri uzattım fakat onun göstereceği bir kâğıt daha vardı.

"Peki, bu ne?"
"Her şeyi nasıl bilebilirim?"
"Öyleyse neden bana veriyorsun?"

İpek kâğıt, organik mürekkep ve kumaş boyası. Kaynağı belirsiz

"Güven şart."
"Neye güvenmek şart?"
"Sizin planlarınız bende olduğuna göre, siz de benimkileri alabilirsiniz" dedi.
"Benim planlarım sende yok ve bana Brandling demeyi bırak artık" dedim.
Karşılığında ellerini göğsünde bağladı ve gür bıyığının altında, bir dizi beyaz diş parladı.
"Müsaadenle, bir randevum var" dedim.
"Öyleyse gitmelisiniz."

Veda etme gereği duymadı. Onun yerinde büyük burnunu yumuşak bir hareketle sert içkisine daldırdı. Birkaç dakika sonra karanlık ve kıvrımlı koridorda odamı arıyordum. İçeri girdiğimde planlarımın kayıp olduğunu keşfettim.

Zavallı oğlumun yaban eriği rengindeki gözlerini, gözlerindeki hüznü görür gibi oldum. Onu bu şekilde bırakmak suçtu. Merdivenlerden aşağıya koştum. Elime aldığım bıçağı o aşağılık herifin bana diktiği gözlerine saplayabilirdim. Karşılaştığım manzarayı siz çoktan tahmin etmişsinizdir. Ama ben her zaman en son anlayan oluyordum. Elbette resepsiyon artık boştu, olup bitenlere dair hiçbir iz yoktu. Masanın üzerinde iki boş konyak bardağı, altında ise tek bir oyun kâğıdı duruyordu.

Maceracı biri değildim. Maceralara uygun da sayılmazdım. Eğer "Gerçek Bir Dost" olsaydım, evin dışına hiç çıkmazdım.

Catherine

1

Mezarlığı ziyaret etmekten çok korkuyordum ama sevgilimi terk edemezdim. Yatağımı düzelttim ve kıyafetlerimi kirliye attım. Yere dökülen mısır gevreklerini temizledim, viski bardağımı yıkadım. Şişeleri kapıya koyup kendime bir bardak çay doldurdum. Masaya oturdum. Lorazepam kutusunu buldum ve bir tane çiğnedim. Saat daha sekiz olmalıydı, Henry Brandling ile biraz daha zaman geçirebilirdim. Defterin sayfasını çevirdim ve Karlsruhe'nin paslı bir iğneyle tutturulmuş kartpostalını gördüm. Sonraki iki sayfanın arasında da bazı çizimler vardı. Defterin sayfaları ise artık boştu. Bu boşluk

nedeniyle nefesim kesilince, Henry'nin devam etmesine ne kadar ihtiyacım olduğunu anladım. Şimdi etmeme ihtimalini görmüştüm. Belki de çay sandığındaki diğer defterler de boştu.

İşe giderken hangi elbiseleri giyeceğimi düşünüyordum ki günlerden cumartesi olduğunu hatırladım. Arayabileceğim kimse yoktu, ofise girmek için bir bahane de üretemezdim.

"Stüdyolarda hafta sonu çalışmak yasaktır ve hiçbir istisna yapılamaz."

Ben de banyoyu doldurdum. Kendimi ılık suyun kollarına bıraktım ve artık sevgisiz kalan cılız bedenime, deniz dibindeki yosunları andıran tüylerime baktım. Ağlamaya başladım. Sonra şampuanlandım ve ardından sanki şartlanmışım gibi yeniden ağladım. Etrafınızı saran ısı dalgasını banyodayken bile hissediyordunuz: araba motorlarını, ufku aşan otobanları… Saçlarımı kuruttum. Güzel saçlarım vardı. Öyle derlerdi. Preparation H ile gözümdeki kızarıklığı da örtmeye çalıştım.

Matthew'u nereye sakladıklarını bilmiyordum. Öğrenmek için mezarlığı aradığımda bana o kadar kibar davrandılar ki ne diyeceğimi bilemedim. Halbuki kendimi en kötüsüne hazırlamıştım. Bana karısı olup olmadığımı soracaklarını, ardından kanıtlamamı isteyeceklerini sanıyordum. Fakat telefondaki genç adam bunların hiçbirini yapmadı. Batı Yakası'na has, sevimli bir konuşma tarzı vardı. Mezarın ada numarasını ve oraya nasıl gidebileceğimi söylediğinde onu kalem bulmak için beklettim; sabırlı davrandı. Ayrıca onun mezarlığın güzel bir bölümüne gömüldüğünü söyledi. Dediğine göre, önceki gün oraya yürümüş. Etrafı ağaçlıkmış, sıcak bir ortam, "gerçek bir sığınakmış".

Vazgeçecektim ama saat onu geçtiğinde üst kat komşumun döndüğünü, eski apartman yöneticisinin de çimleri biçtiğini anladım. Çok fazla gürültü vardı. Ben de gitmeye karar verdim.

Kensal Rise'a Bakerloo hattını kullanarak gidebilirdim. Metroyu hiç sevmezdim ama bugün zaten can sıkıcı bir gün-

dü. Meğer son kırk yılın en sıcak nisan günüymüş. Peronda beklerken sıcaklık kırk yedi dereceydi fakat o sırada bundan haberim yoktu. Paniklemeye başladım, belki de klostrofobiyi ben kendim yaratıyordum. Ona pabuç bırakmayacaktım.

Fakat Marble Arch'a geldiğimde yürüyen merdivenlerden yukarıya koşarak çıktım. Çiçek alacaktım ama bulamadım. Kalan yolu otobüsle gitmeye karar verdim. Haritaya bakamayacak kadar gergindim. O sebeple Westbourne Grove'a giden otobüse atladım. Çünkü onun Harrow Caddesi'nden geçtiğini biliyordum ve mezarlık Harrow Caddesi'nin üzerindeydi.

Harrow Caddesi'ndeki durağı kaçırınca, daha ileride inmem gerekti. Biraz durup sakinleşmeye karar verdim. Matthew toprağın altında hapisti; çürüyor, güzelliği yerini böceklerin çalıştığı bir fabrikaya bırakıyordu. Bu fabrikada metan, karbon dioksit, çürümüş yumurta gazı ve amonyak üretiliyordu. Bildiğim bu gerçek beni korkutuyordu.

Mezarına yürüyerek kırk dakikada varırdım ama yamalı toprağı görmek istemiyordum. Ben de çimler büyüyünce gitmeye karar verdim. Ona böylece sırtımı döndüm ve Notting Hill Kapısı'na yöneldim. "Matthew, bağışla beni lütfen" dedim içimden. Sen beni asla yalnız bırakmazdın. Ama elbette yaptığın tam da bu aslında, beni yalnız bıraktın.

Beyaz derili, kısa bacaklı İngiliz erkekleri, şortlarını giymiş, sanki bir geçit töreni düzenliyordu. Matthew ise uzun ve zayıftı. Şimdiye dek gördüğüm en muhteşem bacaklar onunkilerdi. Hava çok nemli ve basıktı, ortalıkta toz taneleri uçuyordu. Çok çok üzücü.

Eve, hiçliğime dönmeye korkuyordum. Önümdeki öğleden sonra da gece de ürkütücüydü. Ben de Annexe'e girebilmek için dil dökmeye karar verdim. Nihayet Earls Court'a ulaştığımda Olympia minibüsünün intihara teşebbüs ettiğini öğrendim. Kuzeye, Olympia'ya yürümeye başladım. Arkamdaki gökyüzünün karardığını fark etmemiştim. Emlakçıların Brook Green dedikleri restoranın önünde durakladım.

Kensal Rise'daki ağaçların gölgesinde yatan erkeğim, dünyanın en muhteşem adamıydı ve şaraplarıyla ünlü bu barı görse çok severdi. Dükkânlar altın rengi ışığın altında harika görünüyordu. Gri ve pastel rengi evlerin dizildiği sessiz bir sokağa girdim. Köşede bir dükkân vardı. Güzel görünüyordu. Yaklaştıkça onun küçük bir semt dükkân olduğunu, şu an çok ihtiyacım olan basit mi basit çantalardan sattığını fark ettim. Maalesef kapalıydı. Ama içeride bir kadın vardı ve ışıkları yakıp bana doğru yürümeye başladı. Bilenmiş gibi duran vücuduyla garip bir kadındı, muhtemelen ellilerini sürmekteydi. Aşırı derecede zayıf ve minyondu. Az rastlanır ve ilginç yapısı nedeniyle insan onun Fransız olduğunu sanabilirdi. Pahalı bir kuaförde, kısacık kestirdiği anlaşılan, gri saçları gürdü.

Kapıyı çatık kaşlarla açtı, sanki birtanemin öldüğünü biliyordu da böyle bir zamanda alışveriş yapmaya yeltendiğim için kızmıştı.

"Acele etmelisin" dediğinde, fırtınayı kastettiğini bilmiyordum.

Dükkâna tekrar girdiğinde soyunma odasına asılı halde beni bekleyen dünyanın en basit çantasını gördüm. Siyah derisi yumuşak ve parlaktı. Onu omzuma astığımda, sanki erimiş gibi, kolumun altında kayboldu. Biri fermuarlı, diğeri fermuarsız olmak üzere iki gözü vardı. En güzeliyse, tavuskuşu tüyü desenli ipek astarıydı. İşte, bu çantanın görevi Henry Brandling'i Annexe'ten çalmaktı.

Bu arada kadının Fransız değil İtalyan olduğu ortaya çıktı. Çantanın yüz pound olduğunu söyledi.

"Üzgünüm ama nakit öderseniz memnun olurum" dedi. Bende yeterince vardı.

Çantayı paketlemeden verdi ve kibarca ama hızla beni kapının dışına itti.

Şimşek çakıyor, gök gürlüyordu. Henüz yağmur yağmıyordu fakat gökyüzü siyahtı ve bir Rothko tablosu gibi kanıyordu. O sırada köşede sevimli yeşil ışığıyla bir taksi belirdi. Ben tak-

siye biner binmez yağmur başladı. İri damlalar, ön camdan gliserin gibi akıyordu. Doğal Tarih Müzesi'ne yıldırım düştüğünü gördüm, en azından öyle gibi duruyordu.

Kennington Caddesi'ne vardığımda hemen içeri koşabilirdim ama taksiden beni büfeye bırakmasını istedim. Bir şişe konyağın parasını MasterCard'ımla ödedim. Büfeden çıktığımda etraf karanlıktı, sadece evlerden sarı bir ışık geliyordu. Yağmurun yavaşladığını sanmıştım, belki de gerçekten yavaşlamıştı. Ama yolu yarıladığımda dolu başladı. Taneleri buz parçaları, çakıl taşları gibiydi; zalim, acımasız taneler başıma, korunmasız omuzlarıma düşüyordu. Mutfağıma girdiğimde, canım yanıyor, üzerimden ise su damlıyordu. Canavar dolu tanelerinin bahçeye düşüşünü izledim. Ey sevgili, beni neden terk ettin?

2

Dolu ve nefret, bir tren gibi uğulduyordu. Tüm arka bahçe, bir ceset kadar hareketsizdi; kırık cama benzeyen buz, şimdi neredeyse altı santimetre kalınlığındaydı. Sardunyalar yassılaşmış, defne ağacı mahvolmuştu. Komşuma ne olmuştu Tanrı bilir ama çim biçme makinesini çimenliğin ortasında terk etmiş, görüş açımı kapatmıştı.

Banyoda kırmızı bir çiçek gibi açmış yaralarımı inceledim fakat hiçbiri fazla vaktimi almadı. Kısa sürede saçımı kurulayıp sabahlığımı giydim. Ardından mutfak masasına oturdum. Brandling defterlerimi yeni çantamın içerisine burada koydum. Sonra prova yaptım. Çanta, tıpkı düşündüğüm gibi, kollarımla gövdem arasına güzelce oturmuştu. Defterlere kavuşmak konusunda o kadar sabırsızdım ki buz tarlalarını kaplayan sisin farkına bile varmadım. Fakat bir süre sonra yukarı baktığımda, güneş yüzünü gösterdi. Şimdi tüm bahçe altına dönmüştü sanki, cennetten bir köşe gibiydi, değişikti.

Bir saniyeliğine yas tutmayı bıraktım ve içimi hayranlık doldurdu. Açık bekleyen dizüstü bilgisayarıma uzandım. Bil-

gisayar bana doğru kayarken, bunu neden yaptığımı anladım, gördüklerimi Matthew'a anlatacaktım.

Ayak parmaklarını öpüyorum. Okunmadı olarak işaretlendi.

Croft'tan yeni bir posta vardı. "İcabına bakıldı" yazmıştı.

"Herhangi bir şeyin icabına bakman mümkün mü" diye geçirdim içimden. Sonradan anladım ki küstah mesajımı okumuş ve şüphesiz, sefil bir aptal olduğunu düşünmüştü. Ardından gizlice ama tatlılıkla lanet olası çay sandıklarını ve bu sandıkların içindekileri stüdyomdan aldırmıştı.

Ondan istediğim şeyi yapmış, projemi benden uzaklaştırmıştı. Hafta sonu çalıştığım için fazla mesai parası da ödemişti. Yaşananlar ahlaki mesaj taşıyan bir peri masalı gibiydi. Hırçın davrandığım için Henry'nin defterlerini kaybetmiştim.

Konyak şişesini açtım ve bardağa koyma zahmetine girmeden şişeden içiverdim. Swinburne'un personel yönetimi departmanının dahili numarasını buldum sonra.

"Merhaba, Arthur'la mı görüşüyorum?"

"Arthur az önce çıktı."

"Ben Horoloji'den Gehrig, 404'te çalışıyordum."

"Onları 13 dakikayla kaçırdınız Bayan Gehrig."

"Dolu fırtınasından etkilendiniz mi?"

"Aslına bakarsanız, Arthur etkilenmiş olmalı. Eğer hâlâ hayattaysa mesajınızı ona ileteyim mi?"

"Bay Croft oralarda mı?"

"Arthur'la beraber buradaydı, yaklaşık üç saat kaldı. Sonra birlikte çıktılar."

"Şu an Fox & Hounds'ta mı?"

"Evet. Yaralarını yaladığını söyleyebilirim."

Tüm öğleden sonrasını çay sandıklarını binadan çıkararak harcamış olmalıydı. Artık defterleri okuma şansım yoktu. Daha fazla konuşamayacaktım. Telefonu kapattım. Sonra tekrar arayıp telefonu elimden düşürdüğüm için özür diledim. "Pazartesi görüşmek üzere" deyip bir kez daha kapattım.

Horoloji Departmanı'nın Baş Küratörü benim hamalımmış gibi çalışacak değildi. Fakat o an bunu düşünemiyordum. Düşünebildiğim tek şey, pazar günü acı çekmek için bir sebep daha bulduğumdu. Peki, öyleyse artık sendelememeliydim. Fransız kapısını açtım ve arkasındaki dolu yığınını, kapıyı iterek öteledim. Bastığımda kıtır kıtır ses veren üç merdiveni çıkıp bahçeye ulaştım. Manzaramı mahveden çim makinesini uzaklaştırdım.

Bu hareket ellerimde yağ ve kauçuk kokusu bıraktı. Beccles yakınlarında bulunan Suffolk Korusu'ndaki küçük ahırda geçirdiğim geceler de bu kokuyu bırakırdı üzerimde. Asma kata yaydığımız dar yatağımız, restorasyonuna yıllar harcadığımız Mini Minor'ın üzerinde dururdu. Burası Matthew'un yeriydi, yalnızca ona aitti. Aşkımız böyle kokuyordu işte: yağ, kauçuk, seksin küflü ve arzu dolu kokusu. Hayatımın en mutlu gecelerini burada, yaprakların gölgesi vücudumu yıkarken, virajı alan arabaların far ışıklarına hedef olan A12'de yaşadım.

Kennington Caddesi'ndeki evimde, ellerimin yağ ve kauçuk kokusu, Henry Brandling ve onun ördeği hakkındaki endişelerimi alıp götürdü. Dolu erimiş, hava nemlenmişti. Çimenleri yalayan rüzgâr, mutfağımın açık penceresinden girerken, o minik ahırdaki yatağımızda, tatlı Suffolk yağmurunun kırılgan çatıya vuruşunu dinliyordum sanki.

3

Pazartesi sabahı Annexe'in bahçe kapısının solundaki zile dokundum ve onun hiç de cömert olmayan kalbini turnikeleri döndürerek açmasını izledim. O andan sonra beni bir kamera izliyordu.

Resepsiyon solumdaydı, Arthur da resepsiyonda… Çay sandıklarının nereye kaldırıldığını dikkat çekmeden sormam mümkün değildi.

"Günaydın Bay Phelps." Yüzünü kaldırdığında, gözlerinin altındaki akşamdan kalma şişliği fark ettim.

"Cumartesi günü benim yerime çalıştınız. Size borçlandım."

Antikaya benzeyen bu yaşlı adam, gümüş saçlarını elleriyle taradı. "Bay Croft o konuyu netleştirdi, Bayan Gehrig. Dediklerimin kusuruna bakmayın ama öyle kanlı bir düzenleme yaptı ki beni neredeyse öldürüyordu."

Kimlik kartımı gösterdim. Bir turnikeden daha geçtim. Çantamı da x-ray cihazına bıraktım. İçerisinde kaşmirden bir cüzdan ve Lorazepam'dan başka hiçbir şey yoktu. Yanımda boşluğu taşıyordum. Kapılar açıldı. Bir başka kamera ilerlememi izliyordu. Şüphesiz bunları daha evvel binlerce gün tekrar etmiştim, dijital bir Araf'a gömülmüş gibiydim. Önümdeki iki basamağı tırmanırken, hevesle bekleyecek hiçbir şeyim yoktu. Kartımı son bir kez gösterdim.

Ama kapısını açtığım stüdyo beni hiçlikle değil, çay sandıklarıyla karşıladı.

Galiba minik bir çığlık attım. Kameralar kaydetmiştir. Bir an sonra *Daily Mail* gazetesinin sayfalarının yarattığı karmaşanın arasından, Henry Brandling'in rafyayla bağlanmış defterlerini buldum. İşte oradaydılar.

Bankın üzerinde, her sayfası yazıyla doldurulmuş ilk defteri buldum. Tüm defterler, her biri oradaydı. Dalgalanan satırların oluşturduğu denizde tek bir boş sayfa bile yoktu. Hepsine bir anda sahip olmak istesem de ağzı fermuarlı torbalara ancak dördünü yerleştirebildim ve onları el çantama sakladım. Kalanları ise çeker ocağın en üst rafına koydum. Oraya bakmak kimsenin aklına gelmezdi. Okunacak dokuz defterim daha vardı.

Ganimetlerimi kapının arkasındaki kancaya astıktan sonra stüdyonun cuma akşamı bıraktığım gibi durmadığını fark ettim. Odanın solunda, kapının epey yakınında, yani içeri ilk girdiğimde sol omzumun arkasında kalan yerde, üzerine gri muşamba örtülmüş bazı eşyalar vardı. Bu eşyalardan en büyüğü yaklaşık yüz yirmi santimetre yüksekliğindeydi.

Sahile çıkmış bir iğneli vatoza benziyordu, kıyıyı yıkayan bir zombi, *La Dolce Vita.* Ama beynimin rasyonel yarısı uyanınca, muşambanın altında yatanın ne *olması gerektiğini* anladım. Ördeğin bir şeyler içmesini vesaire sağlayan ve otuz katmanlı iskeleti bir arada tutan bir üst, bir de alt silindirdi bu. Tıpkı Riskin'in yazdığı gibi. Örtüyü kaldırdığımda artık emindim, karşımda duman tüttüren bir maymun yoktu. Eğer yerini derhal değiştirdiysem, bu zekice tasarlanmış mekanizmanın değil, arkasındaki tahtadan nesnenin yüzü suyu hürmetineydi. Fakat bu bir şey değildi, elbette hiçbir şey değildi. Muhtemelen bir zamanlar içinde mekanizmayı saklayan tahtadan bir kabuktu o. Bir kâbusun ortasında gibiydim ve beynim bir ölüyü yakmakta zorlandığına ya da bir yemeğin dibinin tuttuğuna ilişkin sinyaller veriyordu; belirli bir nedeni bulunmayan kara bir korkuydu içimdeki. İşim gereği, altındaki siyah platformu anlıyordum fakat gördüğüm, iki büyük kaplaması bulunan, yongalanmış ve sanki zifirden yontulmuş bir kabuktu. Napalm, katran, yanmış domuz ve ölüm kokusu alıyordum.

KİME: *e.corfty@swi.ac.uk*
KİMDEN: *c.gehrig@swi.ac.uk*
KONU: Bronşit
Üzgünüm. Teşhis doğrulandı.

Kısa bir süre sonra merdivenlerden iniyordum.

"Titriyorsun" dedi Arthur.

Kolumun altında sıkıca tuttuğum ganimetlerimle turnikelerden geçtim. "Henry Brandling, başına neler geldi senin? Ne kadar paranı çaldılar?"

Henry

1

Sorguya çekmeme rağmen, Frau Beck yemek odasındaki adamı bir türlü hatırlamadı.

"Eğer Herr Brandling, İngiliz adamı kastediyorsa, o adam borcunu kapadı. Tüm bildiğim bu."

"İngiliz adam benim."

"Evet, Herr Brandling siz de İngilizsiniz ama *o* İngiliz adam, ödeme yaptı" demeden önce, kolunu bir yay gibi gerip o adamın muhtemel omuz mesafesine getirdi.

Görünen o ki, kendisine yolcuları tuzağa düşürecek kadar güvenen birine denk gelmiştim. Elimi tezgâha vurdum. Frau Beck bu hareketimden hiç hoşlanmamıştı.

"O Alman'dı" dedim.

"Hayır, İngiliz'di."

Kendimi kaybetmek üzereydim. Oğlumu terk etmiştim, hem de ne için? Bir oyun kâğıdı için mi?

"Peki ya hizmetçi kadın" diye sordum.

Hizmetçi mi? Ne hizmetçisi? Vesaire. Frau Beck de mi çetenin üyesiydi?

"Benim odamla da ilgilenen hizmetçi."

"Sizin odanızla ilgilenen hizmetçi..." Frau Beck bu cümleyi İngilizcemle alay eder gibi söylemişti. "Sizin odanızla ilgilenen hizmetçi kasabadan ayrıldı."

"Görünen o ki, suçlular yalnız çalışmıyor." Bu cümle ağzımdan dökülürken, gözlük camlarının arkasındaki gözlerini arıyordum.

"Herr Brandling, bahar geldi. Hizmetçi kadın da Schwarzwald'daki ailesinin yanma gitti. Bu beklenen bir şeydi. Her yıl gider."

"Planlarımı Kara Orman'a götürdü!"

"Herr Brandling, bunun mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz."

"Götürdü Frau Beck, inanın bana."

"Bu planlar Herr Hartmann'a gösterdiklerinizin aynıları mıydı?"

"Onlar benim planlarımdı. Elimde başka da yok."

Kalemini önündeki mürekkebe batırarak, gitme vaktimin geldiğini ima etti.

Eğer evimde olsaydım polis çağırması için birini yollardım ve polisler tüm hizmetçilerin kalbine korku salarlardı (Karımın alyansının kaybolduğu iki seferde de böyle olmuştu).

Frau Beck'e odama dönüp bir şikâyet dilekçesi yazacağımı söyledim. Ne kastettiğimi anladığından pek emin değildim. Peki, kendimden emin miydim? Ne yazacaktım? İngilizce mi yazacaktım? Kime hitaben? Hayır, dilimi tutmalıydım. Yeni planlar istemekten başka çarem yoktu, firmanın teknik ressamı *London Illustrated News* gazetesinde yayınlanan orijinalleri

bir kez daha kopyalayacaktı. Ağabeyim de onlara, "Bay Henry'nin ikinci ricasının ilk seferkinden de kötü karşılandığını" söyleyecekti.

Ama sonuçta ailenin en önemli yatırımı benim küçük oğlum değil miydi? O bir Brandling'di ki bu denize açılmadan evvel somon balıklarına verilen ismin aynısıydı. Yavru bir som balık, bir smolt, bir gümüş balığı, bir morina balığı veya bir Brandling. Ağabeyim, Percy'nin bizim geleceğimiz olduğunu görmeliydi. Zira onun hiç çocuğu yoktu.

Kuş yuvasına benzeyen odama döndüm ve yatağıma uzandım. Ne kadar uyuduğuma dair hiçbir fikrim yok. Fare tıkırtılarını andıran bir sesle uyandım, sanki birisi kapının altından içeriye doğru bir kâğıt itmişti. Hemen ayağa fırladım.

Hizmetçi kadının oğlunu elinde bir zarfla diz çökmüş halde görünce şaşırdım. Mavi gözlerini korkudan kocaman açmıştı. Bu aksak yaratığı uzun, beyaz bileğinden yakalayıp odamın içine soktum. Yaşam enerjisini, kurtulma gayretiyle koluma asılıp tuzağa düşmüş yabani bir tavşan gibi tekmeler savurduğunda hissettim. Diğer bileğini de yakaladıktan sonra kapıyı kapattım. Eğer tırnaklarının arasında bit yumurtaları varsa bile, bu yumurtalar derimin altında yuvalanamayacaklardı.

Küçük hırsız, beyaz boyalı odamın orta yerinde tuzağa düşürülmüştü; titriyor, ağlıyor, mektubu avucunun arasında buruşturuyordu. Sonra kapı çalındı ardından kapının kolu kıpırdadı; işte, suç ortağı da gelmişti. "Odamdan sorumlu hizmetçi kadın", kepekli saçlarını kırmızı bir atkıya sarmıştı. İkinci misafirim, ilki gibi bana direnmedi. Hatta yavrusunu kucaklamak için bana doğru koştu diyebiliriz. Kısa süre önce elleriyle düzenlediği gösterişsiz yatağımın yanında, oğlunu alnından öptü ve bana kötü kötü baktı. Onun açısından bakınca, epey kaba biriydim. Oğlan annesinin yanına gidebilmek için çabaladı, gözleri korku ve nefret doluydu. Öfkeli gözlerinde, bendekinden daha fazla irade vardı. O an, bu incecik düşmanın benden hoşlanmasını istedim.

Daha önce bu kadının güzel olduğunu düşünmüştüm oysa şimdi geniş ve narin ağzına bakınca, güzelliğin sadece bir bakış açısı olduğunu görüyordum. Ten rengi İngiliz kadınlarınınki kadar güzeldi ama hırsız elleri, çok kullanılmaktan nasır tutmuştu.

"Bana planlarımı geri ver" dedim.

Suçunu bilen insanlara has bir anlayış hali geldi üzerine.

"Bayım, planlarınız güvende" dedi, İngilizce'sinin kalitesi ortalamanın üzerindeydi. Bir hizmetçinin iyi eğitimli olması tehlikelidir. Gariplikleriyle nam salmış Binn ailesi dışında benim çevremdeki hiç kimse onu işe almazdı.

"Ancak yasal sahibinin yanında güvende olurlar" dedim.

Bana karşı çıkmayı göze aldı.

"Onların Karlsruhe'de kalmasına izin verilemez" dedi.

Burnumdan solumaya başladım, korkarım dışarıdan da duyuluyordu.

"Planlarınızın anlaşılacakları yere gitmeleri daha iyi."

Korkak hali, üzerinden kayıp gitmişti. Evet, haklıydım, bir çeteyle karşı karşıyaydım.

"Ve onlar nerede anlaşılabilir?"

"Furtwangen'de."

Bu komik yeri daha evvel duyan olmuş muydu acaba?

"Ama Furtwangen'de bile vasat insanlara rastlanabilir tabii."

Onu muhteşem fikirleriyle birlikte kızartabilirdim. Bu sırada ufaklık birkaç boyalı, minik tahta küp çıkardı. Ardından – Nereden buldu bunları?– çelikten kalınca bir tel geldi. Sessizce izliyordum. Kırmızı ve sarı küpleri köprü kuracak şekilde yan yana dizdi, tüm küpler sanki sihirli, görünmez bir motorları varmış gibi birbirlerinin üzerinden kayıyor, oynuyor ve köprüyü oluşturan küplerin yeri durmadan değişiyordu.

Olağanüstü bir buluştu. En kalpsiz baba bile böyle bir çocuktan etkilenirdi.

Oğlanın sesi küçük bir çana benziyordu. Sesi kulağa öyle melodik geliyordu ki, benim dilimi konuştuğunu anlamam için zaman gerekti.

"Bunu senin oğlun için yaptı" dedi annesi. "Onu İngiltere'ye göndereceksin ve o, babası dönene kadar bununla oynayacak."

Oğlum olduğunu nereden biliyorlardı?

"Çok incesiniz ama oğlunuzun benim oğluma oyuncak almasına gerek yok" diyebilmem için biraz vakit geçmesi gerekti. Percy'nin portresini görmüşlerdi herhalde. Olan buydu.

Bir yandan başını eliyle kavradı, diğer yandan da, "Bunu satın almadı, gecenin bir yarısı yaptı" dedi. Oğlunu çok seviyordu, bu sevgiyle ışıldıyordu sanki. Fakat üreticinin hızını ve icadındaki dehayı göz önünde bulundurdum, anlattıklarına inanmak güçtü, şüphemi ona da gösterdim.

"Onu yanlış anladınız" dedi, artık saygılı halinden eser yoktu. "Bunu o yaptı. Yaparken de kendini kesti. Tedbirsizliği nedeniyle cezalandırılacak."

Ciddiyet sahibi bir oğlan olduğu açıktı. Kolunun ön kısmıysa bandajlıydı. Kendinden emin bakışları, beni teslim aldı. Ben de ilgimi zarfın içindekilere yönelttim. Bir hattat elinden çıkmışa benzeyen harfler, İngilizce dilinde yazılmıştı ve "Herr Brandling, ördeği yapacağız. Hazırladığımız at arabası sizi saatçiye götürecek" diyordu.

"Sizin hiçbir zahmete girmenize gerek yok. Sizi Furtwangen'e götüreceğiz ve istediğiniz ördek yapılacak" derken kadın acele ediyordu.

Elimden ona gülmekten başka ne gelirdi?

"Size neden yalan söyleyeyim, Bayım? Eğer sizi aldatırsam beni hapse tıktırabilirsiniz. Her şeyimi kaybederim. Lütfen, Bayım, gelin bizimle. Böylesine mükemmel bir makineyi, sıradan bir esnaf tertip edemez."

"Peki, bir üretici böylesine bir makineyi dükkânı *olmadan* nasıl tertip edebilir?"

"Onunla tanışacaksınız. O, Herr Sumper."

"Bay Sumper beni soyan kişi mi?"

"Hayır, sizi soymadı. Sizi beklemek üzere Furtwangen'e gitti."

Harrow'daki ilk günümden bu yana, insanlara güvendiğim için alay konusu olmuştum. Duyduğum güven kulaktan kulağa anlatılmış, en sonunda güvenilmemesi gereken insanlara ulaşmıştı işte. Karakterim berbattı, onunla gurur duyacak değildim.

Ama bir an için durup düşünün. Eğer benim yerimde olsaydınız, hırsızların teklifini geri çevirir miydiniz? Geri çevirdiğiniz takdirde oğlunuz ne kadar incinirdi? Böylesine sıra dışı bir yolculuğu kaçırır mıydınız? Pek çok belaya çatacağınız bu yolculuk, Ren Nehri'nin kenarından güneye doğru ilerleyecek, bu yönüyle estetik ve sakin geçecekti. Yani canımı bir çocuğa ve onun annesine teslim ediyor, beni –aptalın teki olduğum çok açık– Kara Orman'a taşımalarına izin veriyordum. Üstelik bu ormanı annemin "Zalim Kardeşler" adını taktığı ikiliden biliyordum.

Yolculuğumun büyük bölümünde at arabasında tek başıma oturdum, refakatçilerim ise arabanın tepesinde, vakitlerinin büyük kısmını avazları çıktığınca şarkı söyleyerek geçiriyorlardı. Son iki yıldır kaldığımdan daha yalnızdım belki ama son iki yıldır olmadığım kadar da huzurluydum. Yıllarım, oğlumun yastığında gördüğüm kanla dehşete kapılarak geçmişti.

Konakladığımız ilk han pek temiz olmasa da misafirperverdi. Birkaç mum istedim ve Percy'ye mektup yazmaya başladım. Ona parlak zekâlı sakat oğlanı, dâhiyane icadını, beni Ali Baba'nın mağarasına götürecek macerayı anlatacaktım. Yola çıkmadan evvel anlaşmıştım, mektupları arkadaşım George Binns'e gönderiyordum. Binns, cumartesi ve perşembe akşamları Percy'yi ziyaret edip ona mektuplarımı okumaya söz vermişti.

İkinci gün Schwarzwald'ın derinlerine indik. Orman yolu tablolara layıktı ama sarptı. Grimm Kardeşler'in anlattıklarıyla ilgisi yoktu. Her yer güzeldi, sevinç vericiydi: koyu yeşil ormanlar, parlak çayırlar, bakımlı bahçeler, dağlardan inen çok sayıda akıntı, dereler ve çaylar... Üzerinden sarkan ağır çatıla-

rıyla, rengârenk pencereleri ve oymalı verandalarıyla tarihi evler ve bu evlerin tuhaf insanları... Korseli, parlak etekli, önlüklü, temiz sivri şapkalı kadınlar ki bu şapkaların altında örgülü saçlarını saklarlar ve o saçları serbest bırakma ayrıcalığı bir tek kocalarındadır. Ben de kendisini özel hisseden bir koca olmak isterdim.

Çoğu zaman üzgün, çoğunlukla yalnızdım ve hayatımda bir defa olsun gerçek bir maceraya atılmamıştım. Şimdi peşinde olduğum otomaton, yıldızları yeniden hizalama gücüne sahip olduğunu daha hayata bile gelmeden ispatlamıştı.

At arabası, güneş ışığı gözün seçebildiği dorukları melankolik bir beyaza bürüyene dek zirveye doğru yol aldı. Derken çim ve çalı dışında hiçbir şeyin uzamasına izin verilmeyen bir ülkedeydik. Sessizlik çatıların üzerinde saltanat kurdu ve bir anda rotamızın, vaat ettikleri yere yöneldiğinden şüphe duydum. Çimler kurumuştu. Her yer bataklık kömürü ile kaplıydı fakat gördüğüm kadarıyla buralı insanlar kömürden faydalanmıyordu. Ahşap evler kemik beyazına boyanmıştı. Ve garip beyaz ışığın altında kendimin en kötü düşmanı oldum yine, tüm ümidimi ellerimle yok ettim. Yine o değişken Brandling'lerden biriydim işte, belki bir mucize bulabilirim diye piyasada dolaşıyordum.

2

Bir zamanlar, "Brandling her zaman bardağın dolu yanını görür, üstelik bardak ayaklarının önünde parçalanmış dahi olsa" denirdi. Ha ha, gerçekten de öyle. Ama belki de başka hiç kimse iyimser bakış açımızdan bakamıyordur. Bu yüzden korku dolu dualarımız genellikle "cevaplanır". Hayat bizi önce çorak zirvelere taşısa da ardından yakınlardaki güzel vadiye yönlendirir ve burada pervazları çiçekli saksılarla süslü, beyaza boyalı, tertemiz bir han bekler bizi.

Bu hana girer girmez, doğamdaki saflık derhal geri döndü. Az sonra hanın ahırından çıkacak olan şehla sürücümüz, geniş

sırtına yüklediği sandığını getirecekti. Ama önce bizimle beraber bir tas sulu Alman şarabı ve birkaç bardak kremsi bira içecekti. Etrafta korku yaratacak hiçbir şey, tek bir gölge yoktu; kurtbağrının her yaprağı parlak, yeşildi. Özenle budanmıştı.

Harris tüvit ceketin ağırlığı bile önümüzdeki hasada yönelttiğimiz dikkati dağıtamazdı. Küçük grubumuz bu manzaraya nazır, bazen ayağı takılarak dolaşıyordu. Ayrıca kim beraber olduğu insanların ruh halinden etkilenmez ki? Yanımdaki ufaklık tarlayı süren çiftçilere doğru topallıyor, sıçrıyor ve onlara sesleniyordu. Çiftçiler de onu tanıyor, ona ismiyle hitap ediyordu: Carl.

Ördek şeklinde, güçlü bir ilacın üretilebileceği yere doğru ilerliyorduk. Sabırsızlığım nedeniyle ellerim karıncalanıyordu ama bizi oyalasa da bu molalardan keyif alıyordum. Kim sevgiyle büyütülmüş bir oğlanın kaç kilo olduğu tahmin edilirken duyduğu sevinci izlemekten hoşlanmaz ki? Zekâsını kullanırken onu görmeliydiniz, bir kez bile topal bacağı yüzünden kendisine acımadı. Evet, oğlumun yokluğunu hissediyordum, bu fena bir acıydı. Fakat yalnızca sevmeyi becerebilen şanslı bir adam bu acıyı duyabilirdi.

Alman anneye gelince… Buğday tarlasında ilerleyip uzaklaştığında, insan onun nasır tutmuş ellerini, kırmızı dirseklerini ve ümit etmeye cüret edemeyen dudaklarını göremiyordu.

Kışın (benim dışımdaki herkes burada kışlar nasıl geçer iyi biliyordu) Furtwangen'li erkekler, guguklu saatleri üzerinde çalışır, yazın ise eşlerine yardım ederlerdi. Onlar Alman ve Kelt idiler; büyük, güçlü, parlak, hoşsohbet ve iyi huyluydular. Beni zerre kadar umursamasalar bile onlardan hoşlanmıştım.

İzlediğimiz yola, kısa süre sonra bir dere katıldı ve genç Carl, yola çıkmadan evvel odamda yaptığı numarayı tekrarlamak için durup derenin çamurlu kenarına yanaştı. Kırmızı ve sarının sıçrayışları, beklenen etkiyi yarattı, sanatçımız selam verdi ve biz dereyi izlemeyi sürdürdük. Dere patikasız derin bir vadiye girdi, vadi gümüşi çam ağaçlarının siyah iğneleriyle,

yer yer de kayın ve meşe ağaçlarının parlak yeşiliyle kaplıydı. Dar bir yol bizi uçuruma yöneltti. Bu noktada derenin narin suları, telaşla köpüren bir canavara dönüştü. Ardından değirmenin dev çarkını döndürdü. Kayalıklara oyulmuş basamakları takip ettik.

Zirveden bakınca değirmenin plato boyunca yüksek ve oymalı çatıların bir araya gelmesiyle sanki esneyerek uzadığını, geniş bir bıçkıevi meydana getirdiğini görebiliyorduk. Hava bu mevsimden beklenmeyecek ölçüde nemliydi: yeşil ve küflü... Gölgeli kemerler üzerindeki oymalar seçilebiliyor, insana guguklu saatleri hatırlatıyor, benim gibi onların peşine düşmüş insanları cesaretlendiriyordu.

"Sumpy" diye bağırdı oğlan.

Daha yazın başında olmamıza ve kütüklerin büyük nehirlere doğru yüzdürüldüğü mevsimi geçmemize rağmen kerestelerı kaderine terk edilmiş halde bulduk. Bıçkıeviyle diğer her şeyin arasındaki derin gölge, ekşi ve nemliydi. Talaş birikintileri ve henüz infaz edilmiş kütükler bazen yolumuzu kesiyordu. Bakır kablolar bıçkıevinin çatısından aşağıya, evi çevreleyen toprağa iniyor, bazı noktalarda ahşap bir kutu içine hapsoluyordu. Herkes böyle bir dağınıklık karşısında huzur bulamaz elbette ama ben bu manzaraya bakınca, yanımdaki hırsızların kılık değiştirmiş melekler olabileceğine ilişkin güçlü kanıtlar görüyordum.

"Sumpy, Sumpy." Oğlanın gözleri ümitle ışıldıyordu. Bu macerayı kabul etmekle ne iyi yaptığımı düşündüm. Kendimi G. L. Sanderson gibi hissediyordum:

Yaşamın sona erdiğini sandığımızda,
Gümüş bir dikiştir onu onaran.

Parlak siyah bir kapıyı açtık. Küçük bir adım attığımızda ani gelişimize şaşıran hiç kimseyi bulamadık, evin ortasındaydık sanki. Mağaraya benzeyen, alçak tavanlı, iki derin pencere-

li bir mutfağa girmiştik. Henüz akşam olmamıştı fakat şimdiden iki mum ve bir lamba yakılmıştı. Ocağın üzerinde birkaç kap vardı. Burnuma fırınlanmış elmanın insanı kapıda karşılayan misafirperver aroması geldi.

"Sumpy!"

Pencerelerden birinin altında kare şeklinde büyük bir masa vardı. Başında ise iki adam oturuyordu. Bunlardan biri periler kadar küçüktü. Diğeri ise otelden tanıdığım kalın enseli adamdı, hani şu Karlsruhe çemberi hakkındaki romantik doktrini anlatan... Kel ve engebeli kafası mum ışığında parıldayan bu adam, Carl'ın sevgisini yönelttiği kişiydi. Derhal uyum sağladım. Karakterim böyleydi.

Ardından hey, ho merasimi başlayıp bitti ve odadakilerden ikisi, adam ile oğlan, yeniden bir araya gelmiş iki yakın dost gibi birlikte üst kata koşturdular.

Kimse beni masadaki narin adamla tanıştırmaya tenezzül etmedi, ben de kendi işimi kendim görmeye karar verdim. Onun saatçi olduğunu tahmin ediyordum. Herkesin rahatlıkla tahmin edebileceği gibi tiz bir sesle tane tane konuşuyordu. Fakat insan, bahçıvan ellerine sahip bu tip adamların yaratabilecekleri mucizeleri önceden bilemezdi. Adının Arnaud olduğunu söyledi.

"Henry, daha önce hayal bile edemeyeceğin bir yere geldin" diye düşündüm. Oğluma yazacağım mektubu tasarlamaya başlamıştım.

Merhem gibi bir rüzgâr, açık kepenklerin arasından içeriye süzüldü. Elmaların ıslığı, nehrin kararlılığı ve Herr Sumper ile taptığı oğlanın konuşmaları duyuluyordu.

Arabacı, sandığımı getirdi. Bahşiş verdikten sonra onu özgür bıraktım. Frau Helga, mutfakta kendisine oyalanacak bir şeyler buldu. Ben de kendi kendime ev sahipliği yaparak, masada oturmaya devam ettim.

Ufak Huguenot –kendisine böyle dedirtiyordu– İngilizce'yi iyi konuşuyordu. Bana bu dağlarda sert ve tuhaf bir ırkın yaşa-

dığını anlattı. Şayet amacı beni korkutmaksa, bunu başaramamıştı. Sert ve tuhaf, doktorun sipariş ettiklerinin aynısıydı. O sırada havaya saman ve yıllanmış pipo tütünü kokusu yayıldı.

Herr Sumper ve Carl merdivenlerden el ele, yeniden buluşmanın bariz mutluluğuyla inene dek güzel bir yarım saat geçirdik.

Herr Sumper, "Evet, Herr Brandling, yapmamız gereken bir iş görüşmesi var" dedi.

İş görüşmesi, iş görüşmesi. Doğu Londra şivesinin beni bu kadar memnun edeceği kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi. Ona ana dilimi neden bu aksanla konuştuğunu sordum. Eminim sorumu içtenlikle yanıtlardı fakat üst kata çıkmak üzere yine merdivenlere yönelmişti.

Ona yetiştiğimde penceresiz bir koridoru arşınlıyordu. Zemin, Brandling Demiryolları Co.'nun çakıl ufalama makinesinin ölüm saçan kanalı kadar eğimliydi. Bu bir işaretse bile ben bunu görebilecek durumda değildim. Koridorun dibindeki oda varış istasyonumdu. Çam ağacından yapılmış sağlam kapı, üç kilitle bağlanmıştı. Tabii ya, *kilitli olmak zorundaydı*... Ben kimim ki bu duruma itiraz edeceğim.

Nihayet fark etmiştim ki herkes payına düşen neyse, o ölçüde hayal kuruyor, hayalleri doğrultusunda seyahat ediyor. Nasıl olmuştu da ben bunu hiç hayal etmemiştim. İşte gelmiştim: Kutsal bir mabedin içindeydim. Kafamda şimdiye dek canlandırdıklarımdan fazlası bu odada hayat bulmuştu. Bir atölyede olması gereken her şey burada vardı ve Hipokrat'ın emrindeydi. Daha önce de makineler görmüştüm elbette ama bir atölyenin, akıntının gücünden faydalanmak için uçurumun kenarına kurulabileceği aklıma hiç gelmemişti. Çarkları döndüren enerji, bu akıntıdan sağlanıyordu. Her şey tertemiz ve düzenliydi. İçeride birkaç parlak torna tezgâhı bulunuyordu. Biri diğerlerinden daha büyüktü ama kalanlar saatçilerin dünyanın her yerinde kullandıkları tezgâhlara benziyordu. Bu tezgâhlardan en küçüğü kemerle döndürülen bir silindire bağ-

lanmıştı. Bu silindir de daha geniş bir kemerle bıçkıevinin ana çarkına tutturulmuştu.

Kulaklarım yanılmıyorsa, şelaleyle aramızda yalnızca bir kaya vardı.

Vaucanson'ın bu minyatür tezgâhın büyüğünü icat ettiğini söylemek için sesimi yükselttim.

Herr Sumper bana baktı.

"Tanrım, sakın onu sinirlendirme" diye geçirdim içimden.

Sonra sanki onun da çarka takılı bir kemeri varmış gibi, arkamdaki duvarı işaret etmeye, diğer yandan da sırıtmaya başladı.

"İhtiyacımız olan tek Vaucanson orada asılı."

Tahmin edebileceğiniz gibi, İki Gerçek Dostun planları duvara raptiyelenmişti.

Suyun uğultusu arasından babam ve erkek kardeşim bana sesleniyormuş gibi geldi, ailemizin parasını bu dolandırıcıya kaptırmayayım diye bağırıyorlardı.

Fakat ben onların değildim. Ve Herr Sumper bana malzemeler için ne kadar paraya ihtiyaç duyduğunu anlattı. Low Hall'ın çok uzaklarındaydım ve karşımda okuyamadığım bir alışveriş listesi vardı. Kafam karışmıştı ama suyun sesi yaşama sevinci aşılıyordu. Ona gereksinim duyduğu kadar florin ve vereinsthaler verdim.

Derin çizgili eline bıraktığım her madeni parayla bu el, kibirli Masini'nin, "Saat gibi işleyen kutsal kâse" diye tanımladığı hale bürünüyordu. Tamam öyleyse, kutsal kâse olsun. Cüzdanımı onun içine boşaltmıştım ve inşası yarım kalmışa benzeyen odama ulaşmak için koridoru tırmanırken hissettiğim şey zafer duygusuydu. Yatağımı yaparken de neşem yerindeydi, tam bir SPARTALI gibi... Biracı bir ailenin en küçük kızı tarafından yeniden dekore edilen bu oda, bana kendi evimden güzel görünüyordu. Tanrı beni bağışlasın, böyle düşünmem çok çirkindi. Kendimi şu şekilde ifade etmem daha yakışık alırdı: Benim yağlı ya da pastel boyaya, Türk halısına, artistik karma-

şalara, şifonyere, dolaba, komodine, oymalı yatağa ve onlarca siyah tahta çiviye –bir keresinde saymıştım– ihtiyacım yoktu.

Kepenkleri açtığımda gözlerim kamaştı; mutfağın loş yeşil ışığından sonra bulutsuz gökyüzüyle, manzaraya sanki tebeşirle çizilmiş patikalarla, dünyanın en kolay işi gibi zahmetsizce tırpanlanan hasatla karşılaşmak güzel bir sürprizdi.

Saatçime sordum: "Ne zamana hazır olur?"

Ama çoktan gözden kaybolmuştu. Merdivenlerden tatlı bir heyecanla indim, düşmemek için tırabzanlara tutunmuştum.

Birkaç mum daha yakılmıştı ve erkekler masanın başındaydı, oğlanın saçlarından mumun alevleri yansıyordu.

"Aç mısınız Herr Brandling" diye sordu Sumper.

"Benim yüzümden telaşlanmayın" dedim.

Bu sırada Frau Helga, ocağa birkaç sarı odun attı. Yüzü kıpkırmızıydı.

Herr Sumper'ın çehresiyse tam tersi, dingindi. Yanına oturmamı işaret etti.

Bir kez daha, "Ne zamana hazır olur" diye sordum.

Şu meşhur elini, elimin üzerine koydu. Sanki bu bir cevabın yerini tutabilirmiş gibi…

Ona, "İngiltere'de zamanın kıymetli olduğuna dair bir söz vardır" dedim.

"Yine İngiltere'de dedikleri gibi, 'güvenli ellerdesiniz'."

"Eminim öyledir ama sizce bu güvenli ellerin işini bitirmesi ne kadar zaman alır?"

Oğlanın elinden yeşil bir şarap şişesi alırken, "Şundan kesinlikle eminim, kalbinizin arzu ettiği her şeyi burada bulacaksınız" dedi. Oğlanın kafasını yumuşakça okşadı, cevaben mutlu bir mırıldanma duydu. Ardından oğlan uzaklaştı.

"Vaucanson'ın ördeğini..."

Bir kez daha, "Kalbinizin arzu ettiği şeyi" dedi.

Elbette kaypak biriydi. Bardaklarımıza şarap koydu, bir yudum da oğlana verdikten sonra, kalan yarım şişe şarabı kendi bardağına boşalttı.

"Peki, kalbimin arzu ettiği şey neymiş?"

"Benimkinin aynısı" dedikten sonra kadeh kaldırdı.

Ardından, "*Spargelzeit*" dedi.

"*Spargelzeit*" diyerek ben de kadehimi kaldırdım.

Kendi kadehini kendi doldurmak zorunda kalan küçük Arnaud, "*Spargel*'in İngilizce'si *yemeklik fildişi*dir" diye ekledi.

Ufaklık da "*Königsgemüse*" diyerek sohbeti sürdürdü ve saatçinin iri gövdesi tarafından sıkıştırılmayı sevinçle karşıladı.

Frau Helga, kelimenin anlamını "Kralın sebzesi" olarak açıkladı. Ardından önüme bir tabak beyaz kuşkonmaz ile kabuğu soyulmamış birkaç küçük patates koydu.

Yani *spargelzeit*, "Şerefe" demek değildi. Hatta bence bir lanetti. Yumurtanın beyazını, karaciğeri, beyni, morina balığını, yılan balığını, özetle yumuşak ve kaygan olan hiçbir şeyi çiğneyemezdim. Önüme bir tabak larva koysalar, üzerimde aynı etkiyi yaratırdı.

Furtwangen'deki arkadaşlarım yemeklerine yumulmuş, iç çekerek, garip sesler çıkarıyorlardı. Özellikle Frau Helga, hazırladığı *spargel*'den duygusal olarak o kadar çok etkilenmişti ki, yemediğim için biraz utandım.

Kabuksuz küçük bir patates seçtim ve üzerindeki sosu sıyırdım.

Herr Sumper, "Ye onları" diye buyurdu. Derken uzun beyaz sebzeyi, bir hayaletin gizli bir organıymışçasına yakaladı ve çalılıklara benzeyen bıyığının altındaki dudaklarıyla emdi. "Burada kaldığın için ödemen gereken parayı da konuşmamız gerekiyor. Ama bugünlük bizim onur konuğumuzsun."

Patateste kuru hintkeneviri tadı vardı. Kuşkonmaz önümde çırılçıplak kalmıştı. Ucunu kestikten sonra onu ağzıma attım ve şarap yardımıyla çiğnemeden yuttum.

Sumper gözlerini kıstı.

"Hoşuna gitti mi?"

"Ziyadesiyle."

Beni dikkatle süzdü.

"Onu nasıl yemen gerektiğini bilmiyorsun, düşüncelerini okuyabiliyorum" dedi.

Yorum yapmadım. Kahkaha atmaya başlayan oğlana göz kırptı. Bu sırada bacağını çarpan Frau Helga için hiç üzülmedim. Tabağımı ittim.

Tabağımdaki yemeği diğer tabaklar arasında paylaştırırken, "Biraz daha yiyebiliriz" dedi. Masayı paylaştığım açgözlüler yemeğimi bitirdikten sonra Sumper ağzını sildi ve Carl'a peçetenin arkasından bir şeyler söyledi.

Çocuk hemen sandalyesinden kalktı ve merdivenlere yöneldi. Çalışmaya gidiyor, diye düşündüm. Gururumu bir kenara itip onu izledim.

Mide asidini yatıştırmak için aklıma yetenekli bir zanaatkârı çalışırken izlemekten daha iyi bir yol gelmiyordu. Karımın ilk "portresi" yapılırken, sık sık dul arkadaşım George Binns'in atölyesine yürürdüm. Binns'in babası Kraliçemizin saatçisiydi. Orada, tik tak seslerinin arasında biraz olsun huzur bulurdum. Furtwangen'de de aynısı olur sandım. Oğlan atölyenin kapısından girdi. Tam bu sırada koca bir el beni omzumdan yakaladı.

Herr Sumper'dı, "Sen patronsun, ben de sanatçı" dedikten sonra etrafımda dans ederek, önüme geçti ve yolumu tıkadı. Beni kapıdan böylece uzaklaştırdı.

Bunu anlamak mümkün değildi. O *sanatçı* değil, saatçiydi. İçinde yaşarken patlayana kadar yemek yiyen bir sürü "sanatçıya" katlandığım kendi evimden sürgüne yollanmıştım zaten. İğrenç herif. Senden ne kadar iğrendiğimi göstersem, bu işine gelirdi.

"Sen başımda dikilirken çalışamam."

Demek hakaretlere de maruz kalacaktım.

"Sana asistanlık yapmak isterim" dedim.

"Evet, sana bunları aldım."

El arabalarında satılan berbat haldeki kitaplardan birini elime bıraktı. Sayfaları kararmış, kapağı yıpranmıştı.

"*Benvenuto Cellini'nin Hayatı.* İngilizce. Bu kitap sana, sanatçıların patronlarından neler çektiğini öğretecek ve kendin

için seçtiğin önemli rolü nasıl oynaman gerektiğini gösterecek. Ancak sen bunu okuyup bitirdikten sonra sana çalışmanın ne zaman tamamlanacağını söyleyebilirim."

Amacıma ulaşmak için beni işte bu derece aşağılamalarına müsaade ediyordum. Ben, Henry Brandling, yabancı bir tüccarın artist gibi davranmasına izin vermekle kalmıyor, bu insanların beni doğru dürüst bir yemek ikramı yapılmaksızın yatağıma yollamalarına da ses çıkarmıyordum.

3

Bir türlü uyku tutmadı, zihnim anıların dört döndüğü bir atlıkarınca gibiydi. Mesela yola çıkmadan önceki gece Percy'ye, Noel'den evvel dönemeyeceğimi söylediğim an... "Olsun, babacığım; ama harika bir Noel geçireceğiz" demişti.

Bu sahneyi, ardından konuştuklarımızı, bir sonraki sabah ona veda edişimi, hepsini tekrar tekrar görüyordum. Noel lafını telaffuz etmemeliydim. Çok iyimsermişim. Ama "Dostunun kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atıyor" da diyemezdim. Ne zaman ve nasıl döneceğimi bilmiyordum fakat bu konu hakkında konuşmadan evden ayrılamazdım.

"Güle güle, sersem babacığım" demişti.

Bu küfrü kimden öğrenmişti acaba? Onu iki kere öptüm. Bir daha görüşeceğimizden emin değildim.

Furtwangen'deki odamın tamamı bana ait değildi; içeride su gürültüsü, hiç dinmeyen bir sağanağın sesi, aptal bir döner çarkın boğuluyormuşçasına çıkardığı inilti de vardı.

Bu korkunç gecenin bir sonraki saatine, karımla evliliğimizin ilk yıllarını düşünerek başladım. Ölüm bizi ayırana dek. Bundan hiç şüphem yoktu. Atlıkarınca dönüyordu. Bir sonraki sahnede, bedenimin altında uzanmış, zevkten titriyordu. Sert adam, diyordu edepsizce. Atlıkarınca bir tur daha atıyordu.

Bir süreliğine her şey gerçekten güzeldi. Memelerim hakkındaki o korkunç sözleri sonlara doğru söylemişti. Çünkü

ben sesli düşünecek kadar aptaldım, "Acaba önce kızımıza sonra minik oğlumuza hastalık bulaştıran o terli hemşire miydi" deme gafletinde bulunmuştum.

"Demek beni suçluyorsun, buna nasıl cüret edersin" diye bağırmıştı.

"Hayır, binlerce kere, hayır."

Zaten göğüsleri bulunan da benmişim. Onların annesi ben olmalıymışım ki bunu gerçekten isterdim. Göğüslerim mide bulandırıcı ve bir köpek kadar kıllıymış. Nasıl oluyormuş da hayata tutunabiliyormuşum? Bilmek istiyormuş.

Oysa ben tartışmanın geldiği bu noktada bile onun meşhur göğüslerine laf etmedim, onları Percy'nin aç ağzına bir kere bile vermediğini, sözünü tutmadığını hatırlatmadım.

Furtwangen'de farkına bile varmadan uyuyakalmışım. Altın rengi ışık huzmeleri içinde uyandım, şafak odamın içinde böyle söküyordu. Aslına bakarsanız şafak vakti Gerçek Dostumun Low Hall'daki beyaz odasında çok daha güzeldi. İrlandalı nazik hemşire şu sıralarda bir bardak sığır çayıyla odaya girmiş olmalıydı. Sonra, birlikte sevgili George Binns'in elinde mektupla bahçe kapısından girmesini bekleyeceklerdi.

Midem boş bir asit tankı gibi olsa da Percy tam olarak nerede olduğumu bilmeliydi. Kalemimi buldum ve yeni evimin yerini tarif ettim. Önüne bir harita açtığı takdirde ördeğinin nerede inşa edildiğini rahatlıkla bulabilirdi. O ördek sadece onun için hazırlanıyordu. İngiltere'deki, hatta dünyadaki başka hiçbir çocuğun böyle bir oyuncağı olmayacaktı. Yapım sürecini detaylarıyla anlatacağıma dair söz vermiştim. Böylece yanımda olduğunu hayal edebilecekti. Belki de akıllı bir kuş gibi çatıya tüneyebilir, yarattığımız mucizeye yukarıdan bakabilirdi.

Ardından zarfın üzerine sevgili yaşlı Binns'in adresini yazdım. Etrafta güvenebileceğimiz bir hancı bulunmadığına göre, Almanların mektuplarını nasıl gönderdiklerini kendim keşfetmeliydim.

Furtwangen'deki ilk günüm böyle başlamıştı.

Ortalıkta bir tencere bulamadım, iş başa düşmüştü. Akıntının kenarına gidip bir çaydanlıkla yıkandım. Bıçkıevinde çalışan bir işçi beni dikkatle izliyordu. Bir köylüye mektubumu postalaması karşılığında bahşiş verebilirdim. Ama hayır, o asık suratlıya değil.

Kahvaltıda birkaç acı çilekten başka bir şey yoktu. Bu küçük çilekler açlığı daha çekilmez kıldı. Pencerenin önünde bir şeyler yazan Huguenot dışında da etrafta yaşam belirtisi yoktu.

Ona kahvaltının ne zaman hazır olacağını sordum

"Bayım, zamanla alışırsınız" dedi.

Bir şeyler karalamaya devam etti.

"Ne yaptığımı merak ediyor musunuz" diye sordu.

Etmiyordum.

"Ben peri masalı koleksiyonu yapıyorum" dedi.

Ne garip, bir peri masalı koleksiyoncusu ile tanışmıştım. Arkasından ne gelecekti bakalım.

Furtwangen'in merkezini bulmak üzere evden çıktım, niyetim mektubumu postalamaktı. Berbat bir sabahtı. Maruz kaldığım aşağılanmaları anlatmaya lüzum görmüyorum. Yabancılardan kimse hoşlanmıyordu, bu çok açıktı. Bir oğlan bana taş attı. Rahip bile elimde neden mektup salladığımı anlamak istemedi, zaten ben de yerlileri yolundan alıkoymamak için kenara çekilmek zorunda kaldım. Önce kalabalık bir sokağa, ardından anayola sürüklendim. Bir süre sonra tamamen kaybolmuştum. Bıçkıevini yeniden bulmak için tüm öğleden sonramı harcadım. Dünyanın en acılı, en safralı açlığı o an bendeydi. Midem davul derisi kadar gergindi, içindense sanki çamurlu su geçiyordu.

Eve döndüğümde akşam olmak üzereydi ve ocağın üzerinde sadece kaynayan bir çaydanlık vardı. Yemek çalacak halim yoktu. Dayanabilirdim. Peki ya Percy? Küçük bir çocuk ne kadar bekleyebilirdi?

Yemek hazırlanınca, Carl beni almaya geldi. Elbisemin kolundan tuttu ki bunu iyi niyet göstergesi olarak algıladım ve

minnettar kaldım. Akşam yemeği önceki geceninkiyle aynıydı. Yatılı okul yıllarımda sövdüğüm yemekler için şimdi neler vermezdim: bir kurbağa, haşlanmış pancar kökü, kızarmış ekmek, larva… O kadar açtım ki kurtçukları yalayıp yuttum, hatta biraz daha istedim. Ev sahiplerim başlarını eğip tabaklarına baktılar. Tavrımın onları utandırdığını biliyordum ama çok öfkeliydim. Gözlerimi tek tek her birinin üzerinde gezdirdim ve bakışlarıma yanıt alana kadar bekledim.

Nihayet masadan kalktılar. Sumper da masayı terk ettiğinde, tabağını sıyırdım. Peynir sosundan kalanları da mideye indirdim.

Dışarıdaki karanlığa adım attığımda, bağırsaklarım bozulmuştu.

Rutubetli toprağa uzandım ve ev sahiplerimi dinlemeye başladım. Garip bıyıklı tavuklara benziyorlardı, bas ya da tiz iş çekişleri duyuluyordu. Bazen uyanıyor, onların kahkahalarını duyuyordum, o zaman horladığımı anlıyordum.

Yıldızlı bir geceydi. Takımyıldızlarının altında bir çiğ tanesinden farkım yoktu. Ayrıca mutfaktan geçmeye utandığım için yatağıma gidemiyordum.

Hepsi, şarkı söyledikleri veya listeler hazırladıkları zamanlar dışında, mükemmel İngilizce konuşuyordu. Ne listeleri yapıyorlardı bilmiyorum ama onları tutkuyla hazırlıyorlardı. Erkek isimleri, köyler, birinin nerede yaşadığını anlamaya yarayacak işaretler… Bu tarz listeler olmalıydı. Sözüm ona peri masalları biriktiren ev arkadaşımın ince sesi diğerlerininkini bastırıyordu. Bunun nedenini önceleri kavrayamamıştım. Sonradan onun tüm çiftçilerin isimlerini, hatta hangilerinin "yumuşak" olduğunu bildiğini anladım. Yorulmak bilmiyorlardı. Liste yapmıyorlarsa halk türküleri söylüyorlar, türkü söylemiyorlarsa kriket oynuyorlardı.

"Tanrı aşkına, burada öleceksin."

Sumper ayağa kalkmama yardım etti ve beni mutfağa götürdü.

Beni masaya oturttuktan sonra, sanki annemmiş gibi gözlerini üzerime dikti. Frau Helga bana yulaf lapası ikram etti. Ben onu yerken, Sumper'ın gözü hâlâ üzerimdeydi.

"Neyin peşindesiniz, Herr Brandling?"

"Oğluma acilen göndermem gereken bir mektup var."

Hiçbir heyecan göstermeden, "Yarın hallederiz" dedi.

Sabahları odamın penceresinden parlak gözlü Carl'ın koşuşturarak, hatta hoplayarak keçi yolunu kat ettiğini görüyordum. Çiftçilere el sallıyor, bir iki saat sonra da elinde bir paketle, bir sepetle ya da cebinde bir kabarıklıkla dönüyordu. Sonra merdivenleri tırmanıyor, koridoru geçiyor, kapıyı çalıyor ve bazen zafer edasıyla, bazen de azarla karşılanıyordu.

Carl'ın öyle değişik, öyle uzun ve ince elleri vardı ki bence iki bileğe daha ihtiyaç duyuyordu. Sumper ona çok kıymet veriyordu. Ona "Dâhi", "Peri" ya da bunlar kadar abartılı başka isimlerle sesleniyordu. Bu takma adlar bana Percy'nin makinesinin onun elleri tarafından yapıldığını düşündürüyordu.

Helga başını elindeki dikiş nakıştan kaldırmadan, "Ona yeni posta kutumuzu göster, M. Arnaud" dedi.

Arnaud, "Derhal" dedi fakat ağzından çıkanların gereğini yapmadan ortadan kayboldu. Geri döndüğünde hâlâ aynı odadaydım ve akşam yemeğimi yiyordum.

Yemekten arta kalanlar temizlendikten sonra, posta kutusunu bulmaya tek başıma gideceğimi söyledim.

Peri masalı koleksiyoncusu ayağa fırladı.

"Mektuplarınız hazır mı, Herr Brandling?"

Bu derbeder adam şimdi gezmelik kıyafetlerini giymişti: üzerinde bir yelek, pamuklu kadifeden bir pantolon, sağlam çizmeler ve geniş bir deri kemer vardı. Kemeri kalın beline o sırada doladı.

"Pulum yok ama" dedim.

"Rengârenk pullarımız var. İngiltere için bunlar gerekli. Sanırım iki mektup göndereceksiniz" dedi peri masalı koleksiyoncusu.

"Sabahtan beri mektup atacağımızı biliyordun ama dışarı çıkmak için havanın kararmasını bekledin" diye geçirdim içimden.

"Bir fener alsak iyi olur."

"Gerek yok."

"Dışarıda ay mı var?"

"Gözlerim kedi gibidir" dedi. Karanlığın ve kaosun içine daldık.

Dakikalar sonra dünya altın rengi ışıklarla aydınlandı. Kuşların sesi yeniden duyuluyordu, üç minik keçi, akarsuyun kenarındaki sokak lambasına bağlanmıştı.

Peri masalı koleksiyoncusu, aşikâr olanı dillendiriyormuş gibi bir edayla, "Benim annem kediydi" dedi.

Cevap vermekten kaçındım; fakat işin doğrusu şuydu ki masallardan korkardım. Onlara inandığım için değil, kötü kalpli üvey anneye kızgın demirden ayakkabılar giydirildiğini ve annenin onlarla dans etmeye zorlandığını hayal etmeden duramadığımdan... Biz insanların aklından her gün ne zalimlikler geçiyor.

Kasabanın merkezi aslında çok yakınmış. Percy'nin mektuplarını üzerinde bir generalinki gibi altın nişanlar bulunan metal bir kutuya attım. Sonra dar bir yolu takip ettik. Dip dibe inşa edilmiş eski evlere dikkatle baktım. Sivri çatılarında suyolları vardı. Ahşap merdivenlerine batmakta olan güneşin son ışıkları vuruyordu. İlerideki sarı han, altın gibi parlıyordu.

"Han çok uzakta sayılmaz Herr Brandling" dedi utanarak. Böylece neden beni bütün gün beklettiğini anladım.

4

Antika zulüm hikâyeleri biriktiren bu minyon yaratık, ak düşmüş siyah saçlarıyla dünya üzerinde pek de yer kaplamıyordu. Bıçkıevindeyken dikkat çekmiyordu ama handa etraftaki en ilginç insan oydu. Yumuşak derili, yarı adam, yarı çocuk... Başı vücuduna altın oranla bağlı bir insan.

Evde rahattı fakat şimdi üzerinde minik bir kuşun tedirginliği vardı. Kalbi pır pır çarpıyordu, sanki etraftaki her şey, hatta bir buğday tanesi bile öldürücüydü. Belki de şiddet potansiyelini alkol şişelerinde hissetmişti veya Proteston kemikleri, Katolik atmosferden rahatsızdı. Belki de içerideki duman ya da kâğıt oynayan Almanlar ile Yahudilerin korku dolu ifadeleri onu olumsuz yönde etkiliyordu. Etrafta sayılamayacak kadar çok dil konuşuluyor ve bu dillerin her birinde tartışmalar sürüyordu.

Hanın sahibi olan şişman ve telaşlı kadın ki onun gibi küçük hanımefendilere eskiden daha çok rastlardınız, M. Arnaud'yu sevgiyle karşıladı. Ona bir masa bulduktan sonra sormaya bile gerek duymadan peynir ve iki küçük bira getirdi. Onu ne kadar kibar bulduğumu dillendirince Arnaud kulağıma eğildi.

Herr Sumper hakkında ne biliyordum? Planlarımı ona neden getirmiştim? Neden Karlsruhe'den bir saatçiyle anlaşmamıştım? Onların bu çalışmayı tamamlayacağı daha kesin değil miydi?

"Ağır ol koçum, huzurumu bozmaya hakkın yok" diye geçirdim içimden.

Ona Sumper'ın arkadaş çevresine nasıl girdiğini sordum.

Bir mendilin üzerine rastgele birkaç damla zeytinyağı damlattı ve mendili kıkırdaklı burnuna götürdü. Mum ışığı altında, burun delikleri, oraya hücum eden kanla aydınlanmış gibiydi.

Nedenini öğrenmek istedi, Sumper'dan referans mektupları istememiş miydim?

Evet, saf biriydim belki ama nereye varmaya çalıştığını anlamıştım: Bana bir grup aynasızın eline düştüğümü söyleyecek, belli bir ücret karşılığında da kurtarmayı önerecekti.

Sözlerini sürdürdükçe öne doğru eğiliyor, bu hali yakınlarda bir kurtçuk görmüş tavuğu andırıyordu.

Herr Sumper'ın yıllar evvel kasabayı nasıl terk ettiğini de mi bilmiyordum?

Artık bana bakmıyordu. Birasını hızla yudumladı. Benim bu kadar dikkatsiz davranacağımı düşünemezmiş. Ona zaten davranmadığımı söyledim.

"Sonuç değişmez" dedi, sanki benden af diliyordu: Herr Sumper, cüsseli bir adamdı. İnsanlar ona tek kelime etmeye korkardı. Doğruyu bulmak bu yüzden çok, çok güçtü.

Omzunun üzerinden etrafa şöyle bir bakış attı, sanki tehlikedeymiş ya da mağdurmuş gibi davranıyordu. Halbuki tek amacı beni avlamaktı.

Korkmuyor muydu?

Oh, hayır. Peri masalı koleksiyoncusu en tehlikeli durumlara bile aşinaydı. Sumper'dan korkanlar şu an handa bulunan vahşi tiplerdi. Saatçi, İngiltere'den döndüğünde çok dik kafalı davranmıştı. Artık saatçilik konusunda daha kalifiye olduğunu öne sürmüş, bir insanın saatler konusunda uzmanlaşabileceğini hiç aklına getirmeyen diğer herkesi şaşırtmıştı. Diğerlerine göre saatler konusunda uzmanlaşmak, daha iyi eşek binmek ya da bağırsak ağrılarından daha iyi korunmaktan farksızdı. Bu alanlarda daha kalifiye hale gelmeyi hayal eden bile olmamıştı.

Onun kadar sert mizaçlı olmayan biri pes ederdi ama Herr Sumper, Herr Sumper'dı. Hiçbir dansa, uzun ceplerine ağır demir baltalar –onlara *speidel* diyorlardı– koymadan gitmezdi. Normalde kütükleri ayırmaya yarayan bu baltalar, maden ocaklarında çalışan belalı işçileri de uzak tutuyordu. Sumper için en büyük mutluluk durmadan yirmi dört saat boyunca dans etmekti. Dans etmediği zamanlar, dansa verilmiş uzun aralar gibiydi. Bu araları litrelerce şarap içerek değerlendirirdi.

Gecenin sonunda ne kadar ödeyeceğini rahat hesaplasın diye her şişe için bir düğme koparırdı. Önce kırmızı yeleğinin, sonra ceketinin düğmelerini ayırırdı. Gecenin sonunda da han sahibine gerekli miktarı takdim ederdi.

Percy'min hayatını bu adamın ellerine emanet etmiştim, bu yüzden eski bıçkıevinde çevrilen gizli dümenleri duymak iste-

miyordum. Peri masalı koleksiyoncusu bunu sezmiş olmalıydı ki burasının benim için en uygun yer olduğunu söyledi. Fakat durmadı, dediğine göre kasabalılar, bıçkıevinin Sumper'ın dinen uygun bulunmayan saatleri ürettiği ve gizlice ithal ettiği yer olduğuna inanıyorlardı.

Duyduklarım beni hiç rahatlatmamıştı. Bu tür saatlerin neye benzediğini sordum.

M. Arnaud tam olarak bilemiyordu. Ama bu şüphenin saatçinin dine önem vermeyen doğasına uygun olduğunu düşünüyordu. Sumper, ne zaman Arnaud'nun iyi bildiği bir konuya, örneğin metalürjiye temas etse, Sumper'ın hiç de ilkel biri olmadığı ortaya çıkıyordu. Hatta ilkelin tam tersiydi.

Övündüğü kadar uzman mıydı peki?

Arnaud sorumu yanıtlamadı.

Bunun yerine Sumper'ın yaşlı babasının diğer keresteciler kadar umursamaz ve en az oğlu kadar vahşi olduğunu anlattı. En büyük zevki, farklı hanlarda yediği yemeklerin ardından erkeklerin yumurtalıklarına teneke tabakları fırlatmakmış.

Her fırsatta, genç Sumper'ın düğünlerde dans etmek yerine, bıçkıeviyle ilgilenmesini istiyormuş. Kerestelerin piyasaya sürülmediğini fark etmiş olmalıydım, bunun nedeni Sumper'ın evi Kropotkincilere, yani anarşist komünistlere açmasıydı. Halbuki onlarla hiçbir konuda anlaşamıyordu. Keresteler haftalar önce yola çıkmalıydı. Fakat anlaştıkları, yaklaşık doksan iki metre uzunluğundaki salı, inşa etmediler. Bu, sekiz tomruk uzunluğunda ve üç tomruk genişliğinde bir saldı. Heinrich Sumper da vakti zamanında, oğlunu düğünlerden, böyle bir salın inşasını organize etsin diye toplamıştı.

Fakat oğlu "yurtdışına çıkmaya" karar vermiş, annesine ve babasına veda bile etmemişti. Ardından salı esas istikametine salmak yerine (polis raporlarına bakılırsa), Ren Nehri'ne bırakmıştı (ki haritayı incelediğimde bunun imkânsız olduğunu gördüm). Bir yerlerde karaya çıkmış, nereden bulduğunu şimdi bilemediğimiz bir parayla İngiltere'ye gitmişti. Dediğine göre, burası engin eğitimini aldığı yerdi zaten.

Salın çalındığı ve ailesinin ekonomik darboğaza girdiği hiç unutulmamıştı. Belki de onların zararını İngiltere'den edindiği altınlarla karşılamıştı, kim bilir? Bir zaman sonra Londra'dan yollanmış bir mektup posta ofisine ulaştı. Elbette onu ailesinden başka kimsenin açmasına izin yoktu. Ama onlar öldükten on yıl sonra da avukat bu mektubu bulamadı. Asla yerine getirilemeyecek bir vasiyet…

Ama en sonunda hain evlat, bıçkıevinin başına geçmişti.

Sohbetimiz boyunca Arnaud canı ne isterse ondan sipariş etti. Beyaz peyniri inanılamayacak kadar ince kesiyor sonra bir fare gibi kemiriyordu.

Arnaud ondan başka kimsenin bana yardım edecek pozisyonda olmadığını öne sürdü. İddiaya göre, göründüğünden çok daha güçlü biriydi.

Bir küçük bira daha sipariş etmişti ki onun bir baronun ajanı olabileceğini düşünmeye başladım. Şimdi Frau Helga hakkında fısıldıyordu. İstediği buysa, dedikodu yapabilirdi tabii ama ben ona bu kadının hayatımda hiç yeri bulunmadığını söylemiştim. Meğer Frau Helga'nın aptal kocası yüzünden küçük Carl, işçilerin sözüm ona devrimine şahit olmuştu. M. Arnaud ortaya çıkarmış bunu. Fakat ne yazık ki kocası, kadının gözlerinin önünde vurulmuş, hatta adamın kalbini delip geçen kurşun Carl'ı da bacağından yaralamış.

Peri masalı koleksiyoncularının zalim bir kolundan geldiği için o bu felaketten memnun kalmış. Ağzını büzdü. Bir dilim daha peynir kesti. O kadar sinirliydim ki hikâye, anne ile oğlunu Furtwangen'e, bir zamanlar ona iyi davranan amcasının yanma getirene dek, duyduklarıma ilgi gösteremedim. Ne yazık ki amca, onların gelmesinden bir gün önce kasaba meydanında ölüvermiş.

"Aman ne fena" diye düşündüm. Toplumunuzun ilgisini bunlar mı çekiyor sahiden? Oğlan öksüz kalır. Oğlan ölür. Oğlan ormanda kaybolur. Oğlanın bir bacağı sonsuza dek aksar.

En zalimler her zaman en küçük adamlar arasından çıkar. Neyse ki bir rahip Helga'ya yatacak bir yer sağlamış. İçimden,

"Tanrım, en azından bunu yapmışlar, şükürler olsun" diyordum ki bir süre sonra rahibin onu kapının önüne koyduğunu anlattı. Hiç şaşırmadım.

Bu adam tam bir bok böceğiydi. Fakir insanların kederli öykülerini toplayarak hayata tutunuyordu.

Neyse ne, canın cehenneme. Hesabı ödeyeceğini düşündüysen, yanıldın. Handan çıktım, elbette yanlış kapıyı seçmiştim. Nerede olduğum hakkında hiçbir fikrim yoktu. Yine kayboldum, her zaman kayboluyordum. Yüce soytarı! Küçük adam beni buldu ve eve götürdü. Annesi kediymiş. Öldüğümüzde ne olacak peki? Kim bana gerçekleri anlatacak?

Henry & Catherine

1

Ben zengin bir adamdım, diye yazmıştı Henry Brandling ve Catherine de bunu okudu. Zenginlik, böcekleri çekerdi. Ama benim geçmişim, benim gelecek korkum ve benim ıstırabım, bu zavallı Alman kadınınkilerin yanında koca bir hiçti.

Catherine, Henry'nin Frau Helga'yı kastettiğini anladı.

Henry Brandling 1854 yılında, "Bir çocuğun insan ruhuna nasıl seslenebileceğini, kalbini nasıl sıkıştırabileceğini, insanı dehşet ve korkuyla nasıl doldurabileceğini o da biliyor, ben de biliyorum" diye yazmış. Elini Carl'ın omzuna nasıl koyduğu-

nu, diğer eliyle altın rengi saçlarını nasıl kavradığını görmüştü. Bunlar, M. Arnaud'nun anlayabileceği şeyler değildi.

"Bu ne kibir" diye düşündü Catherine Gehrig, yüz elli yedi yıl sonra Londra'da. Yüzüne öfke ve konyağın etkisi yansımıştı. Bu ne kadar hastalıklı bir düşünceydi, nasıl bir ayrımcılıktı böyle? Nasıl olurdu da bir çocuğa duyulan sevgi, bir yetişkine duyulandan daha derin olabilirdi? Nasıl olabilirdi bu?

Sosyetik olduğu kadar aptal olan bu zavallı adam, yazdıklarını okuyacak kişinin, çocuksuz bir kadın olacağını hiç düşünmemişti belli ki. Kimse bana sevgi nedir bilmediğimi ya da duyduğum sevginin, ikincil önem taşıdığını söyleyemezdi. Duyduğum sevgi, içimi oyuyordu.

Kitabı fırlattım. Mutfağa kadar uçtu. Üzerimde asit etkisi yaratan sayfaları, ezilmiş kuru yapraklara benzer bir ses çıkardı.

Matthew beni ne hale getirdiğini görebilseydi keşke.

Kitabı savuran fırtına dindiğinde zarar görmeyen tek kâğıt, Sumper'a *Monsieur* Sumper, diye hitap edilen bir faturaydı. Bu faturayla büyük miktarda gümüş alındığı kayda geçirilmişti.

Bu sahtekârların Henry'yi bu şekilde soymasına dayanmak güçtü fakat Henry çocuğu için bu saçmalığa katlanmayı normal sayıyordu. İnsanın çocuğuna duyduğu sevginin, diğerlerinden üstün olduğunu açıkça söylemiyordu ama tahmininin bu doğrultuda olduğunu görmek zor değildi. Yine de mutsuz olmasını istemiyordum. Ona acıyordum. Fakat şu bir gerçek ki, bu çocuk meraklıları öyle sağır ve kör oluyordu ki en sonunda ya uyuşturucu bağımlısı oluyorlar ya intihar ediyorlar ya da can sıkıntısına ve izole bir hayata mahkûm oluyorlardı. Bu zavallıların ihtiyaç duyduğu gerçek aşktı aslında, bunu göremedikleri için bir sürü tartışma patlak veriyordu.

Matthew'un yaşıtlarını ya da ondan yaşlı olanları gördüğümde, hâlâ hayatta oldukları için onlardan nefret ediyordum. Ama sonsuza dek yaşayacağımızı da düşünmemiştim aslında, hatta aklımdan sık sık tam tersi geçiyordu. Bana Matthew'un

balışedildiği her sabah, ona sıkıca sarılır, ona bir duaymış gibi sahip çıkar, ciğerlerimi onunla doldururdum. Bacaklarını bacaklarımın arasına alır ona sürtünürdüm. Evet, sürtünmek... Başka hangi fiili kullanabilirim? Sanırım daha açık olursam, kabalık etmiş olurum.

Ona kibarca sürtünür, burnunu gözkapaklarıma yaslamasına izin verirdim, tam orada, oldukça karmaşık fabrikalar faaliyete geçer, gözlerim dolardı. Seni seviyorum. Seni seviyorum. Seni her sabah, her gece seviyorum.

Babam öldüğünde de oradaydım. Birine günlerce bakınca, bir beden nasıl çalışır ve nasıl çöküşe geçer, öğreniyor, kolay kolay da unutamıyorsunuz. Böyle bir deneyimden sonra insan oksijen yoğun bir kan dokusunu gözünde canlandırabilir. Sonra bir kan gölünde yüzdüğünü düşünebilir. Benim içimi de onun içini de bu göl kaplıyordu. Gözlerini tutkuyla kısardı. Onun o sevilesi yüzü, uzun, nazik ve ipeksi bedeni... Onu son damlasına kadar içebilirdim.

İkimiz de pragmatikliğimizle gurur duyardık. Ruhumuz yoktu belki ama anı yaşamayı da başarıyorduk. Okyanusta bir dalga gibi ya da hayvanlar gibi. Sevgimizle ışıl ışıl parlarken, ne kadar da muhteşemdik. Böyle düşünürdük. Ruhumuzun bulunmaması hiç adil değildi.

Beccles yakınlarında, yaz günlerinde, gümüşi ışıklar brandaya vururken, beni arkadan ister ve ellerini midemin üzerinde kavuştururdu. Sanki hamile kalmamı istiyordu.

Ama onun kendi çocukları vardı. Yatılı okullara güvenle yatırılmış bu çocuklara, arada sevgi dolu mektuplar gönderirdi. Bazı hafta sonları onu çocuklarına kaptırırdım. Onları alıra götürür, hayatımdan iki muhteşem gün çalardı. Çocuklarına duyduğu sevgiye şahit oldukça onu daha çok seviyordum ama bazen de çocuklarının şımarık züppeler olduğunu düşünüyordum. Matematik zekâsı gelişkin olan oğlu, Beccles'te sıkılınca hem alınıyor hem de oraya yeniden gidebileceğim için seviniyordum.

Bazen Matthew'un oğullarına duyduğu sevginin bana duyduğu sevgiyi aştığını düşünürdüm. Ama bu düşüncenin sonu yoktu. Bazı geceler de rüyamda ahıra gömülü bir kadın cesedi görüyordum. Onu ben öldürüp gömmüş, sonra da unutmuşum.

Henry Brandling'in defterlerini fırlatmamalıydım. Hiç kimse, hatta Matthew bile bunu yaptığıma inanamazdı. Dünya üzerinde bir konservatörün bunu yapacağına ihtimal verecek hiç kimse yoktur herhalde. Havada uçtu, hiçbir teknik imkânın onu kurtaramayacağı bir halde yere düştü. Henüz daha yere düşmeden parçalanmıştı. Havada bir yerlerde öldü ve yere binlerce güve kanadı gibi düştü. Ağlamaya başladım. Yaptığım şeyin vahametini şimdi idrak ediyordum. Bir konservatör gözüyle de değil... Saygın bir adama öfkelenmiş, zavallı, sarhoş bir kadın gözüyle.

Votka şişesini kendimden sakladığım yerde buldum. Gece yarısını çoktan geçmiş olmalıydık. Keşke kokainim olsaydı. Kendimi paramparça etmeye, çürümeye ve zevke teslim etmeye, bir yandan da votka içmeye hazırdım. Votkamı yudumlardan Herr Brandling'in sayfalarca bakır kablo tarif ettiğini fark ettim. Hiç üşenmemişti. Sanki o sayfalar hiç bitmeyecekti. "Henry, sen gerçekten sabır taşı olmalısın" diye geçirdim içimden. Nasıl bir adam Kara Ormanların ortasındaki bir bıçkıevine girer ve BAKIR KABLOLARIN neye benzediğini sayfalarca anlatırdı. Çatıdan inen bu kablolar KUTULARA giriyordu ve Henry'nin ruhu (şimdiye kadar) bir kez bile bu kabloların ne işe yaradığını sorgulamamıştı.

Seni hatırlıyorum Matty T. Seninle nasıl seviştiğimizi hatırlıyorum. Gri gözlerini hatırlıyorum. Onları kısışını, sonra kocaman açışını... Girişi ağzın olan pembe sevimli tüneli... Dişlerinde tek bir dolgu bile yoktu senin. Halbuki benim ağzım siyah amalgam doludur. Döktüğün yaşların vücudumdaki etkisini, Waterloo'daki istasyonda ben gözyaşı döküp bağırırken bana nasıl sarıldığını, beni nasıl sakinleştirdiğini, hepsini

hatırlıyorum. Sonra beni takside bıraktığın günü... Öleceğim zannetmiştim.

Ama öldüğünü unutuyorum işte. Henry Brandling'in öldüğünü de unutuyorum. Onun etrafa savrulan küllerini Oxo marka akıllı ve minik bir faraşa süpürdüm. Bu faraşın harika dizayn edildiğini düşünürüm hep. Ne kadar sıkıcı bir hayat yaşamıştım böyle, bir faraş bile beni mutlu etmeye yetiyordu. Üstelik onu Henry Brandling'in kemiklerini ve küllerini süpürmek, ardından onları çöpe boşaltmak için kullanacağımı bilmiyordum.

2

Henry Brandling'in aktardığı kadarıyla Frau Helga'nın tüm geçmişi, Nisan 2010'da Kuzey Lambeth'teki mutfak masamın üzerinde duruyordu.

Frau Helga handaki işine başlayalı iki gün bile olmamıştı ki rahip ona, barda çalıştığı için artık aynı çatı altında kalamayacaklarını söyledi. Fakat rahibin aklı biraz olsun çalışsaydı böyle davranmazdı. Bu davranışı nedeniyle kadın yüzünü "yanlışlıkla" çiziverdi.

Hanı işleten kadın... Hanın mutfağında uyumasına izin verdi. Barda çalışan diğer kadın duldu. Kocasını terk etmek zorunda kalmıştı çünkü...

Diğer kadın, Frau Helga'ya Sumper'ın terk edilmiş bıçkıevinde birlikte yaşamayı önerdi.

Bıçkıevi... Rüzgâr içerideki tüm makineleri inletiyordu... Sızlıyordu... Diğer kadın kocasına geri döndü... Yalnızlık... Birileri üst kattaki eşyaları yerde sürüklüyor... Helga'nın bebeği uyuyor... Demir bir süngü ve biri merdivenlerden indi... Sarhoş bir adam... Dans ediyor... Yere düşüp sızdı.

Helga karanlıkta saklandı... Adamı öldürmesi gerekebilirdi... Cesedi de nehre atardı...

Süngüyü bana ver, dedi yabancı adam. Sonra sanki elindeki demirden bir süngü değilmiş de lahanaymış gibi bir rahatlıkla

dizinden yardım alarak onu kıvırdı. Demiri büktüğünde yüzü kıpkırmızıydı. Bıyığının arasından kocaman dişlerini gösterdi. Korkma, dedi ardından.

Topladığım parçaları bir araya getirdiğimde, elimdeki öykü buydu. Ben, Catherine, hikâyeyi tamamladıktan sonra masanın üzerinde uyuyakaldım. Kapı çalana kadar da uyanmadım. "Matthew geldi" diye düşündüm. Bazen çat kapı gelirdi, pek sık olmasa da geldiği olurdu. Korktum, yerimden kımıldayamadım. Terlemiştim. Ağzım kurumuş, dilim damağıma yapışmıştı. Panjurlar da pencere de açıktı, bahçeden geçen herkes beni görebilirdi.

Gelen her kimse, çöp bidonlarının oraya yöneldi. Şişelerin şangırtısını duyabiliyordum ve kesinlikle çok utanmıştım. Dizlerimin üzerinde yatak odama ilerledim, mutfağın ışığını açık bıraktım.

Hastalık iznim berbat gidiyordu. Sabah olduğunda bu izni istemediğimi anlamıştım. Ağrı kesicilere altlık olsun diye kuru bir tost yedim. Utancımı mutfak masasında bırakıp evden çıktım. Metro istasyonuna geldiğimde, klostrofobi bir kez daha tırmanışa geçmek istedi. Bu işin altından kalkamayacaktım. Fakat başka çarem yoktu.

Güvenlik kontrolünden geçerken, fiziksel yıpranmışlığım insanların içindeki iyi duyguları uyandırdı. Votkadan bir fırt almadıkça mantıklı davranamayacağımı biliyordum.

Asansörü seramik departmanında çalışan ince ve sportif lezbiyen kızla paylaştım. Galiba ismi Heather idi. Yaşam enerjisiyle dolmuş, adeta ışıldıyordu. İşe bisikletle gelmişti. Bu alışkanlığı sayesinde koşu bandında ter dökmesi gerekmiyordu.

"Zor bir gün mü" diye sordu.

O sırada ben ne kadar güzel bir cildi olduğunu düşünüyordum. Günün birinde öleceğinden habersizdi.

"Volkanın üstünden mi uçtun?"

Eğer gazetelere bakma zahmetine katlansaydım, İzlanda'daki volkanik bir dağın patladığından, kül bulutlarının dünyada-

ki hava trafiğini olumsuz etkilediğinden haberim olurdu. Fakat esprisini anlamak için *Guardian*'ı okumak şart değildi. Akşamdan kalma olduğumu ima ediyordu. Boğazlanmıştım, sanki bacaklarım koparılmış, yük arabasıyla taşınmıştım; kesilmiş, kanatılmış, alkole batırılmış, kirletilmiş ve irine bulanmıştım. Ama ülkemin alkolle ilişkisine bayılıyordum. ABD'de hayatımı sürdüremezdim sanırım. Orada yaşıyor olsam, psikolojik yardım almam gerekirdi.

Kimlik kartımın kimyasal durumumdan haberi yoktu. Bu yüzden yüksek güvenlikli iki kapıdan geçmeme izin verdi. Aklımın başında olduğunu, damarlarımda alkol bulunmadığını varsayıyordu. Kendi stüdyomsa zaten kilitlenmemişti, kilitlenebilir bir kapısı yoktu.

Sonsuza kadar böyle mi hissedecektim?

Lastik eldivenlerimi giyindiğimde saat tam dokuzu gösteriyordu. Ardından camdan çubukları incelemeye başladım ki onları temizlemek kesinlikle benim işim değildi.

Muhafaza ya da restorasyon sürecine girmeden evvel prosedürlerin konuşulduğu bir toplantı yapılması gerekirdi.

Fakat kimseyle konuşacak halde değildim.

Camdan çubuğu bankın üzerine bıraktım ve bir süre düşündüm. Herr Sumper'ın adına kesilen faturada da bu camlardan bahsediliyordu; camlar su izlenimi yaratmak için kullanılacaktı. Derken ördek yapay anüsünü hareket halindeki camların arasına yerleştirecek, balığını bu halde yiyip bu halde kakasını yapacaktı. Düzenbaz saatçi hangi yaşamsal fonksiyonları taklit etmesini istiyorsa, işte hepsini bu camların üzerinde edecekti. Bir yerde camdan çubukların görüntüsünü geri yansıtacak bir katman olmalıydı. Su efekti başka türlü layıkıyla verilemezdi.

Muhtemelen camlarla ilgilenme işi küçük Heather'a düşerdi fakat onunla konuşmak hiç ilgimi çekmiyordu. Sandıkları kurcaladıkça Tanrı bilir içinden neler çıkacaktı. Percy Brandling'in "huzur içinde" görünsün diye çenesi kırıldıktan sonra mumyalanan bedeni bile burada olabilirdi.

Heather, çubukların oyuklarına bulaşmış gresyağıyla zeytinyağını temizleme zahmetine katlandığım için bana teşekkür etmeliydi. Muhtemelen bunları temizlemek kâbusa dönüşecekti. Ama bu işi zevkle yapacaktım. Ucuna yünlü pamuktan yapılmış tomurcukların iliştirildiği ince pirinç çubukları kullanacaktım. Ve Victoria bilgeliğine dayanan Swinburne prosedürleri bana izin verseydi, acım her geçen gün derinleşmezdi.

Camları temizlemeye başlamadan evvel her birinin ucundaki pirinç halkayı çıkardım. Bu halkalar, çubukları hareket ettirmeye yarayan görünmez bir mekanizmaya bağlanıyordu muhtemelen. Bu mekanizmayı üretenleri takip eden kuşaklar, çubukları zedelemiş, alçılamış ya da silikonlamıştı. Şimdi bu izlerin hepsinin özenle ve sabırla giderilmesi gerekiyordu.

Lütfen hepsi benim olsun.

Lütfen o titiz insanların eline geçmesin.

İşimi tek başıma yapabilirim ve her şey bittiğinde ya iyileşmiş ya da ölmüş olurum.

Elime aldığım ilk cam çubuğun üzerinde siyah yapıştırıcı vardı ve onu süren kişi günümüzde Japon yapıştırıcısını israf etmekten çekinmeyen amatörlerden farksızdı. Camın üzerine yapıştırıcıyı sürdükten sonra pirinç halkayı geçirmişler ve kuruyana kadar sabit tutmuşlardı. Cam termal şoktan zarar görmüştü. Tüm bunlar yüzünden onarılan çubuklar artık orijinal boylarında değillerdi. Halbuki birkaç milimetrelik fark bile mekanizmayı çalıştırmayı büyük ölçüde zorlaştırabilirdi.

Email hesabımı açtım. Şöyle yazıyordu: PROSEDÜR TOPLANTISI.

Sildim.

Dönen sandalyemin üzerinden kalkmadan, saat onu gösterene kadar cam çubuklara baktım. Saat onda büfenin açılacağını, ihtiyacım olan votkayı oradan temin edebileceğimi biliyordum.

İçki içmekten de defterleri çalmaktan da, duyulduğu takdirde işimi kaybedecek olsam bile, çekinmiyordum. Hatta ka-

bahatimi prosedür toplantısı yapmadan çalışmaya başlayarak taçlandırıyordum.

Bu yüzden bölüm başkanına gitmedim. Onun yerine Bina Yönetimi'nden Glenn'i aradım. Bütün saflığıyla bana ihtiyacım olan malzemeyi temin edecekti.

Glenn'i barınağında buldum ve o malzemelerimi ararken, ben de büfeye gittim. Burada Londra'nın, dünyanın en kuru başkenti olduğunu duydum. Deniz suyunu tuzdan arındırmak için bir tesise ihtiyacımız varmış. Şaşırmayı başardıktan sonra şişeyi sevimli çantama atıp bir kez daha güvenlik kontrolünden geçtim.

Onu on geçerken, tozlu cam çubukların tamamı tezgâhıma yayılmıştı. Sanırım ağzımı ona ilk açtığım gün dişçimi karşılayan manzara bundan pek farklı değildi. Zira onunla tanışmadan evvelki yirmi yıl boyunca on beş doktora görünmüştüm. Hepsi ağzıma bir el atmıştı. Votka boğazımı yakarak mideme indi ve kanımı ısıttı.

Muhtemelen babam her gün bunu yaşıyordu. Bu yüzden beni High Wycombe'daki yatılı okula şutlamışlardı. Ölümünden sonra şişelerini sakladığı dâhiyane sığınağı keşfetmiştik. Her bir şişeyi sarmalamış ve "Kabloları onarıyorum" diyerek kaldırdığı parkelerin altına, tavana ya da dolabın arkasındaki duvara gömmüştü. Öylesine titiz ve sabırlı bir adamdı ki saatlerin pillerini veya kayışlarını değiştirmeyi hak etmiyordu. Müzedeki işimi yapması için neler vermezdim, o vakit yorulmak bilmeyen zihnini bir mekanizmayı çözmede kullanabilirdi. Onun hayalindeki hayatı sürerek ona işkence ediyordum galiba.

Bazen Guildhall'daki konferanslara gider ve orada sunum yapan kişiyi yemeğe davet ederdi. Kim bilir ne kadar yalnız, ne kadar hüzünlüydü. Oedipus Kompleksi'yle annesine bağlanan oğlanlar gibiydim, babamın yalnızlığını fark edebilmem için epey zaman geçmesi gerekti.

Pirinç halkaları siyah yapıştırıcıdan ayırmak, alkollüyken daha kolaydı. İlk çubuğu halkadan ayırmıştım ki içeriye Eric Croft girdi.

Kanlanmış gözlerine baktım.

"Tanrı aşkına Catherine, lütfen evine git."

"Senin tavsiyene uyup hediyemi açmaya geldim."

İleriye mi gitmiştim? Bakışları sertleşmişti. "Eğer çalışmak istiyorsan öncesinde o lanet olası prosedür toplantısını yapmalısın. Sen benim kuyumu kazmaya mı çalışıyorsun?"

"Bronşitlerim çok daha iyi."

"Catherine, canımın içi, toplantı yapmadan çalışmaya başlanamayacağını ikimiz de biliyoruz."

Kapı bir kez daha çalındı ve küçük lezbiyen başparmağıyla iterek onu açtı. Elinde bir bardak kahve vardı. Bir yanım duygulanmış, diğer yanım tedirgin olmuştu.

"Özür dilerim" dedi fakat gözleri masamın üzerindeki cam çubuklara ve benim için temin ettiği çözücüye takılmıştı. İzin almadan onun alanına girmiştim. Uzaklaşmak için acele ederken kahveyi döktü.

"Pekâlâ" dedikten sonra çubuğa uzandım. Ardından onu yerine koydum.

Sonrasında ne oldu tam bilemiyorum fakat Croft çubuğu elimden almaya çalıştı. O sırada cam elimden kayıp dikey halde yere düştü. Sonra sıçradı. Yerden on beş santimetre kadar yükselmişti ki onu yeniden yakaladım.

İkimiz de ağzımızı açmadık.

Çubuğu sandığın içine yatırdım. Halkayı da plastik bir kesenin içine yerleştirip üzerine sakince "Birinci Halka" yazdım.

Eric el çantamı aldı ve onu bana uzattı.

"Haydi, seni eve bırakacağım" dedi.

Henry Brandling'i parçalara ayırdığımı hatırladım. Eric bunu görmemeliydi.

3

Croft taksiyi yakalamak için hızla yolun karşısına geçti. Taksi geri dönerken fren sesi duyuldu. "Kennington Caddesi" dedi.

Tam daha evvel beni evime kadar takip ettiğini düşünecektim ki apartman numarasını bilmediğini görerek rahatladım.

"Eric, sen atlet miydin?"

"Askerliğimi yaparken" dedi ve kızardı.

"Aslında denizci değildin yani?"

Elini havaya hızla kaldırdı, avucunu kapattı. Tekrar açtığında başparmağıyla işaretparmağı arasında ölü bir sivrisinek vardı.

"Asya kaplanı" dedi.

"Ne?"

"Sineğin cinsi bu."

"Neden bahsettiğini hiç anlamadım."

"*Guardian* okuyorsun sanıyordum."

"Şu sıra hiçbir şey okuyamıyorum" der demez aklıma Henry Brandling'in defterleri ve Eric'in onları görme ihtimali geldi. Eric'in evime girmesine izin veremezdim. Fakat kapıya vardığımızda elimde buna engel olacak hiçbir bahane yoktu.

"Eric, biraz beklemen gerek."

Ama o çoktan kapıya bırakılmış mektuplarımı topluyordu.

Saçma sapan broşürlerin ve el ilanlarının arasında büyükçe bir zarf vardı, onu hemen elinden aldım.

"Bekle, burada kal. Kitaplara falan bak. Ortalığı toparlamama izin ver, lütfen."

Mutfağa girip Brandling'in yıpranmış defterlerini zarfa koydum. Sayfaların bir bölümü kopup yere düştü.

"Orada ne yapıyorsun Tanrı aşkına?"

Doğal olarak beni kontrol etmeye gelmişti. Şansıma üst kat komşum bahçede atış talimi yapmaya başladı. Croft'un alıcıları böyle sosyal hadiselere açıktı.

"Bu nasıl bir tip böyle!"

"Haklı bir soru" dedim. Diğer yandan masanın üzerindeki konyak şişesini lavabonun altına sakladım.

"Avam Kamarası'nın sözcüsü mü?"

"Emekli sözcü" deyip arkama dönünce Eric Croft'un izin bile almadan çantaını açtığını votka şişesini ve çalıntı defterleri çıkardığını gördüm.

Kimse tek kelime etmedi. Yüzü de ifadesizdi. Yorum yapmadan bana defterleri uzattı, ben de onları yatak odama götürdüm. Geri geldiğimde tüm pencereleri açmış ve mutfak masasına oturmuştu. İçi boşaltılmış çantam ise sandalyesinin kolunda asılıydı.

"Bildiğini okuyorsun, Catherine."

"Deli gibi davrandığımın farkındayım, özür dilerim."

"Tanrı aşkına başımda dolanıp durma." Elimdeki bardağı alıp masanın üzerine koydu ve "Otur şuraya" dedi.

Votkamı yine de ayakta içtim.

"Zavallı Cat."

Bana böyle hitap etmemeliydi. "Eğer lafı 'Yardım almalısın' noktasına getireceksen boşuna zahmet etme" dedim. Votka içimi asit gibi yakıyordu.

"Böyle saçma bir cümleyi sana daha evvel kim söyledi?"

"Boş ver."

"Yapmamız gereken şey, seni acının mabedinden uzaklaştırmak."

Swinburne'u kastediyordu. Lowndes Meydanı'nda yükselen George döneminden kalma küp şeklindeki bina; kabloları, emanetçileri, kuralları, merdivenleri, sırları ve daha evvel birinin kendisini astığı Crowley Salonu ile mekanik bir canavar... Almanların inşa ettiği bu iki yüz yıllık binanın içinde fareler cirit atıyor ve insan bu binanın yirmi birinci yüzyıla hiç yakışmadığını düşünüyordu. Güzel, biraz şaşırtıcı, kaotik, berbat bir şeydi. Dünyadaki başka hiçbir yere değil, ben oraya yakışıyordum.

"Başka şansım yok, başka nerede işe girebilirim ki?"

Kendisine bir bardak daha içki doldururken, "Hayır, omuzlarına düşündüğümden fazla yük bıraktım. Bu üzücü bir proje. Hayat, ölüm, tüm bunlar iç içe... Cat, gerçekten üzgünüm."

"Bana Cat deme lütfen."

"İsmin bu değil mi?"

"Dünyada bana böyle seslenen sadece bir kişi vardı."

Gözkapaklarını kıstı. Öfkesini bastırmaya çalışıyor sandım fakat hiç beklemediğim bir anda rüya gören bir Buda gibi bana baktı.

Masaya oturdum ve uslu bir çocuk gibi davrandığım için ödülüm olan ikinci bardağı aldım. "Özür dilerim" dedi.

"Her gün insanlar ölüyor değil mi? Böyle düşününce garip geliyor. Her gün birileri daha bu acıyla yüzleşiyor."

"Berbat bir şey bu."

"Aslında çok sıradan."

"O lanet şeyi senden alacağım. Tam bir aptallıktı."

"Hayır" dedim.

"Hayır?"

"Hayır."

"Peki madem" dedi Eric.

"Böyle deme. Beni idare ediyormuşsun gibi oluyor."

"Aslında öyle yapıyorum canımın içi."

"İşte, kastettiğim buydu. Beni psikoloğa göndereceksin."

"Tanrım, Cat, seni hiçbir yere göndermiyorum. Bu saçma fikre nereden kapıldın?"

"Babam öldüğünde bizi destek almaya zorlamışlardı. Sosyal Hizmetler'den gelen şapşalı görene kadar hastaneden çıkmamıza izin vermemişlerdi. Bize babamın kıyafetlerini bile vermediler." Ağlamaya başladım. Keşke başlamasaydım. "Ona işkence ettiler Eric. Onunla oynadılar. O aptal makineyi kapattırmak zorunda kaldık."

"Cat."

"Lütfen böyle deme bana."

"Catherine, özür dilerim. Senden hep 'Cat' diye bahsederdi. Dilim alışmış."

Bir an o kadar hüzünlendim ki güçlükle konuşabildim. "Öyle mi bahsederdi?"

"Sadece bana, evet."

İçimden bağırmak geliyordu ama kendimi tuttum. Fakat bakışlarımdan anlamış olmalıydı.

"Küçük bir takım toplar, üstesinden gelebileceğin bir prosedür toplantısı yaparız."

Burnumu çektim. Amacını anlamıştım, işime devam etmemi istiyordu.

"Seramiktekilerin tamamı Margaret'in arkadaşı. Buna katlanamam."

"Hilary değil."

"Heather. Küçük lezbiyen."

"Tatlı mı tatlı, ufak bir bebeği var."

"Şu kahvesini dökenden bahsediyoruz, öyle değil mi?"

"Toplantıyı onunla yapsak? Catherine, lütfen bana acı. Lütfen."

Halbuki içimden onu cezalandırmak geliyordu. Canlı olmasına katlanamıyordum.

"Onu hepimiz özlüyoruz, canımın içi. Elbette senin gibi değil ama benim de otuz yıllık arkadaşımdı."

"Evet, biliyorum. Seni severdi. Özür dilerim."

"Hayır, hayır. Sen beni bağışla."

Özür, özür, özür. Amma da İngiliz'dik. O da ne, cebinden mendil de çıkaracaktı galiba. Yok hayır, içinde beyaz toz bulunan şeffaf bir mini poşet çıkardı.

Elbette her yetişkin gibi, onun ne olduğunu biliyordum. Yine de poşeti havada sallayıp üstüne parmağıyla vurduğunda huzursuz oldum. "Bu nedir?"

"Anti acı tozu." Masanın üzerine tozun bir bölümünü döktü; sarımsı ve kristalli bir tozdu bu.

Onu hiç tanımıyormuşum, biraz bile…

"Bu biraz riskli değil mi" diye sordum.

"Neye nazaran?" Cüzdanını çıkardı ve içinden bir Barclaycard çıkardı. Amacı tozu düzgünce hizalamaktı. Neye nazaran? Herhalde defterleri çalmaya nazaran… Böyle düşünüyor olmalıydı.

"Tanrım, Eric. Yapma."

Ama hiçbir şeyi durduracağı yoktu. "Biliyorsun Catherine, uçmak istediği zamanlarda dahi torbacılarla konuşmazdı o" derken yine rüya gören Buda gibiydi. Gözlerimin içine bakıp gülümsedi. "Kimse Matthew'un stresli biri olduğunu söyleyemez ama torbacılarla konuşurken hep gerilirdi."

"Bize uyuşturucuyu temin eden sen miydin?"

"Şöyle diyelim: Ne zaman uçsanız, arka planda ayak işlerinizi gören biri vardı."

Epey küçük bir miktar tozu kenara ayırdı; kendimi, "Hayır" demeye hazırlıyordum. O sırada cüzdanından on poundluk bir banknot çıkardı, silindir haline getirip tozu içine çekti.

"Peki, ya ben?"

"Tamam o zaman, sadece birazcık."

Eski sözcü hâlâ bahçedeydi, ben de panjurları indirdim. Sonra on poundluk banknotu elime aldım ve kokainin burnumdaki boşluklara hücum edişini hissettim. Ardından teskin edici damlam, boğazımın arkasına indi.

Barclaycard'ı yeniden eline alıp, "Evet, işte o mabetle ben böyle başa çıkıyorum" dedi.

Sonra neler dediğini bilmiyorum ama onu, "Tamam" diyerek yanıtladım.

"Tamam?"

"Teşekkürler Eric. Korkak gibi davrandım. Üzgünüm. Biraz daha alabilir miyim lütfen?"

Bana gülümsedi, altı morarmış gözlerimle tam bir zavallıya benziyor olmalıydım.

"Seninle neden Yağlı Kaşık'ta buluşmak istedim biliyor musun?"

"Mekân olarak neden orayı seçtiğini mi soruyorsun?"

"Kapıdaki Mini'yi oraya sana vermek için ben getirmiştim. İçinde bulunduğum koşullar düşünülünce bu pek kolay olmadı, önce kayda geçirilmesi gerekiyordu. Biliyor musun, elden geçirilmiş bir Mini'yi kaydettirmek istersen, lanet şasesi mo-

nokokla değiştirildi mi ya da modifiye edildi mi, bunları da bildirmen gerekiyor. Bunlarla uğraşarak acıyla baş ettim. Her neyse, onu Yağlı Kaşık'ın kapısına ben park ettim. Sana söylemiştim fakat sen onu görmek istemedin."

"Daha açık konuşmalıydın."

Burnuna çekmek için uzun ve şişman bir hat oluşturdu. Aynısından bir tane de bana hazırladı. "Onu görmüştün."

"O olduğunu anlamalıydım."

"Senin olmasını bizzat kendi istedi."

Bunun doğru olması mümkün değildi ama inanmak istediğine inanan aptal insanlar gibi ben de doğru olduğuna inanmak istiyordum.

Eric'in Beccles'e gidip arabamızı çaldığını anlamam için haftalar geçmesi gerekti fakat şu an aklım başka yerdeydi ve durmadan onu hatırlatacak bir arabayı yakınlarımda istemiyordum.

"Mini nerede şimdi?"

"Sana getireceğim."

"Gerçekten çok düşüncelisin ama şu an onu görmeye katlanamam."

"Daha sonra."

"Evet, daha sonra."

"Zaman her şeyin ilacıdır. Sonsuza kadar böyle hissetmeyeceksin" dedi.

Hissedecektim. Bundan şüphem yoktu.

Dolaplarımı açmaya başladı, alüminyum folyo aradığını biliyordum. Bana biraz toz bırakacaktı. Çantamı alıp yere koydum. Sandalyesine döndüğünde hediyem hazırdı. Onu önüme bıraktı. Bakışımı yakaladı, gözleri neredeyse nemliydi.

"Catherine, Bay Ensesikalın ile lanet bir toplantım var, kimi kastettiğimi anlamışsındır. Ziyaretçi sayımızı kör olasıca Tate ile karşılaştıracağız. Kültür Bakanlığı'nın kapıdan giren her müşteri için Swinburne'a yirmi üç sterlin para yardımında bulunduğunu biliyor muydun? Tate'in sadece beşe ihtiyacı var. Onlardan nefret ediyorum."

Bana sevimli, küçük bir gülümseme yolladı, esnetilmiş ve uçları burulmuş bir gülümsemeydi bu. Aklıma karısı onu terk ettiğinde ne kadar acı çektiği geldi. Onu koca yanaklarından öptüm.

"Beni merak etme. Sen de onu severdin. Bunu unuttuğum için kusura bakma."

Yüzünü buruşturdu fakat uzun süre bu halde tutmadı. Zavallı Eric. O evden çıkar çıkmaz, yatak odasına koştum ve okumaya başladım.

Henry

1

Carl, Sumper'ın altın gölgesiydi; onu üst kata çıkarken de alt kata inerken de takip ediyordu. Bazen hızla yedikleri yemeğin ardından birlikte inzivaya çekilirlerdi; su sesinin arasından çekiç darbelerini, havai fişek sesine benzer küçük patlamaları, silah sesini ve ateşte çıtırdayan kozalakları duyardım veya duyduğumu sanırdım. Kapı kaba bir şekilde açılır, duvara çarparak dururdu. Sonra buğday saçlı çocuk kahkaha atarken ya da hoplarken görülürdü. İtiraf etmek gerekirse, bu manzara kalbimi kırıyordu. Kısa süre sonra onun ekin yığınlarının arasından sıçrayarak uzaklaştığını görürdüm. Bu haliyle tuzaklar arasından

sıyrılan yabani tavşanlara benzerdi. Nereye gittiğini ise bilemiyordum. O, bir mendilin veya paçavraların arasına sakladığı sırlarıyla eve dönen küçük ve akıllı bir kurtçuktu.

Almanya'da geçirdiğim günler boyunca, gizli aletleriyle ne kadar ilerleme sağladıkları dışında pek az şey düşündüm. Acele ediyorlar mıydı? Daha fazla acele etmelerini sağlayabilir miydim? Çıkardıkları sesler kafamı karıştırıyordu. Barutu ne için kullanıyorlardı mesela? Barut kullanmaları başarılı olduklarını mı yoksa her şeyi berbat ettiklerini mi gösteriyordu? Süreç, duygularımı, beni tüketen bir noktaya çekiyordu.

Ortada bir dolap döndüğünü fark etsem, Sumper birbirimizi yanlış anladığımızı öne sürer ya da kaşlarını kaldırarak komik bir şaşkınlık ifadesi yaratırdı. En fenası da şuydu ki, bana talimatlarımı dinlemediğini düşündürüyordu.

İyi eğitimli bir İngiliz'in rüküş bir sirk aletine neden ihtiyaç duyduğunu soracaktı.

Ne zaman oltaya gelsem, "Herr Sumper, görevi ve paramı kabul ettiniz, zaman da benim için çok mühim" derdim.

"Bu ördeğe aslında ihtiyacınız yok." Bu tarz cevaplar alırdım.

"Kalkıp Almanya'ya kadar geldim" diye devam ederdim.

"Kim Vaucanson'ın tasarımlarından birini evinde ister ki? O bir sahtekârdı. Ördeğin sindirim sistemi çalışmıyor. Anüsü ile bağırsakları birbirine bağlı değil. Anlıyor musun, Herr Brandling? Çocuğunu sevdiğini söylüyorsun ama paranı onu kandıracak bir makineye harcayacaksın."

Bir sabah da kahvemi yudumlarken, hiç beklemediğim bir anda alaylarına maruz kalmıştım. "Söylesene Bay Brandling, bütün İngiliz babalar, çocuklarını senin gibi kandırır mı?" Bana saldırdıktan sonra Carl'a göz kırpmış, o da parmaklarını birbirine dolayıp oturduğu yerde neşeyle kıvranmıştı. Köle oğlan, beni kandırmıştı. Acımı, içlerinde en rahat anlayabilecek olan annesi ise beni yargılamakla meşguldü. Tanrı hepsini bağışlasın.

Aslında yumuşak mizaçlıyımdır ki etrafımda bunu hata olarak gören çoktur. Fakat bir yanım da güçlüdür. Acı çekme kapasitem sonsuzdur. Çöp yiyip sırtımda kaya taşıyabilirim ama Percy'nin onların ağırkanlılığı yüzünden üzülmesine izin veremem. Eğer Percy onu görecek kadar yaşamayacaksa, ördeğin ne manası var? Babasının varlığı bu kurmalı oyuncaktan daha mühim değil mi? Tutkuma yenik düşüp içinde bulunduğum koşulları unutmuştum. Sütlü kahvemi bir kenara ittim. Odama döndüm, yürüyüş çantama, ne kadarı sığıyorsa o kadar eşyayı koydum. Kapının yanında duran bastonlardan birini de "ödünç aldım". Veda etmedim ama hareketlerimden çıkan anlam buydu. Eve dönmeliydim.

Kısa süre sonra karşıma hanı işleten kadın çıktı. Onu ilk gördüğümde komik biri olduğunu düşünmüştüm fakat bunun doğru olmadığını artık biliyordum. Neyse ne, bir gece burada kalıp İngiltere'ye dönecektim. Yaşlı mama, benim zengin biri olduğumu sanıyordu, ben de itiraz etmedim. Bana en iyi odasını verdi ve kıyafetlerimi mutfaktaki şöminenin kenarında kuruttu.

Öfke mantıklı düşünmeme engel olmuştu. Planım ertesi gün eve doğru yola çıkmaktı ama ne param vardı ne de gidecek bir evim. Bunları göz ardı etmiştim. Canı cehenneme. İçimden ne geliyorsa onu yapacağım.

Kuşkonmaz ikramını reddettim ve dana etiyle hamur tatlısı istedim. İlk beyaz şarap kadehi, etrafında inci beyazı bir buğu tabakasıyla geldi. Hiç dayanağı olmayan bir güven gelmişti üzerime. Karabulutların üzerime çökmesi için dördüncü kadehi bitirmem gerekti. Bulutlar? Bulut değil, omuzlarıma abanan bir kayaydı. Gidecek bir evim yoktu. Çocukça bir kapris yapmıştım ve yarın mağarama geri emekleyecektim.

Kapı açılıp içeriye nemli ve soğuk rüzgâr dolduğunda böylesine ümitsiz bir haldeydim. Gelen elbette, kaya gibi parlayan kafasıyla acımasız Sumper'dı. Masama oturduğunda, "Tanrıya şükür, blöfümü yuttu" diye düşünüyordum.

Yanıma oturup bacaklarını uzattı, gözlerini odada gezdirdi.

İşletmeci kadın önünde saygıyla eğilip birasını doldururken, "Bu kadından daha yüce varlıklar var. Eğer daha yüce hayat formları bulunmasaydı, kendimi asardım" dedi.

Özür mü diliyordu acaba? Bana bakmadan konuşuyordu. Bir süre sonra bira kâsesi masaya döndü ve boşalan bardak tazelendi. Servis yapan kadın da saygılı dansını tekrarladı. Hanın diğer müşterileri bize bakmamaya özen gösteriyordu. Sumper'ın zarar verecek güçte olduğunu anlamışlardı. Fakat benim gerçek doğama ilişkin hiç kimsenin bir fikri yoktu. Hatta benim bile…

Gözlerime bakmadan, "Merak etme içlerinden hiçbiri İngilizce bilmez" dedi. Ardından "İngilizce bilen var mı" diye bağırdı, cevap veren çıkmadı.

"Gördün mü" dedi, zafer edasıyla. Ne kadar kaba olduğunu bir kez daha ispatlamıştı.

Kükreyerek sordu: "Sence bunlar insan mı? Onlara bir bak ve bana fikrini söyle."

Ardından sandalyesini bana doğru çevirdi, bakışlarındaki değişimi fark ettim. Beni kaybetmekten korkuyor muydu?

"Haydi Brandling, ne düşünüyorsun?"

Kendimi dünyanın en garip kabadayısına esir ettiğimi düşünüyordum ama ona daha münasip bir cevap vererek, etrafımızdakilerin bana normal insanlar gibi göründüğünü, farklılıklarına rağmen bir araya geldiklerini, ellerinde zorlu hayatlarının, yüzlerinde bugüne dek verdikleri kayıpların izleri bulunduğunu söyledim. Ona, *Mesleklerin Vücutta Bıraktığı İzler* adlı kitaptan örnekler verdim. Kitabın yazarı cesetler üzerinde çalışmış, bulaşıkçı kadınların şişkin parmaklarını, maden işçilerinin ve faytoncuların nasırlarını, ayakkabı tamircileri ile cam üfleyenlerin başparmaklarındaki benzerlikleri anlatmıştı. Ayrıca metal işçilerinin yanan derilerinin ve tırnak yapılarının neye benzediğini tarif etmişti. "Rengi güzel bir maviyse" bunu olumlu bir işaret olarak alabilirdiniz.

Beni hiçbir zaman yapmadığı kadar candan dinliyordu.

Sözümü bitirdiğimde, "Yani fikrin bu mu" diye sordu.

"Bu benim fikrim olmanın ötesinde."

"Doğru, onların vücudunda iz kalmıştı, aynen söylediğin gibi. (İlk kez mi bir konuda aynı fikirde oluyorduk?) Peki, ruhları var mıydı?"

"Evet, her insan gibi…"

O an aklının başka yerlere gittiğini görebiliyordum. Diğer insanların umurunda olmadığı da açıktı, o sadece kendisininkiyle ilgileniyordu.

"Ben burada doğdum, hayalinde canlanıyor mu? Annem beni nasıl bir çevrede yetiştirdiğini umursamıyordu. Neden bu kadar öfkeli olduğumu anlayabiliyor musun? Ama sen bunlardan hiçbirini derinlemesine göremezsin. Sen İngiliz'sin."

Farkında olmadan inledim.

"Bir gübre yığınının arasına hapsolmuş halde büyümedin" dedi öfkeyle. "Sen hayaletlere, cinlere ya da İsa'nın kutsal kalbine inanmıyorsundur. Seyahat ettin. İnsanların cesetlerindeki izlere bakarak mesleklerini tahmin etmek, işine hiç yaramaz. Bu yaratıklar yaşarken bile yolculuk yapmaz. Kılsız, depresif göğüsleri ve peri masallarıyla birlikte burada otururlar. Çizmeli Kedileri vardır ama bütün evrenin değiştiğinin farkında değillerdir. Fasulyeden başka sihir bilmezler. Basit bir harman dövme makinesi bile görmemişlerdir. İngilizlerin işlerini kolaylaştırmak için yaptığım aletleri bilmezler, o İngilizlerin hiçbirini tanımazlar. Böyle bir oyuncak yapmamı isteyerek aslında bana hakaret ediyorsun. Ama biliyorum kötü niyetin yok, seni anlıyorum."

"Bütün insanlar, hayatlarını sürdürmek için paraya ihtiyaç duyarlar."

"Sana para için değil, oğlunu sevdiğin için yardımcı oluyorum" dedi.

"Senin de bir oğlun var" cümlesini ağzımdan kaçırdım. Bunu bana söyleten neydi hiçbir fikrim yoktu. Onu durdur-

mak mı istiyordum? Ağzından laf almak mı? Bunların cevabını bilmiyorum ama emin olduğum bir şey varsa o da Carl'm onun oğlu olmadığıydı.

"Kör müsün? O hiç kimsenin oğlu değil. Bu geri zekâlılar ona melek diyorlar. Ama hakkındaki gerçekleri bilseler onu aforoz ederlerdi. Düşüncesiz babası onu ayaklanmanın ortasına sürükledi. Belki ona sadece bir Dresden kâsesi önerilmişti; fakat gerçek servetten haberi yoktu. Çocuk tamamen sakatlanmadığı, bacağı tamamen kopmadığı için evrenin kutsal bir yer olduğuna inanasım geliyor" dedi. Ardından "Bira getir" diye bağırdı. Son noktayı ise, "Ördeği istemiyorsun" diyerek koydu.

"Planımı kabul ettin."

"Çok daha iyisini yapmak için görevlendirildim."

"Sana görev veren benim."

Derken bir anda tavrı yumuşadı, kibarlaştı. Koca elini koluma koydu ve onu kavradı. "Henry, birbirimize ihtiyacımız var" dedi.

Daha önce de böyle adamlarla karşılaşmıştım; sert ve kaba ama gerektiğinde kibar davranacak potansiyele sahip. İhtiyacımızın karşılıklı olduğunu söylediğinde ona inandım. Gözleri kemikten bir kılıfta saklı yumuşak ipek gibiydi. Bana biraz daha yaklaştı, eli hâlâ üzerimdeydi, usulca konuştu. "Neden yaşıyorsun? Hayatının başkalarına ne gibi bir yararı var? Hizmet ettiğin yüce bir amaç var mı?"

Üzerimde otorite kurmaya, beni kullanılacak kıvama getirmeye çalışıyordu. Fakat onu kullanması gereken bendim. "Sevgili Sumper, o ördeği yapmak zorundasın. Yoksa seni üzeceğim" dedim.

Birden ayağa kalktı. Şimdi ne olacaktı?

Handan çıktı, ben de onunla...

Çamurlu yola girdiğimizde yeniden konuşmaya başladı ve "Sen üzgün bir adamsın, büyük bir kayıp yaşadın" dedi.

"Sakin ol, bunu biliyor olamaz" dedim kendi kendime.

Onu yolun aşağısına kadar izledim, ormana girdik. Sahtekârın teki olduğunu düşünüyordum ki birden sıcak bastı.

Peri masalı koleksiyoncusunu küçümsüyordu, dediğine göre köylülerin kış boyunca uydurduğu hikâyeleri satın alan sıradan birisiymiş. Aslında gerçek peri masalı bile değilmiş topladıkları. Öte yandan onun yirmi dört karat değerinde bir masalı vardı. Belki günün birinde bu masalı, karşılığında işe yarar bir şey almak üzere koleksiyoncuya verirdi.

Bunların hiçbirine ama hiçbirine inanmıyordum. Ortalıkta ne bir döner çark ne bir dingil ne de bir tekerlek vardı.

Dediğine göre, bir zamanlar annesiyle birlikte yaşayan yedi yaşında bir oğlan varmış. Oğlan öylesine güzel, öylesine iyiymiş ki bir kez bakıp da onu sevmeyen yokmuş. Annesi de oğluna dünyadaki her şeyden daha çok değer verirmiş. Fakat oğlan günün birinde aniden ölmüş. Kadın da hiçbir şeyde teselli bulamamış.

Ona ihtiyacım vardı. Konuşmasına izin verdim.

"Günlerce ağlamış, ağlamış" diye devam etti. Ama gömüldükten sonra oğlan her gece bir zamanlar oturduğu yerlerde otururken ya da oynadığı yerlerde oynarken görünmeye başlamış. Annesi ağladığında, o da ağlıyormuş. Sabah olduğundaysa yok oluyormuş. Kadının gözyaşları hiç dinmiyormuş. Derken bir gece oğlan gömüldüğü beyaz gömlekle çıkagelmiş.

Dinlemek işkenceden farksızdı. Onun yardımına bu derece mi muhtaçtım? O iğrenç ağzını kapatmalıydım.

"Başında yine defne yapraklarından bir taç varmış. Yatağın kenarına, annesinin ayaklarının dibine oturmuş ve 'Anne, lütfen ağlamayı bırak, aksi takdirde asla uykuya dalamayacağım; çünkü senin döktüğün gözyaşları gömleğimi ıslatıyor' demiş. Annesi duyduklarının o kadar etkisinde kalmış ki ağlamayı kesmiş. Ertesi gece çocuk bir kez daha gelmiş. Bu defa elinde küçük bir fener tutuyormuş. 'Gömleğim neredeyse kurudu, yakında mezarımda huzur bulacağım' demiş. Annesi acısını Tanrı'ya teslim etmiş, Tanrı da içini sabır ve huzurla doldur-

muş. Çocuk da bir daha hiç gelmemiş. Toprağın altındaki yatağında uykuya dalmış."

Zalim ve aşağılıktı. Kaya kılıklı alnının tam ortasına vurdum. Sendeledi. O sırada kasığına tekme attım. Bağırdı. Artık yaşamımın bir değeri yoktu, hiçbir beklentim kalmamıştı. Onu yere devirdim ve büyük etli gövdesini, sesini kesene kadar tekmeledim. Ondan ne kadar çok vardı. Köknar ağacının altına, yaralı bir geyik gibi kıvrılmıştı.

Aptalın tekiydim. Tek ümidim oydu ve ben onu öldüresiye dövmüştüm.

Hana dönüp uyudum.

2

Kolay öfkelenmezdim ama öfkelendiğimde karşımda kimse duramazdı. Beslemektense öldürmeyi yeğleyeceğiniz, çırpınan bir at kadar korkunçlaşıyordum. Şimdiye kadar bir defa bile bu öfkenin faydasını görmedim. Fakat o an içinde bulunduğum durumda, Sumper hâlâ hayatta olduğu için şükretmeliydim.

Ertesi sabah giyindim, şişmiş ellerimle düğmelerimi iliklemeye çalışırken, bu ellerin kazandığım zaferin tek karşılığı olduğunu düşünüyordum.

Handa çalışan kız kahvaltımı getirdi fakat aklımda, "Her şeyi berbat ettin" cümlesi döndüğünden yiyemedim.

O sırada Sumper geldi. Yanaklarındaki morlukları, üzeri açılan kemiğini görünce kendimden biraz daha utandım. Oğlumu kurtarabilecek tek insana verdiğim zarar ortadaydı.

Handan ayrıldığımda arkamdan geldi. Köknar ormanının derinliklerinde ilerlerken, hiç konuşmadan beni izledi. Ölümümün fazla uzakta olmadığını hissediyordum. Bu tarz çatışmalar ancak taraflardan biri ölünce çözülürdü. Low Hall'da da Furtwangen'de de olsanız, bazı şeyler değişmiyordu. Percy, seni yüzüstü bıraktım.

Bir süre sonra kendimizi geniş bir tarlada ilerlerken bulduk. Güneş, batıda yeniden göründü. Beyaz renkteki yabani hardal Furtwangen'deki tarlaların başına belaydı, onun sarı kardeşi de Low Hall'daki tarlaları bezdirmişti. Fakat şu an üzerine vuran ışıkla insanı neredeyse neşelendiriyordu.

"Nereye gidiyoruz? Hadi şu işi halledelim" dedim.

Önceki gece dudağını yırtmıştım, bıyığı da yamulmuştu. Elini koluma koyup bana bir bakış attı. Bu nazik hareketinin altında, birazdan yapacaklarından ötürü duyduğu erken pişmanlığı sezdim.

"Bak" dedi ve bana ilerideki küçük kiliseden çıkan adamla, yanındaki iki kadını gösterdi. Onlarla konuşmaya gittiğinde geniş omuzlarını ve korkutucu ensesini bir kez daha gördüm. Sinirim yatışmıştı, ona arkadan saldıracak değildim. Korkağın biri gibi görünecek de olsam oradan koşarak uzaklaşmalıydım. Ama sonra genç adam, iki kadını da öptü. Bu sırada zavallı yaratıklar ağlamaya başladı. Kadınların acıları gerçekten çok büyüktü, güçlükle ayakta duracak kadar... Ormana doğru ilerlemeye başladılar. Bir yandan akla gelebilecek en içli feryatları koparıyorlardı.

Adam gözlerini bana çevirdi. Bu gözler koyu renkte ve kuruydu. Nefret dolu bir bakış attıktan sonra bohçasını omzuna attı ve tepeden aşağıya doğru ilerlemeye başladı.

"Bir saatçi" dedi Herr Sumper döner dönmez. Genç adam bohçasını sırtından indirdi ve öfkeyle bir ağaca çarptı. "Zavallı delikanlı" derken, yaralı yüzü oldukça çirkin görünüyordu. "Ne yazık ki bir toptancının eline düştü."

Bu kadarı yeterliydi. Dünyanın bir sürü sinek çeşidi gibi milyonlarca ve milyonlarca kalp barındırdığını, bu kalplerin her birinin kendine özgü kederlerle yüklü olduğunu biliyordum. Fakat şu an beni ilgilendiren şey cezamın nerede verileceğiydi.

"Toptancı da nedir" diye sorarken, kollarının ne kadar heybetli olduğunu düşünüyordum.

"Toptancı, fakir ailelerden ürettikleri saatleri satın alan kişidir. Üretici biçilen fiyat ne kadar düşük olursa olsun, toptancıya satış yapmak zorundadır."

Durdum ve yumruğumu kaldırdım. "Nereye gidiyoruz, lanet herif?"

"Lanet olan ben miydim" diye karşılık verip ellerimi eski yerlerine itti.

Etrafımız aklı başında, iyi kalpli Almanlarla doluydu. Küçük arazilerine, uzaklardan getirdikleri gübrelere ve kalıplara önem verirlerdi. Çalışkan insanlardı. Alçakgönüllü ve inatçıydılar. Toprağın altını işlerler, verimi artırana kadar çapalar ve yabani otları temizlerlerdi. Neden bir manyağa cevabını bildiğim sorular soruyordum? Bunları unuttuğum için aptalın tekiydim.

Söze, "Ben gençken" diye başladı, aynı zamanda elini bir kez daha omzuma koydu. Bir yandan yakınlık gösteriyor, diğer yandan beni yanında yürümeye zorluyordu. "Ben gençken toptancılar, kulübeleri turlar, saatleri bizzat toplarlardı. Fakat sıçanlar şişmanladı. Saatçileri ayaklarına gelmeye zorladılar. Onları beklettiler. Elbette hanları işletenlerin çoğunluğu da onlardandı. Saatçiler beklerken bira içtiler ve içtikleri biranın parası onlara ödenecek miktardan kesildi. Bu yüzden gençler İngiltere'ye gitmek, annelerini ve eşlerini arkada bırakmak zorunda kaldılar."

Orada, tepenin eteklerinde, derenin kenarında, şişmiş bir hayvana benzeyen yol arkadaşım için gerçekten üzüldüm. "Tıpkı senin gibi" dedim.

Bir an düşündü, dediklerim hoşuna gitmiş gibiydi, sonra dikkatini manzaraya verdi ve "Benim eşim burada" dedi.

O ana dek gördüğüm hayal mahsulü ve deli işi onca şey arasında, Herr Sumper'ın bu dediğinin özel bir yeri vardı; zira karısının bir "gübre yığını" olduğunu öne sürmüştü. İleride yıldırım fırtınaları çıkarabildiğini öne sürene kadar bu, dedikleri arasındaki en garip şey olarak kalacaktı. Furtwangen dar

ve karmaşık yolları, rüzgârlı caddeleri, merak uyandıran eski binaları, binalarının ahşap oymaları ve metal işlemelerin zenginliğiyle bir gübre yığını gibiydi. Resimdeki tek kusur, diğer binaların arasından sıyrılan yüksek, modern bir yapıydı, üzeri çakıl kaplıydı.

"Şu, ne binası" diye sordum.

Tüm duvarlarımı indirdiğim o savunmasız anımda beni silkeledi.

Boğazına yapıştım.

Gözleri yuvalarından fırlayacak gibi oldu.

Suratına tükürdüm.

Bana öyle sıkı sarıldı ki neredeyse ciğerlerim patlıyor, ağzımdan bir fareymişim gibi kontrolsüz sesler çıkıyordu. Beni havaya kaldırdı, önce saat yönünde, sonra saat yönünün tersine ardından tepetaklak çevirdi. En sonunda da yere bıraktı.

Beni iki yanağımdan öperken, "Neden?" diye sordu. Sonra, "İhtiyaç duyacağın yaylar işte orada üretiliyor" dedi.

Anladım ki dediğim ve yaptığım onca şeyden sonra bu deli adam nihayet otomatonu yapmaya karar vermişti. Hasta çocuğum yaşayacaktı. En sonunda içim rahatlamıştı.

Yüzüne bir tokat yapıştırdım.

Prosedür Toplantısı

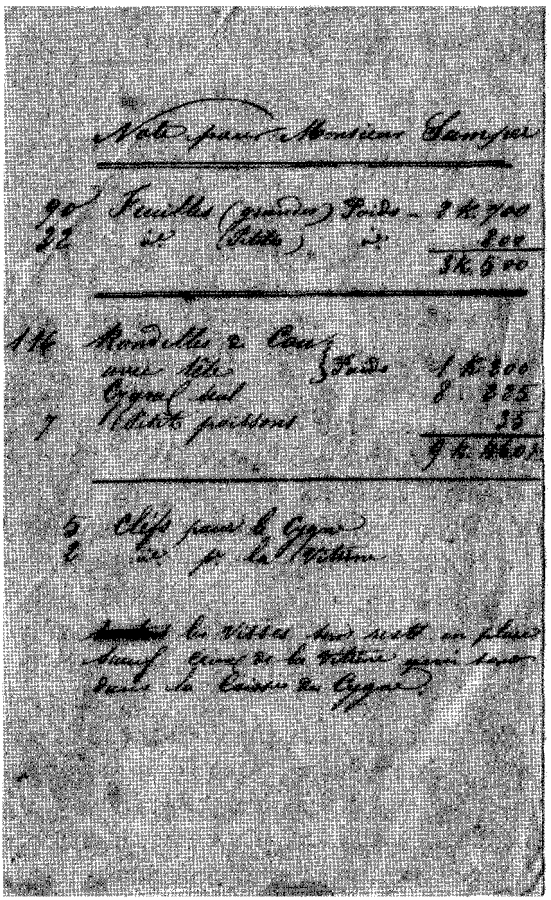
Oda 404, Annexe
3 Mayıs 2010

Katılımcılar: E. Croft (Horoloji Küratörü), C. Gehrig (Horoloji Konservatörü), H. Williamson (Seramik Konservatörü), S. Hall (Ürün Yöneticisi).

Toplantının Amacı: H234 diye adlandırılan otomatonun kimlik saptaması, restorasyon ve yeniden inşa sürecine ilişkin zaman çizelgesini kararlaştırmaktır.

C. Gehrig'in otomatonun keşfini yapmasına ve bulduklarını haziranın son haftası, küratör ile seramik konservatörüne sunmasına karar verildi. İncelenen nesnenin maddi değerini tahmin etmek henüz mümkün olmadığından C. Gehrig ve E. Croft (birlikte, muhtemelen Kalkınma ve Reklâm Departmanı'nın katılımıyla) ağustos tatiline girmeden önce buluşup konuyu değerlendirecekler. C. Gehrig, bu nesnenin halkın genelinin beğenisine sunulup sunulmayacağını sordu. E. Croft, halkın değer yargılarının müze tarafından hiçbir zaman dikkate alınmadığını söyledi. Bu proje için ayrılan bütçenin şu an için sınırlı olduğunu ama gelecekte durumun değişeceğine dair umutları bulunduğunu belirtti.

E. Croft daha sonra komiteye "*Monsieur* Sumper" adına, gümüş alışverişi karşılığında kesilmiş bir fatura sundu.

Camdan çubukların ve küçük gümüş balıkların varlığı, hareketlerin nasıl şekilleneceğine ilişkin ipuçları veriyor. Fakat 1854 yılı tarihli bu kuğunun (şayet varsa) tarihsel önemi, kapsamlı bir değerlendirme sonucunda ortaya çıkacak. Sergi Komitesi'nin ilgisini ne kadar çekip çekmeyeceği de bu değerlendirmenin ardından anlaşılacak. Şimdilik bunlar için "erken olduğu" açık.

Küratörün tavsiyeleri doğrultusunda konservatörler çalışmaları şu üç adım doğrultusunda yürütecek:

1. Değerlendirme ve tanımlama.
2. Otomatonun restorasyonu ve Vaucanson tarzına uygun şekilde yeniden üretilmiş bir kaidenin üzerine yerleştirilmesi. Bu sayede 2011'de nesneyi sergileyebilir ve ikinci seviyeye geçmek için gereken bağışı sağlayabiliriz. Konservatör de bu stratejiye onay verdi.
3. Orijinal şasenin restorasyonu. Bu sırada çözülmesi gereken birçok bulmacayla karşılaşılacağı gibi, müzenin şu an karşılayabileceğinden daha fazla kaynak gerektirecek.

Toplantı sırasında Horoloji Konservatörü'nün değerlendirme ve tanımlama aşamasında nesnenin üzerinde yalnızca bir konservatörün çalışmasına yönelik önerisi kabul gördü.

S. Hall (tercihen Courtauld veya West Dean'den) bir asistanın en kısa zamanda ekibe katılmasını önerdi. E. Croft de on gün içinde bu konuda gelişme kaydedileceği sözünü verdi ve ne tür kaynaklar gerekebileceğinin o zaman tartışılmasını uygun gördü.

Otomatonun yaşı ve saklandığı kötü koşulları dikkate alarak, C. Gehrig, ekibi yayların ve dingilin kurumuş olabileceğine dair uyardı. Yayların kutusundan çıkarılması için ahşap bir delme kalıbı yaptırılmalı ki bu da pek ucuza mal edilecek bir şey değil. Çünkü bu aletin Londra Üniversitesi'nde üretilmesi gerekiyor. E. Croft, üniversiteyle irtibata geçip mümkün olan en uygun fiyatın alınacağını söyledi. Bu restorasyona ayrılan bütçe kısıtlı da olsa, musluğu açtırabileceğine dair ümitleri bulunduğunu tekrarladı.

Catherine

İstediğim son şey bana eşlik edecek bir insandı. Fakat buradaydı işte, artık hiç istemediğim halde bir asistanım vardı. İnsanı ürkütecek kadar genç ve hırslıydı. Açık bıraktığı uzun saçları ile kaşları koyu renkti. Dar pantolonu, rüzgârlığı ve düz beyaz gömleğiyle incecik bir kızdı.

"Sen Amanda mısın?"

"Evet."

"Courtauld'dan gelen kız sen olmalısın..."

"Evet, sanırım o benim." Sesi yüksek perdedendi, kullandığı sesli harflerden bazıları titriyordu. Faubourg St. Germain ve Essex aksanının garip bir karışımıyla konuşuyor, bu aksan, üzerimde tahtaya sürtülmüş tırnak etkisi yaratıyordu.

"İçeri gir" dedim. Akşamdan kalma olduğumu anlamaması için dikkatli davranıyordum.

Sesini bir kenara koyarsak, güzel bir kızdı, cildi porselen gibiydi; mavi gözleri, uzun kirpiklerinin arasından bakıyordu. Ben bilgisayarımı açarken, bütün itaatkârlığıyla kenarda bekledi. Müzenin sunucusu tamir edilmişti. Bunu fark eder etmez, tek amacım Matthew'un maillerine erişmek oldu. Onlara ulaşmak, bir ördeği diriltmekten daha önemliydi.

"Şemsiyeni şuraya asabilirsin."

Matthew'un şifresini tahmin edebiliyordum. Bu, hiç kimsenin tahmin bile edemeyeceği bir sırdı aslında.

Hafızamı zorladıktan sonra, asistanıma elimden geldiğince kibar davranmaya karar verdim. Ona Fortnum'a çaya gitmeyi önerdim, bu fikir hoşuna gitmiş gibiydi. Ben de tüm huzursuzluğumu bir kenara koyup kendimi onunla sohbet etmeye zorladım. Ne kadar zamandır bizimle çalıştığını, bugüne kadar neler yaptığını sordum.

"Maalesef pek bir şey yapmadım. Ama cam çubuklar muhteşem görünüyor."

İçimden hiç ama hiç konuşmak gelmiyordu. Yine de, "Ne olduklarını biliyor musun?" diye sordum.

"Galiba evet. Aslında hayır, elbette bilmiyorum. Su hissi yaratmak için dönüyorlar mıydı?"

Croft onu özellikle mi göndermişti? Belki de önemli birilerinin kızıydı. "İnterneti mi taradın?"

"Nasıl yani?"

"Nesnenin mekanizmasına ilişkin araştırma mı yaptın?"

"Hayır, hayır; böyle bir şey yapmadım." Çok şaşırmış görünüyordu. Gülümsedim. "Onları temizlemek çok zor olacak değil mi? Altından nasıl kalkacağınızı merak ediyorum. Kolay bir yolu var mı?"

"Var. Seramikçilerden rica edeceğim."

"Oh."

"Hayal kırıklığına mı uğradın?"

"Temizlik yapmayı severim. Beni bu yüzden yolladıklarını sanıyordum."

Ondan nasıl kurtulacağımı bulmuştum. Seramik Departmanı'ndan Hilary'ye yamanabilirdi. Karmaşık yol tarifimi dikkatle dinledi, halbuki karmaşık Swinburne koridorlarını tarif ederken alınan ilk tepki panikti. Fakat o sessizdi ve söyleyeceklerimi bitirince başını eğdi. Tekrar etmemi ister sanıyordum ama yanıldım. Öylece gitti. Ben de Matthew'un maillerine bakmak üzere bilgisayar başına geçtim.

Kullanıcı adı: MTINDALL

Şifre: CATHERINE

Ve birtanecik erkeğim, önümde bir çiçek gibi açıldı. İşte, istediğim her şey önümdeydi. Benden sana, senden bana. Yıllarımız. Yüce Tanrım…

Seni seviyorum Matthew. Bunları silmek zorunda kaldığım için çok üzgünüm.

İki kadın yanıma döndüğünde daha henüz başlamıştım. Suçüstü yakalanmıştım ama Courtauld Kızı'nın dikkati, suçluluk duygumu ve heyecanımı fark edemeyecek kadar kendi üzerindeydi. Sorumluluk almıştı ve halinden çok memnundu.

Şimdi cam çubukların çelik el arabasına dikkatle yüklenmesi gerekiyordu. Bu işlem beş dakikadan fazla sürebilirdi. Benim payımaysa yeniden yalnız kalana kadar beklemek düşüyordu.

"Dışarıda buluşuruz." Sil.

"Orada görüşürüz." Sil.

"Ayak parmaklarını öpüyorum." Sil.

"Seni seviyorum. Canavar gibi davrandığım için üzgünüm." Sil.

Bunlardan binlerce ve binlerce vardı. Onların hepsini saklamalıydım ama cesaret edemezdim. Bu sırada vaktin nasıl geçtiğini anlamadım. Hatta kızın döndüğünü ve başımda dikildiğini de fark etmedim.

"Sanırım çok fazla mail alıyorsun."

Gözlerim, elimde olmadan hayretle bakmıştı. "Konuşmaktan pek hoşlanmam. Umarım bundan rahatsızlık duymazsın" derken, programı bir kez daha kapattım.

"Hayır" dediyse de moralinin bozulduğu açıktı.

"Harika. Çay sandıklarını da çıkarabilirsin."

"Tek başıma mı?"

"Yapabilir misin sence?" diye sordum.

"Elbette, yapmam sorun yaratmayacaksa..."

"Bazı ağır parçalar da var. Herhangi bir konuda kafan karışırsa bana seslenebilirsin."

"Ne olduğunu sorabilir miyim?"

"Bir kuğu."

Şaşkındı, bana bakakaldı. "Peki, envanteri yapmaya da başlayayım mı?" dedi. Dişlerinin arasından dilinin pembeliğini görüyordum. "Envanter" derken kullandığı sesli harfler ağzından son derece garip çıkmıştı.

"Hayır, sadece dikkatle sandıktan çıkar. Sarıldıkları gazete kâğıtlarını da tut. Hiçbir belgeyi kaybetmediğinden emin ol. Tek bir posta pulu bile mühim."

"Onları nasıl düzenleyeceğim? Yani nelere dikkat etmeliyim?"

Konuşamıyor hatta ona bakamıyordum bile. "Umurumda değil. İstediğin gibi yap."

Bu ilgisizliğimi anlaması mümkün değildi. Normalde böyle bir yanıt vermem imkânsızdı fakat yaşadığım duygusal kriz düşünülünce, bir gözümün hâlâ asistanın üzerinde olması bile mucizeydi. Sandığın içindekileri boyutlarına göre sıraladığını fark ettim. Küçükten başlamıştı ve daha büyüklerle devam ediyordu. Akıllı bıdık.

"Günün nasıl geçiyor?" Sil.

"Senin dışındaki herkesten nefret ediyorum, tatlım." Sil.

"Ben bir dâhiyim. Gel de ne yaptığıma bir bak..." Sil.

Kız sandıktan çıkardıklarını grupluyor, bense kalbimi paramparça ediyordum. Sil, sil, sil. Daha hızlı, daha az acı veren

bir yolu mutlaka vardı ama o yolu bilsem bile sanırım kullanmazdım. Sonra karşıma karısından gelen mailler çıkıyor, sanki türbülansa giriyordum ya da sanki kemiklerim kırılıyordu. Sil. Bir kere bile karısıyla seks yapıp yapmadığını sormadım. Ona sonuna kadar güveniyordum. Her seferinde aynı şevkle tenini içime çekiyordum. Sil. Tanımadığım kadınlara gönderilmiş postalar da vardı. Onları açmadan duramıyor, her seferinde şüpheciliğim yüzünden utanıyordum. Sil. Ben derinlere, Courtauld Kızı da çay sandıklarına dalıyordu.

"Nasıl gidiyor" diye sordum ona.

Fakat ne olduğunu göremediğim bir aleti açmış, kulaklıklarını takmış, müzik dinliyordu. Başka zaman olsa bundan rahatsız olurdum.

Oğullarına yazılmış birçok mail vardı. Onları okumadan silemezdim...

"İlaçların geldi mi?" diye yazmıştı bir tanesinde.

"Yeni bir paltoya ihtiyacın var mı?"

"Seni altıda alırım. İki alarm birden kur."

"Seni seviyorum Baba."

"Sevgiler."

"Her zaman seveceğim."

Öğle saatlerinde Amanda Snyde'ı yalnız bırakıp "sigara içmeye" gittim. Döndüğümde gözlerim doluydu. Çantamdaysa yeni bir şişe votka vardı. Asistanım yumurtalı sandviç yiyor ve Frankenpod adlı (sonradan öğrenmiştim) cihazı yaslamış, ayarlamaya çalışıyordu.

"Diğerleriyle birlikte kafeteryada yemek yiyebilirsin, tabii istersen..."

"Üzgünüm. Etrafımda insanlar olmasına pek alışkın değilim."

"Okulda ne yapıyorsun?"

Kulaklıklardan birini çıkardı, ekranda siyah bir görüntü dalgalanıyordu."

"Aslında dedemden özel ders aldım."

"Öğretmen miydi?"

"Asker demek daha doğru olur."

"Londra'da mı yaşıyordunuz?"

"Aslında Suffolk'ta."

Suffolk'un neresinde yaşadıklarını sormadım. Çünkü Beccles, Southwold, Aldeburgh veya Blythburgh diyebilirdi ki bunların hepsi aşkımıza has yerlerdi; isimlerinin ayinle zikredilmesi ve bize has kalması gerekiyordu. Suffolk'umuzun bizden çalınmasına ya da kirletilmesine katlanamazdım.

"Sonra Courtauld'a mı taşındınız?"

"Sonra West Dean'e… Orada daha bir medenileştim. Anahtar kullanmayı vesaire öğrendim."

Anahtar kullanmak mı? Gerçi ben de pek normal biri değildim. Bankın üzerine dikkatle koyduğu parçaların kuğunun neresine ait olduğunu söylemiyordum. Halbuki alanımda uzmandım ve bu karmaşayı uykumda bile ayıklayabilirdim. Az evvel kalbimi burkan onlarca mail okumuş olsam da peçete halkasına benzeyen lekeli gümüş parçaları seçebiliyordum. Görüntüyü yansıtan destek plakaları cam çubukların altına konulacak şekilde tasarlanmıştı ve mekanizmanın belkemiğini oluşturuyordu. Onların görevi parlayan su imgesi yaratmaktı. Fakat şu an bankın üzerinde yatmakta olan plakalar değil parlamak, olabilecek en mat haldeydi. Üzerleri görüntüyü yansıtacak ince gümüş bir tabakayla kaplı olmalıydı, elbette bu tabaka ileride ortaya çıkarılacaktı. Müzik kutusunun, horolojistlerin epey aşina olduğu, dış katmanını da rahatlıkla seçebiliyordum. Sayacak halim yoktu ama üzerinde binlerce iğne bulunduğundan emindim. Şüphesiz, Herr Sumper, bu kutuyu Henry Brandling için değil kendisi için yapmıştı. İğnelerin büyük çoğunluğu pirinçtendi ama bazı pirinç iğnelerin yeri çelik olanlarla değiştirilmişti. Mekanizma çok ilgimi çekmese de iğnelerin büyük çoğunun yerinden çıkarılıp başka noktalara taşındığını görebiliyordum.

Bir çocuğu kalabalık bir caddede tek başına yürüsün diye bırakmaya benziyordu, yanındaydım ve yan gözümle onu izli-

yordum. Acaba dedesi kimdi? Sosyetik insanlar "asker" dediklerinde genelkurmay başkanım ya da üst düzey bir ajanı kastederlerdi.

O, kemikleri eşelemeyi sürdürdü, ben de geçmişimle hesaplaşmayı…

Eric'in sürpriz uğramalarıyla hesaplaşmalarım bölünüyor, gözüm giydiği komik dar takım elbiseye takılıyordu; üst gövdesine yapışan elbise, geniş omuzlarını ortaya çıkarmıştı. Hava bu elbise için fazla sıcaktı. Ama o ter değil, şarap kokuyordu.

Sessizce onun Courtauld Kızı'na verdiği tepkileri gözlemledim. Onu görmezden gelmesi, kızı yanıma yerleştirenin bizzat kendisi olduğunu açık ediyordu. Belki de "asker" bir yatırımcıydı.

Eric odanın içinde havaalanında görevli köpekler gibi dönüp sonra yine dışarı koştu.

O çıkınca kıza, "*Toodle pip* mi dedi?" diye sordum.

Kıkırdadı.

"Kim böyle veda etmişti?"

"Sanırım Bertie Wooster."

"Sen, Wooster için fazla gençsin."

"Stephen Fry, Jeeves rolündeydi; bir keresinde onu Walberswick'teki bir barda gördüm."

Walberswick. Sil.

"Bay Croft'un *Toodle pip* dediğini nereden çıkardın?"

Gülümsedi.

Herkes kendilerini makyajlayanların Amerikalılar olduğunu sanır fakat esas fantezi meraklıları İngilizler arasındadır. Croft bu konuda yalnız değil. Amanda Snyde'ın sesi de "Sanırım bu bir şeylerin boynu" derken, garip bir tondaydı.

Zavallı Henry Brandling. Hiçbir zaman ördeğine kavuşamadı. Yazdıklarını okuduğumda hazırlananın kuğu olduğunu anlamış ve memnun kalmıştım fakat şimdi anlıyordum ki elimizdeki malıluk oldukça garip bir yaratıktı. Bir penisi ve yılbaşı günlerini hatırlatan kazlara has bir boynu vardı. Ürkütücü

ve pisti, doğada bulunmayan mavi gri bir rengi vardı. Çelik omurgası öyle iyi örülmüştü ki böylesini 2010 Londra'sında bile yaptıracak yer bulamazdınız.

Benim için çıkardı.

"Hayır, yerine koy."

Bir anda ağlamaya başladım.

"Ah canım" dedi. Buğulu gözlerim, öğleden sonra ışığının yardımıyla umut ve acı çizgileri taşıyan güzel yüzünü gördü. Bu oda için fazla aklı yerinde ve cömertti.

"Bayan Gehrig." İşte o an saçının altında gizlenen, çirkin işitme cihazını gördüm ve aksanınm yara almış insanlar sınıfına ait olduğunu anladım. Demek bu yüzden sadece bir kulaklık kullanıyordu.

"Önemli değil. Ailemden birini kaybettim de… Hepsi bu. Büyütülecek bir şey değil" dedim.

"İyi misiniz?"

"Kesinlikle… Birisi öldü. Hepsi bu. Her gün olan bir şey…"

"Size bir şey sorabilir miyim?"

"Hayır, soramazsın."

Günün geri kalanında elinde bir defterle peşimdeydi. Ben fonksiyonları çözümlerken, o not alıyordu. Sayı verme işini de ona bırakmıştım.

Çıkan parçaları üstünkörü sınıflıyordum ama yine de bu bir başlangıç sayılırdı. Halbuki daha ana motora gelmemiştik.

"Eldivenlerini giy" dedim.

Bir anda yüzünü bana çevirip, "Evet, parçalar insanın teninde tuhaf bir his bırakıyor" dedi.

Acımı görüyor ve muhtemelen, "Zavallı kız" diye geçiriyordu içinden; bana kalırsa o, her şeyin üstesinden gelebilecek bir tipti.

Catherine & Henry

Zaman ve biraz daha zaman; günün ilk ışıklarında Henry Brandling'in sürgününe ortak oluyordum. Mekanik el yazısı, yazdıklarının garipliğini örtüyordu. İlgi çekmeyi bilen bir anlatıcıydı ve bu, duruma göre iyi bir şey olarak da kötü bir şey olarak da görülebilirdi. Yazdıklarını okuyan kişinin ya kafası karışıyordu ya da okunanlar kişiyi hayal kırıklığına uğratıyordu. Hikâyede beklenmedik ve endişe verici boşluklar vardı. İnsan yazarın bıçkıevine döndüğünü sanıyor, onu hanın önünde, bir sandalyede otururken bulunca çok şaşırıyordu. Sanırım bu Van Gogh tarzı bir sandalyeydi fakat nasıl emin olunabilirdi ki?

Bir de Carl vardı, sadece vücudunu değil, kolundaki sıyrığı ya da botlarındaki çamuru bile tasvir ediyordu. Henry'nin oğlanı sevdiği ve onun Sumper'a bağlılığını kıskandığı açıktı. Henry'ye kalırsa, Sumper ufaklığın beynine hastalıklı ve tehlikeli tohumlar atıyordu. Carl'ın oyuncaklarının doğası da tohumların doğasıyla aynıydı. Henry, bu "oyuncakların" varlığını, Sumper'ın onu huzursuz etme isteğine bağlıyordu. Bir okur olarak ben, çocuğun çok zeki olduğunu ve bunları icat ettiğini düşünmek istiyordum. Oğlanın camdan bir fotoğraf makinesi vardı. Belki de bu makineyi kendisi yapmıştı. Henry'ye kalırsa ufaklık bununla turistleri fotoğraflayarak zamanını "boşa harcıyordu". Sonra bu konu hakkında konuşmayı bırakıyor fakat birkaç satır ileride Carl ansızın, Brandling'in ayaklarına elektrik hücresi döşerken beliriyordu.

Eğer elektrik hücresi, volta pili demekse (ki araştırmalarım öyle olduğunu gösteriyor) ortada kronolojik bir hata vardı. Ama değildi tabii. İnsan bilim kurguyu Henry Brandling'de arayamazdı.

Henry'nin yazdıklarına bakılırsa Carl, pilleri hanın önünden geçen yola döşemiş ve kabloları ölü bir fareye bağlamıştı. Bunun üzerine fare havaya fırlamış, gözleri pörtlemiş ve ağzı korunmasız bir boynu ısırmak istermiş gibi açılmış, tehditkâr dişleri görünmüştü.

Ardından "Kutsal Çocuk", "enstrümanı" heybesinde, kurumuş keten yığınlarına doğru koşturmuştu.

Yüzyıldan daha fazla bir zaman sonra, Kennington Caddesi'nde yaşayan bir kadın elinde buzlu votkasıyla yazdıklarını okuyordu. Mutfak penceresini örten siyah camın yansıttığı yalnızlığına bakıyor, bir melekmiş gibi anlatılan minik düzenbazın, elinde ufak bir "motorla" hana yaklaşışını gözünde canlandırıyordu. 1854'te "motor" kelimesi hangi nesnenin karşılığıydı? Motoru "bir büyük, bir küçük çarkı" bulunan, "topallayan" ve "etrafındaki duman bulutuyla gürleyerek ilerleyen" bir şey olarak hayal etmek güçtü.

Bu hileleri ve kavramları aktarıyordu ama ördeğin inşasının gecikeceğine ilişkin endişelerinden de uzaklaşmıyordu.

Swinburne Annexe'te çalışan yastaki bir horolojistin gözünden Sumper, sadece bir düzenbaz değildi, ayrıca epey kalifiye bir teknisyendi. Bugün bile onun ürettikleri kadar karmaşık tasarımlar yapacak ikiden fazla insan çıkmazdı. Sumper'ın cüssesi ve kişiliğini göz önünde bulundurunca Henry, Arnaud'nun anlattığı hikâyeyi daha akla yakın buluyordu. Sumper, vahşi ve kaba bir saatçiydi.

Bunun doğru olmadığını biliyordum.

Bana öyle geliyordu ki Arnaud da bir casus ya da dedikoducu değildi, kimliği sponsordan gizli tutulan, gezgin bir gümüş ustasıydı. Eğer kimliği ifşa edilseydi, Henry masrafın düşündüğünden çok daha fazla olacağını anlardı. Belli ki buna gerek görmüyorlardı.

Bu tezim, 404 numaralı stüdyoda bulduğum kanıtlarla doğrulanıyordu çünkü bunlar tek bir amaca hizmet eden, inatçı bir zihnin ürünüydü. Sumper, Sumper ne istiyorsa sadece onu yapıyordu ve notlarda "ördek" kelimesiyle böyle sık karşılaşmak, hazırlanan yaratığın görkemli bir kuğu olduğunu bilince insanı üzüyordu. Yüz on üç gümüş halka birbiri ardına diziliyor ve kuğunun uzun boynunu oluşturuyordu, halkaların her biri kuğunun tüyleriymiş izlenimi yaratan bir doku meydana getiriyordu. Her şeyi fotoğraflamış, ölçüp tartmış ve adlandırmıştık. Durum buydu.

Courtauld Kızı yanımda azimle çalışıyor, beni her daim huzursuz etmiş olan Excel'i hızla kullanıyordu. Yine de yavaş ilerliyorduk. Tek başıma olsaydım seksen altı halkayı bir günde tartmış, tanımlarını yazmış ve JPEG'lerini kaydetmiştim. Fakat bir asistan yardım edince iş iki güne uzuyordu.

Bazen Herr Sumper'ın yarattığı yapbozu, Amanda ile çözmeye çalışacağımızı bildiğini hayal ediyorum. Şüphesiz bize Henry Brandling'e ettiğinden daha fazla yardım ediyordu. Zira halkaları numaralayarak işimizi epey kolaylaştırmıştı.

"Bu, zarar mı görmüş? Yoksa üzerindeki gerilim yüzünden kırılmış mı" diye sordu Amanda Snyde.

Bu tür ayrıntıları fark etmesi hoşuma gidiyordu. Ama bilgiye aç taze bir beyin taşımasına rağmen, onu uzaklaştırmak için bahaneler arıyordum. Çünkü tek istediğim maillerime dönmekti. Aslında yavaş ilerlememizin sebebi de bendeki bu istekti.

Otomatonu bir saçağın ya da püsküllerin içindeymiş gibi çevreleyen yüz yirmi iki gümüş yaprağı ele alalım... Bunlardan birini metal uzmanına götürmem gerekiyordu. Orada sevimli bir oğlan çalışırdı, pembe yanakları her zaman tıraşlıydı ve üzerine çok büyük gelmesine rağmen babasının paltosunu giyerdi.

Asistanım yanıma döndüğünde kuğunun Fransa'da yapıldığını söyledi.

İddiası oldukça saçmaydı fakat üzerine yeni bir ayak işi yıkmam için fırsat verdiğinden beni sevindirmişti.

"Maalesef değil, onun Almanya'da yapıldığını biliyoruz" dedim.

"Nereden biliyoruz" diye sorduğunda, elbette Henry'nin bıraktığı kanıtlardan bahsetmedim.

"Üzerinde Minerva damgası var. Bu, Fransa'da yapıldığını göstermez mi" diyerek inatlaştı.

"Genç adam sana yardım etti galiba?"

"Epey bilgili birine benziyordu."

Ona gülümsedim, kızarmasına neden oldu. Metalci çocuğu mavi kırmızı çizgili abiye kravatına rağmen beğenmişti demek. Acaba bir oğlan, işitme cihazı takmış bir kızı öper miydi? Ne aptal bir soru. Kız çok güzeldi.

"Evet ama Almanya'da yapılmış" dedim.

"Nereden biliyoruz bunu?"

"Sana göstereyim" deyip, bulduğum küçük işareti gösterdim. Bu, bir A harfi idi ve tek başına hiçbir şeyin göstergesi olamazdı.

"Arnaud adlı bir gümüş ustasının damgasıdır bu. Soyadı Huguenot'tur ama Almanya'da çalışır."

Er ya da geç haklı çıkacak bile olsam şu an saçmalamıştım, dediklerimden utanmalıydım.

"Minerva, Fransa'daki bir tahlil ofisinin damgası ve Fransa'da satışa sunulabilmesi için vurulmuş. 1870'te Paris Uluslararası Fuarı yapılmıştı. Kuğu orada sergilenmiş olabilir. Öyleyse sana yeni bir iş bulduk, Amanda. British Museum'a aşina mısın?"

Elbette aşinaydı. Kızımız, gerçek bir mücevherdi.

Onu özleyeceğim ve bir sonraki öğleden sonra onun dönmesini bekleyeceğim hiç aklıma gelmezdi. Saat üç gibi geldi, hafta sonu için giyinmişti. Üzerinde Burberry çanta ve Liberty eşarp vardı. Sloaney Kızları berbat renkteki bu taytları neden giyiyorlardı acaba?

Topladığı bilgileri önüme bırakırken, "Hafta sonu buralarda değil misin" diye sordum.

"Dedemin yanında olacağım."

"Ne güzel."

"Onu seviyorum. Kulağa garip geldiğini biliyorum ama seviyorum." Bunları söylerken bir yandan beni süzüyordu. "Senin taşrada gidebileceğin bir yer var mı?"

O sırada Southwold yeşilliklerini bilgisayarıma taşıyan JPEG dosyalarını siliyordum. Ne güldüm ne gülümsedim, sadece başımı salladım.

"Arkadaşın için üzgünüm."

Önce hislerinin kuvvetli olduğunu düşünerek sevindim fakat çok geçmeden bilmesi gerekenden fazlasını bildiğini anladım.

Catherine

1

Brandayı kaldırdığımdan beri, otoritelerin araba şasisi diye tabir ederek yanılacağı bir mekanizmayla uğraşıyordum. Çünkü onu üzeri zift kaplı ahşap bir kabuğa benzetmek daha doğruydu. Bir zamanlar çarklı motoru barındıran parça da buydu. Fakat bu öngörünün günümüzde pek faydası yoktu zira motoru restore ettikten sonra onu modern bir platform üzerine yerleştirecektik.

Çalışma odama dönüp Courtauld Kızı'nı, Sumper'ın sihirbazlığından artakalanlar yerine o pis kabuk üzerinde çalışırken görünce bu nedenle sinirlendim. Ama kabuk, ormanda bulunan ezilmiş bir kirpi kadar ilgi çekiciydi işte.

Tam üç kez asistanımı onun başından kaldırdım, dördüncüde sinirle, "Kendi işine bak" diyerek ittirdim. Karşılığında elimi yakaladı ve "Kabul edin Bayan Gehrig, gizli bir iş çeviriyorsunuz" dedi.

Suratına tokadı indirmek üzereyken içeriye Eric girdi. Kim bilir girmese neler olacaktı... Her zaman yaptığı gibi, yine asistanımı yok saydı. Bana "Cat" diye seslendi ve müzik kutusunu kurmamı istedi. Ardından melodinin bestelendiği çağa uygun, kaba bir vodvil yaptı. "Fevkalade, fevkalade; bu dünyanın on altıncı harikası" dedikten sonra da kareyi andıran ellerini ovuşturup çıktı.

O gidince Amanda'dan ana zembereği çıkarırken, bana yardım etmesini istedim. Kabuğu unutmuş gibiydi. Bu sırada pahalı süveterine yağ bulaştı ama umursamışa benzemiyordu. Çalışırken tozluk giymesi konusunda vaaz verdim, o da sabırsızlığını pek saklayamadan beni dinledi.

Azarımı tamamladığımda ise, "Sence de sevimli değil mi?" diye sordu.

"Evet, öyle."

"Bakmam gereken kendi işim bu mu?"

Küçük şeytan, beni gülümsetti.

Müzik kutusunun zembereği epey eskiydi ve el yapımı olduğuna şüphe yoktu. Günümüzde kullanılanlardan farklıydı. Birlikte onu banka yatırmayı başardık. Artık ikimiz de yağ içindeydik. Süveteri mahvolmuştu ama yüzü kırmızı, gözleri parlaktı.

İşte o kısa an, Matthew öldüğünden beri canlı hissettiğim ilk andı. Elbette o an akıp gidene kadar hislerime teşhis koyamadım.

Saatin beş olduğunu fark etmemiş gibi davrandım ve tokmağın çerçevesi üzerinde çalışmaya başladık. Bu sayede zillerin üzerindeki simyevi şifreyi yüzyıl sonra okuyan ilk insanlar bizler olduk. Gerçek bir sır, muhteşem bir histi. Üstelik asistanıma düzgün bir fotoğraf kaydı için ışığı açması gerektiğini

söylememe de gerek yoktu. Fotoğraf makinesi kullanmayı iyi bildiğini çoktan ispatlamıştı.

O, fotoğraf çekmekle meşgulken, ben de dikkatimi silindire yönelttim. Üzerindeki çivilerin bir bölümü değiştirilmiş olsa bile hâlâ büyük bölümü orijinaldi. Bu durumda içindeki müzikler de orijinal olmalıydı. Silindiri karbon kağıdın üzerinde yuvarladım. Bilgisayara atabileceğim bir kopyanın peşindeydim. Bir iki tıklattıktan sonra çivilerin yarattığı motif, Utrecht'teki Mekanik Müzik Müzesi'nde çalışan arkadaşımın ellerindeydi. Silindirin sembolize ettiği müziği, piyanoda çalacak ve bir gün sonra bana MP3 dosyası olarak gönderecekti. Şüphesiz, Herr Sumper burada olsaydı, günümüz nimetlerinden gözleri kamaşırdı.

Fotoğraflar tamamlandığında saat neredeyse altıydı. Yine de görüntüleri bilgisayara yüklerken Amanda yanımdan ayrılmadı. Onu övmek boynumun borcuydu çünkü elimdeki fotoğraflar, ne yaptığını bilen birinin objektifinden çıkmış, detaylı görsellerdi.

"Benim ilgilenmemi istemediğin şu şey var ya" dedi en sonunda.

"Evet, Amanda" derken kendimi Mac ile meşgul ediyor, JPEG dosyalarını yeniden vaftiz ediyordum.

"Ona bakıyordum da..."

"Yürütmen gereken çok daha manalı çalışmalar var."

"Ona kabuk, dedin."

"Bunun bir önemi yok, seni ilgilendirmez."

Onun yerinde bir başkası olsa, kelimelerimin altındaki mesajı almıştı fakat o, ısrar etti.

"Üzerinde motorun ağırlığı varken, yüzüp yüzmeyeceğini denedim."

Cevap vermedim.

"Gerçi fizikte çok başarısızım, gerçekten berbatım" dedi hararetle.

"Öyle diyorsan, öyledir."

"Ama düşünsene, harika olmaz mıydı? Yani su imitasyonu üzerinde yüzen bir kuğu yerine, gerçek suda da batmasaydı... Özür dilerim, çok rahatsız ediciyim, biliyorum."

Gerçekten öyleydi.

"Üzgünüm, ondan uzak duramıyorum bir türlü."

Hiç yorum yapmadım.

Moleskine defterini açarken, "Bir çizim yaptım" dedi.

"Amanda, artık üniversitede değilsin. Bizden sadece işimizi yapmamız beklenir ve merakımız ödüllendirilmez, seminer falan veren olmaz" dedim. Fakat yine de o lanet çizimlerine baktım. Bana kabuğun uzun tahtalarını ve çift derili kereste-leri gösterdi. Sevimli elleri vardı ve onun yaşındaki biri için kendine fazla güveniyordu. Aslında bu onun karakterinin temel sorunuydu.

"Siyah tebeşirin fazla iddialı olduğunu biliyordum" dedi.

"Neden?"

"Ben Giorgione değilim."

Bu kadar genç ve bu kadar istekli bir konservatöre pek rastlanmazdı. Görünen o ki bana düşen görev sadece kuğuyu yeniden inşa etmek değildi. Onun bu tehlikeli enerjisini de dizginlemeliydim.

Defteri elinden alıp kapattım.

"Sence bir durum raporu yazabilir misin? Sanırım böylece zihnini daha verimli kullanabiliriz."

Yeni başlayan birine karşı fazla cömert davranmıştım fakat raporu yazma işi eninde sonunda bana kalacaktı. Bunu da biliyordum. Eğer Croft'un kafasında bir katalog basmak varsa, kızın detaylı çizimi, iyi çekilmiş bir fotoğraftan daha fazla işine yarardı.

"Lütfen, sana bir şey gösterebilir miyim" diye sordu.

Ona büyük bir iyilik yapmıştım. Acaba farkında mıydı? Sanırım değildi zira konu yine kabuğa gelmişti. Dışkının etrafından ayrılamayan bir at sineği gibiydi.

"Galiba, çürümeye başlamış."

Ve evet, haklıydı. Gemi omurgası ya da üst kavis diyebileceğiniz bölgenin birkaç santim altında bir leke vardı. Burada zift yara kabuğu gibi kalkmış, gri keresteden bir alanı ortaya çıkarmıştı.

"Gördün mü?" Onu durdurmaya fırsat bulamadan, ziftin kalkan kısmını bir miktar ahşap parçasıyla birlikte aldı.

"Hayır!" Ağzımdan çıkan iğrenç ses beni bile şaşırtmıştı. Öfkeli ve yaralı bir martının sesine benziyordu.

"Affedersin." Onu korkutmuştum.

"Kafana takma ve bana bir iyilik yapıp bunu unut" dedim.

"Ama kafama takacağım, fena halde takacağım hem de… Her şeyi berbat ettim."

Onun inci ve yağla süslü dağınık güzelliğine baktım, dışarıdan ne kadar garip görünüyorduk kim bilir. Kahkaha atmaya başladım. O ise gözyaşlarına boğuldu.

"Üzgünüm, üzgünüm. Ona zarar verdim. Çok üzgünüm. Gülme lütfen. Yapmamalısın…"

Onun için üzülmemek mümkün müydü? "Neden bana masamın üzerinde duran ışıklı kalemi getirmiyorsun?"

"Kalem mi?"

"LED lambasıdır o, açma kapama yerinde mavi oje lekesi var."

Suçluluk duygusunun kararttığı yüzü ve içinde ışık tuttuğu eliyle döndü.

Hasarı incelerken gördüm ki çürüme konusunda haklıydı. Bu bile kabuğu gözünün önünden kaldırmam için yeterli bir bahaneydi.

Fakat deliğin büyüklüğü elli kuruşun büyüklüğü kadardı ve LED'in odaklanma kabiliyeti takdire şayandı. Beyaz ışık sayesinde oyuğun altında tuhaf bir şey gördüm.

"Amanda, buraya gel" dedim ve bu büyük bir aptallıktı.

"Ne yapmışım?"

"Bana ne gördüğünü söyle."

"Teşekkürler, çok teşekkürler" dedi. Kopardığı parçayı başparmağı ile işaret parmağının arasına sıkıştırıp aldı.

"Oh, Bayan Gehrig."

"Evet?"

Bir süre inceledikten sonra, "Bu bir küp, 2,5 santimlik bir küp... Mısır çiçeğinin mavisinden. Renkler konusunda iyiyimdir. Palet numarasına bakacağım ama renginin bu olduğundan neredeyse eminim" dedi.

Bunun onun üzerinde bırakacağı etkiyi bir saniyeliğine bile düşünmemiştim. Çünkü aklımda, bu mavi küpün Carl'ın elinden çıktığı ve daha evvel küplerle yaptığı gösteri vardı. Carl'ın kabuğun altına gömüldüğünü düşünmek, nefesimi kesmişti.

2

Sonsuza dek sildim: ay ışığı altındaki Walberswick kayın ormanını, çiçeklerle bezeli Dunwich'in sıcak günlerini, Matthew'un bronzlaşmış halini, gülüşündeki İngiliz utangaçlığını, bir elini cebine atmış halini, gözlerinin kaşlarının gölgesinde nasıl gizlendiğini... Hepsini sildim. Beyaz gömleğini, şalvar pantolonunu, her nasılsa hayatta kalmayı beceren karaağaca yaslanışını... Sevgili Matty T., o bu ülkenin büyüttüğü zarif ama salaş güzelliklerden biriydi. Sil.

Bungay, Walberswick, Aldeburgh ve Dunwich'e dair JPEG dosyalarını, yani ahırların arkasında gizlenen pimi çekili melankoli bombalarını da sildim.

Amanda içeri girer girmez beni süzmeye başladı. O gelene kadar yaptıklarımı ondan sakladım. Bu sırada saç tokası dikkatimi çekti, kadife kaplı bu toka, 1960'lardan kalma gibiydi. Tokayı övdüm.

Karşılığında o da ipek pantolonuma iltifat etti. Sloaney'deki güzellik algısının gözünü, Pré aux Clercs'te üretilen bu tip şeylere kör ettiğini sanıyordum; yanıldığımı görmek hoşuma gitti.

Sonra onu stüdyonun diğer ucuna, tuvaletin hemen yanına, hasarlı kabuğun epey uzağına götürdüm. Artık çok geçti elbette fakat henüz bunu bilmiyordum.

Burada küçük gümüşbalığı çıkardım. Nihayet hareket ettiğinde kuğu bu balığı "yiyecekti". Balık, yakalanmadan evvel

belli bir hat boyunca "yüzecekti". Ona bir şeyler keşfedebileceği kadar uzun zaman tanıdım. Mesela onu balığın kuyruğunda bir zımba deliği bekliyordu. Defterini çıkardı. Notlar aldı. Ben de balığın hareket ettiği hattı incelemek üzere yanından ayrıldım. Neyin peşinde olduğumu hemen anladı. Ben de ona, on iki süs için alan hazırlanmasına rağmen sadece yedi balık bulunduğunu söyleyip oyunu bozmadım. Bunu bir ödül olarak sona sakladım.

Ardından gümüş halkalar üzerinde çalışmaya, halkaları lekeleyen yüzyıllık yağ tabakasını temizlemeye karar verdim. O işini tamamladığında, ben henüz başlamıştım.

Peki, şimdi ne yapacaktı? Benim duruma el atmama gerek kalmamıştı çünkü sırt çantasını açmış, tozdan korunmak için tasarlanmış bir ceketi kolundan tutup dışarıya doğru çekiştirmeye başlamıştı. Bu sırada ceketin manşetinden başlayıp dirseğinde biten bir nakış fark ettim. Bir kelimeydi bu. Ona baktığımı gördü.

"Bu bir çocuk" dedi, bu sırada cekete işlenenin sıradan bir kelime değil isim olduğunu anladım. Ceketi kollarının arasında saklamaya çalıştı.

"Gus" derken rengi değişti. O anda genç bir sanat öğrencisi olmanın ne harika olduğunu düşündüm. Beni ele alalım, Goldsmiths Üniversitesi'ne girdiğimde huzuru resim yaparak bulacağımı sanıyordum. Halbuki keşfettiğim şey seks oldu. Şimdi yanımdaki bu genç kızın tenine bakıp kendi yasımı tutuyordum. Yüzünü genç bir adamın göğsüne yaslayıp uyuduğunu düşünmek hem kederli hem de sevimliydi.

"Şu küp hakkında düşünüyordum" dedi.

"Onun yerine balıkları düşünmelisin."

"Bayan Gehrig, size bir şey gösterebilir miyim?"

"Balıkla ilgilenmeni tercih ederim."

Fakat inatçı yaratık, sırt çantasından küçük bir mukavva çıkardı. Belli ki mukavva küp şeklindeydi ve özenle hazırlanmıştı. Ona söyleneni yapmayı öğrendiğinde harika bir konservatör olacaktı.

"Aç hadi" dedi.

Sinirle, "Neden?" diye sordum.

"Lütfen."

Küp yaklaşık yedi buçuk santimdi. "Bunun içi boş. Şimdi lütfen yerine geç ve sana verdiğim işi yap."

"Hayır, onu iyice aç, düzleştir."

Bir kez daha benden istediği şeyi yaptım.

"Gördün mü?" diye sordu.

"Neyi?"

"Küp açıldığında, altı parçadan oluşan bir haç çıkıyor karşımıza. Küp, Yehova'yı gizliyor. Haç ise Yehova'nın gözler önüne serilmiş hali. Muhteşem değil mi?" Çok ısrarcıydı.

"Hayır" diyerek küpü iade ettim. "Komplo teorileri üretme."

"Lütfen kızmayın, bunu ben üretmedim" dedi.

Kaşlarımı kaldırdım.

"Lütfen Bayan Gehrig. Muhteşem değil mi ama? Bunları ben uydurmadım. Küpler hakkında çok şey okudum. Küplerin Tanrı'dan oyulduğuna inanıyorlar. Ben de bizim küpümüz üzerine kafa yordum. Neden orada olabileceğini düşündüm."

"Hayır, Amanda, buna bir son vermelisin. Gerçekten. Derhal son ver. Burada kabuk hakkında hikâyeler uydurmak için bulunmuyoruz. Burada olmamızın sebebi bu olağanüstü nesneyi restore etmek. Gerçek dünya yeterince güzel. İşimiz bittiğinde tüylerin diken diken olacak, inan bana."

Durmaya hiç niyeti yoktu. "Üç boyutlu küp, Yehova'nın kutsal isimlerinin geometrik ifadesi. Dindar birisin sanırım. Üzgünüm."

"Dindarlıkla ilgim yok. Hatta benden daha az dindar birisiyle karşılaşamazsın. Şimdi şu lanet işine bak ve bir şeyler kırmaya son ver."

Fazla ileri gitmiştim. Korkmuşa da benzemiyordu. Daha ziyade ağlamaya başlayacak gibiydi. Genç kızlarla çalışmayı işte bu yüzden sevmiyordum.

"Senin hatan değil, ben rasyonalist denen tiplerdenim" diyerek yumuşatmaya çalıştım.

Ceketini düzelttikten sonra, "Git ve balığına iyi davran" dedim.

Sevgilisinin ismi Gus idi. Benim Courtauld'daki sevgilimin adı ise Marcus'tu. Dâhi denilebilecek tiplerdendi. Yıllardır onu hiç düşünmemiştim ama şimdi halkaların üzerindeki yağ tabakasını temizlediğim bu anda, Londra'nın çınar ağaçları altında Marcus'la geçirdiğimiz zamanı tüm detaylarıyla hatırlıyordum. Oldukça iri biriydi Marcus ve kendini ifade ederken ellerini başarıyla kullanırdı, sürekli insanların bir anda alev alabileceğini savunurdu. Bense aramızda sadece sevgimiz var sanıyordum. O sabah Portman Meydanı'na gittiğimizde içimde büyüttüğüm öfkeden bihaberdim. Aynen bugün gibi, o gün de kendimi tutamamıştım. Halbuki amacım, "Ne zırvalık ama" demek değildi.

Marcus uzun boylu biriydi, o gün topuklu ayakkabı giymeme rağmen ondan yaklaşık üç santim kısaydım. Güzel gözlerinin hizasındaydım ve o güzel gözler, verdiğim tepki yüzünden değişmiş, Marcus bana istiridye gibi bakmaya başlamıştı. Acımasız davranmasını yeğlerdim halbuki, gözüne limon sıçramış bir istiridyeye benziyordu.

"Zırvalık mı? Tanrı aşkına bu nasıl bir kelime böyle" derken ağzı garip bir şekilde kasıldı.

Sosyetik bir kelimeyi tercih ederdin muhtemelen, ne kadar reddetsen de onlara daha aşinasın.

"Zırvalık" diye tekrar ettiğinde bana gözlerini kısarak bakıyordu, sanki başını nasıl tutarsa tutsun beni görmesi imkânsızdı.

"Marcus, böyle bir şeyin olabileceğini nasıl düşünürsün? Bir insan bir anda alevler içinde nasıl kalabilir?"

"Ne?" Sınıfın en arkasında oturan, ders hakkında hiçbir fikri olmayan öğrenciler gibiydi.

"Samanlar aniden tutuşur, insanlar değil."

"Ne saçmalık, Cat."

Marcus'un kalın kafalı olduğunu düşünmüştüm. Hâlâ Colin Wilson'ın o gülünç kitabını taşıdığını da daha evvel fark etmemiştim. Onu bulduğunda, kitap çok eski ve değersiz görünüyordu. Sanki bir köpek üzerine işemişti. Yine de onu yatağa getirdi ve kahvaltı masasında açık durabilsin diye üzerine ağırlık bile bıraktı.

Adı *Medyumluk* idi ve bir sürü saçmalıkla doluydu. Fakat başlarda onu bu kadar acımasızca suçlamıyordum. Kalın kafalı falan değildi, aksine çok zeki biriydi. Ama Kennington Caddesi'ndeki evimi nasıl ki tilkiler bastıysa, o yıl Londra'yı da ikinci Colin Wilson dalgası sarmıştı. Çevremizde ise insanı geçmişe götüren marihuana sisinin etkisiyle, *Hezekiel Kitabı*'nı sesli okuyan insanlar vardı ki bu kitap uçan çay tabaklarından bahsediyordu. Kabalık ettiğimi biliyordum ama bu saçmalıkları yeterince dinlemiştim.

"Marcus, insanların bir anda tutuşmayacağını gayet iyi biliyorsun."

"Sinirlenecek bir şey yok." Bu cümleyi ilk kez kurmuyordu bu nedenle çizgiyi aştığını düşünemezdi.

Koyu mavi gözleri ve uzun kirpikleriyle güzel bir çocuktu. Uzun boylu ve biraz fazla geniş omuzluydu. İyi eğitimli olduğu her halinden belliydi. Özetle heykeli dikilecek biriydi. Yakışıklılığını bir kenara koyalım, tanıdığım genç erkekler arasından en rasyonel olanıydı da. Spektrografik analizlerle boğuşurken gösterdiğim histerik direncin üstesinden sabırla gelen de oydu.

"İnsanlar neden bir anda tutuşsun ki?" Gülümsüyordum belki ama gözlerimi gözlerine dikmiş, kulağımdaki uğultuya rağmen konuşmaya çalışıyordum.

"Bilmiyorum."

"O zaman neden bu saçmalığa inanıyorsun?"

"Tanrı aşkına, Catherine, bu kadar sıkıcı olmak zorunda mısın?"

"Bana bir insanın neden bir anda tutuşacağını anlat."

"Neden tutuşmasın?"

Yıllar sonra bugün, durumu fazla ciddiye aldığımı ve kibirli davrandığımı, kendimi fazla önemsediğimi düşünüyorum. Ama o gün, Marcus Stanwood, "Neden tutuşmasın" diye sorunca, kıymetli bedenimi böyle saçma şeyler söyleyebilen birine verdiğimi düşünmüştüm.

"Bunlar boş laf. Saçmalıyorsun."

"Bunu açıklamak mümkün değil. İsa mezarında dirilmişti, insanlar da bir anda tutuşur ve biz bunların nedenini bilemeyiz."

Ardından hiç beklemediğim bir hamle yaparak arkasını döndü ve meydan boyunca yürüyüp çınar ağaçlarının gölgesinde kayboldu. Benden ayrıldığını fark ettiğimde iş işten geçmişti. Ayrılmasını istemezdim, amacım bu değildi.

Kısa bir süre sonra sanat okulundan ayrıldım. Horoloji çalışmak üzere West Dean'e geldim.

Amanda Snyde kurşun gibi ağır bir sessizlik perdesinin altında, öğle yemeği saatine kadar çalıştı. O saat geldiğinde hâlâ balıkların kaybolmadığını, orada kamışların durması gerektiğini çözememişti. Güneş gitmişti ve storlar içeriye ışık sızmasına mani oluyordu.

Geri dönüp yanımda dikilmeye başladığında saat tam birdi.

Elini yavaşça omzuma koyup, "Lütfen" dedi.

"Tabii, ben de birazdan yemeğe çıkacağım."

"Hayır, lütfen. Metafizik bulgularımı kendime saklayacağıma söz verirsem, mavi küpe biraz daha bakabilir miyim?"

"Bakman şart mı?"

"Tüm gece onu düşündüm. Nasıl oraya girdiğini, ne anlama geldiğini..."

Onu durdurmak için hiçbir makul sebebim yoktu. Masanın üzerindeki LED'i ona uzattım. Umurumda bile olmadığını ona göstermenin daha kolay bir yolu yoktu.

"Bayan Gehrig."

"Çalışıyorum."

"Bayan Gehrig."

İç çekerek elimdeki halkayı bıraktım. "Evet, Amanda, şimdi ne var?"

"Biri onu kurcalamış" dedi.

"Saçmalama lütfen. Göster bana" diye yanıtladım.

"Kendiniz bakın."

Işığı aldım ve oyuğa tuttum. İçinde toz zerrelerinden başka hiçbir şey bulunmadığını biliyordum. Gözü üzerimdeydi. Ona bakmasam da o an beni tüm küstahlığıyla sorguladığını biliyordum.

Eric Croft'u bilgilendirme bahanesiyle yanından ayrıldım.

3

Mavi küpler hakkında metaforik, ruhsal veya fiziksel hiçbir şey konuşmayacaktık. Aslında herhangi bir şey hakkında konuşacağımız söylenemezdi. Yanıma kâğıt ve kalem almıştım. Amacım geldiğinde ona balık mekanizmasının işleyişini çizmekti. Balığın rotası, tepecikler, kaldıraçlar, kam ve silindirler... Birlikte başarıyla çalışması beklenen her parça...

Balık hareketlerinin doğrudan kuğunun boynuna bağlı olduğunu anlamak iki günümü aldı. Bu bağlantı, küçük kaldıraçlarla beslenmişti. Başlangıçta balığın saat yönünde ya da saat yönünün tersine döneceğini düşünmüş, hangisinin doğru olduğunu anlamak için epey zihin egzersizi yapmıştım. Fakat söz konusu olan Herr Sumper'dı ve onun basit şeylerle işi olmazdı. Bu yüzden önümdeki yedi silindir, iki yönlü hareket edebiliyordu. Yani balık iki yöne de yüzecek şekilde tasarlanmıştı. İki takım vardı, dört balıktan oluşan ilk takım saat yönünde, üç balıktan oluşan diğer takım saat yönünün tersine dönüyordu. Nihayet konuşmasına izin verdiğimde Amanda Snyde'ın dediği gibi, birbiriyle maç yapıyor gibilerdi. Bu, öyle dâhiyane bir çalışmaydı ki, otomaton boynunu çevirip başını eğdiğinde (yani kuğu nişan aldığında), balıklar hızla kaçıyordu. Bunu fark ettiğinde asistanım havalara uçtu. Ben de onu bir kez daha sevdim.

Derken mutat misafirimiz geldi, asistanım da onu odanın köşesine götürdü. Croft, Blenheim Bouquet Tıraş Losyonu'nu özel günler dışında kullanan biri değildi ve şu an o losyona yeni bulanmış yüzü pırıl pırıl parlıyordu. Blenheim Bouquet'i sadece bir kez püskürtmenin maliyeti yirmi beş sterlindi. Losyon normalde Eric'e dalga geçmeye hazır, muzip bir hava verirdi fakat bugün garip ve aksi görünmesine yol açmıştı. Çizimlerimi görünce kötü ruh halinin dağılmasını umuyordum.

"Bu ne?" diye sordu. Dirseğimin iç tarafındaki morluğu soruyordu.

"Ne garip bir soru bu… Nasıl bir adam, bir kadına morluklarını sorar ki!"

Esprimi duymazdan gelerek, "Sen iyi misin?" diye diretti.

"İyi olma" ifadesinin tekabül ettiği hal hoşuma gitmedi.

"Duşta kaydım, bu bilgi yeterli olur mu?"

"Nasıl kaydın?"

"Eric… duş-ta kay-dım…" Amanda, Frankenpod'una odaklanmış görünüyordu. Güzel boynu soluk ama dingindi.

Çürüğün nasıl oluştuğu hakkında hiçbir fikrim yoktu, o gece epey sarhoş olmuştum. Ertesi sabah uyandığımda duş perdemi yerde buldum. Düştüğüm ana dair anılarımsa bulanıktı. Bir votka şişesinin dibini görmüş, üç çalar saati de ne hikmetse buzdolabına koymuştum.

"Kaymayı önleyici banyo paspaslarından almalısın" dedi.

"Galiba…"

Dikkati hâlâ çizimimde değildi.

"Neler yaptığımızı görmek istemiyor musun? O konu daha ilgi çekici" dedim.

"Elbette isterim. Öğleden sonra bir ara tekrar uğrarım. Şimdi dışçiye gitmem gerekiyor." Amanda Snyde, onu süzmeye başlayınca Eric, "Günaydın" deme ihtiyacı hissetti.

"Merhaba Bay Croft" dedi ve hemen işine döndü.

"Ağrın mı var" diye sordum Eric'e.

Gerçi gözleri bankın üzerindeki parçalardaydı. Onlara, gördüklerini ezberlemeye çalışır gibi bakıyordu. Sanki hafıza oyunu oynuyorduk. "Ne?" dedi ama cevabı duymak gibi bir beklentisi yoktu.

Bankın etrafında dolanışını, gümüş boyun halkalarına bakışını izledim. Bakıyordu fakat profesyonel bir gözle değil.

"Şimdilik sadece uğradım. Birazdan çıkacağım." Kapıdan çıkmak üzere olduğu o anda, ahşaptaki çürümeyi fark etti. Ama aslında bu sahte bir şaşkınlık efektiydi. Çünkü kabuktaki hasarı durduğu noktadan görmesi imkânsızdı. Üstelik boynunu kıvırma tarzı, pantomim oyununu bozuyordu.

"Haftaya George'dan ona bakmasını isteyeceğim" dedim.

"Evet, George..." Yüzsüz yalancı, yanında bir LED bile getirmişti. Şimdi oyuktan içeriye bakıyordu.

Pek hoş karşılanmayacak bir kahkaha attım ama duymuşa benzemiyordu. İncelemesini tamamlayıp ayağa kalktığında yüzünde hem sert hem de suçluluk duygusunu açık eden bir ifade vardı. Odadan çıkarken, LED'i pantolonunun cebine koydu.

Geriye Blenheim Bouquet'den başka bir şey kalmayınca, dikkatimi mikrometresiyle bir parçanın uzunluğunu ölçen Courtauld Kızı'na kaydırdım. Gür saçlarını bakalit bir tokayla tutturmuş, geride boynunun ihtişamını örtecek tek bir tel bırakmamıştı.

Dedesinin Eric Croft'un arkadaşı olup olmadığını sorabilirdim ama hiç gerek yoktu. Küçük casus, seni! Günün geri kalanında ona soğuk davrandım, çıkarken de "İyi akşamlar" demedim.

Banyoda düşmek beni de korkutmuştu ama gecenin ilk yıldızları beni yine Kennington Caddesi'ndeki büfede yakaladı. Yumuşak bakışlı Ahmet, soğuk bir şişe Stoly'yi tezgâhın üzerinde hazır etmişti bile. Eric, "İyi misin?" diye sormuştu ama koskoca Londra'da ne kadar içtiğimi bilen tek kişi Ahmet'ti. Gerçi saatleri buzdolabına koyduğumdan onun da haberi yok-

tu. Saat sesleriyle büyümüştüm ve bu ses beni hep rahatlatırdı. Hareketlerin senfonisi, bana denizdeki dalgaları hatırlatırdı. Sesteki doğal düzen zikir gibiydi. Bu sebeple dolaba saat kapatmak, vahşi bir hamleydi ve bunu kimseye açıklayamazdım.

Kennington Caddesi'ni arabaların altında kalmadan geçmeyi başardım. Eve girer girmez bütün pencereleri açıp lavantalı mumları yaktım, içerideki berbat kokunun üstesinden gelmem gerekiyordu. Votka da buzluğa girdi. Ama birkaç dakika içinde tekrar çıktı.

Kanepeye oturdum, Nelson marka sade bir uzanma koltuğuydu bu. Hayranı olduğum Quakerish modernizminin eseriydi. Onun üzerindeyken, arka bahçeye açılan yüksek pencereden dışarı bakıp kestane ağacının siluetinin tadını çıkarabiliyordunuz. Karatavukların yer kapma savaşını dinlemek ya da şehrin ölümcül makinelerinin dumanı yüzünden hiçbir zaman simsiyah olmayan Londra gökyüzünün, mürekkep rengine dönüşmesini izlemek mümkündü.

Pencerenin altındaki duvara, alçak bir Bruno Mathsson kitaplığı yaslıydı. Kitaplığın normalde çıplak olan raflarında, önceki gece, mavi ahşaptan bir küp sergilemiştim. Neden sergilemeyecektim ki? Güzel bir renkti bu. Matthew'un Marylebone High Caddesi'ndeki Conran Dükkânı'ndan aldığı okuma lambasıyla, küpü epey incelemiştim. Şimdi o lambayı evimin gölgelerine tutuyor, ışık değmedik yer bırakmayarak vakit geçiriyorum.

Votkamdan bir yudum aldım.

Çalıntı mücevherim, hüzünlü, melankolik ve mavi, bıraktığım yerde parlıyordu. Bir yönüyle de bana üç bin yaz gecesi önce, terliklerini yatağının altına yerleştiren oğlanı hatırlatıyordu. Bir süre sonra ama hemen değil, aklım Henry Brandling'in geçtiği patikalara, samanlıkların arasında, çimenlerin bükülüp sarardığı yollara gitti. Minik Carl, bu yollarda hopluyordu işte. Ama çoktan bir ölü kadar ölüydü. Carl, kireçlenmiş ve ufalanmış bu küpü yaratan beyin, yeryüzünden

silinmişti. Gecenin karanlığının çevrelediği bir ateşböceği ya da kutuya konulmuş bir ağustosböceği gibi… Tam bu noktada bardağımın dibini gördüm ve saatlerimin müziğini işittim. Önceki gece de duymuştum onları. Bu senfoni benim için Clerkenwell demekti. Konforlu, güvenli ve huzurlu. Tüm hayatım boyunca saatlerin tik takları beni baştan çıkarmıştı, bu sesin altında gizlenen dehşeti duyma zahmetineyse ilk kez katlanıyordum.

Henry'yi aradım; canlı ve yanımda olsun istedim. İyi kalpli Henry. Bu bitmeyen gecede bana eşlik etmesi şarttı. Ben okudum. O yazdı.

Henry

1

Sumper'ın defterinin yaprakları, yüzüyor gibi görünen tablolar ve farklı türden çarkları betimleyen litografilerden oluşuyor, bakanın gözünü yoran bir dağınıklık sergiliyordu. Saksağan yuvası görünümlü bu deftere, bir sayfalık bir düzeltilecekler listesi eklemiş fakat bu listenin de kaotik görünmesine mani olamamıştı. Üstelik bana bunu melekler listesi olduğunu söyleyecek kadar heyecanlıydı. Ama çabuk toparlanmış, sayfayı yuvaya geri koymuş, tartışma da burada kapanmıştı.

"Madem öyle neden listeyi bana gösterdin?"

Uzun çenesini pencerenin kenarında sessizce oturup metal bir plaka üzerinde çalışan oğlana doğru uzattı.

"Onun adı da listede var" dedi.

"O bir melek mi? Senin bu tür palavralara inanacağını sanmıyordum."

Acaba büyük meleklerden biri Furtwangen'e mi inmişti? Muhtemelen hayır, bir meleğin böyle kirli tırnakları, uzun ve hastalıklı parmakları olacak değildi ya... Hem bu parmakların üzeri siğil kaplıydı ve Carl'a bu "müjdeleri", biberiyeyle ovarak tedavi edebileceğini söylüyorlardı. Benim canım oğlum ise gün boyu Pears sabunu kokardı. Gerçi Carl da çok sevimliydi, vücudundan yayılan toprak kokusu, onun gelişini haber verirdi.

O bir melek değildi. Güzel şekilli bir kafası olan akıllı bir çocuktu. Telleri kıvırarak, sıçrayan geyik figürü yapabiliyordu. Üstelik onu toptancıya satmayı da başarmıştı. Benzer bir obje, ölümcül bir hastalığa yakalanan bir baron tarafından satın alınmıştı ve bir diğeri de benzer bir durumda bulunan zavallı bir İngiliz oğlana gitmişti. Percy bana böyle bir hediye getirse, onları hazineden kıymetli addederdim. Fakat Carl getirdiğinde lüzumsuz buluyordum. Çünkü o atölyenin itici gücüydü ve dikkatinin dağılmasını istemiyordum. O ortalıkta yokken işler yavaşlıyordu. Öte yandan ne zaman üst kata koşsa, çekicin ritmi hızlanıyor, kapının mandalı çok hareket edip çok gıcırdıyordu.

Percy'nin benim onun için hazırladığımdan başka bir hediyeye ihtiyacı yoktu. Carl, bana küpü getirdiğinde, yerimden fırladım. Tam odayı terk ediyordum ki annesi elimi yakaladı. Aklım bir başka ülkedeydi; o ülkede yerler ıslak, hava sülfürlüydü. Frau Helga başparmağımı vernikli yüzeyde gezdirdi. Bu sırada bir tetiği çektim ve küpün üzerindeki bir kapak açıldı. İçinden on üç santimlik bir İngiliz çıktı.

Kıllı bir yüzü, pörtlek gözleri, üzerinde şapka duran kare bir yüzü vardı. Bu saçma maket belli ki beni temsil ediyordu. Bir çocuğunu çoktan toprağa vermiş bir adamı... Oyuncağa ihtiyacım yoktu. Ne için ödeme yaptıysam onu istiyordum.

"Polise gideceğim" diye haykırdım.

Sumper sadece öfke belirtisi gösterdi fakat Helga'nın yüzü, en az oğlu kadar buruşuktu. "Herr Brandling, size bir hediye verdik."

"Planlarımı çaldınız."

"Hayır, Herr Brandling" dedi oğlan. Yüzü bir ölününki kadar solgundu.

Frau Helga, "Sizin emirlerinize uyuyoruz, bize bunun için para verdiniz" diyerek sözü devraldı.

Onları bu kadar korkuttuğum için memnundum.

"Aynen öyle, Frau Helga ama Herr Sumper bana hiçbir kanıt sunmadı. Bir şeylerle oyalanıyor, benimle alay ediyor. Tek gördüğümse benim cüzdanımdan çıkıp onun cüzdanında kaybolan para."

Sumper koca yüzünü benimkine yaklaştırdı ve yanağımı çimdikledi. Elini ittim. Kahkaha attı veya şaşkınlıkla homurdandı. Bilemiyorum.

"Eğer Papa olsaydın, hatta Hazreti İsa'nın bizzat kendisi olsaydın bile çalışmamı senden saklardım. İşleri önce belli bir noktaya kadar getirmeliyim ki gördüğünde neye baktığını anlayasın" dedi.

"Bu dedikleriniz Herr Sumper, tatmin edici bir ilerleme kaydedemediğinizi gösteriyor."

Galiba bu sırada Sumper, Helga'ya bir şeyi işaret etti. Eğer öyleyse de ben bu işareti görmedim. Her neyse ne... Neticede, "Göreceksiniz" diye seslenen Helga'ydı.

Onları izledim ama üst kata doğru değil; dışarıya, bıçkıevinin soğuk ve karanlık havasına doğru... Burada, varlığından o ana kadar bihaber olduğum bu yaz atölyesinde, ağır işler için kurulmuş bir tezgâhla karşılaştım. Üzerine gölge düşen bu tezgâh, bir su birikintisinin üzerine henüz kurulmuştu. Tezgâhın üzerinde üç ayak, ayakların üzerinde kavisli yarım bir fıçı vardı. Bir teknenin gövdesine benziyordu ama bu amaca hizmet edemeyecek kadar küçüktü.

Dördümüz birden bu saçmalığın etrafında toplandık.

"Bu ne Tanrı aşkına?"

Sumper hemen omuz silkti. "Aynen söylediğim gibi, anlamayacaksın."

"Size verdiğim planda bir tekne var mıydı?"

"Sana bir tekne mi teslim ettik?"

"Öyleyse söyler misin, bu nedir?"

"Bir göletin var" dedi gülünç Sumper. "Göletin suyu kuracağımız düzeneğin içine akacak ve teknik arka plan, suyun altında gözden uzak duracak. Böylece ördeğin yüzüyor gibi görünecek. Etrafında dönen balıkları yemeye çalışacak, balıklar da kaderlerinden kaçmak için uğraşacak."

Yüce Tanrım, oğlum yatağında, solgun yanaklarıyla, her dakika kanını biraz daha emen vampirlerle yatıyor.

"Ördekler balık yemez."

Sumper iç geçirdi, başını eğdi, başparmağı ve işaretparmağıyla çıplak alnını destekledi. "Testere gagalı ördekler yer. Ama konumuz bu değil."

"Göletim yok benim!" diye bağırdım. Fakat kaybetmek istemediğim bir oğlum var.

"Bir şeylerin mutlaka vardır. Bir gölet ya da akvaryum… Sen bir İngiliz beyefendisisin. Haksız mıyım?" Şimdi de sirkteki sihirbazlar gibi gülümsüyordu. Çocuk odasına içi sülfürlü bir su deposu koyamazdım.

"Vaucanson'ın ördeği arpayla besleniyordu" dedim.

Ne kadar gergin olduğumu fark etmişti mutlaka çünkü ağzını yeniden açtığında daha kibardı. "Size salt gerçeği verdim ama tek bir hata var. Hadi Herr Brandling, bana hatanın ne olduğunu sorun… Size söyleyeyim: Ben Vaucanson değilim" dedi ve kahkaha attı. Beni rahatlatmak ister gibi sırtımı sıvazladı. "Bana Londra'nın ne olduğunu sorun."

"Söyleyeceğinden eminim."

"Londra, cennetin incisidir. Bundan hiç haberim yoktu. Furtwangen'den ayrılırken soylu bir hayatın peşinde değildim.

Kendi kaderimden kaçtım. Bu kader baba katili olmayı da barındırıyordu. Benimle yürüyün." Sesi bir kadife kadar yumuşaktı. Mendilini uzattı. "Ben Vaucanson değilim. Tanrı'ya şükür, bu konuda anlaştık."

Sevgili Percy, lütfen beni bağışla.

2

Garip ama yaşadığımız iki gerilim ilişkimizi ısıtmış, daha samimi olmamızı sağlamıştı. Artık melankolik günbatımlarında yürüyüş yapmak gibi bir alışkanlığımız vardı. Fakat buraya gelmeden evvel neler yaptığımı pek merak etmiyordu, ben de bu umursamazlığını kafaya takmıyordum. Hatta işime geliyordu. Zaten seçtiği sohbet konuları da hiçbir zaman sıkıcı değildi. Mesela babasını öldürmeyi planladığını, derin vadinin tepelerinde dolaştığımız böyle bir yürüyüş sırasında ifşa etmişti. Dediğine göre, bir ağacın babasının yatağına düşmesini sağlayacakmış. Ancak makaralardan biri sıkışmış ve ağaç yanlış odanın üzerine devrilmiş. Şimdi fark ediyormuş ki bu alet, tasarladığı mekanizmaların ilkiymiş. Kendine özgü konuşma üslubunda vicdan azabından iz yoktu, daha çok objektif bir gözle kendi dehasına bakar gibiydi.

Bu dehaya ihtiyacım olduğundan, onu yargılama zahmetine girmedim.

Elbette bu planla bir tek babasını öldürmesi mümkün değildi; zira plan başarılı olsaydı babasının yanında yatan annesi de hayatını kaybedecekti. İşler yolunda gitmeyince kütük yığınlarının üzerinden atladı ve dans ederek uzak diyarlara yol aldı. "Bir başka galaksiye ilerlediğimi nereden bilecektim…"

Etrafımızı saran kasvete aldırmayan bir Alman keçisi, köse kayalıkları bacakları titreyerek tırmanıyordu. "Hayatım bir gizem değil mi?" diye sordu.

Avignon'da bir İngiliz kadınla tanışana dek İngilizlere karşı "tipik taşralı önyargısı" taşıdığını kabul etti. Bu kadının arkasından Londra'ya kadar gelmişti. Ve kadın ona yıllarını geçir-

diği vadinin ondan sakladıklarını gösterince, içinden vadiyi su altında bırakmak ve tüm Schwarzwald'ı denize süpürmek geldi.

Keçinin sızlanmalarını hâlâ duyuyordum. Fakat gördüğüm, yolun tebeşir beyazı solgun lekesinden fazlası değildi.

Ama Sumper... Sumper bir zamanlar Londra'daydı. Orası dünyanın geleceği gibiydi. Mucizeler etrafını sarmıştı. Bana öyle anlatıyordu. Barometrenin ne olduğu hakkında fikrim var mıydı? Hiç sıcak hava balonu görmüş müydüm? Furtwangen'de yaşayan hiç kimse bugüne kadar sıradan bir balon bile görmemişti. Eğer bir sıcak hava balonuna binip Furtwangen'in üzerinde süzülseydi, hiç kimse onu fark etmezdi. Var olduğunu bilmediği için bir İngiliz gemisi gördüğünde anlamayan New South Wales'taki kölelere benziyorlardı.

Peki ya ben, acaba ben de aynı körlükten mi mustariptim? Bu yolu yürürken karşıma birden parıldayan bir denizatı çıksa? İmkânsız diye yaftaladıklarımı görebilir miydim?

Uzaklardaki Frau Helga, akşam yemeğini müjdeleyen çanı çaldı. Çanı duyunca Sumper, ondan istediğim sindirim sistemini yapmayacağını söyledi. O bir sahtekâr değildi. Midesine dokunmam için ısrar etti. Dediğine göre burada bir ameliyat izi vardı ve onu kendi sindirim sistemini incelemek için açmıştı.

Onu anlamamış gibi davrandım. Zaten o da beni çan sesini izlemeye zorluyordu.

3

Şansım yaver gitti de yaranın konusu o gece açılmadı fakat yemek bitip Carl ile Frau Helga odalarına çekilince, kumaşa sarılmış bir et parçası veya keçi bacağı ya da köpeğe atılacak kemik parçası sandığım bir şey çıkardı.

Yazıyordum. Davet etmememe rağmen oturdu ve önümdeki sayfaya gümüşi bir yaprak fırlattı. Benimle ilgisi bulunmadığını umarak, endişeyle elime aldım.

"Sanırım bu daha çok hoşuna gidecek" dedi. Bir yandan da kucağında tuttuğu büyük nesnenin paketini yavaşça açtı. Kemik falan değildi. Paketten ışık yayan beş çelik parça çıktı, parçalar birbirlerine sanki eklemle bağlıydı.

"Boyun... Senin oğlan için" dedi.

Ama hiçbir ördeğin boynu böyle değildi. Paniklemiştim.

"Lütfen patron, mutlu olman gerek. İyi talihine şükretmelisin" derken elimi, elleri arasına kıstırdı.

Neredeyse ağlayacaktım.

Bir kedi gibi guruldanıyordu. "Düşünsene... Karlsruhe'deki ikinci sınıf bir otelden çıktın ve yol seni böylesi bir parçaya getirdi. Bu, çok düşük bir olasılık."

"Bu bir ördek değil ki..."

Onu utandırmak imkânsızdı. Kollarını ve elini kullanarak sanki yılan dansı yapıyordu. İlginç şekilde kıvrak ve hünerliydi. Tuzluğa uzandı. Derken ani bir hareketle tuzluğu ceketinin manşetinden içeri aldı. Hilekârlığı ve hırsızlığı ustalıkla taşıyor, zaferle dikiliyordu.

"Boynu çok uzun, bana katılmak zorundasın" diye ısrar ettim.

Önce en bayağısından bir kahkaha attı. Kahkahayı meraklı, parlak gözleriyle süslediği bir ciddiyet izledi.

"Söz konusu olan erkek bir ördekse, bu imkânsız."

Sanırım inlemiştim. Fakat her halükârda duygularım yüzünden mağdur olmuştum.

"Ben kaba bir adamım, evet; ama lütfen paranın satın aldığı şu kaliteli işe dikkatle bak. Buradaki hata payı binde bir. Bir düşünsene. Parçaların birbiri içinde nasıl hareket ettiğine, nasıl döndüğüne bir bak."

"Bu şey nedir bayım?"

"Herr Brandling, bu dünya üzerindeki en fevkalade kuğu olacak."

"Lanet olsun, sen insan değil misin? Kim bir çocuğa kuğu vermek ister!"

"Sen bunu yapan ilk insan olacaksın."

"Bir kuğuya oyuncak işlevi yükleyeınezsin."

"Zaten ben bir oyuncak yapınayacağım."

"Kuğular kemikleri kırar. Ölümcüldür."

"Herr Brandling, dediklerin doğru olabilir fakat kuğular genç kızları kendilerine âşık da eder. Ayrıca benim kuğum bu tür şeyler yapmayacak. Benim kuğum bir çocuğu büyülemek için yapılıyor. Güzel ve arkadaş canlısı olacak. Kimsenin canı yanmayacak. Hiçbir şey ölmeyecek. Kuğunun yediği balıklar bile dirilip yeniden yüzecek."

"Aman ne mucize" dedim.

"İroni mi yaptın?"

Hayır, sinirliydim. Ama öfke nöbetimin ortasındayken bardağın dolu yarısını görmeye başladım. Sumper aynı anda hem kaba hem de kibirliydi fakat bu, diğer yaratık ördekten beklediklerimi aynen yerine getirmeyecek miydi? Manyetik ajitasyon sayılamaz mıydı? Neden olmasın?

"İngilizler ironiyi severler. Yine de 'mucize' dediğinde aslında haklıydın. Evet, bu bir mucize. O mucize seni Frau Beck'in Karlsruhe'deki hanına yerleştirdi. Beni de Londra'daki Bowling Green Lane'e. Hayır, otur. Lütfen kal. Sinirlisin. Kendini güçsüz hissediyorsun ama sen patronsun ve neleri mümkün kıldığını hiç bilmiyorsun. Gücün farkında olduğundan çok daha fazla.

"Henry, İngilizce'sini en düzgün söylediğim cümle şu: Ben en iyisinden bir İsviçreli saatçiyim. Bu yalanın bana faydası olmadı ve Bowling Green Lane'e vardığımda cebimde yalnızca iki bozukluk kalmıştı. Thigpen adını duymuş muydun?"

İhtiyarın Thigpen & Thwaite marka bir cep saati vardı.

"Bozukluk dilenen biriydi. Ben ise üşümüş ve aç bir Thigpen'dim ve Thigpen & Thwaite Co.'nun vitrininde durdum. Çünkü üzerinde adım vardı, tıpkı bir sigara satıcısının adını taşıyan altın yaprağı gibi... Vitrinde Furtwangen'de varlığını hiç duymadığımız bir şey sergileniyordu. Aslında o bir barometreydi.

"İçeride İngiliz bir genç adam, deri önlüğüyle duruyordu. İsviçreli olduğuma dair her zamanki yalanımı söyledim. Peki, ne yaptı? Hadi, bana ne yaptığını sor."

Buna hiç gerek yoktu.

"Herr Brandling, içeriden Herr Thigpen'i getirdi. Schwarzwald'dan gelen bu adam, ağzımı açtığım an benim işe yaramaz bir guguklu olduğumu anladı" dedikten sonra kaçmama engel olmak ister gibi beni bileğimden yakaladı. "Ama Herr Brandling, anadilimi duyduğum için öyle mutlu oldum ki beni bir haftalığına işe alması için yalvardım. Üstelik para da istemiyordum."

Thigpen'in fabrikasında çalışacak bir torna ustasına ihtiyacı vardı.

Sumper da derhal o kişi olduğunu öne sürdü.

Thigpen yaşlı bir açıkgözdü, merakla bakan mavi gözleri, görkemli kaşlarının altındaydı. Gri saçları geriye taranmış ve bir kurdeleyle toplanmıştı.

"Az önce bir İsviçreli'ydin, şimdiyse torna ustası oldun" diyerek Sumper'la alay etti.

Ardından genç adamdan ellerini göstermesini istedi. Bu eller, İngiltere'de saat yapmak için fazla büyük bulunmuştu.

"Ellerini sever misin" diye sordu Thigpen. "Onları vücuduna bağlı tutabilir misin?" Sumper'ı korkutmuştu çünkü onun bildiği saatçi tornaları ufaktı.

"Gel bakalım Guguklu, beni takip et" dedi Thigpen.

Onu, iki yanına saatçi tezgâhları sıralanmış koridora yönlendirdi; saatçiler, papaz okulu öğrencileri gibi dua ediyordu. Derken onu evden çıkardı ve Northampton Yolu boyunca uzanan başka bir fabrikaya soktu. Camdan tavanı bulunan bu soğuk atölyedeki kocaman teknolojik bir alet, devasa bir abaküsü, lokomotif motorunu, pirinç ve çelikten bir fili andırıyordu. Bu garip makine Sumper'ın hayatını değiştirmişti fakat o zamanlar bunu göremiyordu. Böylece torna ustası olarak işe başladı.

"Herr Brandling, bir yabancıdan ne kadar nefret ettiklerini hayal bile edemezsiniz." İngiliz tornacılar ellerini birbirlerinin boğazından çekmişti. Sumper'ı ya onlar öldürecekti ya da devasa alet bunu onların yerine yapacaktı.

İşi ilk kez anlatılırken Sumper'ın gözü korkmamıştı. Thigpen atölyedeki diğer aletlerin pek çok inceliği bulunduğunu, her kullanımdan önce uygun ayarların yapılması gerektiğini anlattı. Pek çok durumda kalibrasyon, üretimden daha fazla zaman alıyordu.

Sumper'a teknisyen olmadığımı hatırlattım. Dediklerini anlayamıyordum.

"Benim durumum da buydu Herr Brandling. Aletlerin isimlerini ezberleyecek zamanım bile yoktu."

Kabaca anlatırsak, Thigpen, Sumper'a bazı açıklamalarda bulunmuştu. Örneğin bir aleti her zaman belli bir iş için kullanmak daha ekonomikti. Aylaklık etmek de yoktu. Bir tezgâhta sürekli silindir üretilmeliydi örneğin. Adamları aylaklık etmeye bayılıyordu ama Bowling Green Lane'de o günlerin geride kalması yakındı.

"Bir tezgâh, bir iş" dedi.

Sumper bir yabancıydı ve İngilizce'nin anlatmaya yetmeyeceği işler yapıyordu. Onlardan korkmuyordu. Bunu defalarca söyledi.

Eğer bir gün ölecekse bu mutlaka can sıkıntısından olacaktı. Nasıl ki bir cinayeti kurgulamak için zekâ ve beceri gerekiyorsa, torna tezgâhında çalışmak için de aynıları lazımdı.

Her ne kadar alt kademelerde çalışıyorduysa da çok geçmeden oynanan büyük oyunu fark etti. Becerileri geliştikçe çevresini gözlemlemeye daha fazla vakit kalıyordu. Bir süre sonra fabrikada tüm gün kalan kibar beyefendiler, lordlar ve dükler bulunduğunu anladı. Bunlar Kraliyet ailesinin bilim komitesine mensuptu. Kendilerine Royal Society diyorlardı.

"Royal Society mi? Eminim sana talimat vermeye gelmişlerdir" dedim.

Şakamı hiç hoş karşılamadı. Durumu düzeltmek niyetiyle sözlerimi sürdürdüm. "Peki, Bowling Green Lane'de ne öğrendiniz, Herr Sumper?"

"Ne mi öğrendim küçüğüm? Benim bildiğimin, seninse hayal edebileceğinin çok ötesinde dünyalar bulunduğunu..." Kuğunun çelik kemiklerini kaldırdı ve onları gözümün önünde tehditkâr bir üslupla dans ettirdi. O saçma şakayı yaptığıma pişman olmuştum. Uzun ve uzun koluyla tıpkı bir dansçı gibi, boynun hareketlerini taklit ediyordu ve sandalyesinde otururken, on beş erbezinin tamamı, boşluğun ve korkuyla havalanan kanatların sesini kopyalıyordu.

Catherine

1

Amanda'nın büyükbabasına, Carl'ın mavi küpünü çaldığımı söylediği açıktı. Büyükbabası da Croft'a söylemişti. Tüm bunları, Brandling'le Sumper'ı handa nasıl görebiliyorsam aynı canlılıkla görebiliyordum. Amanda, büyükbabası ve Eric, çürümeye yüz tutmuş bir Suffolk oturma odasında toplanmışlar. Cam kapaklı kütüphanelerle döşeli bu odada, tavanın bir kısmı çökmüş. Casusun yetiştirdikleri uyarınca bu üçlü, üzerlerine vazife olmayan kararlar alıyorlar.

Courtauld Kızı'na, olanı biteni dedesine veya Eric Croft'a değil, bana ispiyonlaması gerektiğini öğretmeli.

Ben de onunla konuştum, elbette küp hakkında değil. Onu cezalandırdım. "İş tanımının dışında kalan" işlere karışmasını yasakladım. Tam bir kaltaktım. Onu çok sevdiği (ve çok iyi temizlediği) gümüş halkalarından ayırmış, ona numaralandırılmış tüm parçaların ağırlığını ve işlevini bilgisayara girmesini söylemiştim. Mikrometreyi kullanırken öyle beceriksizdi ki zamanının büyük kısmını boşa harcıyor, her hatasından sonra umutsuz ve sessiz bir çığlık atıyordu. Bu ikimiz için de can sıkıcıydı ama kimin patron olduğunu anlaması gerekiyordu. Gerçi biraz abartmış, Frankenpod'unu da kullanamayacağını söylemiştim. Öğle molasında kuru meyve ve cevizden oluşan yemeğini didiklerken bile ekranındaki fırtına görüntüsüne gözünü dikemeyecekti.

"Bu ne? Bir müzik videosu mu?" diye sorarak insanı ter içinde bırakan bu tartışmaya son vermemiz gerektiğini ima ettim.

"Bilmiyor musun?"

"Sana bunu sormak için başka bir nedenim olamaz, Amanda."

"Bu, bir petrol sızıntısı. Sızıntının webcam ile alınmış kaydı."

Meksika Körfezi'ne milyonlarca petrol varilinin döküldüğünü öğrenen son insan Catherine Gehrig'di. Çünkü bu felaket Matthew'un ölümünden bir gün önce gerçekleşmişti.

Amanda ağlamaklıydı. Eve gitmek üzere eşyalarını toplarken elbette Frankenpod'unu da aldı. Fakat öyle sinsi ve ikiyüzlüydüm ki URL'yi çoktan ezberlemiştim. O gece eve döndüğümde, saatlerimi felaketin insanı hasta eden görüntülerine ayırdım.

Ertesi sabah stüdyoya girdiğimde Amanda'yı beklerken buldum. Aramızdaki gerilimi açıkça konuşmak ister gibiydi. Önceki gece körfeze pislik boşaltarak, bir devri sonlandıran "kaza" karşısındaki dehşetimi açık etmeyeceğim gibi, küple aramdaki özel bağdan da bahsetmeyecektim.

Kendime hemen bir meşgale buldum, Amanda'nın benim için hazırladığı Excel tablolarını incelemeye başladım.

"Bu tablolar çok iyi" dedim. Gerçekten öylelerdi. Mükemmellik bu olmalıydı. Yine de ihanetini affetmemiştim.

Amanda'nın Amanda olduğunu ve uzaklara gitmeyeceğini nihayet anladığım an, sanırım o andı. Tablolarla işim bittikten sonra beni onunla ilgilenmeye mecbur etti.

"Aptallık ettim. Okul dışında çenemi tutamadığım için üzgünüm. Af diliyorum."

Çok gençti. Güzel cildi çok sıkı ve temizdi. Kim onun pişmanlığından şüphe duyabilirdi ki?

"Büyükbabanı seviyorsun" dedim.

"Ama nerede yanlış yaptığımı anladım Bayan Gehrig. Büyükbabamla oturup dedikodu yapmamalıydım."

"Zannediyorum ki Bay Croft de büyükbabanı ziyaret etmiştir."

İşte oradaydı, gururu ve merakla karışık korkusu, geriye bir adım atmasına yol açmıştı. "Oh, Bay Croft hakkında hiçbir bilgim yok. Gerçekten."

"Amanda! Eminim bu işi kapmana yardımcı olmuştur."

"Hayır!"

Rengi kırmızıya hatta kan kırmızısına dönmüştü. "Hayır. Büyükbabam asla böyle bir şey yapmaz. Torpil yapanları küçümser."

Ona inanmamıştım ama onun kendisine inandığı açıktı. Bu sohbet ikimizi de sakinleştirmişti.

Öğlen bir sandviçi bölüştük. Ardından ona çok amaçlı kamerayı gösterdim. Parçalama, temizleme, fotoğraflama ve belgeleme gibi işlerde artık bunu kullanabilirdi. Epey yakışıklı bir hediye sayılırdı.

Öğleden sonra güneş yüzünü gösterdi ve storlar sanki aniden beliren ışıkla çakırkeyif oldu.

Saat beşte bir şeyler içmek için izin istedi. Nereye gideceği meçhuldü ama gözleri şimdi daha temiz, daha parlaktı; mermerden omzunu ovaladım.

"Dün akşam şu web kamerası çekimini izledin mi" diye sordum.

"Öyle sanıyorum."

"Herkes izliyor mu bunu? Mesela arkadaşların?"

"Herkes değil."

"Berbat bir şey..."

"Evet" dedikten sonra ekledi:

"Lütfen Bayan Gehrig, gidebilir miyim?"

İçten yanmalı motorları icat ettiklerinde, böylesine korkunç bir yara açacaklarını düşünememişlerdi. İnsanların aklına gelmeyen, bu motorların havayı ısıtacağı değildi sadece, bu motorlar okyanusları ölüm siyahına da boyayacaktı.

Henry'nin testere ağızlı kaleminin darbeleri, zamanda solucan delikleri açıyordu. İşte yine oradaydım. Herr Sumper'ın eklemli boynu, paketinden çıkardığına şahit oluyordum. Carl'ı patlayan oyuncağıyla hanın yanından geçerken yakalıyordum, elektrik üreten faresini, mavi küpünü ya da Thigpen'in fil boyutlarındaki büyük bilimsel aletini gözümde canlandırıyordum. Pipet kadar ince bu solucan deliklerinden birine baktım ve parlak oldukları kadar zehirli tüm bu icatları gördüm.

Eve varınca ocağın üzerine su koydum ve gazı tutuşturdum. Yemek pişirecektim. Makarna, sardalye, kapari, bayat ekmek ve zeytinyağı. Yiyecek, sindirecek ve dışarı atacaktım.

Tam bu sırada kapı çaldı. Belli ki Eric küpünü geri almak için dönmüştü. Gidip bir tabak daha aldım ve yanına onun için çatal koydum. "Hayır, hayır" dedi.

"Çok fazla hazırlamışım. Bu alışkanlığı bırakamıyorum."

"Yemeğe davetliyim" dedi.

Yine de tabağını kaldırmadım. Mavi küp, bir mendile sarılıydı. Onu da tabağın yanına bıraktım.

Peygamberçiçeği mavisini görmek ister sanıyordum.

"Bazı testler için eve mi getirdin" diye sordu.

Gülümsedim.

"Seni haylaz" dedi.

"Evet."

"Yerine başkasını bulmamız lazım" derken o da gülümsüyordu. Kenarları kırışmış gözlerini seviyordum. Onu poker oynarken hayal ettim. Zaten çıkardığı zarf, oyun kartı boyutundaydı. İçindense karton çerçeveli, Victoria döneminden kalma bir portre çıktı.

"Adamın bu" diyerek onu neden sevdiğimi, o afacan ifadesini hatırlattı. "Kuğunu sipariş eden oydu."

Bana bakarken gözlerinde garip bir ifade vardı. Artık emindim defterleri okumaya vakit ayırmıştı. Her şeyin henüz başındayken onları okumuştu.

"Adı Henry Brandling" dedi.

"Oh, nereden biliyorsun?"

Yine aynı gülümseme.

Henry'ye ne kadar bağlandığım konusunda en ufak bir fikri yoktu. Beni meraklandırmak istemiş olabilirdi ama benim için anlamını küçümseyemezdi. Yazarım uzun boylu, yakışıklı biriydi ve kollarında bir bebek vardı. Onunla bu şekilde tanıştığım için mutluydum, moralim yerine gelmişti. Ondaki asaleti ve sevecenliği anlıyordum.

"Percy" dedim.

"Henry" diye düzeltti. "Henry Brandling."

"Çocuktan bahsediyorum."

"Oh, ben çocuk hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

Fotoğrafta garip bir şey vardı. Daha yakından bakabilmek için karton çerçevesinden çıkardım.

"Nadir görülen bir şey değildir" dedi Eric.

"Bunu nereden aldın?"

Misafirim elini sırtıma yasladı. "Bu korkunç değil mi?"

Neyin garip olduğunu işte o anda anladım. Adamın kollarındaki çocuk, Victoria döneminde yaşamış cenaze levazımatçılarının elinden geçmişti. Çocuk, onların sanatından nasibini almıştı.

"Bu saçmalık" dedim.

"Cat, Cat, Tanrı aşkına sorun ne?"

Elini bana uzattı. Artık kibar, kırışıklı ya da afacan değildi. Neden beni yok etmeye çalışıyordu?

"Cat."

"Bana asla Cat, deme. Bir daha asla."

"Catherine."

"Git, git buradan." Ceketini aldım ve ona doğru fırlattım. Mavi küpe uzanıyordu ki elinin altından çektim.

Fotoğrafın arkasındaki tarihi saatler sonra gördüm. Nihayet fotoğraftakinin Percy değil, kardeşi Alice olduğunu anladım. Kederli Henry Brandling, onun adını, bir saatle arasında bağ kurarak anmıştı.

2

Yeniden gazete okumaya başladım. Öğrendim ki Amerikalılar otistik çocukları eğitmek için robot yapmışlar. Pek çok açıdan insanlardan daha üstünmüş bu robot. Duygusal olarak tükenmiyor, sabrını yitirmiyor, gözyaşları ya da öfke, damarına basmıyormuş.

Robota KayKay adını vermişler. Nedenini bilmiyorum. Kablolarını ya da diğer iç aksamını saklama gereği de duymamışlar. Habere göre, Austin-Teksas'ta ilk kez sergilendiğinde çocuklar "tesise" akın etmişler. Fakat ilk günün sonunda Asperger sendromlu bir çocuk, robotun kollarını koparmış.

Gazeteci kolların kopmasından biraz fazlaca mutlu oladursun, şirket bu olayın "öğrenme eğrisinde" bir yeri bulunduğunu söylemiş. *Guardian*'ın bildirdiğine göre, kamuya bir daha açılmadan evvel KayKay'ın kolları tamir edilmiş. Artık KayKay ağlayabiliyormuş ve ağladığında küçük Aspergerler "canını yakmıyormuş". Hatta hıçkırıklar kesilmezse, çocuklar ona sarılıyormuş.

Catherine, KayKay istiyordu.

KayKay, tekerlekleri üzerinde hareket eder, Catherine'i dairenin içinde izlerdi. Endirekt olarak yaklaşır, "kişisel alanına"

asla girmezdi. Catherine yanına gelince, KayKay ona, "*Uh huh*" (Amerikalılar bunu cesaretlendirmek için kullanır) derdi. Catherine uzaklaştığındaysa KayKay, "*Aw*" (Amerikalılar bunu hayal kırıklığı için kullanır) diye bağırırdı.

Eric Croft gözyaşlarımdan ve öfkemden bıkmış olmalıydı. Onu kim suçlayabilirdi ki? Kim normal insanlarla takılmak istemezdi?

Mutfak masasında oturmuş, Henry Brandling'in kaleminin yarattığı titrek işaretlere bakıyordum. Onun başında çizgilere bakarken, titreyen mum ışığını, artık "burada olmayanın" gölgesini görebiliyordum. Uzaklık muazzamdı ama ben yine de Henry'nin mahzun koyu gözlerini, Furtwangen'deki odanın diğer sakinleri üzerinde gezinirken seçebiliyordum. Bu dört beş kişi, ince halkaları bir araya getirip bir zincir oluşturuyordu.

Gel gör ki Henry Brandling, bu zincirin kuğuya ne faydası olacağını hiç bilmiyordu.

Öte yandan Catherine, zincire dokunmuş, onu germiş, kuğunun boyun iskeletini hareket ettirebilsin diye Swinburne Annexe'in dördüncü katında uğraşmıştı.

Şöminenin ışığı, Henry Brandling'in gözlerindeki huzursuzluğu ve korkuyu açık ediyordu. Bir çocuğunu çoktan kaybetmişti. Dakikalar sonsuz ıstırapla geçiyor olmalıydı.

Almanların her birinde küçük bir montaj aleti vardı ki aslında bunlar, tek bir halkanın oturabileceği ve ardından zincirin ince bir parçasıyla birleştirilip sıkıştırılabileceği bir destek sisteminden fazlası değildi. En hızlısı oğlandı ama Sumper'ın koca ellerine bakınca insan şaşıp kalıyordu. Çocukla gizli bir yarış içindeydi sanki.

Genelde olduğu gibi, Henry yine izlemekten başka bir şey yapamıyordu. Üstelik etrafındaki hareketliliğin doğasına tamamen aykırı bir edayla, yoğun bir sıkıntıyla izliyordu onları. Sönmeye yüz tutmuş ateşin yanında üç bacaklı bir taburede oturuyordu.

Henry Brandling, Catherine'in varlığını öngörmüş olabilir miydi?

Birinin onu solucan deliğinden izleyeceğini düşünmüştü. Bu açıktı. Onu izleyecek insan için yazıyor, durmadan zincirin bir kuğuya hayat vereceği o anı düşünüyordu. Gerçi inatla ondan "ördeğim" diye bahsediyordu.

Yalan söylüyordu fakat bana değil.

Kennington Caddesi'ndeki arabalardan lastik sesleri geliyordu. Henry Brandling'in kaleminin oksitlenmiş çizgileri, denizin altında dalgalanan yosunları andırıyordu. Peri masalı koleksiyoncusu ve gümüş ustası usulca birbirlerine karışıyordu. Bir süredir onların aynı kişi olduğunu düşünüyordum. Henry bana yalan söylüyor olamazdı, peki kime söylüyordu? Tanrı'ya mı? Furtwangen'e döndüm ve sayfayı çevirdim.

Sumper, boğazında hırıldayan bir topağı ateşe tükürdü. Peri masalı koleksiyoncusuna "Beni daha dikkatli dinle" dedi. "Bu bilimin doğasında var; doğru olan, insanlara kabul edilemez gelir" diye devam etti.

Elbette ben, Catherine, onunla aynı fikirdeydim. Hangimiz değildik ki?

Peri masalı koleksiyoncusu, "Sana gerçek bir hikâye anlatacağım" dedi.

Çocuk, Sumper'a yalvaran gözlerle baktı. Siğilli minik parmakları şu haldeyken bile durmadı. Yemlenen bir kuş gibiydi, sanki zincirler birer kaptı ve o durmadan bu kabı gagalıyordu.

Peri masalı koleksiyoncusu, siyah çekici vurarak minik bir kıvılcım yarattı. "Tam olarak 15 Nisan 1614 tarihinde, Salzwedel'in eski bölgesinde, St. Ann Manastırı'na çıkan caddede bir cinayet teşebbüsü gerçekleşti."

Carl gözlerini devirdi.

Ama peri masalı koleksiyoncusunda hiç acıma yoktu. Katilin ellerinin nasıl kesildiğini, kızdırılmış kerpetenlerle ona nasıl işkence yapıldığını, idam edileceği yere nasıl sürüklendiğini, işkence çarkına tepetaklak nasıl yerleştirildiğini anlattı. Peri

masalı koleksiyoncusuna göre, cinayete teşebbüs eden ellerin üç gün kanamaya devam etmesi aynı anda hem "mucizevi" hem de berbattı.

"Neden burada mahsur kaldım? Bu benim başıma nasıl geldi? Bu saçmalığı dinlemeye nasıl mecbur bırakıldım?" diye haykıran Sumper, çocuğun yaşadığı sıkıntının pek de farkında değildi.

Bu sayede Catherine'in sempatisini kazandı. Gerçekten de daha iyi bir sohbeti hak ediyordu. Her gün işe gittiğinde Catherine onunla daha kaliteli diyaloglar kuruyordu.

Onun yakınındaydım, onun ve etrafına zincir doladıkları çarkı çeviren bu dörtlünün… Belki tek bir çark değil de her birinin birer çarkı vardı. Onları alışılmışın dışında bir hızla klik klak yaparken, hafifçe vurup halkaları yerine oturturken görüyordum. Tek bir kelime etmeden zaman akıp gidiyor, sonra iğneli birkaç cümle ediliyor, berbat bir hüzün dalgası ortama yayılıyor, tüm bunlar sayfalarda yerini buluyordu. Nihayet Sumper, "berbat küçük sansarın" konusunu açtı.

"Sir Albert Cruickshank'i duymuşsunuzdur."

Catherine duymamıştı.

Sumper masayı terk etti. Küçük melekse sessizce kendi zincirinin boyunu Sumper'ınkiyle kıyasladı. Sonra annesine bir şeyler fısıldadı. Annesi, Sumper'ın zincirini oğlunun kutsal ellerinden aldı. Zinciri saatçinin torna tezgâhındaki yerine koydu. Bunu yapalı çok olmamıştı ki elinde oldukça lekeli bir kitapla saatçi geri döndü. Carl'ın başının arkasına hafifçe vurdu. Bu, ikisini de kahkahaya boğdu.

Catherine kitabın adını okudu: *Mysterium Tremendum.*

Sumper, peri masalı koleksiyoncusuna hitaben, "Yazarı Sir Albert Cruickshank" dedi. "Cambridge'in Matematik Departmanı'nda Lucas Kürsüsü Başkanı. Royal Society'nin bir üyesi ve Cruickshank Motoru'nun yaratıcısı."

Peri masalı koleksiyoncusu esnedi ama çocuk kendisinden beklendiği gibi ilgiyle kitaba ve kitabın şömine ışığında parıl-

dayan altından başlığına baktı. Latince bir başlıktı bu. Bu sırada tanıdık bir ilahi veya şarkı mırıldanansa Henry'ydi.

"M. Arnaud" dedi Herr Sumper. "*Mysterium Tremendum* Cambridge Üniversitesi'nde yazıldı. Eğer bu kurumu daha evvel duymadıysan endişelenme. Zira senin küçük dünyanın dışında kalıyor."

Sumper kitabı okumaya başladı: "Rehberime yalvardım, diğer entelektüellerin bir bakmasını sağlasın diye; onların düşüncelerini alsın, keyif almalarını sağlasın diye... Bu yaratıklar sizin insani hayal gücünüzün tahayyül edebileceğinden çok daha üstündürler.

"Yeniden harekete geçmiştim (Herr Sumper yerinden kalktı), altımda göller ve denizler vardı. Bunların yüzeyinde tanımlayamadığım canlılar görüyor, layıkıyla anlatamıyordum. Hareket sistemleri denizatlarınınkine benziyordu. Bir yerden diğerine aşırı derecede ince, altı zarın yardımıyla gidiyorlar, bu zarları kanat gibi kullanıyorlardı. Diğer her şeyden çok fil hortumuna benzeyen boruların sayısız kıvrımlarını görüyor, bunların vücutlarının üst bölümünü oluşturduğunu tahmin ediyordum. İşte bu noktada şaşkınlığım tiksintiye dönüşüyordu. Orgların özellikleriyle benzeşiyordu çünkü."

Canım, diye düşündü Catherine, canım, canım benim. Sanki evinin kapısını Yehova'nın Şahidi'ne açmıştı. Ama oğlan zaten evdeydi. Kırmızı ağzı, açık kalmıştı. "Solgun, plastik ve kuşların boynu gibi bükülebilir", ince ve uzun parmaklarıyla annesinin eline uzanırken, saçı "mum ışığını yakaladı".

Sumper şimdi Henry Brandling'e işaret ediyordu. "Sen, mikroskobik gözlerinden biri, insan gözüyle değiştirilmiş bir sinek gibisin."

Oğlan Henry Brandling'e "güzel ve acıyan bir gülücük" attı. Ardından Sumper'ın okuduğu kelimeleri, sadece dudaklarını kıpırdatarak tekrarladı: "SEN GÖRDÜKLERİNLE, YAŞAMININ SANA ÖĞRETTİKLERİ ARASINDA BAĞ KURMAKTAN TAMAMEN YOKSUNSUN."

Catherine ürperdi. Bundan ne anlam çıkarmalıydı? Büyük makine ustası aynı zamanda mutasavvıf mıydı?

Sumper okumaya devam etti: "Senden önce yaşamış olanlar sana kusurlu, ilkel, bitkimsi hayvanlar gibi geliyor. Sende bu dünyanın sakinlerinde bulunmayan bir duyarlılık ve zekâ var."

O zamanlar bu satırların bir bilim insanı tarafından yazıldığını, bir an için bile düşünmemiştim. Cruickshank'in Humphry Davy'nin *Gezinin Verdiği Avunma* adlı eserine ne kadar minnettar olduğunu anlamamış, Royal Society yerine C. S. Lewis'in asit tribine girdiğini düşünmüştüm. Bunu, mesai saatlerimi hayranlık duyarak geçirdiğim ve çalışmalarına çok güvendiğim Sumper'a borçluydum.

"Bulunduğun yer hakkında hiçbir fikrin yok" dedi Sumper, Brandling'e. "Burada neler olacağını bilmiyorsun. Tam bu odada. Sana düşen rol ulaklık oldu. Rolünü oynayacak ama ne yaptığını hiç bilemeyeceksin. Asla okuyamayacağın bir tarihte cesur bir ajan olarak anıldığını düşün."

Henry, "delilik ocağının cayır cayır yandığını" yazıyordu ve korku "kanını donduruyor, tüylerini diken diken ediyordu."

Catherine bir kez daha okudu: "Senden önce yaşamış olanlar sana kusurlu, ilkel, bitkimsi hayvanlar gibi geliyor. Sende bu dünyanın sakinlerinde bulunmayan bir duyarlılık ve zekâ var."

Catherine KayKay istiyordu. Bense korkmuştum.

3

Saat daha dokuz olmamıştı ama Amanda Snyde çoktan işe koyulmuştu. Tıpkı ondan istediğim gibi, halkaları temizliyordu.

Bizim "nesnemiz" buydu. Duman tüttüren bir maymun değil, içindeki metale kadar soyulmuş bir fallustu. Sanki derisi yüzülmüştü.

Pürüzsüz eklemleri bulunan bu boyuna yakında halkaları iliştirecektik. Omurganın üzerindeki sinirler gibi. Bu zincirler,

boynun alt tarafını oynatmaya, başı sallamaya, balığı kuşun gagasında hareket ettirmeye yardımcı makaralara bağlanacaktı.

Farklı kalınlıkta beş zincir vardı. Bunların en incesinde yüz yetmiş bağlantı noktası vardı ki noktaları sayan Amanda Snyde'a göre, bu zincir için yedi yüz parça bir araya getirilmişti. Böylesine hassas bir iş için normalde çocuklar ve anneleri gerekirdi: küçük eller, genç gözler...

Bu zincirlerden ilkinin alt çeneyi, hayvana tüylerini yalatmak ve balığı yedirmek üzere hareket ettirdiğini biliyorduk. İkinci zincirse balığı hareketlendirmek içindi. Üçüncü kuğuya başını sallatıyor, dördüncü boyuna kavis veriyor, beşinci boynun ortasına bağlanıyordu. Tahminlerimiz doğruysa kuğunun hareketleri oldukça zarif ve gerçek hayattakilere uygundu.

Boyuna ayırdığımız ve "boyun günleri adını" verdiğimiz iki günden ilki, bugündü fakat ben Matthew'un maillerine yarım saat ayırma rutinimi yerine getirene kadar işe koyulamadık. Bu işe, "ev işlerim" adını vermiştim. Amanda belli bir mesafede durup hiç soru sormayınca, ne yaptığımı bildiğinden emin oldum.

O, zincirin sarıldığı çarkların malzemesini ve boyutlarını kayıt altına alırken, ben sevgilimle baş başaydım. Onunla ben, ne kadar kendimize has insanlarmışız: rasyonalist ama bir o kadar duygusal, vücuduyla gurur duyan, ona dikkat eden, hayatın bir sonu olduğunu bilen fakat sonu yokmuş gibi davranan... Bana sık sık ve ne kadar tatlı şeyler yazmış. Zamanın akıp gittiğini hiç yadsımamışız. Dunwich Kumsalı'nda yüzerken derimizin, kalplerimizin, suyun, rüzgârın, dünyanın muazzam şekilde karışık çalışan mekanizmasının, yağmur pompasının, buharlaşmanın, akıcı ve ebedi rüzgârın yaladığı ağaçların farkındaymışız. Derken aklıma penisin derin mağaralarına, kanın damarlardan akarak nasıl dolduğu geldi; bunu hatırlamak başımı döndürdü. Çok sayıdaki bu mağaralar, organın sırtını kaplıyor ve toplardamar için bir yol da oluşturuyordu. Ulu Tanrım, bunun için yaşadığımızı sanırdım fakat

şimdi bir daha asla seks yapamayabilirim. Bilgisayarı kendimi kimsesiz hissederek kapattım. Yeniden çalışmaya başlamıştım ama petrolün liken ve süpürgeotuyla karaca ve tavşanların üzerine yayıldığını görebiliyordum. Gece kuşları petrole bulanmıştı, denizaltılar karanlığın içinde ilerliyordu.

Ardından, Amanda sağ olsun, başka şeyler de düşünmeye başladım. Pek benim tarzım değilse bile, daha iyi günlerimde, insanın işini kolaylaştıran bir asistan olabilirdi. Şu, daha istemeden cımbızı senin için hazır eden asistanlardan... Vidaları gevşetmek ya da sıkmak, yavaş ilerleyebildiğin zorlu bir işti fakat iyi bir asistan bunu disiplinle, bir düet gibi yapabilirdi. Eğer yavaş ve dikkatli olursa, her saat mekanizmanın yeni bir bağlantısı ortaya serilebilir, iki insan bir arada çalıştığında duyulacak türden bir zevk alınabilirdi. Fakat gün ilerledikçe, mutsuz eden detaylar ya da karaciğer sancısı gibi belirtiler zihnime bir kurt gibi düşüyordu. Matthew'u ne kadar çok özlüyordum, bu nasıl bir acıydı.

Öğle saatlerinde Eric'e kendimi küçük düşürme pahasına bir mail yazarak, önceki akşamki duygusal patlamam için özür diledim. Cevap için günün sonuna dek bekledim fakat gelmeyince telefon ettim.

"Croft."

Birden korktum ve telefonu kapattım. Derken kendime acıma seansımın ortasında, zincirlerden en ince olanı koparttım. Fakat şimdi beklediğimden de fazla ilginin odağıydım. Amanda bileğime dokunmuştu.

"Seni korkutuyor mu" diye sordu.

Elbette Croft'u değil, kuğuyu kastediyordu.

"Elbette hayır."

"Şeytanın çirkin bir yaratık olduğunu düşünmek doğru değil" dedi.

Neden hayallerini karanlıktan örmek zorundaydı? Neden gözlerinin önündeki mekanik mucizeyi olduğu gibi göremiyordu?

"Amanda, canım, burada bir makineyi tamir ediyoruz."

"Evet ama Lucifer çok güzeldir."

Dosdoğru gözlerimin içine bakıyordu.

"Bu, Ezekiel'deki Lucifer. *Tefleriniz ve kavallarınızın zanaatı, yaratıldığınız gün hazırlandı*" diye devam etti.

"Sanırım bugünlük bu kadar yeter."

"Acelen var."

Evet, kesinlikle acelem vardı.

4

Dairemin girişi aynı zamanda yüksek bir kütüphaneydi, eni yüz santimetreden daha dar olan bu kitaplık, Londra koridorlarına uygun şekilde üretilmişti. Rafların solgun ve yumuşak ahşabı insanda ipeğe dokunuyor hissi yaratıyordu. Tüm raflar çok güçlü olmayan ışıklarla aydınlatılmıştı. Yerdeki Tebriz halısı, aslında olduğundan daha iyi görünüyordu.

Bir mücevher kutusuydu ve ben bu ışıkları, misafirlerimin üzerinde beklediğim etkiyi yaratacak şekilde ayarlardım. "Misafirlerim" derken, Matthew'u kastediyorum. Başkalarını nadiren evime kabul ederdim. Söz konusu Eric'se kibarlık etmek için insanın onu kapıda karşılaması gerekiyordu.

Fakat o gece kapı çaldığında gelen Eric değil, sevdiğim adamın hayaletleri ve yansımaları olan iki oğluydu. Yağmur altında kara gözleriyle dikiliyorlardı.

Yaşça büyük olanın pantolonu, Matthew'un pantolonlarına benziyordu. Pilili ve bele oturmuş... Büyük olasılıkla St. Vincent de Paul markaydı ve oldukça şıktı. Bu, matematikçi olandı. Angus. Saçlarını babasından almıştı. Büyük bir burnu, etli, muzip dudakları vardı.

Kapıya çıkarken, "İçeriye gelin" dedim. Ürkütülmüş atlar gibi geri çekildiler.

Genç olanın boyu daha uzundu. Noah. Fotoğraflarda ağabeyinden daha yakışıklı görünüyordu. Oysa şimdi uzamış sakalı ve tırnak makasıyla kestiği dağınık saçlarıyla farklıydı.

"Lütfen, içeri gelin." Ellerim titriyordu.

"Kusura bakmayın" dedi Angus. Gömleğinin düğmelerini elleriyle boyamıştı. Ve bu ışık altında Kızılderili minyatürlerine benziyorlardı.

"Yağmur altında durmanıza izin veremem."

Noah, suçlayan gözlerle ağabeyine baktı.

Angus, "Kusura bakmayın" dedikten sonra kütüphaneden çabucak geçti. Noah da kapıda tıpkı bir ördek gibi suyunu silkeledikten sonra onu izledi. Ayakkabıları çamurluydu ama umursamadım. Babasından yadigâr, uzun koşucu bacaklarına bakıyordum.

Noah raflardan birinin önünde durdu, yağmur ormanlarından yontulan bu rafı teşhis ederken, bir yandan da nasıl bir ev kadını olduğumu kontrol ediyor gibiydi. Noah, çevreci olandı. Ayrıca klasiklere meraklıydı. Henüz 14 yaşındayken eve sarhoş gelmiş, yatağına kusmuştu. Onunla daha evvel tanışmamıştım ama kim bilir kaç yıldır onunla birlikte yaşıyordum.

Onları halımın üzerinde ayak sürürken buldum, bu soluk halı ancak çocuksu bir insanın evinde bulunabilirdi. Bedenleriyle ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Ben Nelson Case Study marka uzanma koltuğunu seçtim ve bir ucuna oturdum. Derken Noah, kendi ağırlığını zor taşıyan, ezilen, seksen yaşındaki Gustav Axel Berg'in üzerine oturdu.

Sona kalan Angus, uzanma koltuğunun diğer ucunu seçti. Bu mesafeden bile, güzel yaratığın ter kokusunu alabiliyordum.

Çalıntı mavi küp de gazete sehpasının ortasında oturuyordu. Noah, bakışlarımı izledi. Babasının oğluydu. Küpü eline aldı.

"Sigara içebilir miyim" diye sordu.

"Elbette."

İçi sigara dolu bir tabaka çıkardı, bu sırada Carl'ın oyuncağını dizinin üzerinde, dengede tutuyordu.

Zavallı oğlanlar... Güzel gözleri, içi acı dolu karanlık havuzlara dönüşmüştü, babalarından çok birbirlerine benziyorlardı. Çatık kaşları ve berbat bir sessizlikle konsantre olmuş zihinleri vardı. Neye konsantre olduklarını bilmiyordum. Matthew'un güzelliğini taşıyorlardı; güçlü kasları, kemikleri, geniş omuzları ve sevimli burunları vardı.

"Küllük getireyim."

Küllüğü verirken, küpü almayı tasarlamıştım. Neden bilmiyorum, döndüğümde küpü çoktan bacaklarının arasına sıkıştırmıştı.

"Daha önce tanışmamıştık" dedim ağabeyine.

"Hayır, tanışmamıştık."

"Ama sen Angus'sın."

"Evet."

"Ben sorunlu olanım" dedi Noah ve Carl'ın küpünü masaya bıraktı. "Ben Noah ve sen de Catherine Gehrig'sin. Seni Google'da aradım."

Sessizlik.

Noah sessizliği, "Bir içki alabilir miyim?" diye sorarak bozdu.

Matthew ona alkol vermemi istemezdi.

"Biran var mı?"

"Sadece biraz kırmızı şarap ve azıcık viski var."

Göz göze gelmeye çalışarak, "Viski" dedi.

Ağabeyine baktım. Başıyla onayladı. "Arabayı ben kullanacağım."

Babasıyla ilk tanıştığımda, Noah'ın başı, eşcinsel bir deve hakkında şaka yaptığı için dertteydi. O zamanlar ufak bir çocuktu. Eşcinsel bir deve komik olur diye düşünmüştü. Okulu ise bu konuya farklı yaklaşıyordu.

"Garip, huh?" Mutfakta viskiyi dökerken böyle sordum. "Huh' çok yaşlı işi, çok sahte çıkmıştı.

"Ne?"

Bir bardak su da kapıp viskiyle beraber içeriye götürdüm. Angus alırın çerçevelettiğim fotoğrafının önünde duruyordu.

Çocuk viskiyi dikerken, "Burada üçümüzün bir arada bulunması garip" dedim. "Size zor geliyorsa eğer, bunun için üzgünüm."

"Orayı sever miydin" diye sordu Angus. Hâlâ fotoğrafa bakıyordu. Bir ergen gibi kokuyor fakat yetişkin gibi davranıyordu.

Yanma gittim. "Sanırım sen sevmiyordun."

Frankenpod'unu ya da Uzay Soğanı'nı ya da adı her neyse işte... Onu çıkardı. "Hiç Google'da aradın mı? Ne çıktığını görmek ister misin?"

Elbette istemezdim ama, "Olur" dedim.

Angus beni soluna alıp uzanma koltuğuna oturdu. Aletin başına yumulmuştuk, birbirimizle temasımız pek yoktu. Ve oradaydı... Ahırın uzaydan görünüşü. Uçurumun çizgisi, ağaçlar ve gölgede kalmış gri çatı.

Şimdi Suffolk'ta geceydi ama gündüz alınan bu görüntü geçmişte çekilmişti ve en az düşündüğüm kadar rahatsız ediciydi. Uydu bize kurak geçen o yaz günü casusluk etmişti. Çimenler kahverengiydi. Ağaçlar ölmek üzereydi. Norton Commando kapıda durduğuna göre ikimiz de oradaydık. Canlı ve beraberdik. Uydunun farkında bile değildik.

"İçeride olmalıyız" dedim ve zihinlerinde canlandıracakları görüntüden utandım: Kokuşmuş seks. "Babanızı sizden çaldığımı düşündünüz mü hiç?"

"Hadi, yüzleşelim; çaldın zaten" dedi Noah.

Aralarında seslendirmedikleri bir diyalog döndü.

Angus, "Hayır, o sen değildin" dedi. Sanki etraflarında bir şekilde hep var olmuştum.

Noah odadan çıktı. Nedenini hiç sormayın, hemen Carl'ın küpünü alıp arkamdaki rafa koydum.

Viski şişesiyle döner dönmez, ağabeyine hitaben konuştu. "Gerçeği söyleyecektik. Bu konuda anlaşmıştık."

Kalbim yerinden çıkacaktı.

Noah'ın ağzı, tıpkı babası gibi, sonsuz nüans yaratabilecek bir enstrümandı sanki. Başımın üzerindeki rafa bakıyor, ne

düşündüğünü bilmesem de bu düşüncenin onu neşelendirdiğini görebiliyordum.

Angus, çerçeveyi duvardan aldı. İnsanların eşyalarımı oynatmasını hiç sevmezdim ama duvarın o fotoğraf olmadan ne kadar üzücü ve kirli göründüğünü fark edince, bunu unuttum.

Angus, "Artık bu senin" dedi.

O kadar gergindim ki fotoğrafı kastediyor sandım ve zaten benim olanı bana verecek gücü bulunduğunu sandığı için öfkelendim.

"Bunu mu diyorsun?"

"Ahırı diyorum, evet. Artık senin."

Kalbim duracak gibi oldu. Elbette oğlanlar benden çok daha azını biliyorlardı. Matthew'la vasiyeti hakkında konuşmuştuk. Sırrımızı ölümünden sonra da korumak istiyordu. Bu kalbimi kırmışsa da kırgınlığım uzun sürmedi.

"Çok tatlısın. Benim olmasını isterdim."

Noah viski şişesini aldı ve hep beraber son dört damlanın da ona teslim oluşunu izledik.

"O senin." Noah'da genç öğrencilerin işyerlerine getirdikleri, o itici kendine güvenden vardı. İçimden, "Babanın vasiyetini görmüştüm, seni züppe" demek geldi. Onu 2006'da imzalamıştı ve seni temin ederim ki Catherine Gehrig'in adı, onun kıyısından bile geçmiyordu.

"Babam onu sana bırakamadı elbette" dedi Angus.

"Elbette." Tüm damarlarıma aynı anda basmayı başarmıştı. 13 yıl boyunca bu aile için görünmez biriydim. Halbuki benim etrafım onlarla, onların matematik problemleriyle ve kusmuklarıyla çevriliydi. Önemsemiyordum. Bu durumu gerçekten önemsemiyordum.

"Onu bize bıraktı."

"Bu doğru" dedim. Ümitsizliğimi kendimden bile gizliyordum.

"Adını vasiyetine eklemesi çok güçtü."

Aslında yapabilirdi. Hep böyle düşünmüş fakat ondan bunu hiç istememiştim. "Annene garip gelebilirdi." Elimden geldiğince gülümsedim.

"Noah ile bu konuyu konuştuk. Oranın yeni sahipleri olarak, yaşadığın sürece ahırın sende kalmasına karar verdik."

Odada duygusal fırtınalar kopuyor ama bu iki genç adam, kendilerini bırakmıyordu. Her ikisi de kocaman ellerini dizlerine kenetlemişti.

"Sembolik bir kira alacağız. İmzalaman için kontratı yanımızda getirdik. Yılda bir kere kira ödeyeceksin. Hepsi bu."

"Mini'yi de sana vermek için yanımızda getirdik."

"Gerçekten mi? Bunların hepsini siz mi hallettiniz?"

"Babamın bir arkadaşı, kira konusunu düşünmemizi sağladı."

"Bay Croft olabilir mi?"

"Bize çok iyi davrandı."

"Arabayı kimin adına kaydettirdi?"

İkisi de bilmiyordu.

"Onu dışarıya park ettik."

"Yıkamıştık ama yağmur yağdı."

"Çok tatlısınız ama ben araba kullanamam." Bu doğru değildi.

Angus, "Öğrenebilirsin. Şaşırtıcı derecede kolay" dedi.

"Sana öğretebilirim. Sürücülük konusunda uzmanlık belgem var. Test sürüşü yapmayı bile öğrendim" dedi Noah.

Cevap veremedim. Çok duygulanmıştım. Aynı anda hem çok üzülmüş hem çok öfkelenmiştim. Genç hamilerim ağlamak üzere olduğumu bir şekilde gördü. Mini'yi benim adıma güvenli bir yere park etmeye çabucak karar verdiler. Sürücü kursu hakkında daha sonra bir araya gelip konuşacaktık. Kontratı imzaladım ve ikisine de kira bedelini verdim. Birkaç dakika içinde kütüphaneye dönmüştük ve ter kokan kolları beni kucaklamıştı. Kemiklerinde Matthew vardı.

Onlar gidince yatağıma uzanıp yazın çıplak vücudumuzu okşayan rüzgârı, kışın bizi sallayarak uyutan fırtınaları, uçurumun dibine vuran Alman Denizi'ni düşündüm.

5

Annexe'te, günün o erken saatinde, seni biraz daha sildim birtanem, sevgilim; etli ve yumuşak dudakların boynumda geziniyordu sanki. Kemiklerini fırçalayıp açık havaya çıkarmayı, göğüs kafesini fırçadan geçirmeyi, omurların üzerinde çalışmayı, her bir omurganı sevgiyle fırçalamayı ve tekrar tekrar fırçalamayı, ardından yaban sümbüllerinin altına, çimlerin üzerine sermeyi yeğlerdim. Orada yarattığım saklı üçgenin içinde en itaatkâr kiracın olup yağmur, rüzgâr, fırtına demeden yanına uzanırdım. Fırtına da yağmur da rüzgâr da gözlerimizin boş yuvalarından ayakkabı bağcıkları gibi geçip giderdi.

Aklımdan böyle düşünceler geçerken içeriye, Meksika Körfezi'nin petrolden bir göle dönüştüğü dünyadan gelen Amanda girdi. Acaba buna da mitolojik ya da kozmolojik bir açıklama yakıştırmış mıydı?

Sırt çantasını yere bırakırken, "Merhaba" dedi.

Dışımdan "Merhaba", içimden "Sil" dedim.

Yeni bir sevgili edindiği belliydi. Tüvit rengi, cepli bir pantolon ile gümüşbalığım andıran kolsuz bir üst giymişti. Bol kıyafetleri öylesine genç bir vücudu gizliyordu ki insanın ağlayası geliyordu. İlgisi kuğunun üzerindeydi. Lütfen, lütfen... Daha fazla uyduruk hikâye dinleyemem. Lütfen, şimdi ve burada, önünde olanı görmeyi öğren.

"Birazdan söyleyeceğim şey üzerime vazife değil" dedi.

Tüylerim diken diken oldu. O sırada henüz okumadığım bir elektronik postayı sildim.

"Tek istediğim yardım etmek."

Okudum, arşivledim, istenmeyen posta diye etiketledim, sildim.

"Sizi böyle görmek çok üzücü" dedi.

"O sadece bir kuğu, Amanda. Bir makine."

"Bayan Gehrig, bunun haftalarca sürmesi gerekmiyor. Birkaç dakikada halledilebilir. Kendinize böyle işkence etmeniz şart değil."

Bana küçük plastik bir cisim uzattı, onu çakmak sanınca korkuyla karışık bir öfke duydum. Plastiğin kenarında beyaz bir yazı vardı. Bir ucundan ise çelik bir kesit çıkıyor, bu haliyle bir ruju andırıyordu.

"Mailinizde yeni bir klasör oluşturun, maillerinizi bunun altında arşivleyin ve hepsini taşınabilir belleğe aktarın."

"Taşınabilir bellek nedir?"

"İşte bu." Sonra onu bana saplayacak gibi bir hareket yaptı. Hiç hoşuma gitmemişti.

"Sizin için birkaç saniyede halledebilirim."

"Böyle iyiyim. Teşekkürler." Benim için çalışıyor, benim için rapor hazırlıyordu fakat buna rağmen yardımını her defasında reddetsem de çevremden ayrılmıyordu.

"Amanda, neyle uğraştığımı sanıyorsun acaba?"

Elbette buna cevap vermedi. "Diyeceğim şu ki saatlerinizi buna harcamanız gerekmiyor. Kabir azabı gibi olmalı..."

"Sana kim söyledi?"

Tek amacı bilgisayarımın kontrolünü ele almaktı.

"Bay Croft mi söyledi?"

Oyuncak bebeği andıran gözleri, istenmeyen bir acıma duygusuyla nemlenmişti. Gözbebekleri ise çok büyümüştü, karanlıkta yaşamaya alışmış bir yaratık gibiydi.

"Lütfen, lütfen bana izin verin..." Böylece bilgisayarla arama girdi. Bir yandan da konuşuyordu. "Bunları eve götürüp kendi bilgisayarınıza aktarabilirsiniz. Mac mi kullanıyorsunuz?"

"Hayır, PC. Demek ki işe yaramayacak."

Bana omzunun üzerinden baktı. Sanki tehlikeli bir canavardım da göz temasını kaybetmeye çekiniyordu. Bu kadar yakından küflenmiş gibi kokuyordu. Bu sırada tırnaklarının da

pis olduğunu gördüm.

"Bu maillerin kimden geldiğini biliyor musun" diye sordum.

"Şimdi kaydediyor."

"Sana kim söyledi, Amanda?"

"İkimiz de bana kimin söylediğini biliyoruz." Minik nesneyi avuçlarıma yerleştirip parmaklarımı üzerine kapadı. Güç dengelerini zekice değiştirmişti.

"Bayan Gehrig, sizin için endişeleniyor."

"Hayır."

"Tek düşündüğü size göz kulak olmak."

"Ama o kişinin ismini açıkça telaffuz etmeyeceğiz."

"Etmeyeceğiz."

"Aslında ettik bile."

"Kuğunun müze için ne kadar önemli olduğunu biliyorsunuz. Para bulmakta zaten zorlanıyor. Bunu da biliyorsunuz. İnsanlara yalakalık yapmak, onları etkilemek zorunda kalıyor. Şehirdeki hödüklere yalvarmak berbat olmalı."

Bense çocuk yaştaki asistanımdan yumurta emmeyi öğreniyordum. Ama en acısı, bu güzel, tatlı ve akıllı Courtauld Kızı'nın zorla da olsa Matthew'u bilgisayarımın belleğinden ayıklaması oldu. Onun sayesinde Matthew'u kavanozdaki küller gibi saklayabilecektim.

Henry

1

Sumper ve ben, elimizde pirinçten ağır bir silindirle kasabadan çıktık. Silindir o kadar ağırdı ki hedefimize ulaşmak için epey acele ediyor, sisi yararak meydana ulaşıyor, nehre inen patikalardan iniyor, tarlalara uzanan üstgeçidi hızla aşıyorduk. Sabanın bıraktığı izler bizi tökezletiyordu. Epey uzakta bizi bekleyen bıçkıevi seçiliyordu. Artık yapraklar dökülmüştü. Doğa, sakalları tıraşlanmış yaşlı bir adam gibi çıplak kalmış, zamanın bıraktığı acımasız izler alenileşmişti. Sevgili Peder.

Öylesine hızlıydık, zemin de öylesine bozuktu ki bize yaklaşan Frau Helga'nın düşeceğini sandım. Beni dörtnala geçti ve

nasıl yaptı bilmiyorum ama geri geri koşarak Herr Sumper'a yaklaştı. Coşkuyla, elindeki mektupları sallıyordu.

"Devam" dedi Sumper. "Devam."

"Hayır, bu İngiltere'den gelmiş."

"Devam."

Aklıma hemen Percy geldi. Fakat her anlamda Herr Sumper'a bağlıydım bu yüzden devam etmeliydim ve devam ettim. Neredeyse kadını beraberce yere düşürecektik. Yine de durmadık.

Mektup Binns'ten gelmiş olmalıydı. Oğlum daha fazla bekleyememişti. Yapayalnız ölmüş, bense dudaklarından öpememiştim. Az sonra nehir yoluna ulaştık. Kutsanmış çocuk, çalılıkların arasından yabani bir çığlık atarak fırladı. Gözleri parlıyordu, çığlığı ise fazla yüksekti. Öldürülmüş bir tavşanı annesinin yüzüne doğru tutup salladı. Ardından yola koyuldu. Bir yandan hoplayıp zıplıyor, diğer yandan sol elindeki anahtarları sallıyordu.

Hiç hız kesmedik. Sevgili Tanrım, tam bir aptalım, lütfen onun yaşamasına izin ver. Nehrin yukarısındaki, dondurucu yazlık atölyeye yükümüzü indirdik.

Mektubu alınca erkek kardeşimin yazısını gördüm.

"Haberler iyi mi" diye sordu Helga.

Carl da bekliyor, tavşanın kanı ayaklarına damlıyordu.

Teşekkürler Tanrım, teşekkürler İsa. Yakında size katılacağım.

Ama hayır, ağabeyim bu kavuşmayı erteledi. İki ay önce, kardeşim olacak örümcek, vekilim ilan edildiğini yazmıştı. Artık kendi çıkarları doğrultusunda karar verme gücü vardı. Ne kadar pay alınamın uygun düşeceğini şimdi o belirliyordu. Sümüklü rezil herif.

Bu defa da babamın aklını kaçırdığını söylüyordu.

Elbette babamın aklını yitirdiği anın, benim kapıdan çıktığım ana denk gelmesi de mümkündü. Fakat kardeşimin, "Babam eskisi kadar hassas değil" derken kastettiği şey, babamın

bağrışları olabilirdi. Zira babam hiçbir zaman "hassas" biri değildi.

Kırmızı burunlu Douglas bu duruma, "*Non compos mentis*" diyordu. Bunu diyen Douglas değil oydu aslında. Hatta o, Douglas'tan beterdi. Aynen alıntılamak gerekirse: "Senin pek de takdir etmediğin şey şu ki Henry, ben bir işadamıyım ve dışarıda demiryolu raylarından çok daha büyük işler var."

Onu herhangi bir sınıfa koymak güçtü. Ölü gibi solgun olan yüzünün gizlediklerini ise Ohio Bankası'na yatırmıştı. Şimdi sana soruyorum: Kim aklını kaçırmış? Brandling ve Oğulları'nı bugünkü "garip durumuna" düşüren, Haydut Douglas'tan başkası değildi. Şimdi vekilim olarak, bana bildirmekten üzüntü duyuyordu ama "Amerika'daki panik" yatışana kadar bana ödeme yapamayacaktı.

Sumper arkasını döndü. Yüzünü göremiyordum. Görebildiklerim omuzları, yeşil ceketi ve büyük beyaz elleriydi. Bu elleri odada gezdiriyordu. Sanki o eller henüz yakalanmış birer alabalıktı.

"Haberler kötü mü Herr Brandling?"

O, durumu iyi karşıladı ama Frau Helga için aynı şeyi söylemek güç. Ağlayarak eve giden köprüyü geçti. Carl da aceleyle onu takip etti. Yere kan damlatıyordu.

"Patatesleri oy" dedi Sumper.

Sonra bana döndü ve yüzüne herhangi bir ifade yerleştirmeksizin, "Zenginlerin sorunu şu ki, büyük şeyler başarmak için gerekli sabır onlarda yok" deyiverdi.

Hatayı bende bulduğunu sandım. Özür diledim ama o tüm bunları bir kenara itti. "Söz konusu kendi işleriyse, ne yapmaları gerektiğini bilirler" dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Muhasebe departmanlarından veya fabrikalarından çıktıklarında, portreleri için poz vermeleri gerektiğinde aptala dönüşürler. Nasıl bir haldir o! Kulüplere gider, fikir danışmak için diğer aptalları ararlar. 'Portremi yaptırıyorum' derler.

'Adam çok fazla mavi kullanıyor. Ne düşünüyorsun? Lanet mavi yüzünden endişeliyim.'"

Ne demek istediğini anladığımda ilk defa onunla tamamen aynı fikirdeydim. Douglas gibi bir ahmağın hayatla ve ölümle oynaması *dayanılır gibi değildi.*

"Yetki onlardadır. Bu onların tek meziyeti. Sizin İngiltere Kraliçesi'nin durumu da farklı değil. Elbette Almanya Kraliçesi'nin durumu da... Hangi coğrafyadan bahsettiğimiz önemli değil. Dünyadaki en olağanüstü makineye ödenen fonu keserek, İngiltere'yi ve benim ülkemi utandıran oydu. Bayan Saxe-Coburg ve Gotha... Buckingham Sarayı'nda Prens Albert'ı ziyaret etmemin nedeni de buydu."

"Anlıyorum" dedim. Tek bildiği kendinden bahsetmekti.

"Şaşırmışa benzemiyorsun."

Şaşırmışa benzemiyordum çünkü ona bir an olsun inanmamıştım. Anlattıklarının gerçek olması her yönüyle imkânsızdı.

O akşam Percy'ye, "sırrımız" hakkında bir mektup yazdım. Amcasının ve annesinin önümüze çıkardığı "engellere" rağmen, söz verdiğim gibi dönecektim. Buğday yemeyi sürdürür, hidroterapi sırasında cesur davranırsa, onu tamamen iyileştirecektim.

Bu bir riskse bile ben onu göremiyordum. Kan beynime sıçramıştı. Sözümü tutacaktım.

2

Herr Sumper, ilk başta dâhi Albert Cruickshank'i sıradan serserilerle bir tuttuğunu söyledi. Bu nedenle Bowling Green Lane'e elini kolunu sallayarak girmesi onu rencide etmişti. Ziyaretçinin pantolon manşetleri, makine odasının yerlerine sürünürdü. Tel tel ayrılmış gri saçları uzundu. Çenesini kenetler, dudaklarının çizgi gibi görünmesine neden olurdu. *Mysterium Tremendum*'un yazarı olan bu adam, kolunun altına dikdörtgen bir levha sıkıştırırdı ki Sumper aklını kaçırmış insanların İngiliz parlamentosu önünde böyle pankartlar taşı-

dığını görmüştü ve bu levhanın o pankartlardan olduğunu varsayardı.

Ziyaretçi, torna tezgâhları ve pres makinelerinden müteşekkil bu endüstriyel katedralin içinde Hindistan'daki inekler kadar özgürce dolaşırdı. Varlığı ne bir matkabı yavaşlatır ne bir kemeri yerinden ederdi, hiçbir işçi bu davetsiz misafire mani olmazdı. O da tezgâhlar arasındaki koridoru arşınlardı. Bir kilisede olsaydık şüphesiz bu koridorun sonunda bizi bir sunak beklerdi. Fakat hiçbir Hıristiyan sunağı, o koridorun sonundaki motor kadar devasa değildi. Sumper onu sıklıkla bir fille ya da lokomotifle kıyaslardı. Dairesel disklerden oluşan bu dikey sütunun, onda, çok büyük bir mekanizma izlenimi bırakması tutarsızdı. Onu tayfi, altından, karmaşık bir saat düzeneği diye tarif etmesi daha akla yakındı. Saatçimin yalan söyleme huyu malumumdu (en son Prens Albert hakkında söylemişti) fakat ikna kabiliyeti de aşikârdı. Zira birbirine girmiş çelik ve pirincin, ışığı nasıl yakaladığını gözümde canlandırırken hiç zorlanmıyordum. Ailemin evindeki yüksek duvarların altından çerçeveleri de dört buçuk metre altlarındaki masanın üzerinde duran tek bir mumun ışığını aynen böyle yakalardı. Kendimi bu mucizeye şahit olmak isterken yakaladım.

Thigpen & Co.'daki ilk haftası boyunca ayarları önceden yapılmış tezgâhında üzerine düşeni yerine getirirken (ki aletin tehlikelerinden bahsederken bu konudaki uzmanlığını belirtip böbürlenmişti) Sumper, etkili bir casus olarak varlık göstermişti.

Teknik çizim masaları sunağın bir tarafında toplanmıştı ve normalde koroya ayrılmış stantların bulunduğu yerdeyse iki büklüm olmuş Thigpen'le üst düzey teknisyenler planları incelerlerdi.

Öğrendiğine göre bu motorla, firmanın en çok saygı duyulan esnafı ilgileniyordu ve hâlâ üretilmesi gereken on bin parça vardı. Bu parçalardan biri bile detaylı bir çizim olmaksızın üretilemiyordu. Her bir çizim üzerindeyse ciddi fikir alışveriş-

leri ve bazen ateşli tartışmalar yapılıyordu. Olan biteni bana anlatmak için komik bir yol seçmiş, motoru bir idol, adamları ise şeytana tapınan insanlar olarak tanımlamıştı.

"Hepsi üstün insanlar olduklarını düşünüyorlardı ama Thigpen da dahil, içlerinden biri bile makinenin bozulma riski taşıdığını ve hurdaya çıkarılabileceğini bilmiyordu" dedi Sumper.

Elbette bunu o da bilemezdi. Zira o, diğerlerinin bildiklerine bile hâkim değildi. Serseri, Herr Thigpen'in elini sıktığında işte bu yüzden afallamıştı. Bu sırada daha önce bahsettiği "levhanın" da teknik ressamların kullandığı folyolardan olduğu ortaya çıktı. Çizimler birer birer işte bu folyodan çıkarılıyordu.

Bir İngiliz tüm bunlardan, yaşlı adamın makinenin tasarımcısı olduğunu çıkarabilirdi. Fakat Sumper, serserinin çalıntı eşyalar sattığını düşünmüştü.

Demek ki yabancı uyrukluydu.

Sumper'ın İngiltere'deki durumu, benim Almanya'daki durumumdan beterdi. İngiliz işçiler önceden yapılmış ayarlara göre çalışan tezgâhın başına bir insan getirilmesine öfkeliydiler. Kaldığı pansiyonun önünde fiziksel saldırıya uğrayabilirdi (uğramayabilirdi de). İddia ettiği gibi, onları ezip kedi maması haline getirebilirdi (getiremeyebilirdi de). O kibirli bir palavracıydı ama torna tezgâhını ziyaret eden ileri gelenlerden etkilenmek de karakterine uygundu. "Fildişinden peruklar ve mücevher gibi ceketler giyiyorlardı" demişti onları tanımlarken.

Onun işiyse muhtemelen sıkıcıydı ve "guguklu saate gereken beyinden daha azma" ihtiyacı vardı. Çevresinin ilgisizliği can sıkıntısını durmadan besliyordu. İki kere de organlarından birini kaybetmeye yaklaşmıştı. Bunlardan ikincisinin ardından başka bir iş bulması gerektiğini anlamıştı. Tam da bu sırada fabrikanın düdüğü üç kez çaldı. Tanrı'ya şükür, diye düşündü, gün böyle bitmeyecekti.

Taştan koyu zeminin üzerinde her daim çok sayıda el arabası ve çelikten masalar dururdu. Düdükten evvel etrafa dü-

zensiz şekilde yayılmış çalışan adamlar, düdüğü duyunca el arabalarından birinin ardına düşüp sağılmaya giden inekler gibi fabrikanın derinliklerine doğru yola çıktılar.

Önlerinden gri saçlı dev gidiyordu. Onların efendisi oydu. Teknisyenleri toplantı için etrafında toplanınca yaşlı Thigpen el arabasının tozlu örtüsünü kaldırdı. Ortaya pirinç ve çelikten bir alet çıktı. Derken konuştu. Sumper'ın tercümesi doğruysa bu aletin, "hizmet ettikleri büyük planın tohumu" olduğunu söylemişti. Bu ifade, ardından gelenlerle tutarlıydı.

Sumper aleti abaküsle kıyasladı. Bunu bir kenara yazdım.

Fakat daha sonra, "Abaküsle hiç alakası yoktu. Böyle devam edersen esas noktayı kaçıracaksın" diyecekti. Ne yorucu bir adamdı! Ayrıca makinenin hassas, marifetli ve garip olduğunu da söylemişti. Görevi bir şeyleri toplamak olan bir otomatondu.

Ardından "serseri" konuştu. Sesi derin ve yumuşaktı. Hiçbir İngiliz, onun Cumbria Dükü'nün üçüncü oğlu olduğunu öğrenince şaşırmazdı. "Beyler, size bir mucize göstereceğim" dedi.

Ateşli işçiler tasmalarından yakalanmış, zorlukla geri tutulan tazılara benziyordu. Durmadan aletin kalbine doğru yöneliyorlardı ki bu üzerine sayılar kazınmış iki pirinç çarktı.

Cruickshank, Bay Thigpen'den ilk pirinç çarkı ayarlamasını istedi. Böylece iki numaralı çark, V şeklindeki yarıkla aynı hizaya gelecekti. Adamlara bu çarkın değerine şimdi ikinci çarkın değerinin de ekleneceğini, iki sayının toplanacağını söyledi.

İşçilerin vücutları yorgunluk ve terle ekşimişti fakat yine de birbirlerini itekliyor, burunlarını öne doğru uzatıyor, bir gönüllünün kolu çevirişini yakından izliyorlardı.

Peki, gördükleri neydi? 2 + 0'ın neden 2 ettiği...

Hizmet ettikleri plan bu muydu yani? Serseride hiç utanma yoktu. Her işçiyi, kolu çevirsin diye bir bir çağırıyordu. Onlar buranın çalışanlarıydı. Başka seçenekleri yoktu. Birbiri ardına geldiler. İlk çarkı (2) çevirdiler ve ona ikinci çarkı eklediler.

Neticede bu muazzam makine, bir okul çocuğundan daha başarılı sayılamazdı.

2 + 2 = 4

2 + 4 = 6

2 + 6 = 8

2 + 8 = 10

Cruickshank her cevabı coşkuyla karşılıyordu. Adamların suratı asılmış, gittikçe daha fazla direnç gösterir, isimlerini söylemek konusunda her defasında daha yavaş davranır olmuşlardı. 2'ye 102 ekleyen ise kumaş boyası yapmakla görevli isyankâr "Patates" Coutts'tu.

Yanıt, 171 çıktı.

Birisi kedi sesini taklit etme cüretini gösterdi. Herr Thigpen kaşlarını çattı.

Sumper ise zevkle gülümsemişti.

"Sadece bir çocuk hiçbir şey anlamasa bile güler" dedi bana. "Elbette Dâhi, beni fark etti. Odadaki en iri adam bendim ve ona bakıp da kaşlarını çatmayan tek kişiydim."

Daha önce Cruickshank, Thigpen'e ne demişti veya Cruickshank bu sunumun nasıl anlaşılmasını bekliyordu kimse bilemez ama moralleri yükseltmesi beklenen bir aktivite fiyaskoyla sonuçlanmıştı. İşyeri sahibi fırtına gibi odasına doğru esti.

Efendinin kapısından çarpma sesi geldiğinde, Cruickshank, "Mucize dememiz gereken bu işte" diyordu.

Bazı işçiler kahkahalarını tutamadı.

Gülümseyerek devam etti: "Burada şahit olduğunuz şey, iki sayının toplanmasına ilişkin kanunların ihlalidir. Size garip gelmiş olmalı hatta efendinize bile..."

Efendi kelimesi telaffuz edildiğinde Thigpen, kazara ya da bilerek, ıslık çaldı. Bir an sonra işçiler kapısına akın etti. Geride ise ne yapacağını bilemeyen birkaç kişi kaldı.

Cruickshank, "Sizin efendiniz değilim ama programcı benim. Eğer şimdi giderseniz, elli bir toplama işleminin ardın-

dan makineyi bir mucize gerçekleştirecek şekilde programladığımı öğrenemeyeceksiniz. Her elli bir işlemden sonra farklı bir şey yapacak" diyerek, dil dökmeye başladı.

"Mucize" kelimesi kalan işçilerden birinde vahşi bir fiziksel tepkiye neden oldu. Tükürdü, yumruğunu sıktı ve kapıya yöneldi.

"Bana göre, Jim, bu bir yasanın ihlali değil. Daha üst bir yasanın ilanı. Ben bunu görüyorum ama sen göremiyorsun, Fred."

Faydası yoktu. İlgilerini çekemiyordu.

"İki ile yüz ikinin toplamının yüz dört etmesini bekliyorsunuz fakat ben yeni bir kanun yazarak iki ile yüz ikinin toplamını yüz yetmiş bire eşitledim. Sonuçta *bilginiz dışında* verilen bir karar, makinenin tam o noktaya yerleşmesini sağladı. İki ile yüz ikinin toplamının yüz yetmiş bir ettiğini gördünüz. Doğada buna mucize denir ve ben, bunu tahmin eden kişi olduğumdan, peygamber ilan edilmeliyim."

Dâhi, Furtwangen'in Tanrı'nın cılız ve zavallı olduğuna ilişkin fikirlerini onaylıyordu. Yine de insanın kavrama gücünü aşan mekanizmalar bulunduğunu, gözümüzün önünde ya da algımız dışında asla bilemeyeceğimiz sistemlerin işlediğini, görüp de unuttuğumuz dünyaların var olduğunu düşünüyordu. Orada, Bowling Green Lane'de, Sumper çocukken aklından geçenleri hatırladı. O zamanlar üç aşamayı da deneyimleyen bir yusufçuk olmayı, toprağın altında bir kurtçuk, suda bir balık ve havada uçan bir böcek gibi yaşamayı dilerdi. Acaba son aşamaya gelen bir yusufçuk, ilk aşamaya ilişkin deneyimlerini hatırlar mıydı? Günün birinde yusufçuk olabilecek miydi? Eğer olabilecekse dünyayı nasıl algılayacaktı? "*Mysterium Tremendum*" dedi bana. Evrenin, huşu yaratan mucizesi. Bir an için bile Cruickshank'in dehasından şüphe duymamıştı. Hatta belki de doğası tamamen başka olan bir Üstün Varlık'tı o. Neden olmasın? İsa'nın suyun üzerinde yürüdüğüne inanıyorduk ya...

"Cehalet içinde ama kibirliyiz" dedi kibirli saatçi. Korkutucu gözlerini Furtwangen'deki şöminede yanan ateşe dikmişti. "Eğer hayvanların bizdekilerden farklı duyuları varsa bunu nasıl bilebiliriz ki? Küçümsediğimiz bu canlılarda, varlığını hayal bile edemediğimiz bilgiler olabilir. Fiziksel ve zihinsel varlıkları bizimkinden çok daha üstün olabilir. Neden olmasın? Söylesene, neden olmasın? Londra'dayken yirmi sekiz yaşındaydım. Böyle düşünceler beni sarhoş ediyordu ki o düşünceleri çocukluğumdan beri cebimdeki çakıl taşları gibi gizlice taşıyordum. Ve Dâhi'nin gözleri benimkilerle buluştuğunda, gözlerimde hizmet etmek istediğimi gördü. Tüm yaygara dinince de Soho Meydanı'nın batı yakasına onunla birlikte yürümemi istedi. Evi, işte buradaydı."

3

Ben, Percy'nin motoru, onun nabzı, bataryasıydım. Kalemimin mürekkebiyle onu besledim, ona otomatonun aslında hiç görmediğim yapım aşamasını tarif ettim. Günlerim zaten harcanıp gidiyordu ama geceyi sessiz geçirmek neredeyse imkânsızdı. Hiçbir şey Sumper'ı susturamıyordu. Carl ve annesi yataklarına kaçarak, durumu benim açımdan daha beter hale getiriyorlardı. Çiğnenip gömülüyordum. Kar ise kapının eşiğine dayanmıştı.

Sumper, Cruickshank'in kapısı açılınca "doğduğunu" öne sürüyordu. Oraya, Soho Meydanı'na, Cruickshank Motoru'nu "tamamen anlamak" için yakında gelecekti. Bu iddiayı ortaya atarken, bana dik dik bakıyordu. Bir kanıtı da vardı. Bu da buluşa ilişkin Prens Albert'a verdiği "teorik değil ama oldukça pratik" rapordu.

Atınkileri andıran kocaman gözleri bir tepki bekliyordu. Ne söylenebilirdi ki? Bu sadece yalan değil, aynı zamanda tüm olasılıkların dışındaydı. Bilmesi gerekirdi ki Herr Saxe- Coburg'un insanlardan uzak duran bir yapısı vardı ve kendisini olabildiğince izole ediyordu. Sumper gibi birini görmezdi bile.

Saatçi de nihayet kabul etmişti ki anlatılanlar biraz şaşırtıcıydı fakat bir değirmencinin yurtdışından gelen oğlunun, Saygın Albert Cruickshank'in firmasına girmesi de eşit derecede olasıydı veya eşit derecede olanaksızdı. "Ya Henry? Ya..."

Cruickshank'in merdivenlerinden çıkınca girdiği dünyanın *derin bir düzeni* vardı. Baptist mezhebine dönen mühtediler gibi saçma sözler sarf edip tapınmaya devam etti. Almanya'da mahsur kalan zavallı ben, onun tuğla şömineye doğru uzun adımlarla ilerleyişini izlerken ansızın gördüm. Heyecan içinde "yüce düzen" diye anlattıkları, inançlı bir adamın, karmaşaya anlam katma çabasıydı. Çocuk oyuncakları, oryantal figürler, pirinçten aletler, mermer parçaları ve neredeyse her kitabın önüne insanın merakını cezbeden bir nesnenin bırakıldığı koca bir kütüphane...

Yaşlı adamın güneş sisteminin merkezindeyse gümüşten bir makinenin konulduğu büyük vitrin vardı. Bu makine, Cruickshank'in çocukluğundan beri âşık olduğunu itiraf ettiği iki kadındı aslında. İkisi de çıplaktı ve aynı anda hem canlı hem cansızdı. Otuz üç santimetre boyundaki bu kadınlar, gümüşten parıldıyordu.

Cruickshank kadınları gitmeye ayarladı.

"Fevkalade" dedim.

"Anlamıyorsun."

Kavrayamadığım şey, Albert Cruickshank gibi bir dâhinin, Sumper'ın onu dünyaya gelen herkesten daha iyi anlayacağına inanmasıydı. Bu anlaşılmazdı çünkü Sumper eğitimsiz bir işçiydi.

Gümüş kadın, genç Sumper'ı gözlüklerinin arkasından inceledi. Acaba hödük bedenini kaba ve küflü örtüsüne rağmen seçebilmiş miydi? Ya da sessizce atan kalbini kavuşturduğu koca ellerinin ardında hissetmiş miydi? Kadın işini bitirince, arkadaşının yanma döndü. İkinci kadın, dansçıydı. Elinde gümüş bir kuş oturuyordu. Sahibi hareket ettikçe o da kuyruğunu oynatıyor, kanatlarını çırpıyordu.

Sumper'a aşırı derecede şanslı olduğunu söyledim. Ona dedim ki bir adam tüm hayatını Londra'da geçirebilir fakat yine de asla böyle şeyler göremeyebilirdi.

Bunları neden söylediğimi bilmiyorum. Zira doğru değildi.

Heyecanlandı. Cruickshank'i dar merdivenlerden inerken takip ettiğini, böylece atölyeye vardıklarını anlattı. Bu atölyede atılan tohumlar, evi mantar gibi sarıyordu sanki.

Buradaki *sanctus sanctorum* soğuktu ama muhteşem torna tezgâhları, matkaplar ve baskı makineleriyle doluydu. Diğer yandaysa büyük bir çizim masası vardı. Bowling Green Lane'e getirdiği planları belli ki burada üretiyordu.

Cruickshank onu orada, o anda işe almayı denedi.

Ama Sumper buna değmezdi. Ne mengene kullanabiliyor ne torna tezgâhında çalışabiliyordu. Matematiği yoktu, hesap yapamazdı.

Cruickshank ise ısrarcıydı, "Gülümsedin, bu her şeyi kanıtlar; adamım sensin" dedi.

"Anladığım izlenimini yaratmış olabilirim ama tek yaptığım gülümsemekti."

"Kesinlikle."

Sumper bana akıllı bir adamın iki ile ikiyi iyi bir sebebi olmaksızın toplamayacağını, bunu herkesin görebileceğini söyledi. 2 + 2 tahmin edilebilirdi. Gülümsemişti çünkü sürprizin ortaya çıkmasını bekliyordu. Yüz yetmiş birin "yanlış" sonuç olduğunu biliyordu elbette ama doğru olduğunu varsaydı. Çünkü tek bildiği şuydu: Bu programı kuran her kimse, o kişi Tanrı'ydı.

"Yüzde yüz doğru. Senden istediğim, motorun bronz kamlarını dökeceğimiz ahşap kalıplara şekil vermen" dedi Cruickshank.

"Böyle bir şey için *bana* ihtiyacın yok. Bu, sıradan bir guguklu saatçinin de yapabileceği bir iş."

"Öyleyse bir şeyler içelim çünkü adamımı buldum."

Sumper gülümsedi. Dâhi ona düşündükleri için bir sent vermişti.

"Sana bir sır vereyim mi, Herr Brandling. Ona hiç söylemediğim bir şey söyleyeceğim sana. O an ruhumun gerçek yuvasını bulduğumu düşünüyordum" dedi Sumper.

Onu kıskanmamak mümkün müydü?

4

Hayatım boyunca insanlar, karısının odaları neden ayırdığını bile anlamayan kalın kafalı biri olduğumu varsaydı.

Tıpkı Sumper gibi... "Henry, sen bunu anlayamazsın."

Aynı anda beni test etmeye de kararlıydı.

"Olay şu ki Herr Brandling, o gün huzur içinde uyudum."

Tık çıkarmadım.

"Bahse girerim, daha sonra ne olduğunu tahmin bile edemezsin."

"Etmemeyi yeğlerim, yaşlı kurt."

"Biri beni öldürdü."

Bunun doğru olmadığı açıktı.

"Hayır, hayır. Ağlayan bir adam üzerime düştü, çatı kirişinden sarkan bir maymun gibi. Hıçkırarak bana çarptı."

Gecenin orta yerinde, şimdi üzerinde bir gecelik taşıyan Yüce Varlık, kendisini Sumper'ın üzerine atmış, inliyor ve uyku mahmuru adamın koca suratına vuruyordu. Sumper'ın ilk tepkisi karakterine çok uygun biçimde vahşiydi fakat aklından geçen ikinci şey tahminlerin biraz ötesindeydi. Çünkü yaşlı adamı kollarına almış, uyuyana kadar ona sarılmıştı.

Zavallı adam, diye düşündüm. Karanlıkta kalan yaşlı bir insanın dehşeti...

Gün ağarınca, işvereni yanından ayrılmıştı. Sumper da giyinmiş, kahvaltı masasına yerleşmişti. Cruickshank da oradaydı, *The Times* okuyordu ve atmacayı hatırlatan kalkık burnundaki çizik dışında zarar görmemişti.

"Ben doktor değilim" dedi Sumper. Fakat bu teşhis koymasına engel olamadı. Adamın palsi hastası olduğunu düşünüyordu.

İlerleyen aylarda Cruickshank'in durumunun Cruickshank'e bağlı olmadığına karar verdi ama bir yönüyle Cruickshank'in bizzat kendisine bağlıydı. Cruickshank terör estiriyordu. Bedenini teröre uygun hale getirmiş, kendi gözlerini derinleştirmiş, ağzını güçlendirmiş, çenesini çelik kadar güçlü kılmıştı.

Sumper'a göre, kendi zekâsını sevimsiz bir hayretle karşılıyor, bu travma her akşam üst kattaki odada feryat etmesine neden oluyordu. Cruickshank Motoru'nu meydana getiren de bu acıydı zaten. "Motor ve Delilik aynı şeylerdi" dedi Sumper.

"Cruickshank'in ailesi yani eşi, iki kızı ve bebek yaştaki oğlu denizde hayatlarını kaybetmişlerdi. Anlıyorsun değil mi?"

Ne yazık ki esnedim. Gerçekten yapmak istemezdim. Yine de istemim dışında, gemi enkazının amiralin haritasındaki yetersizliğin sonucu olduğunu öğrendim. Kaptan, İncil üzerine ettiği yeminleri tablolar üzerinde tekrarlamaya hazırdı fakat onu kayalıklarda terk ettiler.

"Bay Cruickshank bir dâhiydi!" diye bağırdı. Trajedi için RASYONEL BİR AÇIKLAMA aradı. O, tabloları bizzat inceledi ve onların İNSAN HATALARIYLA DELİK DEŞİK EDİLDİĞİNİ gördü. Ailesinin kaderin bir cilvesi ya da Tanrı'nın veya doğanın bir oyunu sonucu boğulmadığını, YANLIŞLIKLA öldüğünü öğrenmek, taşınması güç bir yüktü. Onu dinliyor muydum? Sayısal hatalar zavallı Cruickshank'in zihnine öfkeli arılar gibi saldırıyordu. Henüz yasta bile olsa aylarını, elinde bir kalemle masasının başına oturup hataları yavaşça ve dikkatle düzelterek geçirdi. Muhtemelen bu sıkıcı çabanın, ölüleri dirilteceğini, şömineyi yakacağını ve mutfağı yeniden Yorkshire pudingi kokutacağını hayal ediyordu.

"Bakanlığı" hesap hataları konusunda bilgilendirdiyse de bakanlık yine hatalarla dolu bir doküman bastırıp donanmaya ve ticaret filosuna bunları gönderdi. Cruickshank'in kâbusu sürüyordu zira insani zaaflar tablolara yeniden girmişti. Hatalar, çatıdan damlayan su gibi ısrarcıydı. Cruickshank'in gönderdiği düzeltmeler doğru şekilde kopyalanamamıştı. Yüz kırk

cildin, üç bin yedi yüz sayfasında sözümona düzeltilen hatalar vardı. Bu astronomik tabloları hesaplayan adamların gözleri "Bilgisayar", "Şef Bilgisayar" ve "Bilgisayar Çocuğu" gibi abartılı unvanlarla kamaştırılmıştı. El yazıları öyle harikaydı ki, tornadan çıktığını sanabilirdiniz. Halbuki bu adamlar çorapları delinmiş, nefesleri soğan kokan sıradan sekreterlerdi. Toplama gibi basit bir işlemi durmadan tekrarlamaya uygun olmayan fani bir zihinleri vardı.

Sonuçta da kopyalarken ölümcül hatalar yaptılar ve hatalar, acımadan baskı makinesine yayıldı. Tüm bunlar yetmezmiş gibi, dizgide de kaymalar yaşandı. Bu kaymalar kâğıtların üzerinde çekirge sürüsünü andıran bir bulut bıraktı. Oysa mikroskobik bir hata bile Sicilya Adası'nın açıklarında bir gemiyi batırabilirdi. Bu yaslı adam basit aritmetik işlemlerle kaç gece uğraşırsa uğraşsın, hatalar sürüyordu.

Sumper'a göre işte bu takıntı, Cruickshank'i hasta etti. Hastalığı süresince veya hastalığından sonra ama kesinlikle hastalığının sonucu olarak, insan beynindeki et ve lifleri, pirinç ve çelikle nasıl değiştirebileceğini düşünmeye başladı. "Yaldızlı budala Vaucanson" gibi değildi elbette; çünkü Vaucanson "akılsız zenginleri eğlendirmek için vardı". Cruickshank makinesindeki "ölümcül duygusallığı" bertaraf etmişti. Sumper, "Kullandığı kelimeler tam olarak bunlardı" dedi.

Cruickshank elinden daha evvel çıkan, kuş ve doğa çizimlerini saklıyordu. Hiçbir böcek onun için "çizilmeye değmez" değildi. Hassas gözleri doğayı görmek ve anlamak için bakıyordu. Fakat şimdi merakı içeri dönmüştü. Gözlerini ayakkabısına kilitleyip dinlendiriyor, bir yandan da navigasyon tablolarını hatasız hazırlayacak, buharla çalışan bir otomaton icat etmek istiyordu. Motor, girilen sayıları kabul edecek ve bunları tekrar tekrar toplayarak on haneyi dolduracaktı. Makine ekleyecek ve ekleyecek ve ekleyecekti. Tıpkı inatçı bir insan gibi ama türümüze has kaçınılmaz hatalara meyletmeden. Böylece hesaplamalar insanoğlunun katil ellerinden alınacak-

tı. Makine doğru sayıları üretecek, daha sonra İNSAN ELİ DEĞMEDEN bu sayıları daktilo edecek, bunlardan kalıpları üretecek ve İNSAN ELİ DEĞMEDEN tabloları basacaktı. Tüm bunları, zihninin yaslı mağarasında tasarlamıştı. Bu doğrultudaki denklemler uyarınca dingiller döndü, kamlar devreye girip devreden çıktı, kaldıraçlar yarıda kesti ya da serbest bıraktı, yedi farklı dizi ve sayıların otuz bir basamağa kadar çıkmasını sağlayacak sistem kuruldu.

Yaslı Dâhi, Londra sokaklarını arşınlarken, aklı daha önce dünyada hiç varlık göstermemiş şekillerle meşguldü. Bu şekiller üç boyutlu bir kamın başka bir üç boyutlu kama karşı çalışıp bir yandan da iki kamın aynı dingil üzerinde hizalanmasını sağlayacaktı. Bu çabayla kıyaslandığında Vaucanson'ın ördeğinin ne olduğu görülebiliyordu. Kimse kusura bakmasın ama bu, saçma sapan şeyler üreten bir makineydi.

Sumper, "Bu şekiller USTAMA GELDİ" dedi. Tüm parçalar TAMAMEN KAFASINDA belirivermişti. O da bu parçaları insanı şaşırtan bir kesinlikle kâğıda aktarmıştı. Ardından Thigpen'e planı nasıl okuyacağını öğretmişti. Ahşap modelin nasıl yapılacağını, bu modelin bronz olarak nasıl üretileceğini, tornada nasıl şekilleneceğini anlatmıştı. Burada şekillenen makine, sütunların etrafında dönen eski sicimlere benzeyecek, bu haliyle de bir yaratığın omurlarını andıracaktı. Parçaların toleransı o kadar düşüktü ki hata yapmak neredeyse imkânsızdı. Eğer hata yapacak şekilde yönlendirilirse, makine sıkışıyordu.

Bu makine için Cruickshank'in yirmi beş bin parçaya ihtiyacı vardı. Bu parçalar üst üste konulduğunda yüksekliği 3,7 metreyi, derinliği ise 2,4 metreyi buluyor, ağırlığıysa tonlarca ediyordu. On bin parçaya ulaşarak yolu neredeyse yarılamıştı. Bunun nasıl bir makine olduğunu kim tahmin edebilirdi ki?

Sumper, "Kraliçe bu hevesi kavramakta güçlük çektiğini söylememişti hiç ama şövalyeler, savaşlar, işgaller, altın standardı, suikastçıların nakliyesi düşünüldüğünde söz konusu olan sadece monarşi değil, binlerce cahildi" dedi. Bunlar hak-

ları, toprakları olan insanlardı. Gökbilimciler bile tahmin edemezdi çünkü bu dünyada, bu makinenin ne kadara mal olacağını hesaplayacak bir zihin yoktu. Thigpen binlerce pound harcadığında, bürokratlar ellerinde beyaz bir fil tuttuklarına karar verdiler. Çünkü hiç kimse, hatta Cruickshank bile makinenin ne zaman tamamlanacağını söyleyemiyordu.

Sumper ALTINDAN DÜNYAYA taşınmıştı, tarihe yön verecek bir projeye yardımcı olacaktı. Fakat Soho Meydanı'na geleli henüz çok olmamıştı ki saraydaki aptallar artık faturaları ödemeyeceklerini ilan ettiler.

"Almanlar" dedi Sumper. Almanlar. Bunu tolere edemezdi. Eşek sudan gelinceye dek dövülmesi gereken bu aptallar, motorun parasını bir iki tacı eriterek kolayca karşılayabilirdi.

"Görüyor musun, Henry? Bu anlamda Kraliçe Victoria'nın kesinlikle dengisin. Kandırıldığını düşünüp endişeleniyorsun. Öyle değil mi? O da aynen böyleydi."

Bana güldü, elini omzuma koydu. Gerçekte olduğumuzdan daha yakınız sanıyordu ki şöyle devam etti:

"Genç bir adamdım. Fakat bir kez işe alınınca dünya üzerindeki en sağlıksız yaratığa, bir keşişe dönüşmüştüm. İçinde bulunduğun durum dolayısıyla, hayalimdeki randevuevini rahatlıkla gözünde canlandırabilirsin. Evet, gerçek durumum buydu. Her gece göğsüme bir dâhiyi sarıyordum. İfademi bağışla ama onun öfkeli ruhunu çalmayı nasıl da isterdim..."

Kerhaneden bahseden bu oyunbaz konuşma, bir Hıristiyan beyefendisi olan Henry Brandling'e, odasına çekilmek için gereken tüm nedenleri verdi.

Catherine

1

Karanlık bir camın ardından, uzun zaman önce Furtwangen'de ve Low Hall'da yaşananları görebilmek ya da sezebilmek için bakmak, boşa kürek çekmek gibiydi. Yaşananları okurken, yeterince berrak olmayan bir kelimeyi açmasını isteyebileceğiniz kimseyi bulamıyordunuz. Hatta bir süre sonra kafanızı karıştıran noktaların ne kadar bakarsanız bakın açıklığa kavuşmayacağını öğreniyordunuz. Gerçek hayatta belirsizlikler arasında yaşanamazdı belki ama belirsizliklere rağmen okumayı öğreniyordunuz.

Üstelik ben horolojisttim. Parçaların nasıl bir araya getirileceğini bilmem gerekiyordu. Cruickshank'in üstün bir insan

olduğunu veya hayvanların üstün zihinsel yetenekleri bulunduğunu kabul edemezdim. Elbette bu "gizemli olaylar" bakımından haşmetli kemik torbası Sumper ile güzel sarışın Amanda arasında benzerlikler bulmak ilgimi çekmiyor değildi. Zihinleri benzer şekilde çalışıyor, topladıkları kanıtları, teorilerini destekleyecek biçimde şekillendiren iki akademisyeni andırıyorlardı. Amanda'yla motoru ilk kez çalıştırıp o merhametsiz, kurnaz, kıvrımlı, soğuk, gümüş ve fallik boynun gerçeği andıran, tüyler ürpertici hareketlerini gördüğümüzde, elbette ben de etkilenmiştim. Bir yandan da Amanda'nın Herr Sumper'ın Üstün İnsanlar hakkında yazdıklarını okumadığına şükrediyordum.

Elbette ki kuğu, Sumper'ın ısrarla savunduğu gibi, hizmet edecekti fakat muhtemelen bu hizmetin bir müzenin Lowndes Meydanı girişinde, ziyaretçilerin cebinden altın mıknatıslamak olacağını düşünmemişti. Üstelik buradan kazanılan para, Toriler'ın bütçeden kestiklerini karşılamaya yetmeyecekti. Bunu anlamak için hesap makinesine bile gerek yoktu.

Kuğu ne Lucifer'dı ne de Hıristiyan hacının gizli bir taşıyıcısı. Aslına bakarsanız o, yaşlı adamların bağ kurmak istedikleri çocuklara gösterdiği bir oyuncaktan fazlası değildi.

Pek tabii dudak uçuklatacak kadar pahalı kartpostallar, posterler, videolar ve kataloglar da hazırlanacak, bunlara Bay Croft'un yazdığı akademik bir makale, benim hazırladığım pek de pratik olmayan bir diğer yazı ve (neden olmasın) belki Amanda'nın en özel çizimleri eklenecekti. Bir yıllık bir asistanın böylesine temel bir kataloğa katkıda bulunması sık rastlanılan bir durum değildi. Kaç kişinin kaşlarını çatacağı önemli değildi. Henüz akademisyen diye bile nitelenmeyen Amanda Snyde, her gün dikkat çekecek kadar iyi bir çizimle geliyordu. Mülkiyet ve telif haklarının nasıl düzenleneceğini Tanrı bilirdi zira çoğunu mesai saatleri içinde üretiyordu fakat saat beşte işi bıraktığı da yoktu. Gümüş halkalara ilişkin tuttuğu konservatör kayıtlarıyla kişisel çalışmaları kesin çizgilerle ayrılmıyordu.

Bir keresinde bana öyle bir çizim göstermişti ki eğer damar görmek içimi kaldırmasaydı mutlaka satın alırdım.

Asistanım çizim defterini saklamazdı, bu sayede üç kez gizlice göz atabildim. Defterde zihninin neyle meşgul olduğunu gösteren iki öğe vardı ve aslında bunlar kesinlikle beni ilgilendirmezdi. Ama onun patronuydum.

En fantastik olansa, Carl'ın küpünün içinde bir mezar gibi boylu boyunca uzandığı kabuğun üç boyutlu çizimiydi. Bu kabukla daha fazla ilgilenip ortalığı galeyana getirmesini yasaklamıştım, bu yüzden çizime saatler ayırdığını görmek beni rahatsız etti. Kavisli kirişleri betimlemiş, her iki taraftaki ziftten döşemeleri de ihmal etmemişti. Aynı zamanda altındaki boşluğu da göstermeyi bilmişti.

Ve elbette Amanda işleri basit, somut dünyada bırakacak biri değildi. Ahşap kılıfın altında gizlenebilecek, şaşılacak kadar çok sayıdaki acayip nesneyi titizlikle resmetmişti. Bunda kızacak ne vardı? Hayal gücünü mü suçlayacaktım? Bu nesneler, ölümden sonraki yaşama ilişkin söylenenleri aklıma getirdi, firavun mezarlarında karşılaşılan içi tahıl ve meyve dolu saksıları... Fakat bunların neye tekabül ettiğini açıklayacak kimsem yoktu ve en nihayetinde Amanda her yönüyle harika bir asistandı.

Tam defteri banka geri bırakırken kapı açıldı. Ben de ikna edici olacağını umarak, hareketlerimi tersine çevirdim. Böylece elimden bırakmaya fırsat bulamadığım defteri, elime henüz alıyormuş gibi yaptım.

"Amanda, Bay Croft'la çizimlerin hakkında konuştun mu?" diye sordum.

Öğle yemeğini taşıdığı çantayı defterin yanma koydu. "Hayır, elbette konuşmadım" derken, rengi değişmişti. Bu değişim kesinlikle aldığı keyiften kaynaklanmıyordu.

"Bana en beğendiklerinin fotokopisini getirir misin? Kataloğa alabiliriz belki."

Gözlerinde kuşku vardı ama onları hızlıca defterin sayfalarında gezdirmeye başladığında, gururunun beni aklayacağını biliyordum.

Gizli parçaların çizimlerine yaklaştığında elimi bileğine koydum. Bunu yapan herkes bünyesindeki fiziksel direnci hissedebilirdi.

"Ruhu olabilir mi? Nedir bunlar, Amanda?" Ürettiği minik parçaları kastediyordum.

"Sırlar" dedi. Ardından iki ya da üç sayfa çevirdi. Burada oldukça erotik, bir bölümü tuhaf, Japonca'yı andıran kuğu çizimleri vardı.

Arsızca bir kaşını kaldırdıysa da şimdi kendinden daha az emindi ve yüzü pembeleşmişti.

"Ondan hoşlanmıyorum" dedi.

"İyi iş çıkarmışsın."

"Bence bir şeylerin peşinde, sizce de öyle değil mi?"

Öyle bir noktaya gelmiştik ki onun akıl sağlığından şüphe etmek çok kolaydı fakat bunu yapan kişi olmak istemiyordum.

"Sizce de mavi küp garip değil mi?"

"Garip değil ama dokunaklı." Elbette Carl'ı tanımıyordu, o yüzden yorumum onun açısından anlamsızdı.

"Bayan Gehrig, kabuğun altında başka nelerin gizlendiğini merak etmiyor musunuz?"

"Toz, bir çivi, pirinçten bir vida ve talaş" dedim.

Başını belli belirsiz bir sinirle salladı.

"Hiç mi düşünmüyorsunuz?"

"Hayır."

"Düşünmeniz gerekmez mi?"

"Hayır. Şimdi gel hadi. İşleri yetiştirmemiz gereken bir tarih var."

"Orada daha fazla mavi küp bulunduğunu matematiksel olarak varsayabiliriz. Bunu biliyorsunuz değil mi?"

"Hayır, Amanda. Hiç sanmıyorum."

"Matematik eğitimi aldınız mı?"

"Amanda, bu kadar yeter."

"Üzgünüm Bayan Gehrig, fakat biliyorum ki eğer matematikçi olsaydınız, cevabınız evet olacaktı. Sizi bir arkadaşımla tanıştırmak istiyorum. O bir matematik dâhisi. Onu içeriye alabilir miyim, Bayan Gehrig? Lütfen, bunun kimseye zararı olmaz."

Ben bir sosyalistim. Bir insanı, yerini bilmediği için yargılamak beni rahatsız eder. Amanda yerini bilmiyordu ve ben ona bunu göstermede başarısız kaldım. Geçiş izni için gerekli belgeleri imzaladım ve gerisini doldursun diye belgeyi ona uzattım.

Garip olan şu ki arkadaşından bahsettiğinde aklıma derhal Angus geldi. Fakat buna o kadar ihtimal verınedim ki bir kez daha üstüne düşünmedim bile. Acaba bu boş vermişliğim biraz kasti miydi? Acaba onun gelmesini mi umuyordum? Bunu söylemek güç ama Matthew'un büyük oğlu dar paçalı, pliseli pantolonuyla ofisimin kapısında belirdiğinde çok şaşkın olsam bile hiçbir heyecan belirtisi göstermedim. Belki de "aşırı panik" her şeyin üzerini örtüyordu.

Genç adam da durumdan rahatsız görünüyordu fakat bu, yüzümdeki ifadenin ya da Amanda'ya soğuk konuşmamın sonucu da olabilirdi.

"Angus'ın babasının Swinburne'da çalıştığını biliyor muydun?" diye sordum.

"Burada değil, Lowndes Meydanı'ndaydı."

"Angus'la birbirinizi nereden tanıyorsunuz?"

"Oh, Suffolk'tan."

Etrafım kuşatılmış, sanki ırzıma geçilmişti. Suffolk bizim yerimizdi; Matthew'un ve benimdi. Yaşamımızla ve nefesimizle örülmüştü. Southwold, Walberswick, Dunwick ve hatta Norwich, oralar baş başa yaşadığımız hayatın gizli kumaşıydı. Amanda bu zavallı oğlanı nasıl olur da babasının hayatıyla yüklü bu alana çekebilirdi?

Şüphesiz çirkin ve memnuniyetsiz görünüyordum. Yüzümdeki her neyse onları hareketsiz kılmıştı.

"Suffolk'un neresinden, Amanda?"

Ama cevabı duymak istemiyordum. Bunun, sevgilinin sana ihanet ettiği yatağı görmekten farkı yoktu.

"Bayan Gehrig, tanıdığımız insanları kontrol etmeye çalışmanız hiç adil değil."

Kahkaha attım. Ya da soluksuz kaldım. Nereden bakıldığına göre değişir. Fakat Angus'la tartışmak istemiyordum. En nihayetinde beni sevsin istiyordum.

Ona hitaben, "Elbette o sensin, şu matematik dehası" dedim.

"Elimden geleni yaparım." Gergindi, el yapımı düğmeleriyle oynuyordu. Muhtemelen onları Amanda boyamıştı.

"Tabii eğer bana gösterirseniz" dedi.

Ona bir çizim gösterdiği açıktı çünkü konuşurken kabuğa bakıyordu. "Kabuğun hacmi belli genişlikte alanlara bölünmüş. Mavi küplerin boyutunu biliyorum. Siz de bana orada daha fazla mavi küp bulunup bulunmadığını, bunun matematiksel açıdan mümkün olup olmadığını soruyorsunuz."

Amanda, "Orada ne bulunduğunu kim bilebilir? Belki de mavi küpler yoktur. Belki de kabuk düşündüğümüzden farklı bir zaman dilimine tarihlidir" dedi.

Birden üşüme geldi.

Angus paniğe kapıldıysa bile kesinlikle göstermiyordu. Her halükârda genç bir erkeği kör ve sağır kılacak kadar güzeldi. Yine de önceki görüşünde inat etti. "Eğer küpler rastgele yerleştirildiyse, bir tane bulma olasılığı alanın genişliği bölü nesnenin genişliğidir."

Amanda, "Sadece küpler değil" derken artık patronluk taslıyordu. "Onların neyi nereye sakladığını kim bilebilir? Eğer bunu bilmek bu kadar kolaysa bir delik açmamız yeter de artar bile."

Bana bakıp başını salladı. Gerçekten de dediği şeyi kastetmişti.

"Tahmin edilmesi mümkün olmayanı, ben de tahmin edemem" dedi oğlan.

"Bana yapabileceğini söylemiştin."

"Sorduğun soru şuna benziyor: Yolda yürürken bir kâğıt torba buluyoruz ve içinden kalem çıkıyor. Sonra sen yakınlarda bir torba daha görüyorsun ve bana içinde kalem bulunma olasılığını soruyorsun. İçinde kalem var mı yok mu bilemem ama sana olabileceğini söylerim. Bildiklerim bu kadar."

"Ama birden fazla olmalı. Yoksa ne anlamı kalır ki!"

"Amanda."

"Bayan Gehrig, elbette içeride bir sürü parça var. Kuğu konusunun merkezini oluşturuyor."

"Kuğu konusu nedir" diye sorarken, tüylerim diken diken oldu.

"Amanda" dedi Angus. Elini de tuttu fakat Amanda eline uzanan eli silkeledi.

"Bana yalan söyledin" dedi.

Zavallı oğlanın olan biten hakkında hiç fikri yoktu. "Yani çift katmanlı derinin arasında gizlenen nesneler mi var?" diye sordu.

"Olduğunu biliyorsun. Sana söylemiştim."

Angus, "Demek ki x-ray ile baktın. Matematiğe kimin ihtiyacı var ki" dedi.

"Bu imkânsız."

"Hayır, değil. Müzelerde x-ray cihazları vardır ve eğer içeride bir şey varsa bu cihazla onu görebilirsin."

Amanda bana döndü. Kaşları gözlerini şiddetle bastırıyor gibiydi. "Bu, doğru mu? Yoksa başka bir yalan mı?"

İçimden, "Takıntılı olmak delilik değildir" diye geçirdim.

Söze "Canlarım" diyerek başladım ki normalde kullandığım bir kelime değildir. "Size bir gerçeği hatırlatmama izin verin. İngiltere seçimden henüz çıktı. Sonuç olarak bütçemiz ağır bir kesintiye uğradı. Öte yandan çok karmaşık ve epey emek isteyen bir otomatonu restore ediyoruz. Bir küçük balığı yerinden oynatmak için üç saatlik bir toplantıya katlanmak gerekiyor. X-ray olmayacak, asla olmayacak."

Amanda neredeyse yalvararak, "Lütfen, Bayan Gehrig" dedi. Ama beni ikna edemeyeceğini anladı.

İşte yüzümü bunun üzerine tırmaladı.

2

Yaram dikiş atılmasını gerektirecek kadar ciddi değildi ama oldukça kızgındım ve Lowndes Meydanı'nda kimliğimle ilgili sorun yaşayınca tamamen çıldırdım.

O lanetli merdivenlerde de etrafımı saran havada da Matthew'un molekülleri vardı. Bir zamanlar onun pembe renkli, temiz ciğerlerini dolduran oksijen, şimdi benimkine doluyordu. Tanıdığım hiç kimseye rastlamadım. Belki de onlar benim geldiğimi görmüşlerdi.

Bir podolog, bir keresinde yürüyüşümü duyan insanların, sinirli olduğuma kanaat getireceğini söylemişti. Gerçekten de yürüyüşümde *öfkeli* bir yan vardı. Türbülansa kapılmışçasına sallanan mürekkep mavisi eteğim ve topuklarıma ağır gelen bedenim... Randevum var mıydı? Hayır, yoktu. İşte, oradaydı. Croft kitap, kâğıt, katalog ve kart taşıyarak oluşturduğu kuş yuvasının ortasında oturuyordu. Bu dağınıklık ahşap bir kasanın içine tıkılıp gözden kaybedilinceye kadar, güzellikten bahsetmek zordu. Halbuki ofis iyi döşenmişti. George döneminden kalma geniş pencere kanatları, mermerden bir şömine ve bir kestane ağacının gölgesinde dinlenen rahibe manastırı kadar tatlı ve sessiz bir iç bahçe...

"Sana ne oldu böyle?" diye sordu. Sesinde şefkat ve üzüntü vardı. Kollarını açtığında aklıma takım elbiseli Max Beckmann geldi. Onun kadar yalnız, takıntılı ama kibar görünüyordu.

"O kız gitmeli" dedim.

"Tanrım" dedi. Şefkati etrafındaki her şeyi yutuyordu sanki. Sanki benden bir şeyler gizliyordu. "Sana saldırdı mı?"

Yüzüme dokunmasına izin veremezdim.

"Şuradan bir mendil al" dedi.

"Ondan kurtul" dedim.

Henüz köpük ambalajı açılmamış koltuğu benim için hazırladı. Oturdum. O da sandalyesini tekerlekleri üzerinde sürükleyerek masanın benden tarafına geldi. Şimdi neredeyse diz dizeydik.

"Lanet bir damızlık çiftliği işletiyormuşçasına insanları bir araya getiriyorsun" dedim.

Bir an için o tehlikeli Croft havasını yaydı, hangi kartı oynaması gerektiğini düşünüyor gibiydi. Bir kez daha mendil uzattı. Ben de yüzümün ne kadar kanadığını merak etmiyor değildim.

"Catherine, ne demek istiyorsun?"

"Her şeyi birbirine karıştıran bir işgüzarsın."

Kalkıp çay koyacağını düşündüm.

"Öyle miyim gerçekten?" Kollarını bağlayınca Rolex'i ortaya çıktı. Kurumsal yozlaşmanın sembolü gibiydi. "Böyle düşünmene üzüldüm, Catherine."

"Amanda arkadaşının torunuydu. Lichfield, değil mi? Tanrım."

"O fotoğrafçı olan tatlım. Gerald ise büyük bir işadamıdır." Ayağa kalktı. "Bir saniye bekle."

Ortadan kayboldu. Lanet çayı koyacaktı mutlaka. Şüphesiz çay, Çin'den gelen *lapsang souchong* olacak ve Croft bana sütsüz içmemde bir sakınca bulunup bulunmadığını soracaktı. Fakat döndüğünde elinde yara bantları, bandaj ve koyu renkli şişeler vardı. Bandaja alkol dökerken etrafı batırdı. Amacı yaramı temizlemekti ama kontrolü benim ele alımam gerekti.

"Acıyabilir."

Elbette acıdı. "Sonuç olarak, Amanda Snyde arkadaşının torunu."

"Pek arkadaşım sayılmaz."

"Öyleyse yönetim kurulu üyesidir."

"Bir koleksiyoner tatlım. Farklı türden bir canavar."

Eline kanlı bir bez bırakıp karşılığında temiz olanı aldım.

"Yine de senin başının altından çıktı."

"Catherine, olanlar için gerçekten çok üzgünüm. Biliyorum bunun özrü yok. Ama koleksiyonerler müzeyle aralarında bir bağ bulunduğunu düşünürse, bu asla bizim zararımıza olmaz. Diğer yandan bu kız bir istisna. Not ortalamasını gördün. Courtauld, ondan heyecanla bahsediyor. Dekan, hakkında üç sayfalık bir mektup yazmıştı. Parlak biri olduğu açık."

"Ama sanırım biraz da dengesiz."

"Benim gördüğüm kadarıyla iyi biri."

"Yüzümü görebiliyor musun? Ne yaptığını görebiliyor musun? Artık onu stüdyomda istemiyorum."

"Catherine, hiç değilse bir hemşire çağırmama izin ver. Açıklayacağım. Bugünlerde birini kovmak kolay değil."

"Oh Eric, sevgili Eric, o ne? Benden neyi gizliyorsun? Bipolar mı?"

"Duyduğu hevese klinik bir etiket yapıştırmamız şart mı?"

"Bu heves değil."

"Tamam, takıntı olsun. Ama görebildiğim kadarıyla yüzde yüz işlevsel biri. Öyle değil mi?"

"Hayır, delinin teki."

"Görünüşe göre petrol sızıntısı nedeniyle epey üzülmüş."

"Ne?"

"BP'nin onu üzdüğünü söylüyorum."

"Epey üzgün. Hepsi bu mu?"

"Tatlım, gazete okuyor musun? Televizyon izliyor musun? *Slate*'te kapsamlı bir makale yayımlandı. *Slate* okuyor musun? Petrol sızıntısının yarattığı psikolojik hasardan bahsediyordu. İçinde bulunduğu durum normal. Sadece üzgün."

"Ben de öyleyim. Bu bana sana saldırma hakkını verir mi?"

"Ben sana bildiklerimi aktarıyorum. Dışarıda körfezdeki kâbusu webcamden izleyen yüzlerce, binlerce çocuk var. Bu bir bağımlılık. O korkunç çizimleri nasıl yaptığını anlıyorum. Gerçekten, insana intiharı düşündürtüyorlar."

"Ne çizimi?" diye sordum. Dili sürçmüş olmalıydı.

"Elbette bir şeyler yapılmalı. Bu korkunç. Kendinde olmadığı açık. Görevini suiistimal ettiği aşikâr."

"Teşekkürler. Yani kovulabilir."

"Eğer senin dediğin gibi kötü durumdaysa yasal olarak bakım görevimizi yerine getirmeliyiz. Bu da oldukça çirkin ve çok zaman harcayan bir prosedür demek. Sorumluluklarını yerine getiremediğini onaylayacak iki doktor bulmamız gerekecek. Ardından, bilemiyorum, bu süreci kafasında ona ayrımcılık uyguladığımız şeklinde kodlayabilir."

"Züppe olduğu için mi?"

"İstersen adını öyle koyalım. Fakat bu konuda şaka yapma. Onu kovmak için bahaneler yarattığımızı savunabilir."

O kız, x-ray kullanmayı reddettiğim için çileden çıkmıştı. Üstelik bu onu ilgilendiren bir konu bile değildi. Ayrıca uzmanlık alanının da dışındaydı. Tüm bunların üzerine, bir de onu züppe bulduğum için kuyusunu kazdığım düşünülecekti. Tanrım, bana yardım et. Arkadaşım olması gereken Croft, prosedürü anlatıyor ve bir bağışçıyı kaybetmek istemediği için beni vazgeçirmeye çalışıyordu.

"Sabırlı davranmayı deneyemez misin, Catherine? Pek de iyi durumda olmayan birine bunu yapabilir misin?"

Jetonum şimdi düşmüştü. "Oh, benim durumu mu ima ediyorsun?" diye sordum.

"Hayır, kesinlikle değil. Dokundurmadım bile."

"Ben de pek iyi durumda değildim. Bunu mu demek istiyorsun?"

"Çay koymama izin ver."

"Hayır, kaçma. Neden oraya buraya koşup arkamdan iş çeviriyorsun?"

"Tatlım, daha önce çok da umursamıyordun."

"Uyuşturucudan mı bahsediyorsun?"

Ayağa kalktı, kapıyı kapattı. Geri döndüğünde oldukça ciddi görünüyordu. Azarlanacaktım. Hatta azarı hak ettiğim söylenebilirdi. "Üzgünüm. Neyi umursamıyordum söyler misin?"

"Doğrusu, arkadaşlarımı birbirlerine takdim etmek konusunda yetenekli olduğuma inandım hep. Bu pek kendi hayrıma kullanabildiğim bir yetenek de değildi. Onu belirteyim."

Konuşmanın gittiği yön beni öyle korkutmuştu ki ne diyeceğimi bilemiyordum.

"Ama tabii sen, seni Matthew'la birlikte çalışmaya itenin kim olduğunu hatırlamıyorsun."

"Hayır!"

"Neden gerildin? İtmememi mi yeğlerdin?"

"Lütfen, lütfen bunu yapma."

"Oh Cat, sen gerçekten de gördüğüm en muhteşem, en zarif yaratıktın. Sana bakınca mükemmel olmayan bir yan bulmak mümkün değildi."

"Sen de beni evli bir adama ittin."

Sandalyesini döndürdü ve su ısıtıcısının yanına gidip biraz oyalandı. Bana sırtını döndüğü için üzgün değildim.

"Perişan haldeydi, çok üzgündü. O berbat kadının alçak oyunları, öylesine hoş bir adam için korkunçtu."

"Beni gerçekten ona mı ayarladın? Bunu biliyor muydu?"

"Hayatı korkunçtu. Bunları benden daha iyi biliyorsun. O kadın dokunduğu her şeye karşı zalimdi. Hâlâ da öyle. Küçük oğlu onunla başa çıkmayı biliyor. Bu yüzden diğerine göre daha güvende."

Pencereden dışarıya, kestane ağacına bakıyor, bir yandan da Noah'nın viski içişini düşünüyordum.

"Ama büyük olan..."

"Angus."

"Evet, Angus'a evin erkeği rolü kaldı ki bu pekiyi bir rol değil."

"Sen de onu kurtaracaksın."

"Elbette bunu kendisi yapmalı."

"Onun Amanda'yla arasını yaptın..."

"Pek sayılmaz. Walberswick'te bir tenis kortu var."

"Walberswick? Walberswick. Yani o kız artık komşum sayılır. Çok teşekkürler."

Bir bardak *lapsang souchong* ile dönene kadar hiçbir şey söylemedi. Bu süre zarfında her nasılsa limon bile dilimlemiş-

ti. "Catherine, artık şuna bir son verir misin lütfen? İnsanları mutlu etmekte yanlış bir yan yok."

"Sence de biraz şizofren sayılmaz mı?"

"Çizimlerini gördün mü?"

"Elbette o lanet çizimleri gördüm. Onları *benim* için yapıyor."

"Üzgünüm. Hakkın var."

"Fakat ona aynı soruyu sorduğumda bana *senin* çizimleri görmediğini söylemişti. İşte ayarlamalarınızın bu yönünü sevmiyorum, Eric. Herkes arkamdan iş çeviriyor, fısıldaşıyor. Oğlanları bana doğru itiyor, onları gecenin bir yarısı evime gönderiyorsun. Ardından onlardan birini, benimle çalışması için görevlendirdiğin manyak kızın yatağına yolluyorsun. Kendimi tam bir aptal gibi hissediyorum."

Nihayet kendisine de bir bardak çay koydu. Sonra ters yöne oturdu. Fakat aramızda görünenden fazla mesafe vardı.

"Catherine, bunu bir kez daha söyler misin? Ama bu defa kendini bir dinle..."

"Artık beni de mi 'hevesli' buluyorsun? Sayende bir sürü yabancı, hayatım hakkında benim bildiğimden fazlasını biliyor. Bunun ne kadar korkunç bir his olduğunun farkında mısın? Yaptığın kibarlık falan değil. Hatta tam tersi."

"Yani sana karşı acımasız mıydım?"

"Evet."

Bardağını ve çay tabağını sehpaya bırakırken uzun bir sessizlik oldu. Ardından yavaşça kalktı. Sandalyesini her zamanki yerine çekeceğini düşündüm ama ona ellemedi. Kamburu çıkmış sırtını esnetti ve pencereden dışarıya bakarken yeniden konuştu.

"Catherine, şimdiye dek laçka davranmana epey göz yumdum. Hatta ileri bile gittim. Ama artık yazılı materyalleri müzeye geri götürmemiz gerek."

"Şaka yapıyor olmalısın."

"Tatlım, bu kadar yeter. Yaptıklarını görmezden gelmeyi sürdüremem. Bu yüzden beni kovabilirler. Üstelik bunu yap-

maları çok kolay olur. Beni kapıya koyarlar. Masamı temizlerler. Polis eşlik eder, bu tarz şeyler..."

"Beni cezalandırıyorsun. Üzgünüm. Lütfen cezalandırma. Lütfen defterleri evde tutmama izin ver."

"Hepimiz biraz fazla hevesli davrandık. Şimdi evimizi derleyip toplama vakti."

"Kontrolden mi çıktık?"

"Evet, birazcık."

"Gerçekten beni Matthew'a mı ayarladın?"

"Onun hayatını kurtardın." Gözbebeklerinden pencerenin görüntüsü yansıyordu.

"O benim hayatımı kurtardı."

"Sen onu dönüştürdün. Onun hayatı sendin."

Kendimi daha fazla tutamadım. Ağlamaya başladım. Bu defa kollarını iki yana açan bendim. Sarıldığımızda penisinin sertleştiğini fark edince oldukça şaşırdım. Fakat sertleşme bir an sonra geçti. "Zavallı adam" dedim içimden. Ardından ikimiz de sandalyelerimize döndük. Christie'nin kataloğunda bir şeyler bulduk. Şimdi sadece işine konsantre olmuş profesyonellerdik. Benliğimizi ele verecek her şey, gözlerimizden silinmişti.

Catherine & Henry

Benim canım Matthew, sipariş ettiğim pizza gelince seni düşündüm. Senin sarımsak, zencefil ve kırmızı biberle marine edilmiş kuzu pirzolalarını hatırladım. Onları ulu karaağacın altına kurduğun Japon mangalında pişirirdin. Yaban marulu, hindiba, radika, bezelye yaprakları, suteresi; ayak parmaklarını öpüyorum.

Mukavva kutuyu mideme yuvarladım ve okumaya devam ettim.

Herr Sumper bana bir kez daha M. Arnaud'nun peri masalı topladığından daha iyi gümüş işlediğini açıkladı, yazıyordu Henry Brandling. Ve alayla devam ediyordu Sumper, Arnaud'nun en büyük talihsizliği Barones Ludwig Bilmemkim

için tuzluk yapmakla görevlendirilmesiydi. Şimdi bir fare gibi ormanda kaçışıyor ve Barones'in onu benzer bir iş yapmaya zorlamasından korkuyordu.

"Elbette herkes Arnaud'nun kim olduğunu ve nerede yaşadığını biliyor. Eğer isteseydi Barones onu bir hafta içinde getirtirdi ama bu zahmete niye girsin ki" dedi Sumper.

Sumper ve ben epey asitli bir şarap içtik, yazıyordu Henry.

"Aptal herif servetinin yarısını peri masallarına harcadı. Bir mucit olarak adından bahsettirdi ama bu işlerde de para yok."

Ne tür işlerdi bunlar?

"Kurduğu çamaşır yıkama mekanizması saçmalıktı. Arnaud bu mekanizmayı gösterirken aslında bana saldırıyordu. Kendisini bilime adamış insanlarla ve dâhilerle aram iyi olduğundan, onun çamaşır makinesine ilişkin açıklamalarını da dinlemek zorundaydım. Tekrar ve tekrar dinlemek... Makinenin tüm parçalarını zihnime kazıdı. Onları ölene kadar taşımaya lanetlendim. Mekanik hafızam konusunda hiçbir fikri yoktu. Bu hafıza çok daha zor testlerden geçebilirdi. O lanet tahta böcek yüzünden, çamaşır makinesinin parçaları kafamın içinde zonkluyor."

Sumper bu konuda hırs yapmıştı, nefes bile almadan devam etti, Cruickshank Motoru'nun yirmi beş bin parçasını unutmadan ortaya dökmek gayretindeydi. Her şey, tamamlanmamış makinenin 40 Bowling Green Lane'de terk edildiğini öğrendiği gün başladı. Orayı en son icra memurları ziyaret etmiş, kapısını mühürleyip pencerelerine uyarı notları asmışlardı.

Torna tezgâhında çalışan adamlardan bazıları, kendisini Tanrı'ya eş koştuğu için cezalandırıldığına inanıyordu. "Ama asıl suçlu Kraliçe Victoria'ydı" dedi Sumper.

Cruickshank bir gün onu yeniden güvertede göreceğini umuyor, bu nedenle akşamlarını, gemi enkazlarına ilişkin gazete kupürlerini, sunum için hazırladığı folyolara yapıştırarak geçiriyordu.

Sumper'ın konuşması bitmek bilmiyor, Henry ise durmadan yazıyordu. Harfler kar fırtınasına kapılmış taneler gibi kâğıda düşüyor, Catherine Gehrig ise çoktan donmuş kelimeleri dikkatle okuyordu.

Neden acı çekmek zorundaydım, yazmıştı Henry Brandling, uzun zaman önce. Patron ben değil miyim?

Makinenin can düşmanı İngiltere Kraliçesi'ydi ama başkaları da vardı. Kraliyet Gökbilimcisi de Motor'dan nefret ediyordu. Kraliçe'nin ve Konsort Prens'in zihnini zehirlemek için elinden geleni ardına koymamıştı.

Günün birinde zaferin onun olacağına inandığından Cruickshank denizdeki ölümleri listelemeyi sürdürdü. Liste o kadar uzundu ve listede o kadar çok bebek ve çocuk vardı ki duyarsız kalmanız için taştan bir kalbiniz olmalıydı. Sumper anlattı. Henry, kimsenin bilemeyeceği hislerle bunları kâğıda döktü. Cruickshank'in ise hiçbir maddi beklentisi yoktu. Majestelerine dilekçeler gönderiyor, Motor için hiçbir yatırım yapmasını istemediğini, denizler altında yığılı tonlarca çelik ve pirinci kendisine hibe etmesinin yeterli olacağını yazıyordu. Böylece onları satıp hayat kurtaracak makinesini tamamlamak için gereken sermayeyi edinebilirdi.

Ardından hemen harekete geçti çünkü söz konusu Kraliçe bile olsa, kimseyi bekleyecek sabrı yoktu. Derhal yatırımcılara gönderilecek mektupları dikte etmeye başladı. Niyeti onları hemen göndermekti fakat Sumper'ın bozuk İngilizce'sini düzeltmek için saatler harcaması gerekti. Görünen o ki mektuplardaki hatalar bile ilişkilerini bozmamıştı. Hatta Sumper'ı, "Benim Alman" diye çağırmaya o dönemde başlamıştı.

Bay Cruickshank her zaman kibardı, dedi Sumper. Ondan İngilizce'yi iyi öğrendim. Ama dürüst olmak gerekirse aşçısı da pek çok açıdan iyi bir öğretmendi.

Kasabın veresiye yazmayı bıraktığı günler, Dâhi'nin Büyük Britanya Demiryolları Şirketi tarafından bu yeni seyahat yönteminin zorluklarını ve tehlikelerini araştırması için işe alındı-

ğı günlere denk düştü. Firma ona ikinci sınıf bir vagon teslim etti. O da Sumper'la birlikte vagonu parçalarına ayırdı. Sistemi anlamak için bunların tamamı, uzun bir masanın üzerine yayıldı. Yan yana olan bu parçalar şimdi birbirlerinden bağımsız hareket ediyordu. Masanın bir ucunda anıtsal bir kâğıt rulosu duruyordu. Bu rulo açıldığında yaklaşık altı yüz on metre uzunluğundaydı. Bu kâğıda, parçaların çekme gücünü, motorun dikey sarsıntılarını ve "senin anlayamayacağın" diğer şeyleri ölçen eğrilerin farklı renkteki kalemlerle yapılan çizimleri iliştirilmişti. Eğriler yolcuların güvenliğini ve rahatını gösteren endeksleri veriyordu. Kalemlerden biri ise vagonun düşmesine neden olabilecek fiziksel güçleri ölçüyordu.

Aptal herif, yazmıştı Henry Brandling.

Aptal herif, şirketi babasının yönettiğini bilmiyordu. Cruickshank'i görevlendiren de o olmalıydı. Fakat Henry, bu hainlerin Brandling cömertliğini nasıl kullandığını görmek istiyordu. Aile bağları konusunda sessiz kalarak, iki serserinin ülkenin bir ucundan diğerine bedavaya gidip geldiğini öğrendi. Hiç kuşkusuz bu oldukça tehlikeliydi çünkü her seferinde onlara temin edilen laboratuvarı kamuya tahsis edilmiş bir trene bağlıyorlar ve işlerine geldiğinde onu trenden ayırıp barınma hattına alıyorlardı. Henry, bu uğurda benimsedikleri taktiklerden bir bölümünü anlamadığını kabul ediyordu. Kırmızı top delikte, diye düşündü Henry. Söz konusu olan barınma hattı ya da bilardo deliği olsa da fark etmez, neticede topun nereye gireceğine önceden karar veriyorlardı. Öyle ki bir keresinde Herr Sumper, Leydi Lovelace'e, Bay Cruickshank'le "Benim Alman"ın 23A barınma hattında konaklayacaklarını yazmıştı. 23A Minehead'deki hanın üç mil doğusundaydı ve topografik harita, coğrafyanın yüksekliğini de gösterdiğinden biliyorlardı ki Leydi Lovelace'in vagonuyla öğleden sonra buluşmaları mümkün olacaktı.

Bir bölgeden ötekine seyahat etmiş, önemli insanlar onları karşılasın diye her seferinde başka, beklenmedik bir durum

icat etmişlerdi. Gittikleri yerlerde bilim insanlarıyla buluşabilecek şekilde plan yapıyorlardı. Bu buluşmalar genellikle hanlarda, vagonlarda gerçekleşiyorsa da bir keresinde çamurlu bir tarlada bir araya geldikleri de olmuştu.

Sumper, yapılan son konuşmalarla birlikte Motor'un bitmiş halini artık gözünde canlandırabiliyordu. Yanılma payıysa bir inçin binde biri kadardı. Dönen parçaları birbirine sırtını vermiş spiral merdivenler olarak tasvir ediyordu.

Henry'nin anlama kapasitesini ise bakkalda çalışan tezgâhtarlarla kıyaslıyordu. Dediğine göre, o tezgâhtarlar, kuğunun boynunu izlediklerinde, bunda öylesine bilinmez ve öylesine doğaüstü bir yan bulacaklardı ki beyinsiz vücutlarındaki tüyler diken diken olacaktı.

Henry Brandling'in yazdığına göre, artık iyice delirmişti ve deliliğinin sınırlarını ya da genişleme hızını ölçebilecek hiçbir şey yoktu. Fakat deliren kimdi? Cruickshank mi? Sumper mı? Yazdıklarından anlaşılmıyordu.

Ama Cruickshank'in başka gezegenlerde hayat olduğuna ilişkin inancını aktaran kesinlikle Sumper'dı.

Henry itiraz etmesi gerektiğini hissetmişti. Halbuki savaşa eşit şartlarda girmeyeceklerdi.

Sözüm ona Sir Humphrey Lucas ve Bay Paul Arnold da Cruickshank'in bakış açısını paylaşıyordu. Bunu Henley'de bir koyun bacağını bölüştükleri gün öğrenmişlerdi. İddiaya göre, bu büyük astronot, Herr Sumper'a, "Gökyüzünün uzak bir köşesinde, şu dakikada ölmekte olan başka insanlar bulunmadığını düşünürsek, kibirli davranmış oluruz" demişti.

Sumper ise Brandling'e hitaben, "Elbette sen aynı fikirde değilsindir" diyordu.

Henry, bilim adamlarının böyle şeyler söylediğine inanamazdı. Ayrıca Anglikan oluşu, bu fikre katılmasını önlüyordu. Bunun üzerine Sumper fırtına gibi odanın dışına esti. "EN AZINDAN ARTIK YATAĞA GİDEBİLİRİM" diye düşündüm ama Sumper geri dönüp yıldızlar arasında daha üstün bir ya-

şam formu bulunması ihtimalini bile reddetmenin "aptallık ve kendini beğenmişlik" olduğunu bağırdı. Fakat aptallık ve kendini beğenmişliğin insanlar arasındaki en yaygın hastalıklar olduğu düşünülünce, Anglikanların da bunlardan etkilenmesi normaldi.

"O yaratıklarla tanıştım, onları yakından gözlemledim" derken sesi hem gürültülü hem derindi.

Henry ondan yemin etmesini istedi.

Sumper etmeyince de bu yaratıklarla hiçbir zaman tanışmadığına ikna oldu. Böyle diyordu.

Sumper onu, "Benim kim olduğumu bilmiyor musun? Sen bana gönderildin, bunu bilmiyor musun?" diye cevapladı.

Bu duygusal patlama öylesine vahşi ve korkutucuydu ki Henry, Sumper'ı yeniden güvenli bir limana çekmek istediğinden, Cruickshank'in Demiryolu Şirketi için hazırladığı nihai raporu sordu. Nihayet sessizlik yeniden sağlanmıştı. "Herr Sumper beni yanıtlarken öylesine böbürlendi ki onun hizmetçi değil, raporun yazarı olduğunu sanırdınız" yazıyordu Henry. Bir kez daha oturmuş, iri baldırını yuvarlak dizinin yukarısında dinlenmeye bırakmıştı. Ardından üç temel tavsiyeyi en ince ayrıntısına kadar anlatmaya başladı. Fakat Henry duygusal olarak öylesine tükenmişti ki söylenenleri anlama zahmetine katlanamadı. Nasılsa Low Hall'daki evime ulaştığımda, Simpson's marka eski dolabı açıp bu raporu gün ışığına çıkarır, babamın baş yazıcısının belgeleri sınıflamada kullandığı renkli kurdeleyi çözüp tavsiyeleri okuyabilirdim.

Cruickshank ve Sumper, Londra'ya döndüklerinde Kraliçe'den ya da onun sekreterinden hiçbir bağış alamadıklarını gördüler. Hatta Muhafız Alayı'nda görevli Albay Minns, Dâhi'ye bir mektup göndererek, Majesteleri'nin Motor'u ona değil tüm ulusa armağan ettiğini bildirmişti. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na göre mucidin görevi, bu mekanizmayı Majesteleri'nin hizmetçilerince bildirilen yere, güvenle teslim etmekti fakat buranın neresi olduğundan bahsedilmemişti.

Henry Brandling, Bay Cruickshank'in köşeye sıkıştığını yazıyordu. Eğer tüm bunlar doğruysa 40 Bowling Green Lane'deki imalathanenin köşesinde sekiz tonluk bir metal yığını hâlâ duruyor olabilirdi.

Elbette Henry Brandling beni göremiyordu fakat bir okura ulaşmayı ummuştu. Ben, Catherine Gehrig, işte bu okurdum. Gözlerimi satırlarda dikkatle gezdirdim. Muğlak cümlelerin yarattığı belirsizlik, yanılgı, şaşkınlık ve ihtimal denizine bakıyor, tüm karanlığın ve kafa karışıklığının ortasında nihayet tek bir fiziksel kanıt bulunduğunu ve bu kanıtın beni beklediğini görüyordum. Thigpen's Clerkenwell atölyesi, Gehrig ve Oğulları'nın köşesindeydi. Yani çocukluğumu geçirdiğim evin...

Catherine

O gece pencereleri ardına kadar açık bırakıp yattım ama hiç serinlik gelmedi. Odama dolan bu yüzyıldan beklenmeyecek kadar sıcak ve ağır bir havaydı. Sabaha karşı Cruickshank'in motoruyla ilgili kapalı devre, yapboz misali bir rüya gördüm. Motor kendi kendisini yeniden üretmişti ve benim işim DNA'nın altın sarmallarını eşleştirip birleştirmekti.

Uyurken yastığıma kan bulaşmıştı. Halbuki Amanda'nın yanağımda açtığı yara çok derin değildi. Neticede epey "laçka davranmıştım" ve onu kovdurmaya çalışmam ne kibar ne de politik bir davranış olurdu. Bir yetişkin gibi davranmalıydım. Kurallardan daha fazla muaf tutulamazdım. Defterleri geri gö-

türecektim ama onlara erişimin kısıtlı tutulması konusunda da ısrar edecektim. Eminim Amanda'nın *Mysterium Tremendum* alemine dalmasının sakıncalarını Croft bile görebilirdi. Şu sırada dünya dışı varlıklara hiçbirimizin ihtiyacı yoktu.

On defteri de düzenli bir şekilde mutfak masasının ortasına yerleştirdim. Üzerlerine ise Eric Croft'a hitaben yazılmış bir not bıraktım. Bunu neden yaptığımı ben de bilemiyorum, galiba geri dönmeyeceğime dair bir önseziyle... Oysa ki bu önsezinin bir manası olamazdı çünkü Bowling Green Lane'i ziyaret etmekten daha çılgın bir şey yapacak değildim ki burası doğduğum evin pek uzağında sayılmazdı.

Thigpen'in atölyesinin hâlâ Bowling Green Lane'de durduğuna inanmış mıydım? Northampton Yolu'na ulaşana kadar geçeceğim yollar gözümde canlanmıştı. Kirli Londra gökyüzünün altında parıldayan çelik ve bir pirinçten gemi...

Yeraltından oraya ulaşmak çok kolaydı. Kuzey Lambeth, Baker Caddesi, Farringdon. Neden olmasın? Ne zararı olabilir? Çocukluğumu geçirdiğim evin porno filmler satan bir dükkâna dönüştürüldüğünü görmüştüm. Daha beter ne keşfedebilirdim?

Evden çıktığımda yabancı bir arabanın paslı burnunu, komşumun kapısına doğru uzatıp park halinde beklediğini keşfettim. Elbette üst kat komşum yine tatildeydi ve bir zamanlar oldukça üst klasmanda anılan bu araba, şimdi epey alt klasmandaydı. Yaşlı, gri ve tozluydu. Hâlâ çalışan motorunun kaportasına bir çamur yığını bekçilik ediyordu. O esnada arka koltuğa uzanmış birini gördüğümü sandım. Ölü biri miydi? Derken hareket etti ve bu ölü olmasından beterdi. Sonra anladım ki orada bir değil iki kişi vardı. Battaniyenin altında iki köstebek gibi hareket ediyorlardı.

Polise durumu ihbar etmekten utandım. Kapımı iki kere kilitleyip Kennington Caddesi'nden koşar adımlarla uzaklaştım. O sırada aklıma plakasını almadığım geldi.

Kuzey Lambeth istasyonunun girişindeki gazete afişinin başlığı, KORKU GELGİTİ idi. Meksika Köfezi'nin renkli bir fotoğrafını basmışlardı. Fotoğrafın yoğun siyah merkezi, pas kırmızısı bir halkayla, bu kırmızı da mercan mavisiyle çevriliydi.

Tren, yarattığı sıcak hava duvarını itip durdu. Bindim. Yüzümdeki yara İngiliz usulü tepki çekiyor ve bu tepki biraz bile sempati barındırmıyordu. Merkez Hat'a geçtim. Farringdon'a vardığımda burasının bağırsaklarının deşildiğini fark ettim. Rampalar kurulmuş, geçitler açılmış, kenarlara bir şeyler istiflenmiş, KORKU GELGİTİ yaratılmıştı.

Farringdon Yolu'nun yer üstündeki hali de farklı değildi. Burası şimdi bir inşaat alanıydı. Kamyonlar, kamyonetler, motosikletler ve bir çöp yığının tepesine martı gibi konan gazeteler...

Nefesimi tutup kuzeye doğru baktım. Başımı Bowling Green Lane'e çevirmiştim. Bowler adlı barı geçtikten sonra şimdi Henry Brandling'in yapbozunun parçasıydım. Cep telefonumun, kalçamın üzerinde titreştiğini hissettim. Ve işte gelmiştim... 40 Bowling Green Lane: FINSBURY TİCARET MERKEZİ. Elbette adı eskiden Finsbury değil, Clerkenwell'di. Ama işte oradaydı. Sumper'ın ziyaretinden 100 yıl sonra yeniden inşa edilmişti.

Bu kadar hayal kırıklığına uğrayacağımı kim umardı? O kadar uzun süre şüpheyle yaklaşmış, okuduklarımı sorgulamıştım ki, bu motoru ne kadar istediğimi fark edememiştim. Cruickshank'i de gümüş kadınları da istiyordum fakat Thigpen's bombalanmış, yeniden inşa edilmiş ve hatta yıpranmıştı bile. Bize kalan miras buydu. Savaştan sonra dikilmiş, depresif kiralık ofisler sunan, boş ve aptal bir bina.

Bowling Green Lane'den güvenliğe telefon edip Amanda'nın ofise girip girmediğini sordum.

Girmemişti.

Trenler yavaştı ve içleri kötü kokuyordu. Annexe'e ulaşana kadar iki klostrofobik saat geçirdim. Oraya vardığımda Amanda'nın ellerinden çıkma pahalı bir zarf beni bekliyordu.

"Sevgili Bayan Gehrig, gerçekten çok üzgünüm. Çok utanıyorum. Siz şu dünyada en çok hayran olduğum insansınız."

Zarfın içinde ise benim küçük bir portrem vardı, ait olduğu defterden dikkatle kopartılmıştı. İlk önce portreme gıpta ile baktığımı bildiğini sandım. Daha sonra şu an binada bulunduğunu düşündüm.

Eric'e mail gönderip, "Evde okuma yapacağımı" bildirdim.

Metro beni her zamankinden de fazla çileden çıkarttı. Kuzey Lambeth'e öğleden önce varamadım. Eski gri araba gitmişti. Yine de kapıyı arkamdan iki kere kilitledim.

Henry'nin defterlerine birisi elini sürmüş, onları mutfak masasına dağıtmıştı. Küp de yanlarında duruyordu. Bir an için gözüme normal göründü. Fakat sonra etrafındaki talaşı fark ettim ve böylece ona da saldırdığını anladım. Görünürde matkap yoktu ama akıllı asistanım (Başka kim olabilirdi ki?) Carl'm harikasına yarım santimetrelik bir delik açmıştı. Halbuki buna gerek yoktu. Ona söyleyebilirdim. Ona küpü elinde tartıp onun meşe ağacından yapıldığını anlamayı öğretebilirdim.

Catherine & Henry

Genç polis memuru, beni utandırma pahasına yatağımın altındaki toz yığınına bile bakarak, davetsiz misafirimi aradı. Kibarca bahçeye "erişim izni" de istedi. Ardından buradaki çalılardan hangilerini, "kendi güvenliğim için" sökmem ya da budamam gerektiğini gösterdi. Ona bahçenin benim olmadığını anlatmakta başarısız oldum.

Ön kapıma gelince bana kartını verdi ve istediğim saatte arayabileceğimi söyledi. Genç ve güzel bir yüzü, utangaç ve hüzünlü gözleri vardı. Aklımda pirinçten ufak bir küpesi bulunduğu da kalmıştı fakat muhtemelen bunu ben uyduruyordum. Bana bakmadan, dairemin tam karşısındaki koyu

kahverengi ağacı işaret etti. Londra'da bu çınar ağacından on üç tane bulunduğunu ve bu ağaçların bir zamanlar ayın üzerinde yürüyen Amerikalı astronot Neil Armstrong'un adını taşıdığını söyledi.

Teşekkür ettim. Bana bir kart daha verdi. O çıkar çıkmaz çantamı topladım.

O akşam Annexe'in yakınlarındaki bir barın odasına taşındım. İç karartıcı ve aptalca bir tercihti. Gerçi daha önceki ziyaretimden bu yana bira imalathanelerini tamir etmişlerdi. Dolayısıyla koklayacak ya da burun çekmeye yol açacak bir şey kalmamıştı.

Yanımda getirdiğim iki ince elbiseyi astım. Çedar peynirimi, bıçağımı, tirbuşonumu ve bir şişe şarabımı çıkardım. Midene indir, diye düşündüm, sindir, boşalt, tekrarla.

Defterlerin paketini açtım ve dik başlı sandalyeye oturup okumaya başladım. Okumaya öylesine daldım ki bardaki bağırışlar bile beni rahatsız etmiyordu. Diğer yandaysa, Frau Helga vardı. O, Herr Sumper'a hanın sahibinin "bir zamanlar arkadaşı olduğunu" söylemişti.

Henry'yse Sumper'ın bunun doğru olmadığına ilişkin yorumunu aktarıyordu. Dediğine göre, hancı bir kadın satıcısıydı, ayrıca hilebaz ve yalancıydı. Sözde bir inanca yönelik ayrımcılık yapmak istemiyordu ama onun Katolik olduğunun da altını çizdi. Dediğine göre bunu, Frau Helga'nın hancının ellerine teslim ettiği otomatonun bu inanca mensup kişiler tarafından saldırı şeklinde algılanacağını belirtmek için söylüyordu. Çünkü bu insanlar Katolik cehenneminden korkuyorlar, Katoliklerin işkence gördüğü, örneğin şehitlerin karnından bağırsaklarının söküldüğü ve pamuk ipliği gibi makaraya dolandığı günleri bayram olarak kutluyorlardı.

Sumper'a bakılırsa, Frau Helga güçlü bir kadındı. Kesinlikle bunu Henry'den daha iyi bilecek konumdaydı fakat "sen, hatta senin gibi keşişler bile, onun tırpan savuruşunu gördü". Hayatı boyunca çok acı çekti. Sumper'ın dedikleri doğruysa, buna

rağmen mantıklı davranmayı bildi. Yıllar yılları, yazlar yazları kovaladı ve o bu mantığı hiçbir hesap yapmadan hayata geçirmeyi öğrendi. "Ama sen Herr Brandling, hepimizin muhtaç olduğu parayı artık temin edemediğin için paniğe kapıldı. Yoksulluktan o kadar korktu ki mantığını kaybetti. En değerli hazinemi benden çaldı. Lütfen başını sallama. Sahip olduğum en yüksek fiyatlı objeydi demek istemiyorum fakat yaptığım diğer her şeyden daha kıymetliydi. Onu pazarda satması için toptancıya yollamış."

Frau Helga'nın günün birinde o değerli otomatonu çalabileceği Sumper'ın aklına hiç gelmemiş değildi. Fakat onu satabileceğini hiç düşünmemişti. Üstelik rağbet göreceği Paris ve Londra pazarlarına da değil, kadın bedeni satmakta ve bölge saatçilerini kandırmakta uzman lanetli kadına göndermişti.

"Herr Brandling, Henry, ben o otomatonu üstadım için, Bay Dâhi için yapmıştım. Onun doğasında, pozitif kişilik diye tanımlayabileceğim özellik vardı ama Kraliçe dilekçesini yok sayıp makinesini İngiliz ordusuna verince, ruhu paramparça oldu."

Sumper da o yüce adamın kalbini ısıtacak bir alet üretmeye ant içti. O, "sevgili, yaşlı oğlancıyı" güldürmeyi başaracaktı.

"Malzeme olarak, İngiliz saatçilerin yaptığı gibi sadece dişliler ve çarklar kullandım fakat bunları kendi icadım olan dingillerle ve eğriltilmiş dişlilerle yükselttim. Gerçi bunları sana açıklamanın bir manası yok. Otomatona metal bir levhayı gövde yaptım. Bu levhayla dizaynımın ahşap parçalarını sardım. Sonra bir miktar kırmızı kadife satın aldım. On iki santimetrekare. Bununla altı tekerlekli körükler yaptım. Bir de hava giriş çıkışı için boru ekledim. Buraya girecek hava bükülecek, durdurulacak ve insan kahkahasını andıran bir sesle dışarıya salınacaktı. Henry, senin Vaucanson'da böylesine ince bir zekâ yoktu" diye devam etti Sumper.

Henry'yse kâğıda, Sumper'ın dilinin kaynatılmış işkembe kadar beyaz olduğunu not aldı. Sumper devam etti: "Bu oto-

matonu sadece onun için yapmıştım. Hüzünlü gözlerini sıva dibine dikmiş halde, kanepede otururken buldum onu. Hediyemi –aynen böyle– önüne yerleştirecektim."

Bu, Yüce İsa'nın kırk beş santimetrelik suretiydi. Parlak tenekeden yapılmış, yüzü ise boyanmıştı. Omuzlarından müstesna mavi bir ipek örtü sallanıyordu. "Bir kez kurunca, İsa'm küçük tekerlekleri üzerinde ileriye atıldı. Önce sola sonra sağa döndü. Ardından durakladı. Bunu gözünde canlandırabiliyor musun Henry? Peki, sonraki adımı tahmin edebiliyor musun? Bu hareketi beş kez tekrarladıktan sonra, mekanizmaya sakladığım çubuk, dişlinin hareketini engelledi. Böylece mekanizma, İsa'nın iki kolunu da uçacakmış gibi kaldırmasını sağladı. Çok eğlenceliydi. Herkes İsa'nın odayı kutsamak üzere olduğunu görebilirdi. Ama bekle. Gördün mü üzerindeki örtü açıldı, büyük kırmızı bir kalp ortaya çıktı ve bu sırada içerideki hava fokurdamaya başladı. Kalp atıyordu. Büyük, kırmızı, kutsal kalp. Henry, keşke onu görebilseydin. Kendi performansından şaşılacak kadar *memnun* görünüyordu. Başını yaptığı şeyi görebilmek için eğdi sonra göğe kaldırdı. 'Bak, bu neşe veren bir gösteri değil mi' der gibiydi sanki. Ve başı böyle bir yukarıda, bir aşağıda, kolları bir ayrık, bir birleşik, kalbi ritmik şekilde önce ortada, sonra örtülü... İsa şişe kapağı gibi dönmeye başladı."

Tanrım, hain ruhumu bağışla, yazıyordu Henry. Bu beni de gülümsetti.

Tam o anda Dâhi, kahkaha attı. Sumper onu ve böylece kendini kurtardığını biliyordu. Gelecekte kim bilir ne harika şeyler yapacaktı.

Ama kutsal figür bocalamaya başladı. Tanrım, ne oluyordu? İsa dengesini kaybetti ve düştü. Yaşlı adam da doğal olarak dizaynın aksadığını düşündü ve onu ölümden döndürmek için eğildi.

İşte bu sırada İsa doğrulup kahkaha attı. Sumper, Tanrı'nın oğlunu bu an için yapmıştı zaten. Kollar açılınca, vücut yükse-

liyor, vücut düzelince, kutsal kalp açığa çıkıyor ardından da göğüsten kahkaha yankılanıyordu. Yaşlı adam da buna direnemedi.

"Herr Sumper şeytaniydi" yazıyordu Henry. Onun etkisinden korkuyordum. Ama bana nemli gözlerini çevirip titrek gülümsemesini üzerime salınca, aklıma şeytan değil, karımın yüzü geldi. Alice'i kollarına ilk aldığında yüzü böyle görünüyordu.

Sumper, Dâhi'yi hayata böyle döndürmüştü. Ayrıca yeterince sık uygulanırsa tedaviye yardımcı olan bir ilaç da hazırlamıştı.

Henry, tedavi kelimesinin altını çizmişti.

Catherine'se "Endorfin" diye düşündü.

Sumper, Yüce İsa'yla meşgulken bir yandan işvereninin "Boğulan Kullar Defteri'ni" Kraliçe Victoria'ya takdim etmek için de plan yapmıştı. İkinci basamak buydu ve hemen hayata geçirdi.

"Sen, Prens Albert hakkında yalan söylediğimi düşündün ama üstadım benim karakterimi görmüştü. Yaşlı adam planımı duyunca, Kraliçe'yi Motor'un yüce amacına ilişkin ikna edeceğimden emindi. Kullarından kaçı kurtarılabilirdi, ona gösterecektim."

Dâhi, Sumper için korkuyordu. Onun Buckingham Sarayı'na daha önce ikisi mehtaplı gecelerde olmak üzere üç defa gittiğini öğrenince içi pek de rahatlamadı. Sumper on parçalı bir sıçrama tahtası yontmuş, ucuna ise metal bir yen yerleştirmişti. Sarayda Majesteleri'yle görüşmesine uygun noktaların da planını çizmişti.

"Dâhi, 'Seni sonunda sınır dışı edecekler' dedi."

Sumper için dünyada, Cruickshank'ten ayrılmaktan daha beter hiçbir şey yoktuysa da korkunun onu yönetmesine izin veremezdi. Onun huzuruna çağrılmıştı ve uzun süre hizmet vermeyi umuyordu. Fakat Soho Meydanı'nda oturmaya devam ederse bu süre bir kelebeğin ömrü kadar olacaktı.

"O an, yaşama sebebime bakıyordum" dedi.

Barın üzerindeki odamda ben, Catherine Gehrig, su yüzüne çıkıp gerçek dünyaya döndüm. Gece yarısı olmak üzereydi ve sokakta kavga vardı.

Dikkatimi yaşadığım yere de verebilirdim tabii ama onun yerine, hayali bir dünyanın vatandaşı olarak kalmayı seçtim.

Henry yazıyor, Sumper konuşuyordu. "İngiltere'de yüce insanlarla tanıştım. İnsan olarak küçük bir bedene sığıyorlar ama sınırsız bir bilgi birikimine hizmet ediyorlardı. Kendime onları örnek almıştım."

Bu Alman, Tanrımla zaten alay etmişti, diyordu Henry. Ben de soğuk bir üslupla ona bu Yüce Yaratıkların kimler olabileceğini sordum. Soruma yanıt vermek yerine, boğulmuş ruhları bir araya getiren defteri nasıl muşambaya sardığını anlattı. Soho Meydanı'ndan ayrılmadan önce bu defteri sırtına kayışla bağlamıştı. O gece veda sırasında tek bir kelime bile etmemiş, sonra saraya, onu bekleyen feci günleri başlatacak olan adımı atmıştı.

Sıçrama tahtası hakkında da hiç konuşulmamıştı. Henry bunun için Tanrı'ya teşekkür etti zira neye inanacağını bilemez haldeydi.

Ancak yirmi satır sonra yazarın fikrini değiştirmesine neden olan bazı kanıtlar ortaya çıktı. Bu da Sumper'ın karnındaki, yıldız şeklindeki yaraydı. Artık bunun saray duvarını aşmaya yeltenen tavşan beyinli bir sıçrayış sırasında alınmış ciddi bir yara olduğunu düşünüyordu.

Saatçi acısını ya da nasıl yaralandığını anlattıysa bile Henry bunları yazmamıştı. Artık "yalancının" yarasına rağmen saraya girmekle kalmadığına, bir de Prens Albert'ı kıstırdığına inanıyordu. Üstelik onu sarayın girişinde hatta kütüphanede bile değil, yatağında kitap okurken yakalamıştı. Daha küstahı, halkı Prens ile Kraliçe'den uzak tutanın, insanların, monarşiye ulaşmanın nihai imkânsızlığına ilişkin inancı olduğunu söylemesiydi.

Konsort Prens, kitabından başını kaldırıp tam da Sumper'ın durduğu noktaya dikmişti gözlerini. Ve orada neyi görmeyi umuyorsa yine onu görmüştü. Bu durumda o, üzeri aşırı kalabalık kırmızı bir koltuktu.

Henry, "en zor taktiği" Prens'in dikkatini çekmek için geliştirdiğini yazıyordu. Herr Saxe-Coburg ve Gotha olmanın nasıl bir his olduğunu kim bilebilirdi ki? Acaba kötü bir ruhun kitabına el koyduğunu ve elinden çekip aldığını mı düşünecekti? Acaba bu kanamalı hayaletin yatağına bıraktığı muşambanın içinde ne vardı?

Boğulan Kullar Defteri o kadar kalındı ki böylesi bir kalınlığı iki okura bölüştürmek gerekiyordu. Ekselanslarından defterin her sayfasına iliştirilmiş notları sesli okumasını istemek için Prens, yanma uzanan yaralı yabancıdan ne kadar korkmalıydı?

Sumper şöyle devam ediyordu: "Boğulmuş yolculardan birinin ismi ona tanıdık gelene dek, epey soğuk ve resmiydi. Onun, küçük yeğeni olduğunu söyledi. Bu yüzden ağlamaya başladığında, acısının kaynağının bu ölüm olduğunu düşündüm. Samimi olmak gerekirse, durumdan hoşnuttum. Motor'a destek verecek diye ümitlenmiştim. Fakat az sonra olanlar, o ödleğin korktuğu için ağladığını anlamamı sağladı."

Bu bakış açısını, Prens ile kapıda geceliğiyle beliren Kraliçe Victoria'nın kısa konuşmasından çıkarmıştı. Kraliçe, Almanca konuşarak, Prens Albert'tan kaba bir dille, yataktaki arkadaşını açıklamasını istemişti.

Sumper, "Biz de kendisiyle bu dili konuşmaktaydık zaten. Bu sebeple karısının dediklerini anlayacağım sonucuna vardı ve onu Fransızca yanıtladı. Kraliçe'ye onu öldürmek üzere olduğumu söyledi. Bunun üzerine karısı kapıyı kapattı ve uzaklaştı" diye devam etti.

"Şaşırtıcı derecede uzun zaman" sonra Sumper kapının önündeki saray muhafızlarını duydu. Ayaklarını mermer zemine vuruyorlardı. Ve ancak o anda, planın başarısızlığa uğradığını kabul etti.

Hatta o anda bile bir umut ışığı görmeyi başardı. Çünkü Prens'in kişisel doktoru onun için seferber edilmişti. Yarası dikildikten sonra da ona sarayda bir oda vermişlerdi. "Parmaklıklı pencereleri sayılmazsa, manzarası epey güzel" bir odaydı bu.

O sırada Sumper, macerasını bütün ulusun okuduğunu bilmiyordu. Fakat bir süre sonra bir Alman daha Buckingham Sarayı'na girmiş, Kraliyet Ailesi, bu saldırı haberini de paylaşmanın akıllıca olmayacağına karar vermişti. Öncesinde ise Ekselansları başka iki saldırının hedefi olmuştu. Bunlardan ilki, barutla doldurduğu silahını Kraliçe'nin arabası Anayasa Tepesi'ni geçerken ateşleyen huysuz bir İrlandalı'ydı. İkincisiyse aklını kaçırmış eski bir ordu mensubuydu. Kraliçe'yi değneğiyle sıkıştırmış, şapkasını ezmiş ve (Henry bunları annesinden öğrenmişti) kolları ile omzunu çürütmüştü.

Önceki saldırıları gerçekleştiren iki adam da Güney Galler'e gönderilmişti ama Sumper'ın kaderi bir altın madenine gitmek değildi. Başlarda onu iyi besliyorlardı. İngiliz pudingleri iyimserliğini de artırmıştı. Fakat bir sabah erkenden gelen iki asker, ona penceresiz bir arabaya kadar eşlik etti. Araç onu Londra Köprüsü'nün batısındaki bir limana götürdü. Burada bir Alman trol gemisinin hapishanesine tıkıldı. Sürgününün başladığı o anda, Sumper'a defterini de iade ettiler. Her şeyi yitirdiğini işte orada anladı.

Catherine

1

Sabah olunca, Henry'nin hayatta kalan bütün defterlerini Lowndes Meydanı'na götürdüm. Teslimatı alan Croft, beni dünya üzerindeki en sevimli gülümsemeyle karşıladı. "Teşekkürler" dedi. "Biraz çay alır mısın?"

Affedildiğimi görünce çok rahatladım.

"Evet, lütfen" derken, sonuncu defterin bir gün daha bende kalmasına göz yumacağını umuyordum.

Bir yandan sandalyemi çevirdim, bir yandan da pencereden ağaçlara bakarak bekledim.

"Süt kalmamış, kusura bakmazsın değil mi" dedi.

"Mükemmel" dedim. O da sevimli (ve alışılmışın dışında sade) bir Clarice Cliff fincanı ile fincan tabağını önümdeki sehpaya bıraktı. "Kahvaltıda dünyanın en berbat çayını içtim."

Bunu neden belirtmiştim ki? Geceyi barın üzerindeki bir odada geçirdiğimi ona söyleyecek halim yoktu. Ama şüphesiz artık söyleyecektim. Ve söyledim.

"Tanrı aşkına, neden?"

"Okumayı bitirmek istedim."

"Hangi bar?" Sorgulayan bakışları beni utandırmıştı.

"Rose & Crown."

"Caddenin yukarısındaki yer mi? Hani şu gençlerin takıldığı koltuklu bar?"

Matthew'la benim ilk kez orada yattığımızı biliyor olamazdı. Gerçi erkekler birbirlerine oldukça garip ayrıntıları anlatabiliyor bazen. Sanırım Eric de bunu biliyordu. Çayımı yudumlamak istedim fakat fincanın üçgen kulpu dekoratif olmakla birlikte, ısınınca tutulması epey güçtü.

"Defterleri bitirmeye çalıştım ama bir tane kaldı."

Gözlerindeki acımayı görebiliyordum. Defteri almama izin vereceğini düşündürüyordu.

"Onları bir yerlerde kilitli tutacak değilim, aşkım. İstediğin zaman okuyabilirsin, hem de Rose & Crown'unkinden çok daha nezih bir ortamda..."

"Aslına bakarsan, defterlere herkesin ulaşamaması daha akıllıca olur" dedim.

"Öyle mi düşünüyorsun?" Kahkaha attı ama bu negatif tepkisini göstermek içindi.

"Eric, dünyanın kapatıcısını sürmeme rağmen yaram hâlâ belli oluyor. Sence de öyle değil mi?" Amanda Snyde'ın evime girdiğini belirtme gereği de duymadım. Halbuki kesinlikle girmişti.

"Demek istediğin, onlara erişimi sınırlamalıyım ki asistanın okuyamasın."

"Defterlerin, durumunu tetiklemesinden korkuyorum."

Eric'i tamamen yanlış anlamıştım. Bana kuşkuyla yaklaşıyordu.

"Tatlım, onları kilitli tutamam. Bunu neden yaptığımı kimseye açıklayamam. Biliyorsun Bayan Snyde çok üzgün. Boots'ta bir karışıklık çıktığı açık ama bu kesinlikle onun hatası değildi. İlaçlarını yeniden kullanmaya başladı. Artık iyi. Olanlar yüzünden çok mahcup."

İlaçları çok hevesli olduğu için almıyordu herhalde.

"Eric, lütfen, defterleri okudun mu?"

Başka zaman yüzündeki şeytani gülümsemeden hoşlanabilirdim. Ama şimdi beni korkutuyordu.

"Okumaya devam et. Daha da güzelleşiyor" dedikten sonra defterleri hızla odadan çıkardı. Peşinden gittim. Zaten nereye yöneldiğini biliyordum. Gelecekte aynı merdivenleri ben de tırmanacaktım. Üstelik merdivenlerin tepesine varınca, benden hiç hoşlanmayan küçük ve kuru Annie Heller'ın insafına kalacaktım. Artık beni daha da az seveceği kesindi. Henry Brandling'e özel erişim hakkımı yitirmiştim. Bundan sonra ona imzayla ulaşacak, yanından imza atıp ayrılacaktım.

Lapsang souchong hâlâ çok sıcaktı. Üçgen kulp işbirliğine yanaşmıyor, hazineyse parmaklarımın arasından kayıp gidiyordu.

2

Annie Heller'ın kötü huylu cılız bir böcekten farkı yoktu. Kesinlikle bilim insanı değildi, teknik uzmanlığı ya da meşru kurumsal gücü yoktu. Tek bir nokta hariç... El yazmalarının taranması işini o organize ediyordu. Croft'a biraz fazla iyi davranması ise beni şüphelendiriyordu. Croft bir defasında, Heller'ın kütüphane memurlarmınkine benzeyen masasının arkasındaki, Victoria Dönemi'nden kalma oturma odasını, "memnuniyet verici bir yer" diye nitelemişti. Neden acaba? Belli ki bu sadece onun için böyleydi. Kışın ortasında, hatta sessizlikte bile, biz onun huysuzluğunu, kaynağını göremesek bile hissediyorduk. Eric ise ayrıcalıklıydı.

Annie akıl almaz derecede kabaydı. Kabalık artık karakterinin parçası olmuştu. Sadece Swinburne gibi bir yerde kovulmadan çalışabilirdi.

Hepimiz ona yağcılık etmek zorunda kalıyorduk ve o da bizi bu yüzden küçümsüyordu. Onunla Brandling Kataloğu hakkında konuşmaya gittiğimde kafamdan bunlar geçiyordu. Saçının ne kadar güzel göründüğünü söyledim ki bu büyük bir yalandı. Ondan, eğer mümkünse, Bay Croft'un getirdiği el yazmalarından birini alabilmek için form istedim.

Her zamanki gibi cevap vermeden önce uzun süre bekletti. En sonunda yazmalar "kataloglanır kataloglanmaz" bunu yapacağını söyledi.

Bunun ne zamana tekabül ettiğini sordum.

"Oh, çok uzun sürmez. Bir ya da iki gün."

Yukarı baktığında yalan söylediğini biliyordum. Bana bakmak zorunda kalana kadar bekledim.

"Belki de onu burada, okuma odasında okuyabilirim, değil mi?" diye sordum. Aslında bunu sormama bile lüzum yoktu. Zira ben kıdemli bir konservatördüm.

"Üzgünüm ama onları kataloglamak için tutuyoruz."

"Eminim Bay Croft defterlere erişimimin sınırlanmasını istemez" dedim. Fakat o çoktan klavyeyi gagalamaya dönmüştü. Bir yandan yazıp bir yandan benimle konuşabildiğine göre, uğraştığı şey pek mühim olamazdı.

"Siz de benim kadar iyi biliyorsunuz ki Bayan Gehrig, Bay Croft kurallara karşı gelmemi istemez."

"Belki de ona telefon edebilirsiniz?"

Nihayet klavye bir kenara itilmiş, kafası havaya kalkmıştı. Demek kablodan gösteri son bulmuştu.

"Bayan Gehrig, Swinburne düzenlemelerini Bay Croft'la konuşmadan da biliyorum. El yazmaları kataloglanacak, ardından taranacak. Sonrasında eğer istersen bilgisayarınızdan onlara bakabilirsiniz."

"Yani onlardan birini şu anda okumam kesinlikle imkânsız, öyle mi?"

"Bayan Gehrig, pek meşgul görünmüyorum galiba?"

"Burada konuştuğumuz için yüksek bütçeli bir proje mi erteleniyor?"

"Bu doğru, evet."

"Teşekkürler, Bayan Heller."

"Bir şey değil, Bayan Gehrig. Bir haftadan uzun süreceğini sanmıyorum."

Merdivenlerden sessizce indim ve leş gibi kokan bir otobüsle Olympia'ya geri döndüm. Kendimi değersiz hissediyor, beceriksizliğim yüzünden kendime kızıyordum. Henry'yi kaybettiğim için sinirliydim, Croft'a beni desteklemediği için öfkeliydim. Amanda'yı stüdyoma yerleşmiş halde bulunca, sahip olduğum tüm gücü yitirmiş gibiydim.

"Günaydın Amanda" dedim.

"Bayan Gehrig, çok üzgünüm" dedi fakat ona güvenmiyordum. Göz göze gelmekten kaçındım.

"Geride kaldı. Kuğu ikimizden de daha önemli" dedim.

Angus'la beraberdi. Onu Angus giydirmişti. Tek bir düğmesi kırmızı iplikle dikilmiş, kırışık beyaz bir gömlek giyiyordu ve olağanüstü görünüyordu. Buruşmuş bir gömleği sadece çok güzel biri bu şekilde taşıyabilirdi. Üzerine cinsel bir güven gelmişti ki bu bana kendimi kuru ve pörsümüş hissettirdi.

O zamana dek mekanizmanın parçalarını çelik tezgâhın üzerine dizmiştik. Cam çubukların tamamını temizlemiş, yeni tabakların üzerine yatırmıştık. Uçlarındaki başlıkları modern yapıştırıcılarla sabitlemiştik. Saat mekanizmasını tamir ettiğimizde, çubuklar yavaşça döneceklerdi.

Rota hazırdı ve küçük balığı bu sabah bile bağlamamız mümkündü. Bu işlem, kulağa küpe takmak kadar basitti.

Muhtemelen sonuca ulaşmamıza bir ay vardı fakat başlıkların kıyafet provası çok yakında gerçekleşecekti. Halkalar bir kere boyuna dizilince, gaga bir kere uygun şekilde bağlanınca elimizdekini bir gözden geçirecektik. Ardından Croft, yatırımcılara yarattığımız mucizeyi gösterebilecekti. Elbette elinde ne

olduğunu o gayet iyi biliyordu. Hatta daha restorasyon başlamadan önce kuğunun hipnotize edici, ürkütücü varlığını öngörmüştü. Şüphesiz benim umduğumdan çok daha komplike bahislere tutuşmuştu.

Acaba Bakanlığı memnun edecek büyüklükte bir kalabalık çekebilecek miydi gerçekten? Prosedür toplantısı bu bakış açısıyla ele alınmıştı ama dobra dobra konuşmak gerekirse, bu kuğuyla Lowndes Meydanı'nın yüksek rütbeli memurları, Muhafazakâr Parti'ye teslim oluyor, "popüler" olmanın zorunluluğu kanıtlanıyordu.

Her neyse, saldırganım ve ben, sıkı çalışıyorduk. Sohbetimizi, elimizdeki işle sınırlı tuttuğumuz sürece onun fiziksel saldırılarından korkmuyordum.

Fakat Carl'ın mavi küpünün aldığı sefil yarayı unutamıyordum. Bu yüzden Rose & Crown'da kalmaya devam ettim. Bu da MasterCard'ımı ve elbise dolabımı strese soktu.

Bir sabah işe geldiğimde Amanda'yı çoktan bilgisayar başına geçmiş halde buldum. Eğer beni görünce bilgisayarı hızla kapatmasaydı, durumda ilginç bir yan görmeyecektim. Şansım yaver gitti de birkaç dakika sonra Güvenlik arayıp bize bir paket geldiğini söyledi. Çelik kabloların yerine koymak için ısmarladığım, Dyneema marka, uzun, sentetik zincir gelmişti. Amanda'yı paketi almaya yolladım. O çıkar çıkmaz da bilgisayarın arşivine baktım.

Furtwangen'i Google'lamıştı. Orayı, dairemdeki defterleri karıştırırken bulmuş olmalıydı. Defterlerin ne kadarını okuduğu ise meçhuldü. Aynı anda hem sinirlendim hem korktum. Tüylerim diken diken oldu, ürperdim.

Casus geri dönüp paketi masama bıraktığında, dünyam gerçekliğini yitirmişti. Oje lekeli neşteri aldım. Amanda, düğmeleri boyalı bir Jo Malone giymişti. Simsiyah kostümüyle çok yakınımda duruyordu.

Paketin içindeki henüz ortaya çıkmamışken, ona döndüm. Elimdeki neşterin farkındaydım. Geri çekildi ki ben de bunu istiyordum.

"Amanda, bilgisayarının geçmişini kontrol ettim."

"Artık webcame bakmıyorum."

"Furtwangen'i aratmışsın. Neden?"

Yüzünde sinir bozucu bir ifade belirdi. Bunu günlük konuşma diline, "Ha" diye çevirebilirdik. "Tahmin etmek zor değil, nerede olduğunu bulmak istedim" dedi.

Elimi dünyanın en doğal şeyi gibi masanın üzerine bıraktım ama neşteri henüz kenara koymamıştım. "Neden?"

"Sanırım orada guguklu saat yapıyorlar."

"Guguklu saatler neden ilgini çekiyor?"

Eğer yine tırmalayacak olsaydı, bunu şimdi yapmıştı. Fakat buna yeltenmeyince elimdeki neşter kendimi aptal gibi hissettirdi. Keşke onu bıraksaydım, diye düşündüm ama korkmadan da edemiyordum. Bu sırada gelen gözyaşları beni rahatlattı.

"Bayan Gehrig, çok üzgünüm."

Yumuşamaya tenezzül etmedim. "Neden üzgünsün, Amanda?"

"Defterlerden haberim var."

"Hangi defterler?"

"Henry Brandling."

"Yani onları gördün. Peki nasıl?"

"Bayan Heller'a gittim. Saat 7'den önce çıkmıyor."

Ertesi gün olup da Bayan Heller ve Eric Croft'u kıstırınca, şaşırtıcı ama doğru söylediğini keşfettim. Bu keşif, okuma odasına sınırsız erişim hakkı almamı sağladıysa da Heller'dan bir özür duymama yetmedi.

"İnsanlar bana iyi davranırlarsa Bayan Gehrig, ben de onlara iyi davranırım. İnsanlar kaba ve çokbilmiş davranırlarsa da ne kadar inatçı olduğumu görürler."

Masasının üç metre arkasına yerleşip Henry Brandling'i okumaya başladım.

Henry

Artık Furtwangen'de hava çok soğuktu, nehrin kıyısındaki Abıçkıevi de en az içinde yaşayanlar kadar soğuktan mustaripti. Dam çatlamış, çiviler yuvalarından fırlamıştı. İmalatı süren tüm guguklular, kara kayalıkların oluşturduğu boğazı geçen sert rüzgârda titriyordu. Frau Helga, evle han arasında (hana gittiğini varsayıyordum) mekik dokuyordu. Bir şeylerin peşinde olduğu kesindi. Bunun bir saat düzeneği olmadığı da açıktı. Kilitli kapılar ardında vuku bulan bu eylem sona ermeyecek gibiydi. Her seferinde karnını boşaltmak için dönüyor, eski püskü elbiselerini sanki balo kıyafetleriymiş gibi dikkatle katlıyordu. Sumper ise bir gümrük memuru gibi (yani tüm ka-

balığıyla), paketi açıyordu. Frau Helga, hana koşuyor. Döndükten sonra da ağlıyordu.

Herr Sumper'ın bir gözü morarmıştı. Bunun nedeni de nasıl olduğu da benim için birer gizemdi.

Frau Helga hâlâ hancıyla pazarlık yapıyor gibiydi. Bu pazarlık kuğuyla mı ilgiliydi? Bilmiyordum. Ama onun Sumper ile konuşmalarını net bir şekilde duymuştum. Onu kurdukları mekanizmayla kaldırmış, atölyeye kadar kaydırmışlardı.

"Her zaman bana göz kulak oldu. İyi bir fiyata alacaktır" diyordu.

Sumper'sa, "O bir genelev işletmecisi" diye itiraz ediyordu.

Kuğuya yatırım mı yapacaktı?

Frau Helga, ona Almanca bağırıyordu. Sonra Sumper onu önce duvara, sonra kapıya, anladığım kadarıyla sonra da yere vurdu. Şu an muhtemelen ayaklarının dibinde hareketsiz yatıyordu.

"Özgürsün" dediğini duydum. Pencerelerin kanatları takırdıyordu. "Denizdeki bir balık kadar özgürsün" dedi. İstediği zaman gidebileceğini ve onurlu bir adam olarak, kuğu tamamlandığında Carl'ı Karlsruhe'ye bırakacağını söyledi.

Frau Helga korkuyla inlemeye başladı. Tanrı bilir neler diyordu, Almanca konuştuğundan anlayamadım.

Yük taşısın diye aldıkları yeni atı, onun kullanımına veremeyeceğini ama bir at arabası ayarlarsa, seyahatinin masraflarını karşılayacağını söyledi.

M. Arnaud her an gagasıyla çıkıp gelebilirdi. Acaba kerhaneci ona ödeme yapacak mıydı? Belki de çoktan yapmıştı. Onu ormanın ortasında tek başına dikilirken hayal ettim: siyahlar içinde yarı insan, yarı kuş. Böylesi bir gagadan korkmayacak çocuk var mıydı?

Tamamlanmasını umutsuzca beklediğim devasa otomaton, dondurucu soğukta, ağır bir arabayla yazlık atölye dedikleri yere taşınmıştı. Bunun için ödeme yapamazdım. Sumper ile oğlan, arabanın tekerlekleri işlerini zorlaştırsa da çalışmayı sürdürüyorlardı.

Kuğumu alacaktım. Onu eve götürecektim. Yük atı, pek dik olmayan o uzun yokuşu onunla çıkacaktı. Makinem geçit törenine katılmış bir aziz gibi, gün ışığında taşınacaktı.

Sumper, esnek ve balık etli Frau Helga'ya "aptal kadın" diye hitap etmeyi sürdürüyordu. Frau Helga ise tekrar tekrar, "Herr Brandling sorumluluklarını yerine getirmeyince" başka seçeneği kalmadığını söylüyordu.

Kimse benden para istemiyordu.

Sumper da tekrar ve tekrar, Katoliklerin özel işlerini görmesine izin vererek, "Kendi kaderini mühürlediğini" öne sürüyordu.

Mor gözün otomatonla bağlantısı bulunduğundan şüphe duymaya başlamıştım. Percy'nin vaktini boşa harcıyorlardı. Tartışmalar, nehrin kenarındaki atölyede ve yazlık atölyede devam etti. Bu ikincisine giriş iznim yoktu. Kavgalar yemek masasında da durmuyor, hatta gece boyunca vadide yankılanıyordu. Tartışmaları, nem gibi karşı konulmaz, nehir kadar acımasızdı. Herkes korkuyordu, bunu garanti edebilirdim.

Bense her dakikayı İngiliz oğlumu düşünerek geçiriyordum. Öte yandan buradaki yetişkinler, Alman oğlanın psikolojisini korumak için en ufak girişimde bulunmuyor, tartışmayı sansürlemiyorlardı. Hatta zaman zaman bu sahnelerin beni kandırmak ya da onlara verdiğim zarar dolayısıyla suçlamak için kurgulanmış Karagöz-Hacivat oyunu olduğundan kuşkulanıyordum. Zira tartışma en ağzı bozuk hale büründüğünde bile İngilizce konuşmayı sürdürüyorlardı. Ama ne yapabilirdim ki? Kardeşim, Ohio Bankası'ndan hisse senedi satın almıştı.

Frau Helga, "O bir çocuk" diyordu, Carl'ı kastederek.

İlginç biriydi. Meraklı, kara gözleri, önce sevdiği kişinin üzerinde geziniyor, ardından hayran olduğu kişiye yöneliyordu. Bu süreçte gördüğü zarardan sorumlu tutulamazdım.

Annesi vahşice püresini çıkardığı patatesleri kepçeyle dağıtıyordu ki bu patatesler tuz ve tereyağı eklenince şimdiye dek

yediğim en lezzetli yemek haline geliyordu. Öfkeyle servis yapıyor –şapırt!– ve bu sırada burun delikleri tutkuyla daralıyordu. Dirseğinin altında, bıçak ağzından çıkmışa benzeyen bir yanık lekesi vardı.

"Carl'm bitirmesi gerekiyor" dedi Sumper. Bense paranın nereden geleceğini düşünüyordum. Oğlanın yüzüne kan hücum etti. Geniş, parlak gözleri ve buğday rengi saçlarıyla kasabamızdaki kilise korosuna kabul edilirdi.

Bu kaba adamın iştahı asla kapanmıyor, susuzluğu hiç geçmiyordu. İçiyor, yiyor ve yasa yapıyordu. "Oğlanın buradaki işi bittiğinde tekerlek şeklindeki şehre döner ve yapmak için doğduğu şeyi yapmayı sürdürür."

Handaki ilk gün ondaki garipliği nasıl olmuştu da anlamamıştım? Karlsruhe haritası, Baron ile Drais?

Frau Helga, Sumper'ın aklını yitirdiğini, ondan nefret ettiğini söylüyordu şimdi. Ama gece onların yumruk seslerini, vahşi yaratıklar gibi sürüklendiklerini, homurdandıklarını, suç ortağı gibi soluklandıklarını duydum. Bu noktada, çok daha azı için ruhumu satacağımı düşündüm.

Sabah olduğunda sarsılarak uyandırıldım. Sumper tıraş olmuştu. Yüzü bir kayanınki kadar pürüzsüz ve parlaktı. Gözleriyse bir derenin dibindeki çakıl taşları gibiydi.

O günkü işler başlamadan evvel, her şeyin Albert Cruickshank'in önceden söylediği gibi ilerlediğini anlamamı istiyordu.

Elini yanağıma koydu. Kim ondan çekinmezdi ki? Dediğine göre Cruickshank benim Almanya'ya geleceğimi de Sumper'ın hayatında oynayacağım rolü de tahmin etmişti. Benim gözlerim hâlâ uykuluydu ama onunkiler netti. Gözlerinde şüpheden eser yoktu.

Bu da bir başka yalandı. Her şeyi dediği şekliyle kaydetmiştim. Cruickshank'i, o yağmurlu günde Buckingham Sarayı'na gitmek için ayrıldığından beri görmemişti. O günlerde benim bahsim ise geçmemişti. Nasıl geçebilirdi ki? Sınır dışı edilmişti

ve Furtwangen'e döndükten sonra Boğulan Kullar Defteri'ni, eski üstadına göndermişti. Bu defa kafir otomatonu alan Sumper'dı. Hediyeye artık onun, Cruickshank'ten daha fazla gülmeye ihtiyacı olduğunu belirten "etkileyici bir not" iliştirilmişti.

Eğer ortada bir "kehanet" bulunsaydı, onu da diğer bulgular gibi mutlaka not ederdim.

Fakat Sumper, başından beri Ren Nehri'ndeki balıklar kadar kaypaktı. "Sana şimdiye dek olan her şeyi anlatmam mümkün değil." Kepenkleri açtı, camı kaldırdı ve uğuldayan rüzgârı içeriye aldı. "Hayır, Cruickshank'in bana YAZDIKLARINI değil, bana SÖYLEDİKLERİNİ kastediyorum. Dikkatini sana söylediklerime ver. Buckingham Sarayı'nı terk ettiğimde, Dâhi kaderimin nasıl şekilleneceğini çoktan görmüştü. Ben Motor'u kurtaracağımı hayal ediyordum ama o gerçeği biliyordu. Elini sıktığım o anda, 'Umudunu kaybetme, hayatına bir başka İngiliz girecek' dedi. Bu sözlerini sonradan hatırladım. Onu kaybediyordum ama hayatıma bir başka İngiliz girecekti."

Doğruldum ve fırtınayı limanda tutmak ister gibi, sırtımı pencereye verdim. Bana doğru uzandı, ısrarcı gözleri çok yakınımdaydı.

"Seni Frau Beck'in hanında nasıl beklediğimi hatırlamıyor musun? Senin henüz haberin yoktu ama aptal planların çoktan elimdeydi" dedi.

"Herr Sumper, hiç mantıklı değil. Bay Cruickshank beni hiç tanımadı ya da durumumu, karımın karakterini, oğlumun hastalığını, evime girip çıkan sanatçıları hiç bilmedi. Onun diliyle söylersek, Bay Cruickshank'in elinde yeterli veri yoktu" dedim.

"Henry, yüce bir beynin neler düşünebileceği konusunda hiç mi fikrin yok? Nasıl olmaz?"

Ondan beş santimetre uzundum ama siyah gözlerindeki yansımama bakınca, sümüklü bir canavarın eline düşmüş gibiydim. Beni yakında serbest bıraksın diye dua ediyordum.

Frau Helga, kasabalıların kahkaha atan İsa'yı görmesine izin vermişti. Artık bu kesindi. Onu satması benim hatamdı. Fakat fiyatı benim amacımı gerçekleştirmeme yetecek miydi? Frau Helga'yı ahırda para sayarken görmüştüm. Bir keresinde onu öptüğümü de hayal etmiştim. Uzun zaman önceydi.

Soyunmuş, kaynak suyunun altında, düşse ayak parmaklarımı budayabilecek bir jilet kadar keskin killi kayanın yanında yıkanıyordum ki Sumper omzuma dokundu. Korkuyla sıçradım. Mahrem yerlerim, kazanda kaynatılmış mide gibi buruşmuştu. Onun üzerindeyse deri önlüğü vardı. Elindeyse bir gaga tutuyordu. Bunun sebebini daha sonra anlayacaktım.

Dedi ki, "Düşünebileceğinden çok daha müthiş bir şeyden sorumlu olacaksın."

"Tek istediğim bir ördekti."

"Sen bir ördeğe sahip olmak için doğmadın. Sen dünyaya bir Harika getirmek için doğdun."

Sonra arkasına döndü ve beni çıplaklığımla baş başa bıraktı.

Evin annesi o akşam patates püresini yere fırlattı. "Oğlumu çalmaya hakkın yok." Üstelik dahası da vardı ve dahası daha acıklıydı. Özellikle de o kutsal çocuğun ellerini ve siğilli, uzun, beyaz parmaklarını büktüğünü görmek... Lambanın ışığında çenesi daha uzun, dizleri daha yüksek ve parmakları bebek yılanbalıklarınm yuvası gibi görünüyordu.

"Bu kadar mesafeyi oğlanı incitmek için katetmedim; o bir dâhi" dedi Sumper.

Frau Helga, "Onu incitmemelisin" dedi. Elbette İsa'yı hanın ortasında yürütüp gülünç düşürmenin yaratacağı tehlikeli durumu biliyordu. "O daha küçük bir çocuk."

"O bir dâhi" diye tekrarladı Sumper. "Al" dedi, "oku şunu". Sonra önlüğünün kesesinden esmer bir gaga çıkardı. Gaganın iç yüzünü oluşturan kömür karası ahşabın üzerinde gümüşten bir yazı vardı.

"Okuyamam. Okuyamadığımı biliyorsun." Frau Helga, gagadan uzaklaştı.

Sumper da onu bana uzattı.

Dehşet saçan gözler bana çevrilmiş, yazıyı anlamamı bekliyordu.

Ben bir mankafayım diye düşündüm, tam bir ahmak.

"Kesin olarak" dedim.

Catherine

1

Annie Heller beni saat yedide dışarı attığı için son sayfaları yine okuyamamıştım. Danimarka'ya özgü dar merdivenlerden indim. Günün bu saatinde altın rengini alıyorlardı. Dışarıda serseri el ilanlarını havalandıran sıcak bir rüzgâr vardı.

Annexe'e, kapanmasından beş dakika evvel vardım ve işte orada, "Ikea kutusu" dediğimiz kutunun içinde kuğunun gagası, garip vidalar ve contalar arasında bekliyordu. Aslında bunlar kuğuyu yeniden kurarken, kutuda bıraktığımız artıklardı. Gagayı neden bu derece göz ardı ettiğim ise psikiyatrist-

leri ilgilendiriyordu. Zira ona bir katalog numarası bile bahşetmemiştim. M. Arnaud'nun yapıtı, son gördüğümden bu yana hiç değişmemişti. Kömür kadar kara, ham pamuğun üzerinde, kapağında GAGA yazan küçük bir mukavva kutuda yatıyordu.

Henry'nin dediklerinin tersine, gaganın içinde, yazılı hiçbir kelime yoktu. Bunu fazlasıyla, hatta aşırı şekilde rahatsız edici buldum. Sanki sevgilim bana yalan söylemişti. Derken burnumun dibinde alenen duran gerçeği gördüm: Arnaud'nun kelimeleri gümüştendi yani kelimeler de gaganın kendisi gibi gümüş okside dönüşmüştü. Siyahın üzerine siyahla yazılmış bir yazı gibiydi. Gizemi pencereye yaklaştırıp çözebilir ya da UV lambamı kullanabilirdim fakat kapanma saati gelmişti ve suçüstü yakalanmaktan, sırrımın ifşa olmasından korkuyordum. Ben de gagayı peçeteye sarıp bir zarfın içine tıktım. Sonra hayali bir etkinliğe geç kalmış gibi bir edayla binayı koşarcasına terk ettim.

Dışarıya garip bir akşam çökmüştü. Aşırı sıcaklara, güçlü, kuru bir rüzgâr eşlik ediyordu. Buckinghamshire'ın çöle döndüğünü sanabilirdiniz. Tıpkı Lowndes Meydanı'ndaki gibi Olympia da başıboş uçuşan kâğıtlarla kaplıydı. *Evening Standard*, elektrik direğini edepsizce sarmıştı. AMERİKA'NIN PİSLİĞİ BİZİM DEĞİLDİR. Üzerinde yazılı bu cümle, kâğıt ters dönmüş bile olsa, rahatça okunuyordu.

Yandaki sokakta ise amonyak kokan küçük bir eczane vardı, buraya daha evvel deodorant ve şampuan almaya uğramıştım. Dükkânda ne bir kasiyer ne de satış danışmanı vardı, bir tek müzmin bir nezleye yakalanmış küçük eczacı... Koli yığınları ile vantilatör ve hijyenik pedlerin aynı potada eridiği bir yerdi burası. Bu sebeple eczacının, kulak pamuklarıyla metil alkolü bulması vakit aldı.

"Torbaya gerek yok" dedikten sonra aldıklarımı avuçlayıp çıkmak istedim. Fakat anlaşılan o ki fatura için beklemek zorundaydım. Yaşlı adam sarı renkli karbon kağıdını uzattığında

aklıma babamın pilleri değiştirip içkisinden bir yudum almak için üst kata çıkışı geldi.

Nihayet caddedeydim, Rose & Crown ise az ilerideydi. Yenilenmiş köşesini, mavi yer karoları ve parlak yeşil şemsiyeleriyle tutuyordu. Dışarıda şaşırtıcı bir sarhoş kalabalığı vardı; İngiliz derileri, ölü gibi beyazdı.

Onların bir miktar ilgisini çektim ki bu birazcık iyiydi. Sonuçta kimse cinsel açıdan görünmez olmak istemez. Öte yandan anıran grupta beni rahatsız eden bir taraf vardı ve bu ses beni "rezidansıma" giden merdivenleri çıkarken de izledi.

Odamın penceresini açtım ve düzenimi pervazın üzerinde kurdum. Pervaz metil alkol şişelerini yerleştirebileceğim kadar genişti. Kulak pamuklarının paketini açıp onları bir mendilin üzerine yatırdım. Gagayı tomurcukların yanına oturttum. Geri kalan işlemler de bir beyin ameliyatı değildi. Üç dakika içinde metil alkol, gaganın altındaki gümüş işlemeleri ortaya çıkardı.

O anda Henry'nin neden "mankafa" yazdığını anladım.

Illud aspicis non vides, cümlesiyle karşılaşınca ben de bir mankafa gibi hissetmiştim.

Üzerinden kayması kolay sentetik örtüme oturup çeviri için kimi arayabileceğimi düşündüm. Tam o anda, insanın ancak otellerde bulabileceği çerçevelenmiş pembe ve soluk mavi fotoğraflara bakarken, aslında hiç arkadaşım olmadığını fark ettim.

Yıllar boyunca, romantik ve mutlu bir çift olmanın tembel dünyasına kapılmıştım. Bu öyle bir büyüydü ki beraber olduğun insanla aranda mahrem bir dil kuruyor ve bu dili bilmeyen herkes için tatlı bir hoşgörüsüzlük besliyordun. Elbette bir sürü insan tanıyordum ve bunların birçoğunu âdet olduğu üzere severdim. Fakat Matthew ölünce kapımı kilitlemiştim. Evde kalmıştım. Annem ve babam çoktan ölmüştü. Kız kardeşim artık benimle konuşmuyordu.

Illud aspicis non vides.

Gizlice bir metres hayatı sürdüğüm o yıllarda, yalnızlığımla barışık olduğumu sandım ve bir kez bile yalnızlığın ağırlığını gırtlağımda hissetmedim. İyi niyetini suiistimal ettiğim o adam dışında arayacak kimsem yoktu.

Croft beni cevaplayınca müzik sesi duydum, takip etmesi güçtü. Yani kastettiğim, benim bildiğim müziklerden başkaydı.

"Kusura bakma" dedim telefonu açınca ama aslında çok rahatlamıştım.

"Bekle."

Müziği kıstı ve yavaşça döndü.

"Böldüğüm için özür dilerim."

"Tatlım, bölecek bir şey yok" dedi. O sırada bir zamanlar Eric'in de bir çiftin teki olduğunu hatırladım.

Penceremden iki erkeğin, oldukça sarhoş bir genç kızı sırtladığını görebiliyordum. Bu zavallı titrek yaratığın ayaklarında saçma ayakkabılar vardı. Kısa eteği, şişman bacaklarını saklamıyordu. Tanrı yardımcısı olsun. Daha fazla izleyemeyecektim.

"Neredesin? Yoksa hâlâ o lanet barda mısın?"

"Ama indirim saatindeyiz."

Sessizlik oldu. Derken Croft, "Gelip seninle oturmamı ister misin?" dedi.

Bu beni çok rahatlatırdı ama tabii ki yapamazdım.

"Latincen nasıl?" diye sordum.

"Hamladı."

"Yine de işime yarar sanırım?"

"Muhtemelen."

"*Illud aspicis non vides*, ne demek?"

"Gaga şu an nerede?" diye sordu. O sırada biraz çakırkeyif olduğunu anladım.

"Nerede olduğunu biliyorsun ve eğer içinde yazanı okumadıysan hayal kırıklığına uğrayacağım" dedim.

Cümlesine, "Tatlım biliyor musun" diye başladıktan sonra durdu, bardağını doldurduğunu biliyordum. "Biliyor musun,

bir sır perdesi görünce onu aralamak gerektiğine dair görüşü, *çok* problemli buluyorum. Demek istediğimi anlıyor musun? Her küratör, en sonunda aslolanın gizem olduğunu öğrenir."

"Lütfen dalga geçme."

"Hayır, ciddiyim. Neden her daim belirsizliği ortadan kaldırmayı diliyorsun?"

Bense neden gümüşü her seferinde öldüresiye cilalamak istediğini düşünüyordum.

"Belirsizlik ortadan kalktığında elinde Agatha Christie kalır, bir çeşit estetik polisiye roman. Bir de Rothko'ya bak. Ona bakarsın, biraz daha bakarsın ama renk, form ve yüzey tereddüdünü ya da muğlaklığı atlayamazsın. Tüm bunlar, senin Josef Albers'ın 'analitik berraklığının' çok ötesinde."

"O benim Albers'ım değil."

"O, Matthew'un Albers'ı idi."

"Öyleydi, evet."

Yine sessizlik oldu.

"Bu benim projem" dedim. "Onu bana sen verdin."

"Kesinlikle yaptım. Umarım fazla işgüzar davranmamışımdır..."

"Eric, uğruna yaşadığım her şeyi kaybettim. Sen bana bunu verdin. Eğer bu bir gizemse, bana uyar. Fakat bana bunu sen verdin."

"Evet, tatlı kız, yaptım."

"Öyleyse sonra neden ona verdin?" Bunu demek istememiştim fakat demiştim işte. Kuğu benimdi. Henry benimdi.

Eric içkisinden bir yudum alıp ağzından ıslak bir, "Ne demek istiyorsun?" cümlesi çıkardı.

"O benim."

"Kesinlikle ama buradaki 'o' neye tekabül ediyor?"

"Latin."

"Yani çevirisini mi öğrenmek istiyorsun?"

"Evet."

"Ne dediğini mi bilmek istiyorsun?"

"Evet."

"*Illud aspicis non vides*. Baktığın şeyi göremezsin, demek."

"Oh, kapa çeneni."

"Bu cümle, baktığın şeyi göremezsin, demek."

"Hayır, hayır, öyle değil" dedim.

"Tatlı Cat, beni ne zaman istersen arayabilirsin" dedi.

Ve telefon kapandı.

Acı, kıskançlık ve öfke iliklerime dek işledi. O zengin ve deli kız, sevdiğim adamın üstdudağını, o ünlü burnunun gölgesinde kalan, alaycı, gergin kasını ve bu kası oluşturan spiralli mekanizmayı da onu taşıyan Angus'la birlikte benden çalıyordu.

Baktığın şeyi göremezsin, demişti Sumper. Ne zırvalık ama!

2

Uyandığımda yağmur yağıyordu. Yağmurun böylesi bir yaygara koparabileceğinden haberim yoktu. Çatıya hayal bile edilemeyecek bir sağanakla düşüyor, ardından Victoria Şelaleleri gibi tüm derinliği ve maviliğiyle akıyordu.

Eric'e çenesini kapamasını söylemiştim.

Odamın dış duvarına bir şeyler hızla çarpıyordu. Dışarıda kasırga mı vardı? Banyoya mı sığınmalıydım?

Duvara çarparak dalgalanan merdivenin, odama vuran gölgesini gördüm. Camın kırılmak üzere olduğunu ve ayaklarımı koruyacak bir terliğimin bulunmadığını düşündüm. Derken şort giymiş, oldukça geniş bir beyaz adam, suyun ağırlığına göğüs gerip yukarı tırmanmaya başladı. Camıma yapışan vücudu, böylece düzleşmişti. Göbek hizasındaki düğmesini ve derisini kaplayan siyah tüyleri gördüm. Sanki bilinçaltımdan fırlayan bir yaratık, gördüğüm rüyaya sızıyordu. Yağmurun ardına gizlenen gök gürültüsünü duyabiliyordum. Çarşafı göğsüme çekip oturdum.

Su kükrüyordu. Cehennemi andıran bir yerde, tamamen yalnızdım. Dünyadaki tüm insanların arasından, Eric Croft

bana en kibar, en hoşgörülü davrananıydı. Buna hiç mecburiyeti olmamasına rağmen bana boyun eğmiş, hiçbir teşekkür etmeden bana elini uzatmıştı.

Kapa çeneni, demiştim ben de.

Diğer her şey gibi dünyanın da sonu gelecekti. Sanırım merdiven, çatıdan aşağıya düştü. Yağmur hâlâ yağıyor, adamlar bağırıyordu. Yapabileceklerim arasında gülünç olmayan hiçbir şey yoktu.

Şimdi sokakta sarı ışıklar yanıp sönüyordu. Bu defa başka bir merdiven görüyordum. Parlak maviden yağmurluklar giymiş adamlar, pencereıni aşıp tırmandı. Londra'da kim mavi yağmurluk giyerdi ki? Felaketin işaretlerini okuyamıyordum.

Saat ikide artık penceremde yalnızdım. Sel basmış boş sokağı inceliyordum. Ertesi sabah bir elimde içine kıyafetlerimi koyduğum hafif torba, diğerinde el çantam, bardan ayrıldım. Kıyafetlerim artık temiz değildi. Eğer beyaz bir keten gömlek giydiysem, bunun tek nedeni, işe gidince üzerindeki ter lekelerini hidrojen peroksit ile silmeyi planlamamdı.

Burnumu zora sokan bir diğer engel de beni barın hemen önünde bekliyordu. Kanalizasyon suyu sel olmuş, sokak boyu akıyordu. Bodrum katlarını su basmış, tahliye boruları, kötü kokulu suyu dışarı köpürtüyordu.

Yaşlı eczacı kapısını açık bırakmış, yüksek ve tehlikeli bir merdivenin tepesinden bana bakıyordu. Sırılsıklam olmuş kolileri sokağa atmıştı ve onlardan sanıyorum ki sülfür dioksit yükseliyordu. Halbuki bir gün önce yükselen amonyaktı. Bu sahne, ister istemez bana insanlığın çöküşüne eşlik eden zengin sülfür içerikli bileşenleri düşündürdü. Bakterileri, küf mantarlarını, tek hücreli hayvanları ve bir kez ölünce bedenlerimizin kendi kendine nasıl saldırdığını düşündüm. Bu düşünce hoşuma gitmedi, hem de hiç. Vücudumuzu kuru ve kolayca dağılan bir organizma olarak düşünmeyi, onun küf yüklü çöküşümüzle ilgisi bulunmamasını yeğlerdim.

Güvenlikte görevli serseriler kirli çamaşırlarımı aradı. Daha sonra çeker ocağa girip gömleğimi çıkarttım ve hidrojen peroksit uygulayarak başladığım işi, saç kurutma makinesiyle bitirdim. Tamamdı. Görünüşte temizdi, gerçekte pek değil...

Amanda bilgisayarını kapatmamıştı. Mac'inin büyük ekranı petrol sızıntısına ilişkin görüntüler ve durumu protesto eden seslerle doluydu. Bunlar çocuk muydu, yoksa yetişkin mi? Dessgirl, Mankind40, Miss Katz, Ardiva, Clozaril, kim bilebilirdi ki? Yorumlarını okumak, bir feryadı duymak gibiydi. Amanda'nın yeraltında bunlar mı vardı?

Clozaril, "Okyanusu öldüren makineyi kim yaptı? Bu kimin çıkarlarına hizmet ediyor? İnsanlarınkine olmadığı kesin" yazmıştı. Ardiva, alevlerin petrolle birlikte çıktığına inanıyordu. Sheread2 işin içinde bir de volkan bulunduğunu tahmin edip, "Olan bitenin çoğu bize anlatılmıyor" yazmıştı. Mankind40, konunun ancak bir atom bombasıyla kapanabileceğini söylüyordu. Aşağıda, bu lanetli insanlar seslenmeye devam ediyordu. Bu seslerin beni etkilediğini bilmiyordum. Yanaklarımı yıkayan tuzlu pınardan da bihaberdim. Fakat Amanda'nın kolları boynuma dolanıp beni arkadan sarınca, en ciddi biçimde ağlamaya başladım. Bunu saklamaya çalışmanın faydası yoktu.

"Bayan Gehrig, üzgünüm."

Bana uzattığı beyaz mendili kabul ettim. Sümüklü burnumu mendile sümkürdükten sonra yoğun geçecek iş günümüzü programlamak için bilgisayarıma gittim.

3

Elbette halkla ilişkilerde görevli herkes, başından beri projemiz için "çok heyecanlıydılar" ve yaptığım her erteleme, neden olduğum her gecikme onları deliye çevirmişti. Evet, onların da internet sitesini tamamlamaları gerekirdi fakat onlar da müze çalışanıydı ve teslimin sanılandan uzun süreceğini, daha dürüst olmak gerekirse, reklamcıların öngörüsünü tutturamayacağını bilmeleri gerekirdi.

Nihayetinde kuğunun duyurusunu iki aşamalı olarak yapmayı kararlaştırdık, biri kamusal, diğeri daha özel olacaktı. Eric'in garip deyişiyle kuğuyu "yağmacılara ve takım elbiselilere" göstermek için restorasyonun tamamlanmasını beklemesek de olurdu.

Halkla İlişkiler Müdürü ve asabi Web Sitesi Müdürü ile birlikte "güvenli bir tarih" belirlemeliydim. Ama o tarih geldiğinde, hiç de güvenli olmadığını gördük. Belirlenen günün sabahında, müzik kutusu, kuğu performans döngüsünü tamamladığında bile inatla çalmayı sürdürüyordu.

"Fark eder mi, tatlım? Ciddi ciddi düşün bunu."

Henüz tam bir prova yapamamıştık ki bu aslında onu hiçbirimizin hayal bile edemediği kadar iyi bir yerde kesmekti.

"Onu düzelteceğiz, ben her ihtimale karşı söylüyorum" dedim Eric'e.

"Her ihtimale karşı mı?"

"Yarım saatte bitirmiş olacağım."

Doksan beş dakika sonra düzelttiğimi söylemek için tekrar aradım. Eric'i yok yere telaşlandırmıştım fakat o ne tepki gösterdi ne de şikâyet etti. Günün sonuna kadar "yaklaşık olarak" değil, "tam olarak" bitirip bitiremeyeceğimi sordu. Eğer şimdi ona söylersem iptal edecekti ama bu fikre katlanamadığı da açıktı.

"İptal etme."

"Emin misin tatlım?"

"Evet, kesinlikle."

"Eğer biraz daha zamana ihtiyacın varsa, gereken ortamı hazırlarım."

Saat üçü çeyrek geçe, hesaplamalarımın doğru olduğunu herkes gördü. Mahlukumuzu, ihtiyaç halinde kolaylıkla oradan buraya çevirebilmek için çelikten, büyük, bir gri mobil el arabasına yerleştirmiştik. Mekanizma hâlâ korunmasızdı. Gerçi aynalı levhayı üzerine yerleştirmiştik. Cam çubuklar, onu çevreleyen gümüşten yapraklar, gümüş gövde ve gümüş

halkaların üzerine muntazam bir şekilde, sıkıca ve pırıl pırıl kilitlendiği eklemli boyun da yerli yerindeydi.

Saat dört olduğunda zavallı Eric, daha fazla Lowndes Meydanı'nda kalamazdı. Krep tabanlı ayakkabıları içinde, kemiğine kadar tıraşlanmış halde Penhaligonları ile pırıldayarak girdi. Çizgili kumaştan takımı, Beckmann'dan çıkmaydı. Aslında bu takım onun ahlaki duruşuna belirsizlik katıyordu. Onunla tanışınca Beckmann'ın çizimlerinden biriyle karşılaşmış gibi oluyordunuz.

"Gaga yok mu?" Gaganın yokluğu sayesinde saat mekanizmasına bakıyor, iğneli müzik silindirini de güçlükle bile olsa buradan görüyordu.

"Saat mekanizmasını saklamamızı mı yeğlerdin?"

"Hayır, hayır. Bu şekilde çok daha iyi." Gerginliğini saklayamıyordu.

"Harold'dan kontrplak bir kılıf hazırlamasını isteyebilirim. Daha iki saatimiz var."

Bana baktı. Galiba teklifimi düşünüyordu, bunu görünce teklif ettiğime pişman oldum.

"Gaga nerede, Catherine?"

Bir hafta önce olsa, bu cümleyi hakaret gibi algılardım. Bugünse gülüyordum. "Gagayı kafana takma, hareketi izle."

Amanda toplantı için beyaz renkte, garip bir laboratuvar önlüğü giymişti. Arkaya taranmış sarı saçları ve gözlüğüyle, tipik bir Alman imajı çiziyordu.

"Bayan Snyde, mekanizmayı kurar mısınız" dedim.

"Evet, Bayan Gehrig."

Yaşadığımız tüm o dehşetten sonra gerçekten iyi zaman geçiriyorduk.

"Gaga yanında mı" diye sordu Eric.

"Bekle." Koluna girdim. "İzle."

Elbette ona bayılacaktı. Sabitlediği gözlerini daha şimdiden kırpıştırıyordu.

Konservatör olan bendim belki ama asistanıma ilk resmi temsilimizde mekanizmayı kurma ayrıcalığını tanıyordum. Başımı salladığımda, mili serbest bıraktı. Boyun karmaşık hareketler dizilerinden ilkine başladığında, Brahms melodisi, bu meraklı ve yırtıcı hayvanın bükülmelerine eşlik ediyordu.

"Dur."

"Hayır," dedi Eric. "Hayır, hayır, Catherine, lütfen."

"Bunu gördün mü" diye sordum Amanda'ya. Halbuki yaşlı Eric de elbette görmüştü.

"İlk dizide, evet."

İlk diziyi bir kez daha oynattık ve evet, hareketlerde rahatsız edici bir titreme bulunduğuna şüphe yoktu. Boyun halkaları sabitlenene kadar bu, bir şekilde kendini göstermemişti fakat şimdi insanın içini ürpertmesi, dalgalı ve hisli bir etki bırakması gereken hareketi tahrip ediyordu.

"Vaktimiz var" dedim.

"Hayır" dedi Eric. "Bu lanet şeyi yalnız bırak artık."

Müdahalenin riskli olacağını düşünüyordu ama yanılıyordu.

Yemek şirketi ve gazeteciler aynı anda geldi. Amanda'yı onları ilgilenmekle görevlendirdim. Bu defa koluma giren Eric'ti. "Beni böyle cezalandırma."

"Biliyorsun, yapmamız gereken, kullandığımız eski balmumunu değiştirmek. Her şey düzelecek."

"O lanet halkaları çıkarmayacaksın."

"Çıkaracağım."

Eric, bir an durup izledi. Ardından uzaklaştı.

Amanda harika gidiyordu ya da ilaçları işe yaramıştı. Sonuç olarak yanıma döndü ve halkaları birlikte çıkardık. Yaptıklarımızla gurur duyuyordum, mükemmel bir koreografi yakalamıştık.

Balmumunu çıkarmak yaklaşık otuz dakikamızı aldı. Sessizce çalıştığımız bu süre zarfında Eric'in Colman Getty'den gelen, kabarık saçlı, garip bir çocukla öfkeli bir konuşma yaptığını duyuyordum

Bitirdiğimizde, yani tam olarak yirmi sekiz dakika sonra, Eric'in beni izlediğini fark ettim.

"Şimdi sıra gagada."

"Evet" derken, sesinde heyecandan eser yoktu.

Hırsızlarınkine benzeyen çantamı, kapının arkasındaki kancadan aldım. Herkesin görebileceği bir yerde gagayı çıkardım, Kleenex'le temizledim ve Amanda'nın elimdeki boş fincana yerleştirdiği Whitworth marka pirinçten iki vidayı kullanarak, onu yaşayan ölünün tepesindeki yuvarlak çelik çıkıntıya yerleştirdim.

Ellerimi yıkamaya gittiğimde saat beşi elli beş geçiyordu. Döndüğümde Eric gazetecilere yarım saat önce yaşadığımız aksaklığı aktarıyordu.

Kanepeler bir harikaydı. Bir şişe Veuve çoktan açılmıştı. Artık tek yapmamız gereken başarımızı kutlamaktı.

4

O gün gelmişti işte. Stüdyoya storların ardından sabah ışığı yağıyor, pencerelerin karşısındaki duvar da her altın damlasını yansıtıyordu. Objemiz daha değerli görünemezdi. Onu muslinden bir örtünün altına saklamış, ışığın azalmaması için dua ediyorduk.

Saat sekiz buçukta "yağmacılar ve takım elbiseliler" açılış için gelmeye başladılar. Muhtemelen müze uzmanlarının işlerini aksatmamak için acele etmişler, çocuksu, kızarmış suratlarıyla Kültür Bakanı saat 08:45'te geldiğinde çoktan yerlerini almışlardı.

Swinburne âdetlerine uygun olarak, kimse kimseye düzgün şekilde tanıtılmadı. Bu yüzden Amanda ve ben bir kenarda unutulduk. Asistanım bu etkinlik için oldukça tiki giyinmişti fakat onu daha önce hiç, bir kere bile, bu kadar uysal görmemiştim.

Eric oldukça neşeli ve aşırı derecede etkileyiciydi. İlgisini gelenlerin üzerine kutsal su gibi saçıyor, girdiği her sohbeti is-

tediği yere çekiyor, ritmi hiç kaçırmıyordu. Bu haliyle kuğuya benziyordu. O da avını izlemek için bir süreliğine duruyordu ya... Eton yanakları boyalı bu kalpsiz adamlar, şu halleriyle cemaate kabul için giyinmiş küçük kızlara benziyorlardı.

Croft, çalışmalarımı topluluk önünde övmedi. Hayal kırıklığına uğrasam da aslında hiç şaşırmadım. Mekanizmayı kurma zamanım geldiğinde, sürüdeki herkes beni yarışmalarda sunucuya eşlik eden hosteslere benzetmiş olmalıydı.

Ardından Croft, Bakan'a döndü, bana geri çekilmemi işaret ederken, bu yüce adamın elindeki fincan ile tabağı bırakmasını bekledi. Sonra kuğuyu işaret edip, "Bize bu şerefi bahşedeceğinizi ummuştum, Efendim" dedi.

Bu onun bahşedebileceği bir lütuf değildi. Sadece bir konservatör, objeye değebilir ya da onu çalıştırabilirdi.

Elindeki krankla, Bakan oldukça işe yaramaz ve kafası karışık görünüyordu. Bu sırada Eric, gösterişli bir hareketle örtüyü düşürüp hepimizin dört gözle beklediği hayranlık mırıltılarına yol açtı.

Kuğu, Zeus'tu. Gümüş yapraktan sınırlar, sabah güneşi altında olağanüstü görünüyordu.

Bakan elindeki krankla yaklaştı.

Aman Tanrım, onu nereye koyacağını bilmiyordu. Fakat karşısındaki Croft'tu, mutlaka Bakan'ı bu konuda bilgilendirmiş, her şeyi planlamıştı. Bakan'ın keyfi hâlâ yerindeydi. Hatta memnun olduğunu söylemek ileriye gitmek olmazdı. Yuvasını bulmak için krankı biraz döndürmesi gerekiyordu. "Ekselansları" diyerek şaka yaptı ve stüdyodaki herkes çok güldü. Croft'a, "Kaç kere döndürmek gerek" diye sordu.

Eric, "Üç" dedi.

Bu rakamın hiçbir anlamı yoktu. Uydurmuştu.

Etonlu oğlan bu kolay mekanizmayı kurdu, o sırada burnuma hafif bir madeni yağ kokusu geldi. Krankı çıkarınca, cam çubuklar, ışığı yansıtarak dönmeye başladı. Bakan odadakilere dönüp gülümsedi ama neden ona bakacaktık ki? Brahms çal-

maya başladı. Takım elbiselilerin hepsi büyülenmiş gibiydi. Henry, gümüş kuğun başını sola, Bakan'dan yana çevirirken, sonra onu *Guardian*'dan gelen adama döndürürken öyle güzel ve acımasızdı ki... Ardından döndü ve sırtındaki tüyleri gagasıyla düzeltti. Hiç kimse hareket etmiyor ya da konuşmuyordu. Her hareketi bir canlınınki, bir yılan, bir yılanbalığı ya da gerçek bir kuğununki kadar yumuşaktı. Huşu içinde izliyorduk. Onun üzerinde kaç yüz saat çalıştığımızın bir önemi yoktu, bize bile bir an olsun tanıdık gelmemişti. Öylesine esrarengiz, kıvrımlı, esnek, uyumlu, burgulu, kavisli ve zarifti işte. Dönüp de birinin gözlerine bakınca göz çukurlarına yerleştirilen kömür karası tahta, ışığı yutuyor, alev alıyordu. Dokunma duyusu yoktu. Beyni yoktu. Tanrı kadar ihtişamlıydı.

Balıklar "kaçışıyordu". Kuğu yılana benzeyen boynunu gerip aniden öne atıldı. Salondaki insanların tamamı, nefesini tutmuştu.

Henry & Catherine

Percy, Percy, final sayfası başladı.

Percy, bitti ve evde olsam kızak diye tanımlayacağımız arabaya yüklendi. Pürüzlü ve ağır bir platform bu. Üzerindeyse kapaksız bir küp cıvatalı. Küpün içinde de yaratık var. Saat gibi işleyen diğer tüm mekanizma ise kabuğun içinde, düzgünce yerleştirilmiş, hareket etmek için krankı ve mavi çinili sarnıcı bekliyor. Uzun zaman boyunca sana böylesine işkence eden şey, şimdi neşe kaynağın olacaktı.

Şimdilik o hâlâ Almanya'da, tüm parçaları kayığın içinde ve kayık kutusunda. Etrafı ise toprak, kaya ve çimle çevrili. Sanıyorum zavallı bir Alman kurdunu da yanlışlıkla Low Hall'a taşıyacağız. Bu sayede İngiliz kurtlarıyla tanışacak ve muhtemelen

defalarca alaya alınan babanın yabancı topraklarda yaşadıklarını yaşamayıp çok daha iyi idare edecek. İngiliz kurtları, şüphesiz, yabancılara karşı çok daha kibar ve iyilikseverdirler.

Saat epey geç olsa bile tüm kasaba ayakta. Çanları çalıp kamçıları şaklatıyorlar. Peri masalı koleksiyoncusu önce bana, Fasching dedikleri bir festivalin başladığını anlattı. Fakat ardından bambaşka bir şey söyledi. Doğrusu saatçi, kasabalıları Hazreti İsa'ya inançsızlığıyla rahatsız etmişti. Hıristiyanları suçlayamazdım. Evde olsam, biz de rahatsız olurduk. Ama öyle umuyorum ki biz kuklaları yakıp ağaçları ateşe vermezdik.

Bana bir kralın varlığından bahsettiler ama onun halkını düzene sokmak konusunda girişimde bulunduğuna hiç şahit olmadım. Buradan ayrıldığıma üzülecek değilim ve eğer bu akşam gitmem şartsa bile gidişim pek aceleye getirilmiş olmayacak. Babacığının o görkemli yaratığın arkasında at sürdüğünü bir düşünsene. Orman yolundan dörtnala ilerliyor, arabanın titrek ışıkları karanlıkta parlıyor; bütün alaylar ve hayvanlıklar arkada, senin sağlığına kavuştuğun günler önde...

Cadıyı yaktılar. Onları ben de gördüm. Cadı samandan bile olsa, görüntü çok korkutucuydu.

Çok yakında bu mucizeyi Low Hall'da göreceksin. Saçların dalgalanacak, kanın daha hızlı akacak. Selam sana Cygnus! Tuzlu gözyaşları ve parlak gümüş! Oh Tanrım, bu Muhteşem Yaratığı gümüşbalığı yakalayıp başını kaldırdıktan sonra o kuğulara has karmaşık yutkunma dansını ederken izlemelisin.

İşte, itiraf ettim. O bir kuğu.

Sevgili Percy, ben aslında bir kuğu istememiştim. Söylediklerimi boş ver. Ben aslında senin yanından ayrılmak da istememiştim hiç. Seni iyileştirmekten başka hiçbir şey istemedim ben, tatlı oğlum.

Sevgili Tanrım, vardığımda orada, beni bekliyor olacak değil mi? Sevgili Rabbim tüm dualarım onun kurtarılması için. Senin gözünde kabul görmeye layık biri miyim?

Catherine

Reklam ve Kalkınma oldukça mutluydu. Muhteşem kuğu, Lowndes Meydanı'nın büyük ön kapısında yerini aldı. BBC, CNN, dünyanın her yerinden televizyon alıcıları, sunucuları ve podcastlerde ondan bahsedildi. Eric daha önce hiç gitmediğim Ivy'de bana akşam yemeği ısmarladı. Şef garson Eric'i çıldırttı, olağanüstü bir beyaz şarap eşliğinde istiridye yedik ve tabii ki Matthew'dan konuştuk ki ben bu konuşmanın sonunda ağladım.

Eric tüm bunlarla çok iyi başa çıktı. Bana duyguların yol açtığı gözyaşlarının, gözlerimizi nemli tutmak için ihtiyaç duyduklarımızdan, kimyasal açıdan farklı olduğunu anlattı.

Yani benim yüz kızartıcı dokularım, dedi, cinsel doyuma götüren bir hormonu, stresi düşüren bir başka hormonu ve en nihayetinde çok güçlü, doğal bir ağrı kesiciyi bünyesinde barındırıyor.

"Bu sonuncunun adı ne" diye sordum.

"Lösin enkefalin" derken gülümsedi. Ben de not aldım.

Lösin enkefalin görevini yerine getirdi ve ben, Eric'in sevgilimi yüzme öğrenmesi için kulübe götürdüğünü duyunca kahkaha attım.

Amanda'nın "hevesi" hakkında konuşmadık. Dedesinin kuğuyu görmeye gelen yağmacılar ve takım elbiseliler arasında bulunup bulunmadığını da sormadım. Sadece kurmalı bir makinenin, insanda uyandırabildiği huşudan bahsettim. Bu duygunun insanın hissedebileceği diğer her şeyden üstün olduğunu düşünebilirdiniz.

Ona Clerkenwell'de büyümeye ve pek de elit olmayan High Wycombe Okulu'na terk edilişime dair bazı antropolojik hikâyeler anlattım. Üzgün olduğumu söyledim. Kibar ve eğlenceliydi. West Caddesi'ne biraz tökezleyerek çıktık. Benim için bir taksi çağırdı ve yanağıma oldukça tatlı, bir o kadar erdemli bir öpücük kondurdu.

Kingsway Tüneli'nden geçtim. Pek fazla ağlamadım da...

Taksiciye gülünç bir bahşiş verdim ve taksi uzaklaşırken o berbat eski arabanın yine komşumun park yerini işgal ettiğini fark ettim. Bu defa döküntünün önünü de görebildiğimden onun Armstrong Siddeley olduğunu anladım; 1950'den kalma bir İngiliz dinozoru... O dönemin boyalarını, toksik tolüen kâbusu diye adlandırabiliriz. Havayı kirletmeye daha üretildikleri anda başlıyorlardı. 2010'da ise derisi çatlamış ve kireçlenmişti ve artık dinozordan çok, ölü bir balığa benziyordu. Kum ve deniz yosunları arasına uzanmış bir vatoz ya da ölü bir köpekbalığı derisi gibiydi.

Bir el omzuma dokunduğunda, evimin kapısındaydım. Muhtemelen Waterloo'da bile yankılanan bir çığlık attım.

Dokunan Angus'tı, çelimsiz ve hayalet gibi...

"Aşağıda her şey yolunda mı?"

İki kat üstte oturan komşumdu bu. "Affedersiniz" dedim.

Penceresini sertçe kapatınca, Angus geri çekildi. Ardından koyu gri iş önlüğü giymiş genç bir kadın belirdi. Elbette bu Amanda'ydı. Saçlarını geriye doğru taramıştı ve insanı düşüncelere sevk edecek kadar heyecanlı görünüyordu.

Bir şeyin, sıradanlığın ne kadar uzağında olduğunu, yaşarken göremiyorsunuz. Nelson kanepeme yan yana dizilmiş otururken, onlara çay içip içmeyeceklerini sordum.

"Böyle iyiyiz" dedi Angus. Eğilmiş, dikkatle bana bakıyordu. "Nasılsın?"

Amanda da beni inceliyordu. Çizim defteriyse kucağındaydı. Tüm bunlar olup biterken, ben çizimleri ondan almam gerektiğini düşündüm. Çünkü onları işyerinde çizmişti ve her biri artık müzenin mülkiyetindeydi. Ayrıca onlara kuşe kâğıda basılacak katalogda ihtiyaç duyulabilirdi. O katalog gerçekten güzel olacak ve görünen o ki onu üretmek için gerekli parayı temin edebileceğiz. Croft bahsi kazandı. Gümüş kuğu, İngiliz Sanatı'nın patronlarını memnun etti. Artık o bir "kâr merkezi".

Angus bana bir şey söylemek istiyor gibiydi fakat cesaretini kaybetmişti.

Amanda onu, "Hadi" diyerek cesaretlendirdi. Ona bakınca, açılış sırasında elimi tutan genç kadını hatırlatacak pek bir şey bulamıyordum.

"Sorun ne, Angus?" Matthew'umun küçük oğlunun pürüzlü büyük eline dokundum.

"Ona kuğuyu x-ray'den geçirip geçirmeyeceğini sor. Bunu yapacak mısın?"

"Amanda, artık buna bir son vermelisin."

"Lütfen oturun, Bayan Gehrig. Hiçbir şey yapmayacağım ama keşfetmekten bu kadar korktuğunuz şey nedir? Eğer ben, Leeuwenhoek olsaydım, ne yapacaktınız? Mikroskobuma bakmayı red mi edecektiniz? Belki de dünya bildiğiniz her şeyden başka türlü görünüyordur aslında."

"Mandy, onun içinde hiçbir şey yok" dedi Angus. "Sen sadece olmasını istiyorsun." Omzuna dokundu fakat Amanda, onu öfkeyle etti.

"Tamam. Peki ya hayalet diye bir şey varsa?" Benden yanıt bekliyordu.

"Ama yok."

"İsterseniz fasa fiso deyin ama ya varsa ve modern fizikle ya da sicim teorisiyle tutarlılık gösteriyorsa? Bu durumda, güneşin dünyanın etrafında döndüğünü ısrarla savunan insanlardan farkınız kalmayacak."

"Harika. Onlardan biriyim."

Bunun üzerine defterini açtı. Bana bir "kanıt" ya da bir çeşit kozmoloji göstereceğini hissediyordum. Kaygılı değildim ama temkinli ve çok dikkatliydim. Onu mutfağa kadar takip ettim. Oraya vardığımızda kendini kaybetmişçesine içi geçen yaprakları topladı ve onları sabırla masanın üzerine yatırdı. Masaya dökülen reçeli ve tereyağını hiç umursamadı, halbuki defter yapraklarının da yardımıyla oluşturduğu zarif deseni kirletiyorlardı. Topladığı yaprakları, sayfaların kenarına ardı ardına dizmiş, sanki bir harita oluşturmuştu. Tüm parçaları birleştirince ortaya alışılmadık biçimde güzel bir şey çıktığını düşündüm hemen. Daha yavaş anladığım şeyse masaya yaydığı kâğıtların bir bölümünü evime izinsiz girdiği gün, yine bu mutfakta, kalanlarını ise Annie Heller'ın ininde, Henry Brandling'in defterlerinden kopardığıydı. Bunlar, her yakın okumada olacağı gibi, epey kişiselti ve erginleşmiş yeteneği, amansız mantığıyla birleşince, beni ürkütüyordu.

Ya hayalet diye bir şey varsa?

Amanda, yirmi üç yaşından fazla olamazdı fakat kaosun ortasında "derin bir düzen" bulma arzusuyla önüme detaylı ve ağırbaşlı bir tablo çizmişti.

Birkaç dakika sonra önümdeki görselin merkezinde, Sumper'ın Henry Brandling'e verdiği Karlsruhe planının yattığını fark ettim. Karlsruhe: Çarktan şehir. Ya da Amanda'nın

cesaretle dile getirdiği gibi: Karl Benz'in evi. Onun muntazam bir portresini de çizmiş ya da bir yerlerden defterine aktarmıştı. Kurşun kalemin grisinde, bir hayalete benziyordu. Altına da Henry'nin defterlerindeki şu cümleyi almıştı: "Karl Benz, çocukluğunun geçtiği eve bakıyor; mavi dağlar ve içinde gezindiği vadi, yeşil dağları, köpüren dereleri, uçurum kenarına tutunmuş köknar ağaçları ve üzerindeki küçük Kara Orman köyüyle daha tanıdıktı aslında."

Küçük Carl'ı, Karl Benz'e dönüştürmüş, "1844'te doğdu" yazmıştı. Yüce Tanrım, diye düşündüm, bu doğru olabilir miydi?

Mavi küpün Hıristiyan çarmıhı olduğunu ispatlamaya çalışan aynı hevesli kızdı karşımdaki. Bu defa, kabuğun iki derisi arasında yalnızca mavi bir küpü saklamadığını, içten yanmalı bir motorun "sırlarını" da barındırdığını düşünüyordu. Bu "sırları" öyle büyük bir yetenek ve alakayla betimlemişti ki, "doğru" olduklarına inanmamak neredeyse imkânsızdı.

Motorlar hakkında eksantrik mili, supabı veya manivelaları tanıyacak kadar bilgim vardı. Ama burada bazı aletler ve bu aletlerin farklı varyasyonları da vardı ve tümü öyle "gerçekçi" resmedilmişti ki insan onların fonksiyonlarını hayal bile edemiyordu.

Onun kontrolden çıktığını düşündüm. Ama bir yanım da "Bunun endüstri devrimine yönelik bir eleştiri olduğunu göremiyor musun" diyordu.

"Amanda, lütfen." Sayfaları toplayıp doğruca Eric'e götürmeyi umuyordum.

"Hayır!" Elime vurdu.

"Amanda, bunlar içten yanmalı bir motorun parçaları."

"Hadi canım!"

"Ve bunlar 1854'te üretilmiş bir kabuğun içindeler."

"Hafızanız okuduklarınızı hatırlayacak kadar iyi mi, Bayan Gehrig?"

"Gayet iyi."

"Benim hafızam mükemmeldir" dedikten sonra elimi yakalayıp tuttu. Elimi geri çekme dürtüsüne direndim. "'Sen mikroskobik gözlerinden biri insan gözüyle değiştirilmiş bir sinek gibisin. SEN GÖRDÜKLERİNLE YAŞAMININ SANA ÖĞRETTİKLERİ ARASINDA BAĞ KURMAKTAN TAMAMEN YOKSUNSUN.'"

Konuşmaya başladığımda sözümü kesti. "'Bulunduğun yer hakkında hiçbir fikrin yok. Burada neler olacağını bilmiyorsun. Tam bu odada. Sana söz veriyorum bu odada daha evvel hiç bilinmemiş mucizelere tanık olacaksın.' Bunun ne manaya geldiğini biliyor musunuz?"

"Amanda."

"Bu şu demek: Onlar hepimizi öldürecekler. Makine bunun için. O, insan elinden çıkmadı."

Bu cüretkâr anonstan sonra çizim defterini açtı. Burada beni, defterin bir ucundan başlayıp ayakları uçurumun dibine değiyormuşçasına uzanan, paralel gitmekten aciz, tanıdık cümleler bekliyordu.

"Bu Henry Brandling mi?" diye sordum.

"Elbette."

Bunların Amanda'nın kaleminden çıktığı açıktı. Şimdi bu sahte belgeleri oturma odasına taşıyordu. Ardından yanıma, halının üzerine çömeldi.

"Lütfen" dedi ve tekrar elimi tuttu. Bense derinin, vücudun en geniş duyu organı olduğunu düşünüyordum. Üzerinde dört milyondan fazla reseptör vardı. Dışarıdaki hafif rüzgârı da sevgilimizin vücudumuza dokunuşlarını da derimiz sayesinde hissediyorduk. Okuduklarımızı hisseden de yine derimiz oluyordu. En azından benim durumumda öyleydi: Henry'nin elinden çıkmış süsü verilen cümleleri okudukça tüylerim diken diken oluyordu:

"Derinlerden iğrençlik fışkıracak, siyah safra suyu ya da öd gibi; ve okyanus göğüslerinden acı akan bir anneye dönüşecek. Gerçek, hiçbir dilin dokunmaya cesaret edemeyeceği bir jilet

olacak. Bir aptal kalabalığı, katrandan nehirlerde bir ileri, bir geri akıp gidecek, kaz kafalılardan oluşan nesiller gibi ötecekler." (Angus yığılıp kalmıştı. Sanırım Amanda'nın güzelliğinin ötesinde yatanları ilk kez gerçekten görüyordu.) "Apansız kıtlık ve kuraklık olacak, hepsi muamma ve insafsızlık olarak kalacak. Ve gerçekleri gören herkese deli damgası vurulacak. O sen misin, ey şanssız kadın? Öyleyse taşlanacak ve bir hendeğe atılacaksın.

"*Mysterium Tremendum.* Orada hayaletler, fevkalade varlıklar vardı fakat onlar düşmanımızdı ve bizler öldük, neler olduğunu bilemedin, hepimiz ve her birimiz."

Amanda defteri kapattı ve onu göğsüne bastırdı.

"Elbette bunların gerçek olma olasılığı yok" dedi sessizce.

Onun ümitsizliğini ve kafa karışıklığını, başıma geçmiş güneş gibi hissettim. Belki de bir sinektim. Belki de bu muhteşem yaratık bir dâhiydi. O lanet şeyi x-ray'den geçireceğim, dedim kendi kendime. Neden olmasın, neden geçirmeyeyim ki? Kim beni durdurmaya cüret edebilir.

Angus yanıma kıvrıldı. Amanda başını kucağıma koydu. Kirli ellerini de bacaklarıma bırakmıştı. "Çok yorgunum" dedi.

Şimdi üçümüz de doğrulmuş, büzülmüş, bütünleşmiştik. Pek de emin sayılmazdım, yalnızca özümüzün, en geniş duyu organıyla, bizzat evrenin kendisiyle, insan derisiyle sarmalandığını biliyordum.

Amanda'nın elini tuttum. Oğlunun ıslak yanağına dokunurken, Matthew'un derisine de bir kez daha dokunuyordum. Makineler hissedemezler, ortak inanç bu yönde. Ruhun kimyası yoktur ve zaman sona eremez. Derimiz dört milyondan fazla reseptör barındırır. Tüm bildiklerim bunlardı. Seni seviyorum. Sana sarılıyorum. Seni sonsuza dek özlüyorum. *Mysterium Tremendum.* Ayak parmaklarını öpüyorum.

Teşekkürler

Yazar; Frances Coady, Sonny Mehta, Diana Coglianese, Ben Ball, Angus Cargill, Lee Brackstone, Hans Jürgen Balmes, Kate Ward, Eleanor Rees, Meredith Rose, Jenny Uglow, Marion Kite, Matthew Read, Jane Whittaker, Howard Coutts, Edna McCown, Susan Lyons, Paul Kane, David Smith, Robert Smith, Jefferson Mays, Thomas Mogford, David Thompson, Jon Kessler, Richard Powers, Jack Gaiser, Garry Craig Powell, Quinn Slobodian, Stewart Waltzer, Elizabeth Estabrook ve elbette Charles Babbage'e teşekkürlerini sunar.

Ne benim esrarı, ruhlarla açıklayacak vaktim vardı ne de Matthew'un. Çünkü bizler merak duygusunu ve Vermeer ile Monet'ye hayranlığını yitirmeyen karmaşık, kimyasal makinelerdik. Bedeni tuzlu suda yüzen, batan güneşin karşısında coşku duyan makineler.
Fakat şimdi ışığım gitmişti. Bir saat içinde toprağa gömülecekti.
Bense sanki bir farenin gazeteden yuvasını eşeliyordum.

Catherine Gehrig, Swinburne Müzesi'nde çalışan ilk kadın horolojist; zaman ölçerlerin, saatlerin, otomatonların ve diğer kurmalı motorların bakım ve tamirini yapıp düzgün çalışmalarını sağlayan bir uzman. Kırklı yaşlarına merdiven dayamış Catherine, on üç yıllık gizli sevgilisi Matthew Tindall'ın ani ölümü üzerine sarsılır.
Acısını ya da sırrını paylaşacağı kimsesi yoktur. Öte yandan cenaze töreninde, sıradan bir arkadaş rolü oynamaya da yüreği elvermez. O da elinde kalan yegâne şeye, işine sarılır. Önünde yeni bir proje vardır: bir otomatonu oluşturacak olan vidalar, zemberekler, halkalar, cam çubuklar ve yaylarla dolu bir sandık. Sandığın yanındaysa, bir zamanlar bu otomatonu tamir edebileceği umuduyla İngiltere'den kalkıp Karlsruhe'ye giden Henry Brandling'e ait, yüz elli altı yıl önce yazılmış, on bir defter... *Gözyaşının Kimyası*'nda Peter Carey, mekanik bir aletin yapım ve restore çalışmasının iç içe geçtiği bir anlatıda, insanın gizli, derin, mahrem yanını tartışıyor. Henry'nin ümitsizliği, Catherine'in yapayalnızlığıyla harmanlanıyor.
Catherine, otomatonun sandıktaki her bir parçasını restore ederken, biz onun paramparça olmuş hayatında sorgulayıcı bir yolculuğa çıkıyoruz.

20 TL